

Cuprins

I Rezoluții, recomandări și avize

RECOMANDĂRI

Consiliu

2019/C 301/01	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Belgiei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Belgiei pentru 2019	1
2019/C 301/02	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Bulgariei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Bulgariei pentru 2019	8
2019/C 301/03	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Cehiei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Cehiei pentru 2019	15
2019/C 301/04	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Danemarcei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Danemarcei pentru 2019	20
2019/C 301/05	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Germaniei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Germaniei pentru 2019	24
2019/C 301/06	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Estoniei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Estoniei pentru 2019	30

2019/C 301/07	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Irlandei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Irlandei pentru 2019	35
2019/C 301/08	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Greciei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Greciei pentru 2019	42
2019/C 301/09	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Spaniei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Spaniei pentru 2019	48
2019/C 301/10	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Franței pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Franței pentru 2019	55
2019/C 301/11	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Croației pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Croației pentru 2019	64
2019/C 301/12	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Italiei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Italiei pentru 2019	69
2019/C 301/13	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Ciprului pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Ciprului pentru 2019	80
2019/C 301/14	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Letoniei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Letoniei pentru 2019	86
2019/C 301/15	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Lituaniei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Lituaniei pentru 2019	91
2019/C 301/16	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Luxemburgului pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Luxemburgului pentru 2019	97
2019/C 301/17	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Ungariei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Ungariei pentru 2019	101
2019/C 301/18	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Maltei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Maltei pentru 2019	107

2019/C 301/19	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Țărilor de Jos pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Țărilor de Jos pentru 2019	112
2019/C 301/20	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Austriei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Austriei pentru 2019	117
2019/C 301/21	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Poloniei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Poloniei pentru 2019	123
2019/C 301/22	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Portugaliei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Portugaliei pentru 2019	129
2019/C 301/23	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al României pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al României pentru 2019	135
2019/C 301/24	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Sloveniei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Sloveniei pentru 2019	143
2019/C 301/25	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Slovaciei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Slovaciei pentru 2019	148
2019/C 301/26	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Finlandei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Finlandei pentru 2019	154
2019/C 301/27	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Suediei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Suediei pentru 2019	159
2019/C 301/28	Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2019 privind Programul național de reformă al Regatului Unit pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Regatului Unit pentru 2018-2019	163

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

RECOMANDĂRI

CONSILIU

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 9 iulie 2019

**privind Programul național de reformă al Belgiei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de stabilitate al Belgiei pentru 2019**

(2019/C 301/01)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾, Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Belgia printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ (denumită în continuare „Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro (denumite în continuare „recomandările pentru zona euro”).

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Belgia ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1-4 de mai jos. În special, o serie de măsuri vizând îmbunătățirea serviciilor vor contribui la punerea în aplicare a primei recomandări pentru zona euro în ceea ce privește reziliența piețelor serviciilor, o serie de măsuri vizând îmbunătățirea sustenabilității, eficienței și structurii finanțelor publice, precum și utilizarea veniturilor excepționale pentru reducerea datoriei publice vor contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro în ceea ce privește sprijinirea investițiilor, îmbunătățirea finanțelor publice, refacerea rezervelor bugetare, iar o serie de măsuri vizând consolidarea eficacității politicilor în domeniul pieței forței de muncă vor contribui la punerea în aplicare a celei de a treia recomandări pentru zona euro în ceea ce privește sprijinirea tranzițiilor de succes pe piața forței de muncă.
- (3) Raportul de țară privind Belgia pentru 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Belgia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.
- (4) La 26 aprilie 2019, Belgia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene (denumite în continuare „fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (6) În prezent, Belgia face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere și al regulii privind datoria. În cadrul Programului său de stabilitate pentru 2019, guvernul prevede reducerea treptată a soldului total, de la un deficit de 0,7 % din produsul intern brut (PIB) în anul 2018 la 0,0 % din PIB în anul 2022. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁶⁾, nu se preconizează că obiectivul bugetar pe termen mediu, care constă în obținerea unei poziții bugetare echilibrate din punct de vedere structural, va fi realizat în perioada acoperită de Programul de stabilitate pentru 2019. După ce a atins o valoare maximă de aproape 107 % din PIB în 2014 și a scăzut la 102 % din PIB în 2018, conform Programului de stabilitate pentru 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va descrește la 94 % până în 2022. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. În același timp însă, măsurile necesare pentru sprijinirea, începând cu 2020, a țintelor de deficit preconizate nu au fost detaliate, ceea ce contribuie la deteriorarea preconizată a soldului structural în 2020 în condițiile menținerii politicilor actuale, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019.
- (7) La 5 iunie 2019, Comisia a emis un raport elaborat în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din tratat, ca urmare a nerespectării de către Belgia a regulii privind datoria în 2018. În urma evaluării tuturor factorilor relevanți, raportul a concluzionat că analiza actuală nu este pe deplin concludentă în ceea ce privește îndeplinirea criteriului datoriei, astfel cum este definit în tratat și în Regulamentul (CE) nr. 1467/1997.
- (8) În Programul său de stabilitate pentru 2019, Belgia confirmă cererea formulată în proiectul său de plan bugetar pentru 2019 de a beneficia de flexibilitate în cadrul componentei preventive, în temeiul „Poziției de consens privind flexibilitatea în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere” aprobată de Consiliu la 12 februarie 2016. Belgia a solicitat o abatere temporară de 0,5 % din PIB de la traiectoria de ajustare în vederea realizării obiectivului bugetar pe termen mediu, în vederea punerii în aplicare a unor reforme structurale majore cu impact pozitiv asupra sustenabilității pe termen lung a finanțelor publice. Reformele structurale sunt: o reformă a sistemului de pensii, o „reorientare fiscală”, o reformă a impozitului pe profit, o reformă a pieței forței de muncă, precum și o reformă a administrației publice. Previziunile Comisiei din primăvara anului 2019 confirmă faptul că Belgia respectă

⁽⁴⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 1.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁶⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și pe cele temporare, recalculat de Comisie prin aplicarea metodologiei stabilite de comun acord.

criteriul de referință minim în 2019, care prevede o marjă de siguranță în direcția respectării pragului de deficit de 3 % din PIB. Toate măsurile au fost complet legiferate, cu excepția reformei administrației publice. Dată fiind natura lor, în special în cazul reorientării fiscale și al reformei impozitului pe profit, există încă incertitudini legate de impactul lor pe termen scurt, având în vedere mai ales faptul că măsurile nu sunt neutre din punct de vedere bugetar, ceea ce a agravat poziția bugetară. Totuși, măsurile au îmbunătățit potențialul de creștere al economiei și au redus rata șomajului și riscurile de dezechilibre macroeconomice, având astfel un impact pozitiv asupra sustenabilității datoriei pe termen mediu și lung. Pe această bază, se poate considera în prezent că Belgia îndeplinește condițiile pentru a beneficia de abaterea temporară solicitată de 0,5 % din PIB în 2019, cu condiția să pună în aplicare, în mod adecvat, reformele convenite, lucru care va fi monitorizat în cadrul semestrului european.

- (9) Consiliul a adresat, la 13 iulie 2018, o recomandare Belgiei de a se asigura că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete ⁽⁷⁾ nu depășește 1,8 % în 2019, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,6 % din PIB. Întrucât Belgia îndeplinește condițiile pentru a beneficia de abaterea temporară solicitată de 0,5 % din PIB în temeiul clauzei privind reformele structurale, ajustarea structurală solicitată pentru 2019 poate fi redusă la 0,1 % din PIB, ceea ce corespunde unei rate de creștere nominală a cheltuielilor primare nete care nu depășește 2,8 % în 2019. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, există riscul unei abateri semnificative de la traiectoria de ajustare recomandată în vederea realizării obiectivului bugetar pe termen mediu, pentru anii 2018 și 2019, luați împreună.
- (10) În 2020, având în vedere ponderea de peste 60 % în PIB a datoriei publice a Belgiei și deviația estimată a PIB-ului de 0,1 %, rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete ar trebui să nu depășească 1,6 %, în acord cu ajustarea structurală de 0,6 % din PIB care derivă din matricea de cerințe pentru ajustare stabilită de comun acord în temeiul Pactului de stabilitate și de creștere. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, în ipoteza menținerii politicilor actuale, există riscul ca în 2020 să se înregistreze o abatere semnificativă de la această cerință. La prima vedere, nu este de așteptat ca Belgia să respecte regula privind datoria în 2019 și în 2020. În general, Consiliul este de părere că în 2019 ar trebui să fie luate măsurile necesare care să asigure respectarea dispozițiilor Pactului de stabilitate și de creștere. Ar fi important să se utilizeze orice venituri excepționale pentru a reduce și mai mult ponderea datoriei publice în PIB. Sustenabilitatea pe termen mediu și lung a finanțelor publice ale Belgiei continuă să fie pusă în pericol din cauza combinației dintre ponderea ridicată a datoriei în PIB și creșterea preconizată a costurilor legate de îmbătrânirea populației, în special a costurilor legate de pensii și de îngrijirea de lungă durată. O serie de reforme ale sistemului de pensii au fost legiferate în 2015. Acestea conduc la o creștere a vârstei legale de pensionare de la 65 la 66 de ani, începând din 2025 și respectiv la 67 de ani, începând din 2030. În plus, cerințele privind vârsta și vechimea necesare pentru a putea solicita pensionarea anticipată au devenit mai stricte. Cu toate acestea, cheltuielile publice pentru pensii tot ar urma să înregistreze o creștere cu 2,9 puncte procentuale din PIB în perioada 2016-2070, în special în următoarele două decenii. În plus, condițiile de pensionare anticipată pentru mai multe grupuri mari de funcționari rămân mai favorabile decât condițiile standard. Potrivit estimărilor, cheltuielile publice cu îngrijirea de lungă durată vor înregistra o creștere cu 1,7 puncte procentuale din PIB în perioada 2016-2070, ceea ce reprezintă o creștere peste medie, pornind deja de la unul dintre cele mai înalte niveluri din Uniune. Fragmentarea organizațională a serviciilor de îngrijire de lungă durată, cu competențe repartizate în prezent la diferite niveluri administrative, pune probleme pentru unele aspecte ale eficienței cheltuielilor. Prin urmare, impactul net al transferului recent de responsabilități nu este clar deocamdată. Consolidarea guvernancei ar contribui la creșterea urmărită în materie de eficiență. De asemenea, s-ar putea eventual optimiza combinația de tipuri de îngrijire, pentru a spori rentabilitatea sistemului de îngrijire de lungă durată.
- (11) Structura și eficiența cheltuielilor publice pot fi îmbunătățite pentru a face loc unor investiții publice mai mari. În pofida unei scăderi recente, cheltuielile totale ale Belgiei ca procent din PIB rămân printre cele mai ridicate din zona euro. Nivelul ridicat al cheltuielilor publice sugerează că există posibilitatea unei ajustări bugetare bazate mai mult pe cheltuieli. Având în vedere nivelul ridicat al cheltuielilor publice, rezultatele anumitor politici și calitatea anumitor servicii publice ridică probleme de rentabilitate. Analizele cheltuielilor și evaluările politicilor pot ajuta Belgia să prioritizeze și să îmbunătățească eficiența cheltuielilor publice. În plus, analizele cheltuielilor ar putea fi utilizate pentru a evalua eficiența sprijinului public indirect pentru cercetare și dezvoltare în întreprinderi. Ca procent din PIB, acest sprijin este unul dintre cele mai ridicate din Uniune și a continuat să crească anul trecut. Autoritățile federale și regionale și-au exprimat recent interesul pentru integrarea analizei cheltuielilor în mecanismul lor bugetar.

⁽⁷⁾ Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de patru ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

- (12) În prezent, coordonarea bugetară între entități nu este suficient de flexibilă pentru a face loc investițiilor publice în proiecte de anvergură. Este esențial să existe o coordonare bugetară efectivă în cazul unui stat federal precum Belgia, în care o mare parte din competențele legate de gestionarea cheltuielilor a fost transferată administrațiilor publice subnaționale. Nu există încă un acord oficial cu privire la obiectivele anuale la toate nivelurile de guvernare, în pofida acordului de cooperare semnat în 2013, iar acest fapt complică eforturile de coordonare bugetară. În contrast cu practica programelor de stabilitate anterioare, atunci când Comitetul de concertare a luat act de traiectoria bugetară, toate nivelurile de guvernare au aprobat traiectoria bugetară globală prezentată în Programul de stabilitate pentru 2018 și au sprijinit realizarea obiectivelor bugetare până în 2020 pentru toate nivelurile de guvernare. Deși această aprobare a adăugat credibilitate traiectoriei globale, nu a existat un acord formal privind obiectivele fiscal-bugetare anuale la fiecare nivel de guvernare. Lipsa unui acord privind obiectivele la fiecare nivel al guvernului poate submina viabilitatea traiectoriei globale către realizarea obiectivului pe termen mediu. În plus, acest lucru împiedică secțiunea privind necesarul de finanțare în sectorul public din Consiliul superior al finanțelor să monitorizeze în mod eficace respectarea acestor obiective. Programul de stabilitate pentru 2019 conține doar obiective bugetare globale și intermediare orientative, deoarece la 26 mai 2019 au avut loc alegerile la nivel federal și la nivelul regiunilor și comunităților.
- (13) Creșterea economică recentă a avut ca rezultat creșterea numărului de locuri de muncă și un nivel de ocupare a forței de muncă maxim pentru ultimii zece ani. Cu toate acestea, tranzițiile de la inactivitate sau șomaj la angajare rămân reduse, iar Belgia nu este pe cale să își realizeze obiectivul de ocupare a forței de muncă din cadrul Strategiei Europa 2020, de 73,2 %. Persistă disparități regionale puternice pe piața forței de muncă. În pofida unui declin constant în ultimii cinci ani, șomajul în rândul tinerilor la Bruxelles este cu mult peste media Uniunii. Participarea pe piața forței de muncă este scăzută pentru persoanele slab calificate, persoanele care provin dintr-un context de migrație, lucrătorii în vârstă și persoanele cu handicap, ceea ce sugerează că integrarea lor pe piața forței de muncă este împiedicată atât de factori structurali, cât și de factori specifici fiecărui grup, în timp ce măsurile de activare existente nu sunt la fel de eficiente pentru toate grupurile de populație. Rata de ocupare a lucrătorilor în vârstă (55-64 de ani) rămâne sub media Uniunii, iar decalajul față de media Uniunii rămâne ridicat în cazul celor de peste 60 de ani. Persoanele care provin dintr-un context de migrație, în special femeile, continuă să se confrunte cu un nivel mai ridicat al șomajului, cu rate de activitate mai scăzute, cu un risc mai mare de sărăcie în pofida faptului că sunt încadrate în muncă și cu situații în care ocupă locuri de muncă pentru care sunt supracalificate. Deși au fost luate unele măsuri de sprijinire a integrării nou-veniților și de combatere a discriminării, încă nu există o abordare coordonată pentru a soluționa provocările cu care se confruntă persoanele care provin dintr-un context de migrație. Pentru a soluționa problema participării scăzute pe piața forței de muncă, au fost luate măsuri ca parte a reformei pieței forței de muncă (supranumită „Jobs Deal”), dar impactul acestora nu a fost încă evaluat.
- (14) Există în continuare contrast stimulente financiare importante care descurajează încadrarea în muncă. Deși reorientarea fiscală a redus sarcina fiscală asupra costului forței de muncă, aceasta rămâne ridicată, în medie, pentru toate persoanele cu venituri salariale, cu excepția lucrătorilor cu venituri salariale foarte mici (50 % din salariul mediu). Belgia rămâne singurul stat membru în care prestațiile de șomaj nu sunt limitate în timp, deși acestea scad treptat. Există contrast stimulente financiare care descurajează persoanele aflate în concediu medical prelungit, persoanele cu handicap și persoanele care aduc al doilea venit în familie să lucreze cu normă întreagă. În special, părinții singuri (și, într-o mai mică măsură, cuplurile care au copii) au stimulente financiare limitate pentru a (re)începe să lucreze (cu normă întreagă), din cauza unei combinații între costuri și retragerea prestațiilor. În plus, pot apărea probleme de coordonare din cauza împărțirii responsabilităților în materie de protecție socială între nivelul federal, cel regional și cel local. Sistemul de securitate socială nu acoperă în mod oficial persoanele care desfășoară activități independente pentru prestațiile de șomaj, accidente la locul de muncă și bolile profesionale.
- (15) Scăderea performanței educaționale în cadrul învățământului obligatoriu și existența unor disparități semnificative în cadrul sistemului de învățământ rămân un motiv de preocupare. Procentul de tineri care nu dețin competențe de bază poate fi îmbunătățit în special în Comunitatea franceză, unde acesta depășește media OCDE. Decalajul în ceea ce privește rezultatele școlare din cauza situației socioeconomice și a provenienței dintr-un context de migrație este ridicat. Cadrele didactice au nevoie de mai mult sprijin pentru a face față diversității. Rămâne valabilă necesitatea de a adapta dezvoltarea profesională continuă a cadrelor didactice. Reformele menite să îmbunătățească rezultatele școlare și să diminueze disparitățile trebuie să fie intensificate pentru a stimula o creștere economică bazată pe cunoaștere, durabilă și favorabilă incluziunii, precum și incluziunea socială. Se fac progrese în punerea în aplicare a „Pactului de excelență”, reforma școlară emblematică a Comunității franceze menită să amelioreze competențele de bază, eficiența și guvernanta și să reducă inegalitățile. Decretele privind organizarea muncii profesorilor, programa comună de bază în școli, statutul directorilor de școli și consolidarea cunoștințelor de limbă franceză

a elevilor nou-veniți au fost adoptate și vor fi aplicabile începând din septembrie 2020. Comunitatea flamandă pune în aplicare unele reforme în învățământul secundar începând cu 2019/2020, însă monitorizarea timpurie a elevilor rămâne problematică. Impactul acestor reforme și măsurile va depinde în foarte mare măsură și de eficacitatea punerii în aplicare și a monitorizării lor. Parlamentul federal a redus vârsta la care începe învățământul obligatoriu de la șase la cinci ani. Având în vedere nivelurile deja ridicate ale cheltuielilor pentru educație, vor trebui implementate reforme cu un accent mai puternic pe creșterea eficienței și a eficacității sistemului, precum și pe capacitatea sa de a furniza competențe relevante pentru viitor și pentru piața forței de muncă.

- (16) Inadecvarea competențelor și mobilitatea scăzută a locurilor de muncă reprezintă un obstacol în calea creșterii numărului de locuri de muncă și a productivității. În pofida mai multor măsuri regionale și federale adoptate pentru a reduce deficitul de competențe și pentru a spori activarea, inclusiv a celor din reforma „Jobs Deal”, se observă o penurie de forță de muncă în mai multe sectoare, în special în domeniul tehnologiilor informației și comunicațiilor, al construcțiilor și al sănătății. Creșterea sectorului construcțiilor este frânată de lipsa de competențe și de penuria de personal. Există nevoi importante în ceea ce privește recalificarea și perfecționarea competențelor forței de muncă în anumite sectoare. Participarea adulților la programe de educație și formare profesională și mobilitatea profesională sunt, de asemenea, scăzute. Competențele lingvistice slabe sunt o problemă importantă, în special la Bruxelles, unde aproximativ 50 % din ofertele de locuri de muncă necesită cunoașterea atât a limbii franceze, cât și a celei neerlandeze, potrivit Programului național de reformă pentru 2019. Rata de absolvire a învățământului terțiar este ridicată, dar există prea puțini absolvenți de științe, tehnologie, inginerie și matematică (STIM). În 2016, Belgia s-a situat pe locul 26 în Uniune la rata absolvenților de învățământ terțiar în domeniul STIM și a înregistrat o rată redusă pentru noii înscriși în facultățile de profil, în special în rândul femeilor. Flandra a înregistrat progrese în aplicarea generală a „Planului de acțiune STIM 2012-2020”, însă numărul absolvenților de învățământ secundar STIM pe filiere tehnice și profesionale a stagnat începând din 2010. Comunitatea franceză nu dispune de nicio strategie privind politici pentru încurajarea STIM și nu a implementat încă recent adoptata „Strategie pentru educația digitală” pentru școli. Penuria de specialiști care să aibă cunoștințe în domeniul antreprenoriatului și al științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii frânează dezvoltarea startupurilor. Nivelul general al competențelor digitale este bun, dar nu arată o tendință de îmbunătățire. Programul național de reformă pentru 2019 subliniază acordul dintre Flandra și Valonia și acordul preconizat între Flandra și regiunea Bruxelles-Capitală menite să îmbunătățească mobilitatea forței de muncă între regiuni.
- (17) Cercetarea și dezvoltarea sunt concentrate în câteva industrii, iar inovațiile nu se difuzează suficient către restul economiei, ceea ce frânează creșterea productivității. Cercetarea finanțată din fonduri publice pare să se situeze sub media Uniunii. În ceea ce privește cercetarea, dezvoltarea și inovarea, există, de asemenea, disparități regionale și subregionale. Pactul național pentru investiții strategice vede consolidarea digitalizării ca pe o modalitate promițătoare de stimulare a productivității și a capacității de inovare a Belgiei. Acest lucru necesită investiții în infrastructura digitală, inclusiv luarea de măsuri practice pentru implementarea cu succes a tehnologiei 5G și investiții în dezvoltarea capitalului uman și a spiritului antreprenorial, precum și o adoptare accelerată a tehnologiei digitale, în special de către acele firme care sunt în urmă.
- (18) Calitatea infrastructurii rutiere se deteriorează după ani de investiții publice reduse. În același timp, menținerea unei rețele extinse și dense nu pare a fi rentabilă pentru regiuni și pentru autoritățile locale. Drumurile belgiene sunt printre cele mai congestionate din Uniune. Infrastructura feroviară este densă și de bună calitate, însă finalizarea și modernizarea acesteia rămân o provocare. Se înregistrează aglomerații în special în jurul orașului Bruxelles și la accesul către porturile din Anvers și Zeebrugge. Sunt prevăzute investiții semnificative în infrastructura feroviară suburbană și în sistemele de semnalizare aferente, dar acestea sunt frânate în special de normele de alocare a bugetului între regiuni. În plus, stimulentele care denaturează concurența și barierele în calea concurenței și a investițiilor în serviciile de transport feroviar intern de călători și în serviciile de transport interurban cu autocarul limitează oferta și cererea de servicii de transport alternative colective și cu emisii reduse de carbon. Congestionarea din ce în ce mai mare se explică, în parte, prin creșterea continuă a numărului de autoturisme, stimulată de gratuitatea utilizării drumurilor, de deducerile pentru mașinile de serviciu și de taxele de mediu reduse. Nivelul ridicat al taxelor pe tranzacțiile cu bunuri imobile și sistemul cu mașini de serviciu descurajează mobilitatea. Calitatea serviciilor feroviare a scăzut, iar oferta de transport public urban și urban-rural ar putea fi îmbunătățită, în special în Valonia, unde transportul către locul de muncă reprezintă o constrângere majoră pentru persoanele

aflate în căutarea unui loc de muncă. Potrivit Programului național de reformă pentru 2019, în toate regiunile sunt în curs de desfășurare investiții și reforme importante, în timp ce la nivel federal și în cooperare cu regiunile, finalizarea rețelei de căi ferate suburbane din jurul orașului Bruxelles progresează. Belgia a adoptat legea care deschide serviciile interne de transport feroviar, însă ponderea transportului de călători prestat în temeiul obligațiilor de serviciu public cu un contract atribuit direct rămâne foarte ridicată în Belgia. Operatorii privați de transport cu autobuzul nu au voie să opereze servicii de transport interurban cu autocarul. Reglementările pentru taximetrie variază de la o autoritate locală la alta. Deși regiunile și-au dezvoltat propriile planuri de mobilitate, coordonarea complexă împiedică o viziune coerentă asupra mobilității în interiorul Belgiei și probabil și asupra mobilității dintre Belgia și regiunile și orașele învecinate. Autoritatea de reglementare din domeniul feroviar și-ar putea extinde domeniul de aplicare a activităților sale de reglementare.

- (19) Sunt necesare investiții substanțiale pentru a sprijini tranziția energetică. Renovarea parcului imobiliar vechi, care datează de dinaintea introducerii normelor energetice, va contribui la realizarea obiectivelor de reducere a emisiilor pentru 2020 și 2030. Extinderea utilizării combustibililor alternativi este destul de lentă. Sunt necesare investiții majore în generarea de energie, în capacitatea de interconectare, în rețelele energetice inteligente, în instalațiile de stocare și în eficiența energetică.
- (20) În pofida eforturilor guvernului, sarcina administrativă și de reglementare pe care o suportă întreprinderile rămâne grea și afectează negativ spiritul antreprenorial. Impozitarea a fost simplificată pentru startupuri și pentru întreprinderile mici, dar rămâne complexă pentru investițiile financiare. Belgia și-a reformat legislația privind societățile comerciale, reducând numărul de forme juridice pentru societăți, facilitând comunicarea juridică electronică, reducând cerințele de capital minim și, în conformitate cu Programul național de reformă pentru 2019, reformând legislația în materie de insolvență pentru a include în special profesiile liberale. Însă în pofida acestor eforturi, autorizațiile de construcție se eliberează cu întârzieri mari, înregistrarea proprietăților este costisitoare, iar procedurile judiciare durează mult. Justiția administrativă se confruntă cu provocări din cauza lipsei de resurse și a duratei procedurilor, factori care produc întârzieri importante, în special la eliberarea autorizațiilor de construcție, dar și în cazul procedurilor de achiziții. În plus, coordonarea politicilor climatice, energetice, digitale și de transport este complexă și poate face obiectul unor îmbunătățiri. Cooperarea dintre autoritățile vamale și autoritățile de supraveghere a pieței este insuficientă, fapt care sporește riscul ca unele mărfuri neconforme să intre în Uniune prin frontierele belgiene. Evaluarea impactului ar putea fi mai bine integrată în procesul de elaborare a politicilor. Calitatea serviciilor publice digitale pentru întreprinderi este scăzută. Faptul că sistemul de justiție nu este încă digitalizat rămâne o provocare serioasă, în special în ceea ce privește colectarea datelor. Finalizarea digitalizării justiției este o condiție importantă pentru îmbunătățirea în continuare a calității sistemului judiciar, de exemplu pentru modernizarea proceselor operaționale și pentru o mai bună gestionare a resurselor umane și financiare în instanțe.
- (21) Obstacolele în calea concurenței și a investițiilor cu care se confruntă mai multe servicii pentru întreprinderi împiedică productivitatea și creșterea. Cotele de intrare ale noilor furnizori de servicii sunt semnificativ sub media Uniunii, în timp ce marjele de profit sunt peste media Uniunii. Indicatorul de restricționare al Comisiei arată că în Belgia cadrul de reglementare pentru contabili, consultanți fiscali, arhitecți și agenți imobiliari este considerabil mai restrictiv decât media Uniunii. O lege recent adoptată a introdus cerințe și mai stricte pentru agenții de brevetare. Biroul federal de planificare estimează că o reducere ambițioasă a sarcinii de reglementare pentru serviciile juridice, de contabilitate și de arhitectură ar crește productivitatea muncii. Onorariile reglementate ale notarilor pentru tranzacțiile imobiliare sunt semnificativ de mari, povară care se adaugă taxelor de înregistrare ridicate. Regiunile au reformat în mod inegal meseriile din domeniul artizanatului și al comerțului. Sectorul comerțului cu amănuntul se confruntă în continuare cu restricții operaționale care îi frânează productivitatea și descurajează investițiile. Sectorul supermarketurilor prezintă un nivel suboptim de concurență, în principal din cauza concentrării ridicate și a dinamicii scăzute în ceea ce privește intrarea și ieșirea de pe piață. Potrivit indicatorului privind restricționarea comerțului cu amănuntul, Belgia ocupă locul al șaselea în topul celor mai restrictive medii operaționale pentru comercianții cu amănuntul. Programul național de reformă pentru 2019 evidențiază reformele recente din regiunea Bruxelles-Capitală menite să faciliteze înființarea unităților de vânzare cu amănuntul. Piața telecomunicațiilor este caracterizată de un nivel ridicat de concentrare (accentuat și mai mult de o serie de preluări recente) și de o concurență slabă. Acest lucru este ilustrat și de prețurile relativ ridicate

la serviciile fixe, față de prețurile din alte țări cu caracteristici similare. În rețelele fixe, piața cu amănuntul este caracterizată de duopoluri definite geografic formate din operatori tradiționali și operatori de rețele de cablu. Acest lucru poate crea obstacole în calea furnizării de către unii operatori a unor servicii grupate convergente fix-mobil. Programul național de reformă pentru 2019 subliniază faptul că a fost adoptată reforma legislației economice, menită să îmbunătățească conformitatea cu legislația concurenței și funcționarea Autorității belgiene de concurență prin eficientizarea procedurilor și reducerea riscului unor noi litigii în fața Tribunalului piețelor (*Cour des Marchés/Marktenhof*). Autoritatea belgiană de concurență dispune de resurse limitate în raport cu resursele autorităților de concurență din alte state membre.

- (22) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru i-ar permite Belgiei să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale.
- (23) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză amplă a politicii economice a Belgiei, pe care a publicat-o în raportul de țară din 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019 și Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Belgiei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernancei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Belgia, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (24) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său ⁽⁸⁾ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, Belgia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu va depăși 1,6 % în 2020, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,6 % din PIB. Să utilizeze veniturile excepționale pentru a accelera reducerea ponderii datoriei publice în PIB. Să continue reformele pentru a asigura sustenabilitatea fiscală a sistemului de îngrijire de lungă durată și a sistemului de pensii, inclusiv prin limitarea posibilităților de ieșire anticipată de pe piața forței de muncă. Să îmbunătățească structura și eficiența cheltuielilor publice, în special prin analize ale cheltuielilor și să îmbunătățească coordonarea politicilor fiscale de către toate nivelurile de guvernare, pentru a face loc investițiilor publice.
2. Să elimine contrastimentele pentru încadrarea în muncă și să sporească eficacitatea politicilor active în domeniul pieței forței de muncă, în special pentru lucrătorii slab calificați, pentru lucrătorii în vârstă și pentru persoanele provenite dintr-un context de migrație. Să îmbunătățească performanțele și caracterul incluziv al sistemelor de educație și de formare profesională și să reducă decalajul între competențe și cererea pieței.
3. Să axeze politica economică în materie de investiții pe transportul durabil, inclusiv modernizarea infrastructurii feroviare, pe sectorul energetic cu emisii scăzute de dioxid de carbon, pe eficiența energetică și pe cercetare și inovare, în special în ceea ce privește digitalizarea, ținând seama de disparitățile regionale. Să soluționeze provocările din ce în ce mai mari legate de mobilitate, prin consolidarea stimulentei și eliminarea barierelor din calea creșterii cererii și ofertei de transport colectiv și cu emisii scăzute.
4. Să reducă sarcina de reglementare și pe cea administrativă pentru a stimula spiritul antreprenorial și pentru a elimina barierele din calea concurenței în domeniul serviciilor, în special al serviciilor de telecomunicații, al comerțului cu amănuntul și al serviciilor profesionale.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

⁽⁸⁾ Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Bulgariei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de convergență al Bulgariei pentru 2019**

(2019/C 301/02)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 9 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ⁽²⁾, în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. La 21 noiembrie 2018, în baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Comisia a adoptat și Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Bulgaria ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

- (2) Raportul de țară privind Bulgaria pentru 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Bulgaria în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽³⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 27 februarie 2019. În urma analizei sale, Comisia concluzionează că Bulgaria se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, vulnerabilitățile sectorului financiar sunt însoțite de un nivel ridicat de îndatorare și de credite neperformante în sectorul întreprinderilor. Deși se înregistrează progrese în ceea ce privește combaterea surselor de dezechilibre, punerea integrală în aplicare și monitorizarea reformelor recente în materie de supraveghere și guvernanta în sectorul bancar și sectorul financiar nebancaar vor fi cruciale.
- (3) La 24 aprilie 2019, Bulgaria și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019, precum și Programul de convergență pentru 2019. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (4) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernanta economică.
- (5) În prezent, Bulgaria face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul său de convergență pentru 2019, guvernul, pornind de la un excedent total de 2 % din produsul intern brut (PIB) în 2018, are drept obiectiv un deficit de 0,3 % din PIB în 2019 și un excedent de 0,4 % din PIB în 2020, de 0,2 % în 2021 și de 0,1 % în 2022. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁵⁾, obiectivul bugetar pe termen mediu, și anume un deficit structural de 1 % din PIB în termeni structurali, continuă să fie depășit pe întreaga perioadă de programare. Conform Programului de convergență pentru 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea treptat de la 22,6 % din PIB în 2018 la 16,7 % din PIB în 2022. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se preconizează că soldul structural va înregistra un excedent de 0,7 % din PIB în 2019 și de 0,6 % din PIB în 2020, situându-se deasupra obiectivului bugetar pe termen mediu. Per ansamblu, în opinia Consiliului, se preconizează că Bulgaria va respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în 2019 și 2020.
- (6) Veniturile fiscale și conformarea fiscală sunt în curs de ameliorare și au fost lansate mai multe inițiative. Cu toate acestea, colectarea impozitelor nu pare să se îmbunătățească peste tot în același ritm. Acest lucru este valabil în special în ceea ce privește impozitele și contribuțiile la asigurările sociale legate de muncă și în cazul anumitor categorii de accize. Există, de asemenea, dovezi care arată că munca nedeclarată și comerțul ilicit cu combustibili constituie în continuare o provocare. Este de o importanță capitală să se mențină eforturile de îmbunătățire a colectării impozitelor și să fie luate măsuri suplimentare specifice pentru a face față provocărilor din anumite domenii ale sistemului fiscal, astfel încât să se reducă în continuare economia subterană, care este încă extinsă.
- (7) Guvernul a luat măsuri pentru a îmbunătăți eficacitatea cheltuielilor publice. Banca Mondială a finalizat o analiză a cheltuielilor referitoare la o serie de instituții publice (ministere și municipalități) și două studii pilot, unul privind activitățile polițienești și de combatere a incendiilor, precum și unul privind gestionarea deșeurilor și a elaborat, de asemenea, un manual pentru viitoarele analize pe care le va realiza guvernul. În strategia fiscal-bugetară pe termen mediu din 2018, guvernul a introdus mai mulți indicatori de performanță pentru a evalua impactul pe care îl au în timp cheltuielile în diferitele domenii de politică și pentru a contribui la evaluarea și planificarea bugetului. Se preconizează că punerea în practică a acestor inițiative va spori calitatea, eficiența și transparența cheltuielilor publice și, drept urmare, cantitatea și calitatea bunurilor publice.

⁽³⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 7.

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁵⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și măsurile temporare, recalculat de Comisie prin metoda stabilită de comun acord.

- (8) Întreprinderile de stat sunt afectate de slaba guvernanta corporativă, ceea ce se reflectă, în mare măsură, în performanța lor economică. O reformă a cadrului juridic pentru guvernanta corporativă a întreprinderilor de stat este în curs, aceasta fiind realizată în cooperare cu Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) și cu asistența Serviciului de sprijin pentru reforme structurale al Comisiei Europene. Reforma urmărește să abordeze deficiențele actuale prin alinierea legislației naționale la orientările OCDE privind guvernanta corporativă pentru întreprinderile de stat. Adoptarea și punerea în aplicare efectivă a cadrului vor asigura continuitatea și vor fi esențiale pentru succesul reformei.
- (9) Întrucât mediul economic este favorabil, rata fondurilor proprii și rata de lichiditate ale băncilor s-au îmbunătățit în medie. În paralel, creditele neperformante acordate de societățile nefinanciare au scăzut, deși sunt în continuare ridicate. Piața secundară a creditelor neperformante a devenit mai dinamică. La 30 mai 2019, BNB a adoptat o decizie de punere în aplicare a Orientărilor ABE pentru gestionarea expunerilor neperformante și a celor restructurate. Măsurile de monitorizare luate în urma evaluărilor din sectorul financiar au consolidat sectorul bancar, însă există în continuare o serie de vulnerabilități. Printre noile inițiative de reglementare din 2018 s-au numărat normele privind expunerile mari și identificarea clienților aflați în legătură, o creștere a ratei amortizorului anticiclic de capital și introducerea unor instrumente macroprudențiale pentru măsurile adresate debitorilor. În prelungirea inițiativelor legislative privind expunerile prin intermediul părților afiliate, este esențial, pentru a sprijini practicile comerciale solide, să se depună eforturi susținute de supraveghere astfel încât să fie limitate împrumuturile acordate părților afiliate și să fie sancționate încălcările dispozițiilor privind garanțiile reale. Consolidarea cadrului de rezoluție bancară este o altă măsură în curs care va contribui la reziliența sectorului financiar.
- (10) Finalizarea reformei regimului de insolvență ar putea contribui la reducerea datoriei restante ridicate a sectorului privat și a ponderii încă ridicate a creditelor neperformante. Unele elemente care lipsesc reduc eficiența și eficacitatea cadrului în materie de insolvență, conducând la proceduri de insolvență lente și costisitoare. În același timp, absența unor instrumente de monitorizare adecvate împiedică realizarea unei analize corecte a procedurilor actuale și a celor noi în materie de pre-insolvență și de insolvență și nu permite identificarea unor blocaje sau puncte slabe concrete. În octombrie 2018, Bulgaria a solicitat asistență din partea Serviciului de sprijin pentru reforme structurale al Comisiei Europene, pentru a o ajuta să avanseze în realizarea reformei cadrului în materie de insolvență. Acest proiect identifică lacunele cadrului în materie de insolvență și va elabora o foaie de parcurs pentru abordarea acestora. Este important să se mențină ritmul reformelor și să se pună în aplicare viitoarea foaie de parcurs.
- (11) Bulgaria a adoptat modificări legislative în 2018 și ulterior în mai 2019 și depune eforturi în vederea transunerii pe deplin consecvente a Directivei (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽⁶⁾ (A patra directivă privind combaterea spălării banilor). Ar trebui să se acorde atenție punerii în aplicare efective a acestor măsuri. Autoritățile încă nu au finalizat și nu au notificat evaluarea națională de risc, care este o piatră de temelie pentru elaborarea unor politici naționale adecvate de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului. În plus, evoluțiile recente din sectorul bancar sugerează că este necesar să se consolideze supravegherea la nivel național a tranzacțiilor financiare internaționale și să se asigure punerea în aplicare eficace a cadrului de combatere a spălării banilor. Este necesară o mai bună gestionare a riscului de corupție, deoarece acesta constituie o infracțiune principală în materie de spălare a banilor. Autoritățile bulgare vor trebui să prezinte rezultate concrete și să țină o evidență conștientă în hotărârile definitive pronunțate în cazuri de corupție la nivel înalt. Recurgerea la anchete financiare și la stabilirea profilurilor financiare este limitată.
- (12) Supravegherea nebanară face, în prezent, obiectul unei reforme. În septembrie 2017, Comisia de supraveghere financiară a adoptat un plan de acțiune pentru reformarea supravegherii financiare nebanare, în cooperare cu Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale. Punerea în aplicare integrală și în timp util a planului de acțiune și aplicarea concretă a acestuia, care sunt încă în curs de desfășurare, vor contribui la o supraveghere adecvată a sectorului financiar nebanar. Au fost adoptate modificări ale legislației secundare cu scopul de a îmbunătăți normele de evaluare și aplicarea acestora. Punerea efectivă în aplicare și asigurarea respectării acestor modificări ar permite soluționarea problemelor de evaluare identificate în trecut și rămase nesoluționate. În cele din urmă, supravegherea la nivel de grup rămâne o provocare în ceea ce privește asigurarea unei supravegheri adecvate a asigurărilor bazate pe riscuri.

⁽⁶⁾ Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (JO L 141, 5.6.2015, p. 73).

- (13) Sectorul asigurărilor auto prezintă unele vulnerabilități. Existența unor norme bine definite privind compensațiile i-ar ajuta pe judecători să adopte o abordare mai armonizată atunci când se pronunță în cazuri individuale. Pe termen mai lung, o astfel de metodologie ar contribui la reducerea costurilor, a volatilității și a riscului de subscriere în linia de activitate legată de răspunderea civilă auto. De asemenea, sustenabilitatea sectorului ar avea de câștigat de pe urma unei mai bune stabiliri a prețurilor, care să țină seama de istoricul daunelor clienților. Comisia de supraveghere financiară a propus un sistem bonus-malus, care este supus unei dezbateri publice la scară largă. În cele din urmă, lichiditatea „biroului care eliberează cartea verde” a suscitată preocupări serioase, în principal din cauza neplății creanțelor de către un asigurător bulgar. Respectarea strictă de către toți membrii a obligațiilor care le revin este crucială pentru credibilitatea și eficiența sistemului.
- (14) Infrastructura este afectată de lacune majore în materie de investiții. Acoperirea și calitatea infrastructurii de transport s-au îmbunătățit, dar se situează în continuare sub media Uniunii. Rețeaua transeuropeană de transport din Bulgaria este încă incompletă. În plus, emisiile de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier au crescut semnificativ în ultimii cinci ani. Este necesar să se continue dezvoltarea tronsoanelor feroviare și rutiere, precum și a sistemelor europene de gestionare a traficului feroviar și a celor de transport inteligente aferente. În Bulgaria, ratele de racordare și de tratare a apelor urbane reziduale sunt scăzute, nivelurile de poluare atmosferică ridicate, iar ratele de depozitare a deșeurilor municipale și rata de reciclare sunt semnificativ mai scăzute decât media Uniunii. Sunt necesare investiții prin care să se promoveze gestionarea durabilă a apei, eficiența resurselor și tranziția către o economie circulară. În plus, nevoile de investiții în domeniul energiei și în cel al atenuării schimbărilor climatice și al adaptării la acestea sunt semnificative. Intensitatea energetică ridicată a economiei și progresele lente către atingerea obiectivelor de eficiență energetică, în special în sectorul clădirilor, frânează productivitatea și competitivitatea întreprinderilor din țară. Prin urmare, trebuie intensificate eforturile pentru a se asigura realizarea de economii semnificative de energie prin investiții specifice în sectorul industrial, al transporturilor și al clădirilor. Sporirea investițiilor în infrastructura energetică curată (precum producția de energie curată și de energie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, interconexiunile și rețelele inteligente), în conformitate cu prioritățile stabilite în proiectul de plan național privind clima și energia al Bulgariei, ar contribui, în plus, la îmbunătățirea competitivității globale a economiei și la sporirea calității vieții cetățenilor.
- (15) În pofida majorării bugetului public alocat cercetării în 2018, cheltuielile cu cercetarea și dezvoltarea rămân foarte scăzute, atât în sectorul privat, cât și în cel public. Investițiile private în cercetare și dezvoltare sunt dominate de întreprinderi multinaționale mari și concentrate în regiunea capitalei. Ritmul lent al punerii în aplicare a reformelor și nivelul ridicat de fragmentare a sistemului de cercetare, dezvoltare și inovare reprezintă un obstacol în calea contribuției investițiilor în cercetare și dezvoltare la productivitate și creștere. Numeroase universități și institute de cercetare continuă să aibă rezultate slabe în cercetarea științifică de înaltă calitate. Legăturile dintre mediul științific și întreprinderi sunt în continuare foarte slabe, iar capitalul uman disponibil în sistemul de cercetare și dezvoltare reprezintă o sursă de îngrijorare deosebită. Clusterelor sunt slab dezvoltate în Bulgaria și potențialul acestora slab valorificat, deoarece adesea acestea nu dispun de o masă critică. O serie de reforme suplimentare, combinate cu o guvernare eficientă și cu investiții publice mai eficace, pot maximiza impactul asupra productivității și pot îmbunătăți competitivitatea economiei. În plus, creșterea gradului de digitalizare a întreprinderilor și introducerea de noi modele de afaceri sunt esențiale pentru productivitatea țării.
- (16) Reforma administrației publice și a guvernării electronice continuă să fie lentă și aduce îmbunătățiri insuficiente, în timp ce mediul de afaceri rămâne fragil. Au fost adoptate o serie de măsuri de reformă, însă se înregistrează întârzieri în punerea lor în aplicare. Printre principalele obstacole din calea investițiilor se numără deficiențele instituționale, incertitudinea în materie de reglementare, corupția și oferta de forță de muncă insuficientă. Guvernanța în sectorul public ar avea de beneficiat de pe urma unei mai mari transparențe, a unor norme mai clare și a unei perspective pe termen lung. De asemenea, există deficiențe în domeniul testării și siguranței produselor, din cauza resurselor financiare și umane limitate. În plus, în timp ce marea majoritate a măsurilor incluse în strategia națională de achiziții publice au fost adoptate, punerea lor în aplicare necesită o monitorizare, un control și o evaluare continue. Utilizarea frecventă a atribuirilor directe de contracte și numărul ridicat de oferte unice reprezintă o amenințare pentru transparența și eficacitatea sistemului. Capacitatea administrativă a sectorului achizițiilor publice este o provocare permanentă, la fel cum sunt și profesionalizarea achizitorilor publici și achizițiile agregate. Întârzierea semnificativă înregistrată în ceea ce privește adoptarea procedurilor de achiziții publice electronice împiedică sporirea transparenței și a eficienței proceselor de achiziții publice.
- (17) Situația de pe piața forței de muncă s-a îmbunătățit, însă există în continuare o serie de probleme. Rata de ocupare a forței de muncă a atins nivelul cel mai ridicat de la aderarea Bulgariei la Uniune, iar rata șomajului este sub media Uniunii. În ciuda acestor evoluții pozitive, unele grupuri, cum ar fi persoanele slab calificate, tinerii, romii și persoanele cu handicap, se confruntă în continuare cu dificultăți în găsirea unui loc de muncă. În momentul de față sunt puse în aplicare măsuri specifice pentru a sprijini șomerii de lungă durată, care reprezentau 3 % din populația activă în 2018. O combinație de măsuri de informare eficace și susținute, de politici active în domeniul pieței forței de muncă și de servicii de ocupare a forței de muncă și sociale integrate ar putea îmbunătăți capacitatea de inserție profesională a grupurilor defavorizate și șansele acestora de a găsi un loc de muncă.

- (23) În cadrul mecanismului de cooperare și de verificare, Comisia monitorizează în continuare în Bulgaria reforma judiciară și lupta împotriva corupției și a criminalității organizate. Aceste domenii nu fac, așadar, obiectul recomandărilor specifice adresate Bulgariei, dar sunt relevante pentru dezvoltarea unui mediu de afaceri favorabil în această țară. Raportul din cadrul mecanismului de cooperare și de verificare din noiembrie 2018 a subliniat faptul că Bulgaria și-a continuat eforturile de reformare a sistemului judiciar și de abordare a deficiențelor înregistrate în ceea ce privește lupta împotriva corupției și a criminalității organizate, dar că sunt necesare eforturi suplimentare în mai multe domenii. Comisia preconizează să evalueze din nou progresele înregistrate la începutul toamnei 2019.
- (24) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la acoperirea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru ar permite Bulgariei să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale. Consolidarea capacităților administrative ale Bulgariei care au drept rol gestionarea acestor fonduri reprezintă un factor important pentru succesul acestei investiții.
- (25) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Bulgariei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de convergență pentru 2019, Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Bulgariei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernancei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică fiscal-bugetară și socioeconomică sustenabilă în Bulgaria, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (26) Consiliul a examinat Programul de convergență pentru 2019 prin prisma acestei evaluări și a emis un aviz ⁽⁷⁾ conform căruia este de așteptat ca Bulgaria să respecte Pactul de stabilitate și de creștere.
- (27) Din perspectiva bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a acestei evaluări, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de convergență pentru 2019. Recomandările Consiliului, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandarea 2 de mai jos,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și 2020, Bulgaria să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să îmbunătățească procesul de colectare a impozitelor prin măsuri specifice în domenii precum taxele pe combustibili și pe forța de muncă; să modernizeze guvernarea corporativă a întreprinderilor de stat prin adoptarea și punerea în aplicare a viitoarei legislații.
2. Să asigure stabilitatea sectorului bancar prin consolidarea supravegherii, prin promovarea unei evaluări adecvate a activelor, inclusiv a garanțiilor bancare, precum și prin promovarea unei piețe secundare funcționale pentru creditele neperformante; să asigure supravegherea eficace și respectarea cadrului de combatere a spălării banilor; să consolideze sectorul financiar nebankar prin aplicarea efectivă a supravegherii bazate pe riscuri, a orientărilor recent adoptate privind evaluarea și a supravegherii la nivel de grup; să pună în aplicare viitoarea foaie de parcurs care abordează lacunele cadrului în materie de insolvență care au fost identificate; să promoveze stabilitatea sectorului asigurărilor auto, prin abordarea provocărilor pieței și a deficiențelor structurale rămase.
3. Să concentreze politica economică legată de investiții asupra cercetării și inovării, transportului, în special asupra sustenabilității acestuia, asupra infrastructurii de apă, de gestionare a deșeurilor și de energie, precum și asupra eficienței energetice, ținând seama de disparitățile regionale și îmbunătățind mediul de afaceri.

⁽⁷⁾ În temeiul articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

4. Să consolideze capacitatea de inserție profesională prin consolidarea competențelor, inclusiv a competențelor digitale; să îmbunătățească calitatea, relevanța pentru piața forței de muncă și caracterul incluziv al educației și formării, în special în cazul romilor și al altor grupuri defavorizate; să abordeze incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile integrate de ocupare a forței de muncă și la serviciile sociale și să ofere un sprijin mai eficace sub formă de venit minim; să îmbunătățească accesul la serviciile de sănătate, inclusiv prin reducerea plăților efectuate direct de pacienți și prin abordarea deficitelor de personal medical.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Cehiei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de convergență al Cehiei pentru 2019**

(2019/C 301/03)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 9 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾, Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Cehia printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

- (2) Raportul de țară privind Cehia pentru 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Cehia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽³⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Cehia în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.
- (3) La 30 aprilie 2019, Cehia și-a prezentat Programul național de reformă pentru anul 2019 și Programul de convergență pentru anul 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (4) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (5) În prezent, Cehia face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul său de convergență pentru 2019, guvernul preconizează trecerea de la un excedent bugetar de 0,3 % din produsul intern brut (PIB) în 2019 la un deficit de 0,2 % în 2020, care, potrivit estimărilor, se va deteriora treptat la 0,5 % până în 2022. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁵⁾, se va depăși în continuare, pe întreaga perioadă a programului, obiectivul bugetar pe termen mediu – care a fost modificat de la un deficit structural de 1 % din PIB în 2019 la unul de 0,75 % din PIB începând din 2020. Conform Programului de convergență pentru 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea treptat, ajungând la 29,7 % în 2022. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. În linii mari, riscurile care amenință atingerea obiectivelor bugetare par a fi echilibrate, preconizându-se o nouă creștere a salariilor din sectorul public și a transferurilor sociale, spre deosebire de veniturile totale ca procent din PIB, care vor înregistra o mică scădere. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se preconizează că soldul structural va scădea la aproximativ -0,1 % din PIB în 2019 și la -0,4 % din PIB în 2020, menținându-se peste obiectivul bugetar pe termen mediu. Per ansamblu, în opinia Consiliului, se preconizează că Cehia va respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în 2019 și 2020.
- (6) Pe termen lung, Cehia se confruntă cu riscuri medii la adresa sustenabilității finanțelor publice, în principal din cauza costurilor îmbătrânirii populației. Cheltuielile cu pensiile sunt principalul factor care afectează sustenabilitatea pe termen lung, întrucât se preconizează că acestea vor crește cu aproximativ 2 puncte procentuale din PIB până în 2070. Riscurile pe termen lung sunt cauzate de situația demografică defavorabilă, la care se adaugă plafonarea vârstei legale de pensionare la 65 de ani. În consecință, rata de dependență pentru persoanele în vârstă, care compară persoanele în vârstă cu populația activă, aproape că se va dubla, ajungând la aproximativ 50 % în 2070. Măsurile recente asigură o mai bună adecvare a pensiilor. Pe lângă o indexare mai generoasă a pensiilor, guvernul a majorat cuantumul pensiilor de bază, precum și pensiile pensionarilor mai în vârstă. Totuși, aceste măsuri nu sunt însoțite de politici susceptibile să îmbunătățească sustenabilitatea. De exemplu, alinierea vârstei legale de pensionare la creșterea speranței de viață nu este automată. În prezent, orice modificare a vârstei de pensionare (legale și anticipate) trebuie să fie propusă de guvern și aprobată de Parlament. De asemenea, astfel de măsuri pot fi combinate cu politici în domeniul pieței forței de muncă care să sprijine prelungirea carierelor profesionale și participarea categoriilor subreprezentate. Creșterea preconizată a cheltuielilor publice cu asistența medicală legate de îmbătrânirea populației reprezintă 1,1 puncte procentuale din PIB până în 2070, ceea ce reduce, de asemenea, sustenabilitatea finanțelor publice pe termen lung. În acest context, consolidarea în continuare a sectorului spitalicesc și a investițiilor în asistența medicală și socială primară și integrată ar putea îmbunătăți raportul cost-eficacitate al sistemului de sănătate.

⁽³⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 12.

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁵⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și pe cele temporare, recalculat de Comisie prin aplicarea metodologiei stabilite de comun acord.

- (7) Banca Națională a Cehiei poate stabili, cu titlu de recomandări, limite macroprudențiale ale volumului de împrumuturi ipotecare acordate, dar, conform actualei legislații, competențele sale de sancționare sunt restrânse, neavând autoritatea oficială de a asigura respectarea acestor limite. Deși băncile cehe respectă în general recomandările menționate mai sus, stabilirea prin lege a unor limite cu caracter obligatoriu ar avea drept efect probabil creșterea nivelului de respectare a obligațiilor în rândul băncilor cehe și al altor furnizori de credite ipotecare, asigurând stabilitatea financiară și reducerea riscurilor pentru debitori. O propunere legislativă de modificare a Legii privind Banca Națională a Cehiei este încă în curs de dezbateri.
- (8) În pofida unor ușoare îmbunătățiri, corupția rămâne un motiv de îngrijorare pentru întreprinderi și riscă să îngreuneze activitatea economică. În ceea ce privește aspectele pozitive, reformele introduse în 2017, inclusiv cele din domeniul achizițiilor publice, sunt în curs de punere în aplicare, iar unele măsuri restante au fost adoptate în cele din urmă de guvern și trimise Parlamentului pentru a fi supuse unor noi dezbateri. Printre aceste măsuri se numără propuneri de extindere a rolului Oficiului Suprem de Audit la regiuni și municipalități, precum și propuneri privind numirile în funcții în cadrul societăților de stat, care constituie un domeniu cu risc ridicat de conflicte de interese și în care reglementarea este esențială. Cu toate acestea, nu au fost încă adoptate propunerile privind protecția avertizorilor de integritate și, respectiv, privind activitatea de lobby.
- (9) Cehia înregistrează performanțe solide în ceea ce privește piața forței de muncă. Rata de ocupare a crescut în mod constant în ultimii șapte ani, iar rata șomajului a scăzut în mod considerabil. Cu toate acestea, potențialul pe piața forței de muncă al femeilor cu copii mici, al persoanelor cu un nivel scăzut de calificare și al celor cu handicap rămâne insuficient utilizat. Pe fondul penuriei de forță de muncă, este clar că se poate face mai mult pentru a spori participarea acestor categorii la forța de muncă. Disparitatea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și diferența de remunerare între femei și bărbați rămân ridicate, în pofida recentelor măsuri de sporire a flexibilității concediului pentru creșterea copilului și de creștere a numărului de structuri de îngrijire a copiilor. Rata de ocupare a femeilor este în continuare cu mult inferioară celei a bărbaților. Serviciile insuficiente de îngrijire a copiilor, drepturile la concedii parentale pe perioade lungi, nivelul scăzut de utilizare a formulelor flexibile de lucru și lipsa de unități de îngrijire de lungă durată au în continuare un impact major asupra participării la forța de muncă. În 2017, numai 6,5 % din copiii cu vârste sub trei ani erau înscrși în structuri formale de îngrijire (comparativ cu media Uniunii, care este de 34,2 %). Deși constituie numai o mică proporție din populație, mâna de lucru slab calificată prezintă o rată de ocupare aflată cu mult sub cea a lucrătorilor cu un nivel de calificare mediu și a celor cu înaltă calificare. În mod similar, rata de ocupare profesională a persoanelor cu handicap rămâne scăzută. Din cauza capacităților limitate, serviciile publice de ocupare a forței de muncă nu reușesc în prezent să acorde un sprijin personalizat continuu persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă. Consolidarea capacităților de informare și de activare ale serviciilor publice de ocupare a forței de muncă, la care s-ar adăuga politici active eficace și bine direcționate în domeniul pieței forței de muncă, ar contribui la stimularea participării categoriilor defavorizate.
- (10) În contextul unei economii caracterizate prin predominanța sectorului industriei prelucrătoare, constrângerile legate de forța de muncă și cele demografice justifică mai multe investiții în educație și formare, inclusiv pentru adulții angajați, astfel încât această țară să răspundă provocărilor generate de schimbările structurale din economie, cum ar fi viitoarele schimbări tehnologice. Ar putea apărea neconcordanțe calitative de competențe, inclusiv ca urmare a viitoarei automatizări și robotizări, în special în sectorul digital. Noile locuri de muncă vor necesita noi competențe și investiții semnificative, în special în ceea ce privește competențele tehnice profesionale și competențele digitale mai avansate care vor fi necesare, conform estimărilor, ca urmare a automatizării locurilor de muncă mecanice actuale. Deși în ultimii ani s-au înregistrat mai multe inițiative de introducere a unei strategii cuprinzătoare în materie de competențe, acestea nu s-au concretizat încă într-un veritabil sistem cuprinzător.
- (11) Rezultatele școlare continuă să fie puternic influențate de mediul socioeconomic din care provin elevii. În 2016, cu sprijinul Fondului social european, a fost introdusă o reformă menită să consolideze caracterul incluziv al educației. Reușita acestei reforme va depinde de punerea la dispoziție a unei finanțări suficiente și durabile la nivel național, de perfecționarea în continuare a cadrelor didactice și a cadrelor didactice auxiliare și de o mai mare sensibilizare a opiniei publice în legătură cu avantajele educației incluzive. Deși, în ansamblu, este pozitiv, impactul reformei care are drept obiectiv consolidarea caracterului incluziv al educației rămâne limitat în ceea ce privește participarea copiilor romi la învățământul general. Nivelul de educație atins are de suferit de pe urma investițiilor reduse, a atractivității limitate a profesiei de cadru didactic și a inegalităților socioeconomice. Deficitul de cadre didactice existent se explică prin prestigiul redus al acestei profesii, prin nivelul scăzut de salarizare în comparație cu alte profesii, care persistă în pofida recentelor majorări salariale, și prin oportunitățile limitate de evoluție profesională. Profesia de cadru didactic rămâne relativ neatractivă pentru tinerii talentați. În aceste condiții, penuria de cadre didactice calificate, la care se adaugă previziunile demografice defavorabile, indică faptul că angajarea și reținerea în sistem a cadrelor didactice ar putea deveni mai dificile în viitor.

- (12) În pofida faptului că Cehia este o țară de tranzit, finalizarea rețelelor europene de transport, inclusiv a coridoarelor TEN-T, este departe de a fi realizată. La rândul său, infrastructura de transport din zonele suburbane este în continuare deficitară, ceea ce limitează caracterul abordabil al locuințelor și capacitatea populației de a face naveta la locul de muncă. Legăturile de transport deficitare descurajează și activitatea economică, în special în regiunile îndepărtate. Deși procesul de suburbanizare este în curs în zonele metropolitane, rețelele suburbane de transport au rămas în urmă, în special în ceea ce privește infrastructura feroviară. Rezultatele obținute de Cehia în ceea ce privește aspectele legate de emisiile scăzute de dioxid de carbon – în special procentul de energie din surse regenerabile utilizată în transporturi și utilizarea vehiculelor electrice – sunt slabe. Mai mult, creșterea planificată a infrastructurii de reîncărcare pentru vehiculele electrice s-ar putea dovedi insuficientă pentru a satisface cererea viitoare. De asemenea, sporirea investițiilor în transportul durabil ar putea să reducă poluarea atmosferică și fonică, atenuând impactul acesteia asupra sănătății publice, în special în zonele urbane. Infrastructura digitală este în curs de îmbunătățire, dar persistă decalajul digital dintre zonele urbane și cele rurale, întrucât numai 59 % din gospodăriile rurale sunt acoperite de rețele în bandă largă de mare viteză. Modernizarea rețelelor mai vechi bazate pe infrastructura din cupru și soluțiile fixe de acces fără fir nu vor fi suficiente pentru atingerea obiectivelor de conectivitate pentru 2025. Pentru a răspunde nevoilor viitoare în materie de conectivitate, este nevoie de investiții în rețele de foarte mare capacitate (și anume, prin fibră optică), precum și de măsuri corespunzătoare la nivelul cererii.
- (13) Intensitatea energetică a economiei cehice este în continuare una dintre cele mai ridicate din Uniune, deoarece îmbunătățirea nivelului de eficiență energetică este lentă, în special în sectorul clădirilor. Cea mai ridicată intensitate energetică se înregistrează în sectorul industrial și în cel rezidențial. Îmbunătățirea eficienței energetice oferă ocazia de a spori competitivitatea Cehiei, prin reducerea costurilor energiei pentru gospodării și întreprinderi, prin dezvoltarea unor industrii mai puțin poluante și printr-o poziționare superioară în lanțul valoric. Cărbunele domină sectorul energetic și reprezintă cea mai mare sursă de emisii de dioxid de carbon, reprezentând o amenințare substanțială pentru calitatea aerului la nivel local. Emisiile de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier au înregistrat o creștere puternică în ultimii 5 ani. În ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor, nu s-au luat încă măsuri adecvate privind acțiuni corespunzătoare de prevenire a dezastrilor și de pregătire și răspuns în cazul producerii acestora.
- (14) Sarcina administrativă și cea impusă de reglementare pot împiedica investițiile. Numeroase firme cehice consideră că sarcina administrativă și cea impusă de reglementare constituie un obstacol major în calea investițiilor. Evoluția rapidă a legislației și complexitatea procedurilor administrative sunt în continuare obstacole majore în calea desfășurării de activități economice. Costurile aferente executării contractelor, modificările frecvente aduse reglementărilor fiscale și din domeniul muncii, precum și dificultatea obținerii autorizațiilor de construire ar putea descuraja investițiile în această țară. Amploarea sarcinii administrative înregistrează variații importante de la o regiune la alta. Recent, au fost prezentate propuneri care vizează reducerea complexității procedurilor de planificare, în special pentru proiectele mari de infrastructură. În plus, guvernul se pregătește să elaboreze o nouă lege în domeniul construcțiilor până în 2021, cu implicarea partenerilor sociali. Responsabilitatea pentru supravegherea pieței produselor este repartizată între mai multe organizații, este afectată de suprapuneri și creează dificultăți în calea unei coordonări eficiente și a unei cooperări eficiente.
- (15) Deși s-au constatat îmbunătățiri în ceea ce privește transparența și cursurile de formare oferite, practicile de achiziții publice continuă să rămână în urmă în ceea ce privește competitivitatea, din cauza procentului ridicat de proceduri care nu au primit decât o singură ofertă, precum și în ceea ce privește utilizarea unor criterii de calitate și încrederea în instituțiile publice. Marea majoritate a deciziilor privind achizițiile publice se bazează în continuare pe criteriul ofertei cu cel mai scăzut preț, adoptarea unei abordări strategice nefiind încă finalizată. S-a pus un accent mai puternic pe achizițiile publice centralizate și pe utilizarea expertizei partajate, însă punerea lor în practică este destul de lentă, deși acestea și-au dovedit potențialul.
- (16) Cehia nu a creat încă un ecosistem de inovare pe deplin funcțional, bazat pe cercetarea și dezvoltarea de la nivel național. Această țară este în continuare un inovator cu rezultate medii la nivelul Uniunii, în ciuda unei creșteri a intensității cercetării și dezvoltării. Această performanță poate fi legată de lipsa unor investiții publice care să prezinte o strategie pe deplin coerentă de creștere a performanței modeste a cercetării și de îmbunătățire a cooperării dintre sectorul privat și mediul academic. Câștigurile de productivitate sunt datorate în principal întreprinderilor străine mari, în timp ce întreprinderile naționale rămân în urmă în ceea ce privește generarea de valoare adăugată. În plus, productivitatea totală a factorilor, un indicator al utilizării eficiente a capitalului și a forței de muncă în producție, a crescut într-un ritm relativ lent. Un accent mai mare pe inovarea la nivel intern ar putea stimula productivitatea în întregul spectru de întreprinderi, inclusiv a întreprinderilor mici și mijlocii.

- (17) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru i-ar permite Cehiei să valorifice la maximum fondurile respective în ceea ce privește sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale. Consolidarea capacității administrative a țării de gestionare a acestor fonduri reprezintă un factor important pentru succesul acestei investiții.
- (18) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Cehiei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de convergență pentru 2019 și Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Cehiei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernantei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Cehia, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (19) Consiliul a examinat Programul de convergență pentru 2019 prin prisma acestei evaluări și consideră ⁽⁶⁾ că este de așteptat ca Cehia să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, Cehia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să îmbunătățească sustenabilitatea fiscală pe termen lung a sistemului de pensii și a sistemului sanitar; să adopte măsurile anticorupție aflate încă în dezbateră.
2. Să încurajeze încadrarea în muncă a femeilor cu copii mici, inclusiv prin îmbunătățirea accesului la servicii accesibile de îngrijire a copiilor, precum și a categoriilor defavorizate; să amelioreze calitatea și caracterul incluziv al sistemelor de educație și formare, inclusiv prin încurajarea competențelor tehnice și digitale și prin promovarea profesiei de cadru didactic.
3. Să axeze politica economică în materie de investiții pe sectorul transporturilor, vizând în special sustenabilitatea acestuia, pe infrastructura digitală, emisiile scăzute de dioxid de carbon și tranziția energetică, inclusiv eficiența energetică, ținând seama de disparitățile regionale; să reducă sarcina administrativă asupra investițiilor și să sprijine o concurență axată într-o mai mare măsură pe calitate în domeniul achizițiilor publice; să elimine barierele care stau în calea dezvoltării unui ecosistem al inovării pe deplin funcțional.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

⁽⁶⁾ În temeiul articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Danemarcei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Danemarcei pentru 2019**

(2019/C 301/04)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 9 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Aceasta a ținut cont de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾, Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Danemarca printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

- (2) Raportul de țară privind Danemarca pentru 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Danemarca în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice acestei țări adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽³⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Danemarca în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.
- (3) La 15 martie 2019, Danemarca și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019, iar la 10 aprilie 2019, Programul de convergență pentru anul 2019. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (4) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (5) În prezent, Danemarca face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul de convergență pentru 2019, guvernul preconizează un deficit total de 0,1 % din produsul intern brut (PIB) în 2019 și 2020. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁵⁾, obiectivul bugetar pe termen mediu – un deficit structural de 0,5 % din PIB – continuă să fie depășit pe parcursul perioadei de programare, până în 2025. În conformitate cu Programul de convergență pentru 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 33,4 % în 2019 și va rămâne stabilă în 2020, înainte de a urca la 37,8 % din PIB în 2025. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil pentru perioada de programare. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se preconizează că soldul structural va înregistra un excedent de 0,9 % din PIB în 2019 și de 1,0 % din PIB în 2020, situându-se peste obiectivul bugetar pe termen mediu. Riscurile se referă la diminuarea veniturilor provenite din elemente volatile, în special impozitul pe randamentul fondurilor de pensii. Consiliul consideră că, în ansamblu, Danemarca ar urma să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în 2019 și 2020.
- (6) Sistemul de cercetare și inovare al Danemarcei se caracterizează prin niveluri ridicate de investiții, o bază solidă de resurse umane și excelență științifică. Cu toate acestea, peisajul cercetării și al inovării din Danemarca este concentrat în jurul unui număr relativ mic de actori, cum ar fi întreprinderile mari și fundațiile, mai ales din sectorul farmaceutic și cel al biotehnologiei, ceea ce face ca sistemul de cercetare și inovare să fie potențial vulnerabil la șocurile externe. Prin urmare, par să existe posibilități de îmbunătățire în materie de investiții în extinderea întreprinderilor foarte inovatoare.
- (7) Este esențială asigurarea ofertei de forță de muncă în această perioadă de schimbări demografice și tehnologice, precum și remedierea deficitului de forță de muncă, în special de lucrători calificați și de specialiști în TIC, în scopul promovării unei creșteri durabile și favorabile incluziunii în Danemarca. Este probabil ca reformele și investițiile în îmbunătățirea atractivității educației și formării profesionale, care ar putea conduce la creșterea ratelor de participare la aceste forme de educație, să aibă un impact pozitiv asupra ofertei de lucrători calificați. Investițiile continue în educația pentru adulți, învățarea pe tot parcursul vieții și competențele digitale ar putea, de asemenea, contribui la abordarea acestei provocări. În plus, ar fi util să se pună accentul pe o mai bună integrare a grupurilor marginalizate și defavorizate pe piața forței de muncă. Acest lucru se referă în special la tinerii cu un nivel de educație scăzut, la persoanele provenite dintr-un context de migrație, la persoanele cu capacitate redusă de muncă și la persoanele cu handicap. În plus, performanța educațională a copiilor proveniți dintr-un context de migrație rămâne o provocare.

⁽³⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 16.

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁵⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și măsurile temporare, recalculat de Comisie prin metoda stabilită de comun acord.

- (8) În pofida calității foarte bune a drumurilor, congestionarea rutieră este în creștere, în special în jurul marilor orașe. În plus, necesitatea decarbonizării sectorului transporturilor creează oportunități de investiții în infrastructurile de transport durabile pentru a reduce emisiile de carbon din sectorul transporturilor și a combate congestionarea rutieră, inclusiv prin dezvoltarea infrastructurilor pentru combustibili alternativi. Guvernul aflat la sfârșit de mandat a prezentat un plan de reducere a congestiei în jurul orașelor mari. Adoptarea planului, prin care se alocă 112 miliarde DKK (aproape 6 % din PIB) în perioada 2020-2030, este în curs.
- (9) Deși nivelul productivității în economia daneză rămâne printre cele mai ridicate din Uniune, creșterea productivității este în scădere de mai multe decenii. Societățile exportatoare beneficiază de o creștere mai mare a productivității decât întreprinderile protejate de concurența societăților străine. Deși Danemarca a luat măsuri pentru a sprijini creșterea productivității întreprinderilor din sectoarele serviciilor orientate spre piața națională, creșterea productivității și concurența în aceste sectoare înregistrează încă întârzieri. Danemarca a pus în aplicare măsuri de intensificare a concurenței în sectorul financiar și a continuat să pună în aplicare strategia privind serviciile de utilitate publică.
- (10) După câțiva ani de creștere economică ridicată, prețurile locuințelor par să fie supraevaluate, în special în principalele zone urbane. Cu toate acestea, prețurile locuințelor au cunoscut o creștere moderată în 2018. În plus, în ciuda unui declin continuu, raportul dintre datoria gospodăriilor și venitul disponibil rămâne cel mai ridicat din Uniune. Procentul de credite ipotecare cu rate ale dobânzii variabile și perioadă fără plăți este în scădere, însă rămâne ridicat. Noile măsuri macroprudențiale par să fi redus creșterea creditelor ipotecare noi cu un raport datorii/venituri și un raport între valoarea creditului acordat și cea a garanției aferente creditului ridicate. În ultimii ani, autoritățile daneze au activat, de asemenea, amortizorul anticiclic de capital și au pus în aplicare măsuri pentru creșterea rezilienței băncilor, adoptând totodată o reformă a impozitului pe proprietate (în vigoare din 2021) pentru a pune capăt regimului prociclic al impozitului pe proprietate. Cu toate acestea, combinația dintre raportul foarte ridicat datorii/venituri, volumul ridicat al datoriilor foarte sensibile la rata dobânzii și prețurile supraevaluate ale locuințelor prezintă riscuri pentru stabilitatea economică și financiară și, prin urmare, este justificată o monitorizare continuă.
- (11) Prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului a devenit o prioritate pentru Danemarca în contextul unui important scandal legat de spălarea banilor în care a fost implicată cea mai mare instituție financiară din Danemarca. Parlamentul danez a ajuns la acorduri politice privind consolidarea supravegherii și un nou pachet de combatere a spălării banilor, cuprinzând o strategie de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului. Strategia se bazează pe opt piloni, printre care se numără consolidarea cooperării dintre autoritățile de supraveghere, unitatea de informații financiare și alte părți interesate relevante. Cu toate acestea, există în continuare provocări, iar autoritatea de supraveghere financiară trebuie să adopte în continuare măsuri și orientări suplimentare cu privire la modalitățile de consolidare a supravegherii în aceste domenii. Ar trebui să se acorde atenție punerii în aplicare efective a acestor măsuri, odată ce sunt adoptate.
- (12) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară. Acest lucru i-ar permite Danemarcei să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale.
- (13) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Danemarcei, pe care a publicat-o în raportul de țară din 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de convergență pentru 2019, Programul național de reformă pentru 2019 și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Danemarcei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernantei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Danemarca, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.

- (14) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 prin prisma acestei evaluări și consideră că ⁽⁶⁾ este de așteptat ca Danemarca să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere,

RECOMANDĂ ca, în perioada 2019-2020, Danemarca să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să axeze politica economică legată de investiții pe educație și competențe, pe cercetare și inovare în vederea lărgirii bazei de inovare pentru a include mai multe întreprinderi, precum și pe transportul durabil pentru combaterea congestiei rutiere.
2. Să asigure o supraveghere eficace și respectarea cadrului de combatere a spălării banilor.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

⁽⁶⁾ În temeiul articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Germaniei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Germaniei pentru 2019**

(2019/C 301/05)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ⁽²⁾, în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Germania printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro (denumite în continuare „recomandările pentru zona euro”).

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Germania ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării din 2019 pentru zona euro, după cum se reflectă în recomandările 1 și 2 de mai jos. În special, măsurile de investiții și de sprijinire a creșterii salariilor vor contribui la punerea în aplicare a primei recomandări pentru zona euro în ceea ce privește reechilibrarea zonei euro, iar reorientarea fiscală care să degreveze forța de muncă va contribui la punerea în aplicare a celei de a treia recomandări pentru zona euro în ceea ce privește funcționarea pieței forței de muncă.
- (3) Raportul de țară pentru Germania din 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Germania în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile prin care s-a dat curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Germania în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 27 februarie 2019. În urma analizei sale, Comisia a concluzionat că Germania se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, scăderea lentă a excedentului de cont curent rămâne ridicată și prezintă relevanță transfrontalieră. Excedentul a scăzut ușor în 2018 în contextul unei creșteri a cererii interne și se preconizează că va continua să scadă treptat în următorii ani, rămânând, în același timp, peste pragul stabilit în procedura privind dezechilibrele macroeconomice. Excedentul reflectă un nivel modest al investițiilor interne în raport cu economiile realizate atât în sectorul privat, cât și în cel public. Au fost luate măsuri pentru a stimula investițiile publice și private, care au crescut substanțial. Acest lucru a contribuit la o creștere bazată mai mult pe cererea internă. Cu toate acestea, ca pondere din produsul intern brut (PIB), ar fi fost de așteptat ca investițiile și consumul să crească mai mult, având în vedere condițiile favorabile de finanțare, restanțele în materie de investiții publice, în special la nivel municipal, și marja de manevră bugetară disponibilă. Creșterea salariilor s-a produs într-o oarecare măsură odată cu deficitul de forță de muncă, însă creșterea salariilor reale rămâne modestă.
- (4) Germania și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019 la 16 aprilie 2019, iar la 17 aprilie 2019 și-a prezentat Programul de stabilitate pentru 2019. Pentru a ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene (denumite în continuare „fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (6) În prezent, Germania face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. Conform Programului de stabilitate pentru 2019, guvernul are în vedere să ajungă la un excedent bugetar situat între ½ și ¾ % din PIB în perioada 2019-2023. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁶⁾, obiectivul bugetar pe termen mediu – un deficit structural de 0,5 % din PIB – continuă să fie depășit pe întreaga perioadă a programului. Conform Programului de stabilitate pentru 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea în 2019 sub valoarea de referință de 60 % din PIB prevăzută în tratat, iar până în 2023 va scădea treptat la 51¼ %. Scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare respective este unul favorabil. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se preconizează că soldul structural va înregistra un excedent de 1,1 % din PIB în 2019 și de 0,8 % din PIB în 2020, situându-se deasupra obiectivului bugetar pe termen mediu. Se estimează că datoria publică se va menține pe o traiectorie descendentă fermă. În ansamblu, conform opiniei exprimate de Consiliu, se preconizează că Germania se va conforma dispozițiilor Pactului de stabilitate și de creștere în 2019 și 2020. În același timp, respectând obiectivul bugetar pe termen mediu, ar fi important să se utilizeze politici bugetare și structurale pentru a se ajunge la o tendință ascendentă susținută a investițiilor publice și private, în special la nivel regional și municipal.
- (7) Investițiile publice și private au crescut puternic în 2018, dar rata investițiilor rămâne sub media zonei euro. În 2018, investițiile publice au crescut cu 7,7 % nominal și cu 3,8 % în termeni reali, dar sunt încă necesare eforturi suplimentare pentru a compensa importanțele întârzieri în materie de investiții, în special în ceea ce privește investițiile în infrastructură și educație. Creșterea reală a investițiilor publice a fost pozitivă în ultimii trei ani, după o perioadă de rate de creștere negativă. Doar în 2018, investițiile nominale la nivel municipal au crescut cu aproape o cincime. Acest lucru reflectă eforturile guvernului de a stimula investițiile. Cu toate acestea, investițiile la

⁽⁴⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 19.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁶⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și pe cele temporare, recalculat de Comisie prin aplicarea metodologiei stabilite de comun acord.

nivel municipal au continuat să înregistreze valori mai mici în raport cu deprecierea. Potrivit Tabloului de bord municipal pentru 2019 al KfW, investițiile restante percepute acumulate până în 2018 s-au situat la 4 % din PIB. Împreună cu situația bugetară favorabilă, aceasta indică faptul că există posibilitatea de a spori investițiile la toate nivelurile de guvernare, în special la nivel regional și municipal. Investițiile în infrastructura publică sunt încă frânate de constrângerile legate de capacitate și planificare la nivel municipal. Au fost introduse măsuri de depășire a acestor constrângeri, dar acestea nu au înregistrat încă rezultate tangibile susținute. În plus, este loc de ameliorări în ceea ce privește serviciile publice digitale și achizițiile publice. Investițiile private au crescut în mod semnificativ, dar nu în cazul tuturor tipurilor de active. Investițiile în echipamente au crescut puternic ca urmare a utilizării record a capacităților de producție. Investițiile în locuințe continuă să crească vertiginos. Cu toate acestea, sectorul construcțiilor raportează, în prezent, constrângeri în materie de capacitate și creșteri de prețuri. În termeni reali, construcțiile nerezidențiale au crescut într-un ritm tot mai lent, ceea ce sugerează că este posibil ca infrastructura esențială să nu fi ținut pasul cu nevoile economiei.

- (8) Cheltuielile publice pentru educație, de 4,1 % din PIB în 2017, au rămas sub media Uniunii de 4,6 %. Din totalul cheltuielilor publice, 9,3 % au fost orientate către educație, ceea ce se situează, de asemenea, sub media Uniunii de 10,2 %. Cheltuielile cu educația și cercetarea s-au menținut la 9 % din PIB în 2017, situându-se astfel sub obiectivul național de 10 %. Deși cheltuielile pentru educație au crescut în termeni reali, volumul mare de investiții restante a crescut și mai mult ca urmare a evoluțiilor demografice. Modificările legislative care permit investițiile directe ale guvernului federal în educația digitală, în plus față de resursele alocate de landuri (*Digitalpakt*) sunt promițătoare, dar rezultatele se lasă încă așteptate. Provocări precum creșterea numărului de elevi, lipsa profesorilor, digitalizarea și extinderea în continuare a educației și îngrijirii copiilor preșcolari vor necesita o finanțare publică adecvată. Cheltuielile suplimentare pentru educație și cercetare și inovare sunt esențiale pentru sporirea potențialului de creștere al Germaniei și pentru adaptarea la schimbările tehnologice.
- (9) În ultimii ani, Germania a înregistrat progrese în ceea ce privește creșterea intensității cercetării și dezvoltării (C & D), în principal ca urmare a creșterii cheltuielilor cu C & D efectuate de marile întreprinderi, în special în sectoarele de producție de tehnologie medie-înaltă și în mod deosebit în sectorul autovehiculelor. Intensitatea C & D în întreprinderile mici și mijlocii (IMM) este cu mult sub media Uniunii și continuă să rămână în urmă. IMM-urile au tendința de a beneficia mai puțin de cooperarea cu institutele de cercetare publice decât întreprinderile mari. Acești doi factori afectează inovarea în afaceri, care se află pe o traiectorie descendentă pe termen lung. Investițiile suplimentare în C & D sunt esențiale nu numai pentru a spori capacitatea de inovare în toate sectoarele economiei și pentru a stimula productivitatea, dar și pentru a facilita tranziția către o economie circulară și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, în special în ceea ce privește transportul durabil, tehnologiile energetice ecologice, ecoinovarea și reciclarea, precum și pentru a spori și mai mult performanța sectorului public de cercetare și contribuția acestuia la îndeplinirea acestor obiective.
- (10) Digitalizarea economiei germane progresează încet, iar adoptarea tehnologiilor digitale de către IMM-uri este în continuare lentă. Germania a rămas în urmă în ceea ce privește implementarea la nivel național a rețelilor în bandă largă de foarte mare capacitate (în gigabiți), în special în zonele rurale, unde investițiile mai puternice ar avea capacitatea de a îmbunătăți creșterea productivității. La mijlocul anului 2018, doar 9 % din gospodăriile germane erau acoperite de rețele de acces prin fibră optică de înaltă performanță, în comparație cu media Uniunii de 30 %. În schimb, modernizarea rețelilor de cabluri de cupru existente (vectorizarea) a continuat să fie soluția tehnologică preferată. În timp ce multe servicii se bazează pe o conectivitate de foarte mare viteză, 23 700 de parcuri de afaceri nu erau conectate la o rețea de fibră optică în 2017 și 28 % din totalul întreprinderilor nu aveau acces la rețele de cel puțin 50 de megabiți. Lipsa unei astfel de conectivități descurajează investițiile, în special investițiile IMM-urilor, dintre care multe sunt situate în zonele rurale și semirurale. Intervenția publică în implementarea infrastructurii de bandă largă de foarte mare viteză (≥ 100 Mbps) rămâne esențială și s-ar putea explora și alte soluții decât subvențiile. Performanța serviciilor publice digitale și a serviciilor de e-sănătate este cu mult sub media Uniunii. Numai 43 % dintre utilizatorii germani de internet au folosit serviciile de e-guvernare în 2018 (față de media Uniunii de 64 %). În ceea ce privește e-sănătatea, 7 % dintre germani au utilizat serviciile de sănătate și de îngrijire furnizate online (comparativ cu media Uniunii de 18 %). Doar 19 % dintre medicii generaliști eliberează rețete electronice (în comparație cu media Uniunii de 50 %).
- (11) Sunt necesare mai multe investiții în infrastructura de transport și în soluții de mobilitate curată pentru a soluționa provocările legate de mobilitate și de calitatea aerului și pentru a sprijini atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea. Emisiile de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier au crescut în ultimii cinci ani. Calitatea aerului din Germania reprezintă un motiv serios de îngrijorare, în special în zonele urbane, unde traficul generează aproximativ 60 % din emisiile nocive de NO_x. Transportul de mărfuri ar putea beneficia de pe urma unor soluții de intermodalitate mai dezvoltate. Autoturismele rămân, de departe, mijlocul de transport cel mai frecvent utilizat pentru naveta zilnică, iar timpul mediu petrecut în ambuteiaje este de aproximativ 30 de ore pe an. Costul anual al congestionării și căutării de locuri de parcare a fost estimat la 110 miliarde EUR, ceea ce reprezintă aproximativ 4 % din PIB-ul Germaniei. Deși vehiculele care funcționează cu combustibili alternativi au

cunoscut cea mai puternică creștere a numărului de noi înmatriculări, cifrele rămân scăzute. Utilizarea în comun a mijloacelor personale de transport este încă insuficient exploatată. De asemenea, vor fi necesare investiții publice și private considerabile pentru crearea de noi lanțuri de aprovizionare cu baterii și materii prime critice.

- (12) Rețelele de energie electrică ale Germaniei se adaptează lent la producția de energie din surse regenerabile și rămân necesare investiții semnificative în rețelele de transport și de distribuție. Întârzierile substanțiale în realizarea a numeroase proiecte generează costuri considerabile pentru rețelele de energie electrică și piețele energiei electrice din Germania și Europa. Din cei 1 800 km de rețea prevăzuți în proiecte și identificați în Legea din 2009 privind extinderea rețelilor energetice, doar aproximativ 800 km fuseseră realizați până în al doilea trimestru al anului 2018, în parte din cauza opoziției publice. Întârzierile în extinderea rețelei vor conduce la creșterea costurilor legate de gestionare și vor provoca mai multe denaturări în funcționarea pieței, atât în Germania, cât și la nivel transfrontalier. Investițiile în rețelele energetice care promovează cuplarea sectorială, diversificarea și o infrastructură adecvată de rețea sunt esențiale pentru flexibilitatea sistemului energetic și pentru o mai bună integrare la nivelul diferitelor sectoare ale economiei, în vederea atingerii obiectivelor în materie de energie și climă.
- (13) Locuințele din Germania au devenit mai puțin accesibile. Din 2015, atât chiriile, cât și prețurile locuințelor au crescut mai repede decât mediile pe termen lung, în special în orașele mari. În 2017, 20 % dintre persoanele cu vârsta de cel puțin 65 de ani din Germania s-au confruntat cu o sarcină de cost locativ excesiv (adică au trebuit să plătească pentru locuință peste 40 % din venitul disponibil). În Europa, procentul persoanelor de cel puțin 65 de ani aflate în această situație a fost de 10 %. Pentru populația cu cel mai mic venit, rata costului locativ excesiv a fost cu 10 puncte procentuale peste media Uniunii de 35,3 %. Guvernul a reacționat cu anumite măsuri, inclusiv o „frână de preț” care restricționează creșterea chiriilor (*Mietpreisbremse*), o schemă de sprijin pentru achiziționarea de noi bunuri imobiliare (*Baukindergeld*), precum și o modificare a dreptului de bază pentru a permite administrației federale să sprijine financiar construcția de locuințe sociale. Cu toate acestea, finalizarea noilor locuințe rămâne mult sub nivelul cererii și cu mult sub obiectivul guvernamental de 375 000 pe an. Ar putea fi necesare măsuri suplimentare, cum ar fi accelerarea construirii de locuințe sociale, îmbunătățirea opțiunilor de transport, precum și reformarea reglementărilor privind utilizarea terenurilor și construcțiile.
- (14) Germania a beneficiat în mod special de pe urma integrării pe piața internă și joacă un rol important în dezvoltarea sa ulterioară. Cu toate acestea, barierele în calea concurenței în sectorul serviciilor pentru întreprinderi din Germania rămân ridicate în comparație cu alte state membre. Este vorba de diferite domenii, inclusiv profesiile reglementate, cum ar fi arhitectura, ingineria și serviciile juridice, în care restricțiile de reglementare, cum ar fi rezerva de activități și reglementările privind prețurile și comisioanele, împiedică concurența. Însă chiar și serviciile nereglementate pentru întreprinderi întâmpină mai multe restricții la mediul general de afaceri decât cele din alte state membre. Modificările aduse reglementării serviciilor destinate întreprinderilor în vederea creșterii concurenței ar spori eficiența și eficacitatea investițiilor și a activității economice.
- (15) După unele îmbunătățiri constatate în anii precedenți, în ultimul an s-au înregistrat puține progrese în ceea ce privește reforma sistemului de impozitare din Germania menită să stimuleze investițiile private pe plan intern și creșterea economică. Sistemul fiscal rămâne complex, denaturează procesul decizional, de exemplu, în ceea ce privește participarea pe piața forței de muncă, investițiile și finanțarea și ar putea oferi stimulente mai eficiente pentru investiții și consum. Majoritatea progreselor au fost înregistrate în domeniul impozitării veniturilor salariale, dar acest lucru nu este încă vizibil în datele furnizate. Există încă potențial de reducere a impozitării muncii cu efect de distorsionare, prin trecerea de la impozitarea veniturilor salariale la surse de venituri mai favorabile creșterii durabile și incluzive. Impozitarea veniturilor salariale în 2018 (sarcina fiscală asupra costului forței de muncă) a rămas printre cele mai ridicate din Uniune, atât pentru persoanele cu venituri salariale medii, cât și pentru cele cu venituri salariale mici. Contribuțiile la asigurările sociale ale angajaților sunt deosebit de mari comparativ cu alte țări, iar contribuțiile la asigurările sociale în ansamblu reprezintă aproximativ două treimi din sarcina fiscală asupra costului forței de muncă, cealaltă treime fiind reprezentată de impozitul pe venit. În schimb, veniturile obținute din taxele de mediu ca pondere din PIB sunt printre cele mai scăzute din Uniune. Costul capitalului și rata medie efectivă a impozitului pe profit, care diferă de la o regiune la alta, sunt printre cele mai ridicate din Uniune. Cota de impozitare medie s-a ridicat la 28,8 % (agregat național), în comparație cu media Uniunii de 20 %. Din cauza interacțiunii dintre impozitul pe profit, impozitul comercial local și suprataxa de solidaritate, sistemul de impozitare a societăților este complex, presupune costuri ridicate de administrare fiscală și denaturează nivelul și localizarea investițiilor. În plus, impozitul pe profit denaturează deciziile de finanțare, cu o tendință de finanțare prin îndatorare, estimată ca fiind a treia cea mai ridicată din Uniune, conform datelor din 2017. Reducerea costurilor de capital în acțiuni ar putea spori investițiile private și ar consolida piața relativ subdezvoltată a capitalului de risc.

- (16) Piața forței de muncă rămâne puternică, dar potențialul de piață al anumitor grupuri este insuficient exploatat. Rata de ocupare a forței de muncă pentru categoria de vârstă 20-64 de ani a ajuns la 79,9 % în al patrulea trimestru al anului 2018, fiind una dintre cele mai ridicate din Uniune. Rata șomajului a coborât la un nivel record de 3,2 % la începutul anului 2019. Numărul ridicat de locuri de muncă vacante și deficitul de forță de muncă devin din ce în ce mai evidente și limitează producția în mod semnificativ în anumite regiuni și sectoare. Totuși, este insuficient exploatat potențialul anumitor grupuri pe piața forței de muncă – de exemplu cel al femeilor și al persoanelor care provin dintr-un context de migrație. Germania înregistrează un procent foarte ridicat al femeilor care lucrează cu normă parțială (46,7 %). Impozitele pe forța de muncă din Germania rămân relativ ridicate, inclusiv pentru persoanele cu venituri salariale mici. Normele speciale care reglementează impozitul comun pe venit pentru cuplurile căsătorite (*Ehegattensplitting*) nu oferă stimulente pentru ca a doua persoană să contribuie la venitul familiei, în special să aibă un program de lucru mai lung. Persoanele care provin dintr-un context de migrație au o rată de ocupare a forței de muncă mult mai scăzută decât persoanele native, cu un decalaj deosebit de mare în cazul femeilor. Au fost luate măsuri pentru a sprijini integrarea refugiaților pe piața forței de muncă, dar există în continuare provocări, printre care necunoașterea limbii germane, calificările lipsă sau netransferabile, responsabilitățile de îngrijire față de copii și rude, precum și lipsa de experiență în ceea ce privește normele informale de pe piața muncii din Germania.
- (17) Pensionarea generației „baby boom” afectează Germania mai mult decât alte state membre. Pe termen lung, această evoluție demografică va afecta finanțele publice germane, ar putea pune sub semnul întrebării caracterul adecvat al pensiilor și ar putea avea un efect negativ asupra categoriei momentan limitate din populația în vârstă (peste 65 de ani) expusă riscului de sărăcie sau de excluziune socială. Până în 2040, se așteaptă ca țara să se confrunte cu una dintre cele mai mari creșteri din Uniune ale cheltuielilor cu pensiile publice în raport cu PIB-ul (o creștere cu 1,9 puncte procentuale din PIB), în timp ce rata prestațiilor de tipul pensiilor publice va scădea cu 4,4 puncte procentuale, la 37,6 %, conform Raportului din 2018 privind îmbătrânirea populației (Comisia Europeană, 2018). Reformele recente ale pensiilor au sporit nivelul prestațiilor pentru anumite grupuri, însă nu este clar dacă beneficiile sociale obținute sunt proporționale cu costurile lor bugetare considerabile. Guvernul a stabilit, de asemenea, două „linii de stop” (*doppelte Haltelinie*): o rată maximă a contribuției la sistemul de pensii de 20 % și o rată minimă de înlocuire a venitului de 48 % până în 2025. Se preconizează că menținerea acestor limite va necesita transferuri bugetare semnificative, ceea ce va spori și mai mult sarcina asupra generațiilor mai tinere. În plus, se pune în continuare întrebarea dacă veniturile din pensii ale lucrătorilor cu venituri mici sunt adecvate.
- (18) Deși deficitul de forță de muncă s-a accentuat, creșterea salariilor reale rămâne modestă, în timp ce veniturile nominale au crescut cu 3,1 % în 2018. În plus, o concentrare a creșterii ocupării forței de muncă pe posturi cu normă întreagă mai bine plătite și o reducere a ponderii muncii marginale cu fracțiuni de normă la nivelul tuturor locurilor de muncă au contribuit la creșterea globală a salariilor în 2018, aceasta fiind puțin mai mare decât creșterea productivității. Acoperirea negocierilor colective a continuat să scadă (cu două puncte procentuale între 2016 și 2017), până la 49 % în vest și 34 % în est. Există diferențe semnificative în ceea ce privește acoperirea la nivelul sectoarelor, cu o mai bună acoperire în sectorul public și în industrie și cu o acoperire mai redusă în sectorul serviciilor. Lucrătorii cu salarii mici au beneficiat, în general, de salariul minim care a fost introdus începând din 2015. Salariile pe oră situate la nivelul inferior al distribuției salariale, în special cele mai mici două decilii, au crescut substanțial. Cu toate acestea, ponderea lucrătorilor cu salarii mici, de 22,5 % în 2017, rămâne cu mult peste media Uniunii. Numărul persoanelor angajate doar în minijoburi a scăzut cu 6,8 % în perioada 2010-2018, iar ocuparea forței de muncă în posturi pentru care se plătesc asigurări sociale a crescut cu aproximativ 18,1 % în aceeași perioadă. Consolidarea condițiilor de promovare a creșterii salariale ar sprijini cererea internă și ar contribui la reechilibrarea zonei euro.
- (19) În Germania, mobilitatea socială ascendentă din educație este scăzută. Sursele naționale confirmă puține progrese în materie de reducere a influenței mediului socioeconomic asupra evoluției școlare. Germania are rezultate bune în ceea ce privește integrarea în educație și formare a migranților și refugiaților sosiți recent. Cu toate acestea, persoanele care provin dintr-un context de migrație se confruntă, de regulă, cu provocări mai mari decât cursanții nativi (de exemplu, ratele de părăsire timpurie a școlii și dificultatea de a găsi un loc într-un program de ucenicie). Clasele din ce în ce mai eterogene necesită eforturi susținute de consolidare a profesiei de cadru didactic, într-o perioadă în care există deja un deficit considerabil de profesori. Participarea angajaților la programele de învățare în rândul adulților este o preocupare pentru performanța viitoare pe piața forței de muncă a lucrătorilor, în special pentru cele 6,2 milioane de persoane care nu dețin competențe de bază în materie de citire și scriere.
- (20) Deși numărul persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială a scăzut față de nivelul maxim înregistrat în 2014, există în continuare provocări în ceea ce privește egalitatea de șanse. În special, riscul de sărăcie sau de excluziune socială a fost, în 2017, cu 67 de puncte procentuale mai mare pentru copiii părinților slab calificați decât pentru copiii părinților cu înaltă calificare. Această diferență este substanțial mai mare decât diferența medie din Uniune (53,9 puncte procentuale).

- (21) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru i-ar permite Germaniei să utilizeze în mod optim fondurile respective în relație cu sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale.
- (22) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Germaniei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019 și Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Germaniei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernantei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Germania, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (23) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 prin prisma acestei evaluări și consideră ⁽⁷⁾ că este de așteptat ca Germania să respecte Pactul de stabilitate și de creștere.
- (24) Ținând cont de bilanțul aprofundat realizat de Comisie și de această evaluare, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1 și 2 de mai jos. Aceste recomandări contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a Recomandării din 2019 pentru zona euro, în special prima recomandare pentru zona euro. Politicile fiscal-bugetare menționate în recomandarea 1 de mai jos contribuie, printre altele, la corectarea dezechilibrelor legate de excedentul de cont curent,

RECOMANDĂ ca, în perioada 2019-2020, Germania să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Respectând obiectivul bugetar pe termen mediu, să utilizeze politicile bugetare și structurale pentru a obține o tendință ascendentă susținută a investițiilor publice și private, în special la nivel regional și municipal. Să orienteze politica economică în domeniul investițiilor către: educație; cercetare și inovare; digitalizare și servicii în bandă largă de foarte mare capacitate; transport durabil, precum și rețele energetice și locuințe accesibile, ținând seama de disparitățile regionale. Să transfere presiunea fiscală dinspre forța de muncă spre surse mai puțin defavorabile unei creșteri durabile și incluzive. Să stimuleze concurența în domeniul serviciilor pentru întreprinderi și al profesiilor reglementate.
2. Să reducă factorii care îi descurajează pe lucrători să lucreze mai multe ore, inclusiv sarcina fiscală mare asupra forței de muncă, în special în cazul persoanelor cu salarii mici și al celor care contribuie cu salariul mai mic la venitul familiei. Să ia măsuri pentru a proteja sustenabilitatea pe termen lung a sistemului de pensii, păstrând în același timp un nivel adecvat al acestora. Să consolideze condițiile care sprijină o creștere mai mare a salariilor, respectând în același timp rolul partenerilor sociali. Să îmbunătățească evoluția școlară și nivelul de competențe al grupurilor defavorizate.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

⁽⁷⁾ Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Estoniei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de stabilitate al Estoniei pentru 2019**

(2019/C 301/06)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾, Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Estonia printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro („recomandările pentru zona euro”).

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Estonia ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 2 și 3 de mai jos. În special, măsurile care pun accentul pe politica economică legată de investiții în domeniile specificate vor contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro în ceea ce privește sprijinirea investițiilor.
- (3) Raportul de țară pentru Estonia din 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Estonia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Estonia în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.
- (4) La 30 mai 2019, Estonia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019, iar la 30 aprilie 2019, Programul de stabilitate pentru 2019.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (6) În prezent, Estonia face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. Programul de stabilitate pentru 2019 a fost prezentat pe baza ipotezei menținerii politicilor actuale. Programul vizează să se treacă de la un deficit public de 0,6 % din produsul intern brut (PIB) înregistrat în 2018 la un deficit de 0,2 % din PIB în 2019 și de 0,3 % din PIB în 2020, iar în 2022 să se înregistreze un deficit de 0,7 % din PIB. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁶⁾, nu se preconizează că obiectivul bugetar pe termen mediu, și anume un deficit structural de 0,5 % din PIB, va fi realizat în perioada acoperită de Programul de stabilitate pentru 2019. Se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 5,3 % din PIB până în 2022. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor previziuni bugetare este favorabil. Nu s-au oferit detalii privind măsurile necesare pentru atingerea țintelor de deficit bugetar planificate, ceea ce reprezintă un risc pentru ipotezele privind randamentul colectării taxelor.
- (7) Având în vedere previziunile Comisiei din toamna anului 2018, care prevedeau o poziție mai apropiată de obiectivul bugetar pe termen mediu în 2019, și în concordanță cu normele pentru deblocarea ajustării necesare, rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu ar trebui să depășească 4,9 %, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,3 % în 2019. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, există riscul ca în 2019 să se înregistreze o deviere semnificativă de la această cerință.
- (8) În 2020, având în vedere deviația estimată a PIB-ului Estoniei, de 2,7 % din PIB, și creșterea estimată a PIB-ului inferioară ratei estimate a creșterii potențiale, rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu ar trebui să depășească 4,1 %, în acord cu ajustarea structurală de 0,6 % din PIB care derivă din matricea de cerințe pentru ajustare, stabilită de comun acord în temeiul Pactului de stabilitate și de creștere. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, în ipoteza menținerii politicilor actuale, există riscul ca în 2020 să se înregistreze o abatere semnificativă de la această cerință. În general, Consiliul este de părere că în 2019 ar trebui să fie luate măsurile necesare care să asigure respectarea dispozițiilor Pactului de stabilitate și de creștere.

⁽⁴⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 24.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁶⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și măsurile temporare, recalculat de Comisie prin metoda stabilită de comun acord.

- (9) Prevenirea spălării banilor a devenit o prioritate pentru Estonia în contextul unor scandaluri de amploare în acest domeniu. Estonia și-a consolidat cadrul de combatere a spălării banilor, iar în sectorul bancar, proporția depozitelor nerezidenților a scăzut în mod semnificativ. Cu toate acestea, există în continuare o serie întreagă de probleme. Deși guvernul estonian a introdus măsuri și orientări suplimentare cu privire la modalitățile de consolidare în continuare a prevenției în acest domeniu, parlamentul estonian nu a adoptat încă nicio inițiativă legislativă care să vizeze creșterea capacităților de supraveghere a spălării banilor. Odată ce aceste măsuri vor fi adoptate, ar trebui să se acorde atenție punerii lor în aplicare efective.
- (10) Lipsa de personal calificat și decalajul dintre competențe și cererea pieței se numără printre principalele obstacole din calea investițiilor întreprinderilor și limitează creșterea productivității. În ultimii ani, Estonia a pus în aplicare reforme cuprinzătoare, dar tendințele de pe piața forței de muncă și scăderea populației de vârstă activă prezintă provocări pe termen lung pentru sistemul de educație și formare. Printre aceste provocări se numără rata încă ridicată a părăsirii timpurii a școlii, reorganizarea incompletă a rețelei școlare, relevanța insuficientă pentru piața forței de muncă a învățământului superior și a educației și formării profesionale și provocările legate de îmbătrânirea cadrelor didactice și de atractivitatea scăzută a acestei profesii. Cu toate că participarea la învățarea în rândul adulților se îmbunătățește, actualizarea competențelor și recalificarea forței de muncă nu sunt suficient de rapide pentru a ține pasul cu tendințele de pe piața forței de muncă. Capacitatea de inovare insuficientă se află în centrul nevoilor identificate în materie de competențe. În ciuda procentului ridicat de specialiști în tehnologia informației și comunicațiilor, întreprinderile pun la dispoziție posibilități de formare limitate în domeniul competențelor digitale. Îmbunătățirea relevanței pentru piața forței de muncă a sistemului de educație și formare, inclusiv prin investiții în orientarea profesională, combaterea părăsirii timpurii a școlii și o anticipare mai bună a nevoilor în materie de competențe, ar contribui la asigurarea faptului că persoanele sunt dotate cu competențele adecvate. În plus, îmbunătățirea condițiilor de muncă ale cadrelor didactice, a calității procesului de predare și a politicilor din domeniul educației ca răspuns la tendințele demografice și economice ar consolida capacitățile sistemului de educație și formare.
- (11) În pofida faptului că au existat îmbunătățiri, sărăcia, excluziunea socială și inegalitatea veniturilor rămân ridicate, în special în rândul persoanelor în vârstă. Aproximativ 42 % din persoanele în vârstă de cel puțin 65 de ani erau expuse riscului de sărăcie și de excluziune socială în 2017, în comparație cu media Uniunii, care este de 15 %. Prestațiile de asigurări sociale nu permit încă reducerea eficace a sărăciei, iar plasa de siguranță socială este slabă. Asigurarea unor servicii sociale de bună calitate și accesibile ca preț este afectată de slaba coordonare dintre serviciile de sănătate și cele de asistență socială, precum și de variația importantă a capacității municipalităților de a identifica nevoile în materie de servicii sociale și de a le îndeplini. De asemenea, persoanele fizice sunt obligate să acopere o mare parte din costurile serviciilor furnizate de autorități. Cheltuielile publice ale Estoniei pentru îngrijirea pe termen lung au reprezentat mai puțin de jumătate din media Uniunii (0,6 % din PIB, în comparație cu 1,6 % din PIB în 2016). Nu există nici măsuri preventive, nici un sistem de sprijin pentru a ușura povara persoanelor care asigură servicii informale de îngrijire. Proporția persoanelor care au nevoi medicale ne soluționate este în continuare una dintre cele mai ridicate din Uniune (11,7 %), ceea ce indică existența unor probleme legate de accesibilitatea și eficacitatea sistemului de asistență medicală. Aceste provocări indică necesitatea de a furniza într-un mod integrat servicii sociale și de asistență medicală de calitate și la prețuri accesibile, precum și de a dezvolta un cadru cuprinzător pentru îngrijirea pe termen lung. Investițiile care sprijină incluziunea socială, inclusiv în infrastructura socială, ar promova o creștere favorabilă incluziunii.
- (12) Diferența de remunerare între femei și bărbați (25,6 % în 2017) rămâne printre cele mai ridicate din Uniune și este ușor mai mare decât în anul precedent. În plus, impactul condiției de părinte asupra ocupării forței de muncă în rândul femeilor este cu mult peste media Uniunii (25,2 % și, respectiv, 9,0 %). Concediile lungi pentru creșterea copilului conduc adesea la o evoluție mai lentă a carierelor femeilor. Ca tendință generală, femeile lucrează în sectoare economice și profesii în care remunerațiile sunt mai scăzute, cu toate că nivelul lor de educație este mai ridicat decât cel al bărbaților. O serie de măsuri recente au creat mai multă flexibilitate în ceea ce privește concediul pentru creșterea copilului și prestațiile parentale în scopul de a facilita întoarcerea părinților pe piața forței de muncă. Utilizarea serviciilor de îngrijire a copiilor s-a îmbunătățit. Cu toate acestea, factori precum activitatea economică, ocupația, vârsta, experiența profesională sau timpul de lucru explică doar o parte a diferenței de remunerare între femei și bărbați, astfel încât rămâne o diferență neexplicată de 20 % față de media Uniunii care este de 11,5 %. Transparența salarială ar putea ajuta la o mai bună înțelegere a motivelor care stau la baza acestei diferențe mari de remunerare între femei și bărbați. Continuarea investițiilor în serviciile de îngrijire a copiilor și luarea de măsuri active pe piața muncii ar contribui la încadrarea în muncă a femeilor. În plus, este în continuare important, într-un context mai larg, să se dialogheze cu partenerii sociali și să le fie consolidate capacitățile.

- (13) Întrucât Estonia este o țară periferică cu o densitate scăzută a populației, un sistem de transport performant și interconectat este esențial pentru activitățile economice și exporturile acestei țări. Infrastructura de transport din Estonia se confruntă cu unele deficiențe în ceea ce privește conectivitatea și durabilitatea. Transportul feroviar și cel intermodal sunt în continuare insuficient dezvoltate. În plus, emisiile de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier au crescut în ultimii cinci ani. Noi soluții inovatoare și durabile ar putea contribui la soluționarea problemelor legate de congestionare și de transportul public. Sincronizarea sistemului de energie electrică al Estoniei cu rețeaua continentală europeană este esențială pentru garantarea siguranței alimentării cu energie electrică în întreaga regiune baltică. Investițiile în infrastructură ar contribui la îmbunătățirea competitivității întreprinderilor estoniene.
- (14) Având în vedere nivelurile scăzute de investiții în cercetare și dezvoltare, în special din partea sectorului privat, productivitatea Estoniei este rămasă în urmă. În timp ce în 2017 cheltuielile publice pentru cercetare și dezvoltare s-au situat puțin sub media Uniunii, investițiile întreprinderilor au reprezentat doar 0,61 % din PIB, ceea ce echivalează cu aproximativ jumătate din media Uniunii. Doar o proporție scăzută de întreprinderi, în special în rândul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri), raportează activități de cercetare și inovare. Cheltuielile cu inovarea nelegată de cercetare și dezvoltare sunt în scădere, iar colaborarea dintre mediul științific și întreprinderi este slabă. Unii dintre acești factori frânează performanțele țării în materie de inovare și productivitatea acesteia. Investițiile mai bine direcționate în cercetare, dezvoltare și inovare, inclusiv în digitalizarea și automatizarea firmelor, ar spori productivitatea și competitivitatea Estoniei. O stabilire mai bună a priorităților de cercetare în domeniile relevante pentru economie ar avea același efect. Autoritățile estoniene au conceput și au pus în aplicare o serie de măsuri pentru a remedia deficiențele sistemului de cercetare și inovare, dar impactul acestora rămâne limitat până în prezent.
- (15) Persistă o serie de provocări în ceea ce privește utilizarea eficientă a resurselor și eficiența energetică. Performanța Estoniei în materie de ecoinovare nu reflectă pe deplin potențialul țării, iar punctajul său compozit în materie de ecoinovare, care este de 60, este cu 40 % sub media Uniunii. În pofida unor îmbunătățiri din ultimii ani, rezultatele Estoniei sunt de aproximativ trei ori mai slabe decât media Uniunii în ceea ce privește productivitatea resurselor, iar decalajul față de restul Uniunii se mărește. Doar o mică proporție din IMM-urile din Estonia iau măsuri pentru a-și îmbunătăți eficiența utilizării resurselor și pentru a deveni mai ecologice. În plus, economia este extrem de energointensivă, consumul de energie fiind cu mult peste media Uniunii. Toate regiunile din Estonia înregistrează întârzieri în ceea ce privește îmbunătățirea eficienței utilizării resurselor și a eficienței energetice. În ceea ce privește ponderea energiei din surse regenerabile în sectorul transporturilor, cu 0,4 % în 2017, Estonia s-a situat cu mult sub obiectivele naționale, care sunt de 10 %. Promovarea eficienței energetice și a utilizării eficiente a resurselor, în special în sectorul imobiliar, precum și sprijinirea economiei circulare, inclusiv prin creșterea investițiilor, ar contribui la o economie mai competitivă și mai durabilă.
- (16) În Estonia, procedurile de insolvență durează aproximativ trei ani, iar rata de recuperare este cu puțin peste 40 %. Această situație înseamnă că forța de muncă și resurse financiare sunt blocate în societăți mai puțin productive. Sunt subminate astfel stimulentele de a investi și de a oferi finanțare întreprinderilor. Reformarea cadrului în materie de insolvență ar fi importantă pentru reducerea duratei procedurilor de insolvență și creșterea ratei de recuperare pentru creditorii. În special, aceasta ar putea include încurajarea utilizării procedurilor de restructurare înainte și după insolvență și prevenirea lichidării prin fragmentare a întreprinderilor.
- (17) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru ar permite Estoniei să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale.
- (18) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Estoniei, pe care a publicat-o în raportul de țară din 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019 și Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Estoniei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernantei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Estonia, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.

(19) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său ⁽⁷⁾ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos,

RECOMANDĂ ca, în perioada 2019-2020, Estonia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu va depăși 4,1 % în 2020, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,6 % din PIB. să asigure supravegherea eficace și aplicarea în practică a cadrului de combatere a spălării banilor.
2. Să găsească soluții pentru lipsa de personal calificat și să favorizeze inovarea prin îmbunătățirea capacității și a relevanței pentru piața muncii a sistemului de educație și formare; să îmbunătățească gradul de adecvare al plasei de siguranță socială și accesul la servicii sociale integrate și accesibile ca preț; să ia măsuri pentru a reduce diferența de remunerare dintre bărbați și femei, inclusiv prin îmbunătățirea transparenței salariale.
3. Să concentreze politica economică legată de investiții asupra unei infrastructuri energetice și de transport durabile, inclusiv a interconexiunilor, asupra promovării cercetării și inovării, precum și asupra utilizării eficiente a resurselor și a eficienței energetice, ținând seama de disparitățile regionale.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

⁽⁷⁾ Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Irlandei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de stabilitate al Irlandei pentru 2019**

(2019/C 301/07)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ⁽²⁾, în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Irlanda printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro („recomandările pentru zona euro”).

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Irlanda ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1 și 3 de mai jos. În special, axarea politicii economice în materie de investiții pe domeniile specificate și introducerea de măsuri fiscale vor contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro în ceea ce privește sprijinirea investițiilor, îmbunătățirea finanțelor publice și combaterea planificării fiscale agresive.
- (3) Raportul de țară pentru Irlanda din 2019 a fost publicat la data de 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Irlanda în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Irlanda în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 27 februarie 2019. În urma analizei sale, Comisia a concluzionat că Irlanda se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, stocurile mari de datorii publice și private și de pasive externe nete fac ca Irlanda să fie vulnerabilă la șocuri negative, dar variabilele de flux au continuat să se îmbunătățească. Stocul datoriei private rămâne ridicat, dar creșterea economică sprijină în continuare reducerea acestuia. Activitățile întreprinderilor multinaționale continuă să influențeze datoria companiilor. Datoria gospodăriilor pare a fi, în linii mari, conformă cu fundamentele economice, chiar dacă este ridicată în raport cu venitul disponibil. Se estimează că datoria publică se va menține pe o traiectorie descendentă, în timp ce deficitul se apropie de o poziție de echilibru. Prețurile locuințelor au crescut într-un ritm rapid, timp de mai mulți ani, dar acest ritm s-a încetinit în ultima vreme. Prețurile locuințelor sunt determinate în mare măsură de constrângerile în materie de ofertă și nu există dovezi clare de supraevaluare. Stocul de credite neperformante, deși încă ridicat, a scăzut și mai mult, chiar dacă întârzierile pe termen lung la plată se reduc într-un ritm mai lent.
- (4) Irlanda și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019 la 1 aprilie 2019, iar la 29 aprilie 2019 și-a prezentat Programul de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (6) În prezent, Irlanda face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere și al regulii privind datoria. În Programul său de stabilitate pentru 2019, guvernul preconizează că soldul total se va îmbunătăți până la 0,2 % din produsul intern brut (PIB) în 2019 și că va continua să se îmbunătățească treptat, ajungându-se la un excedent de 1,3 % din PIB în 2023. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁶⁾, se prevede că obiectivul bugetar pe termen mediu, și anume un deficit structural de 0,5 % din PIB, va fi realizat până în 2020. În conformitate cu Programul de stabilitate, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 61,1 % în 2019 și va continua să scadă până la 51,6 % în 2023. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. În același timp, măsurile necesare pentru a sprijini țintele de deficit planificate în perioada de după 2020 nu au fost suficiente detaliate.

⁽⁴⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 27.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁶⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și măsurile temporare, recalculat de Comisie prin metoda stabilită de comun acord.

- (7) La 13 iulie 2018, Consiliul a recomandat Irlandei să realizeze obiectivul bugetar pe termen mediu în 2019. Acest obiectiv este în concordanță cu o rată maximă de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete (7) de 7,0 % în 2019, care corespunde unei deteriorări permise a soldului structural de 0,3 % din PIB. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se preconizează că Irlanda va respecta ajustarea bugetară recomandată în 2019.
- (8) În 2020, Irlanda ar trebui să își atingă obiectivul bugetar pe termen mediu. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, această situație este coerentă cu o rată de creștere nominală maximă a cheltuielilor publice primare nete de 3,7 % (8), care corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,7 % din PIB. Se preconizează că Irlanda va îndeplini obiectivul bugetar pe termen mediu. Se preconizează că datoria publică se va menține pe o traiectorie descendentă fermă, depășind nivelul impus de regula privind datoria. În general, Consiliul consideră că Irlanda va respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în 2019 și în 2020. Având în vedere diferența dintre PIB-ul calculat și producția internă din Irlanda și impactul acestei diferențe asupra ponderii datoriei în PIB, precum și condițiile ciclice actuale din Irlanda și riscurile externe sporite, ar fi important să se utilizeze orice venituri excepționale pentru a reduce și mai mult ponderea datoriei publice în produsul intern brut.
- (9) Situația finanțelor publice a continuat să se îmbunătățească datorită unei creșteri solide a producției, însă persistă riscuri de volatilitate a veniturilor, iar rezistența veniturilor la fluctuațiile de natură economică și la șocurile negative poate fi consolidată și mai mult. Limitarea amplitudinii și a numărului cheltuielilor fiscale și lărgirea bazei de impozitare ar îmbunătăți stabilitatea veniturilor în contextul volatilității economice. Cu toate că Irlanda a majorat rata mai scăzută a taxei pe valoarea adăugată aplicată activităților turistice, unele măsuri fiscale recente s-au axat pe reduceri și scutiri. În plus, Irlanda dispune și de alte posibilități de îmbunătățire a modului în care sistemul său fiscal poate sprijini obiectivele de mediu. Aceste eforturi ar putea consta în reducerea subvențiilor acordate pentru combustibili fosili și transmiterea către investitori a unui semnal mai puternic în privința prețurilor, prin asumarea unui calendar al creșterilor taxei pe carbon în următorul deceniu.
- (10) Combaterea planificării fiscale agresive este esențială pentru ca sistemele fiscale să devină mai eficiente și mai echitabile, astfel cum se recunoaște în Recomandarea din 2019 pentru zona euro. Efectele de propagare între statele membre ale strategiilor de planificare fiscală agresivă ale contribuabililor impun o acțiune coordonată a politicilor naționale care să completeze legislația Uniunii. Irlanda a luat măsuri de combatere a planificării fiscale agresive, dar nivelul ridicat al plăților de redevențe și dividende exprimate ca procent din PIB sugerează că normele fiscale ale Irlandei sunt utilizate de întreprinderi care practică planificarea fiscală agresivă. Din cauza aplicării limitate a reținerii la sursă a impozitelor pentru plățile în străinătate (și anume, de la rezidenți din Uniune către rezidenți din țări terțe) efectuate, cu titlu de redevențe și dividende, de întreprinderi cu sediul în Irlanda, este posibil ca respectivele plăți să nu facă deloc obiectul impunerii, dacă nu sunt impozitate nici în jurisdicția destinatară.
- (11) Costurile legate de îmbătrânirea populației continuă să prezinte riscuri la adresa sustenabilității pe termen lung a finanțelor publice. Se preconizează că cheltuielile cu asistența medicală vor crește de la 4,1 % din PIB în 2016 la 5,1 % în 2070, nivelul maxim de 5,2 % urmând să fie atins în 2063. Deși unele aspecte ale sistemului de sănătate din Irlanda funcționează bine sau s-au îmbunătățit, sistemul este inefficient, întâmpină dificultăți în satisfacerea cererii și nu oferă servicii de asistență medicală coordonate și integrate. Pentru a atenua presiunile tot mai mari ale cererii, guvernul irlandez a aprobat Strategia de punere în aplicare Slăintecare și a instituit Biroul de punere în aplicare a Programului Slăintecare, pentru a reforma și a moderniza în mod cuprinzător serviciile de sănătate și de asistență socială din Irlanda în următorii 10 ani. Reforma planificată reprezintă o viziune credibilă pentru ca sistemul de sănătate să devină general accesibil și durabil, să răspundă cerințelor unei populații în curs de îmbătrânire și să se orienteze către asistența medicală comunitară, punând în mai mare măsură accentul pe prevenție. Acest lucru poate avea un impact pozitiv în ceea ce privește reducerea dependenței de terapia acută, ceea ce ar face ca asistența medicală să fie mai eficientă din punctul de vedere al costurilor. Cu toate acestea, punerea în aplicare este pusă în pericol de dificultățile cu care se confruntă sistemul de sănătate în ceea ce privește abordarea problemei pe care o reprezintă dubla asigurare pe piața asigurărilor de sănătate și gestionarea în mod eficace a propriului buget, a performanței și a forței de muncă pe termen scurt. Costurile pe termen scurt vor trebui, de asemenea, să fie limitate la realizarea viziunii Slăintecare pe termen lung.

(7) Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de patru ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate. Criteriul de referință în materie de cheltuieli utilizat în cazul Irlandei reflectă o ajustare menită să corecteze denaturarea ratei de referință pe termen de 10 ani a creșterii potențiale, cauzată de progresia excepțional de puternică a creșterii PIB-ului real în 2015. Conform abordării adoptate de autoritățile irlandeze în calculele lor pentru bugetul 2017, Comisia a utilizat media ratelor potențiale de creștere din 2014 și 2016.

(8) La fel ca în 2019, criteriul de referință în materie de cheltuieli reflectă o ajustare menită să corecteze denaturarea ratei de referință pe termen de 10 ani a creșterii potențiale, cauzată de progresia excepțional de puternică a creșterii PIB-ului real în 2015.

- (12) În pofida eforturilor anterioare ale guvernului de a limita cheltuielile cu pensiile publice, se preconizează că deficitul total al sistemului de pensii va crește în mod semnificativ pe termen lung, ca urmare a majorării cheltuielilor cu pensiile de la 5 % din PIB în 2016 la 6,6 % în 2070, nivelul maxim de 7,5 % urmând a se atinge în 2053. Punerea în aplicare integrală și în timp util a foii de parcurs prezentate privind reforma pensiilor este esențială pentru ca sistemul de pensii irlandez să devină mai sustenabil din punct de vedere fiscal.
- (13) Sporirea investițiilor în competențe, educație și formare, precum și în incluziunea socială este esențială pentru a îmbunătăți productivitatea Irlandei și creșterea favorabilă incluziunii pe termen lung a acesteia. Contractia pieței forței de muncă, precum și penuriile de competențe și neconcordanțele între cererea și oferta de competențe care apar în anumite sectoare necesită eforturi pentru a implica grupurile inactice de potențiali lucrători și pentru a investi în capitalul uman insuficient valorificat. Se pot aduce îmbunătățiri în ceea ce privește promovarea actualizării competențelor și o mai bună aliniere a programelor de învățământ și de formare profesională la nevoile pieței forței de muncă. Procentul scăzut al lucrătorilor care au competențe digitale de bază necesită investiții suplimentare în formarea și actualizarea competențelor la locul de muncă ale forței de muncă adulte. Efectuarea de investiții în asigurarea accesului la servicii de îngrijire a copiilor la prețuri accesibile și de calitate și punerea în aplicare a Programului național de îngrijire a copiilor (*National Childcare Scheme*) vor contribui la creșterea ratei destul de scăzute de ocupare a forței de muncă în rândul femeilor. Rata de participare a persoanelor cu handicap pe piața forței de muncă este una dintre cele mai scăzute din Europa. Numărul de persoane care trăiesc în gospodării cu o intensitate scăzută a muncii rămâne unul dintre cele mai ridicate din Uniune, ceea ce arată că se poate face mai mult în ceea ce privește punerea în aplicare a unor strategii de activare mai integrate și mai orientate pentru a sprijini acest grup specific.
- (14) Nivelul scăzut al investițiilor înregistrat în anii care au urmat expansiunii economice are, în prezent, consecințe nefaste asupra disponibilității locuințelor la prețuri accesibile și a locuințelor sociale, precum și asupra disponibilității unor infrastructuri adecvate în sectorul transporturilor și în cel al energiei curate, al serviciilor de alimentare cu apă și al serviciilor în bandă largă de foarte mare viteză, ceea ce ridică bariere în calea investițiilor efectuate de întreprinderi. În plus, emisiile de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier au crescut puternic în 5 ani. Îmbunătățirea infrastructurii, combinată cu amenajarea teritoriului, ar putea fi un factor esențial pentru ameliorarea ofertei de locuințe, creșterea investițiilor private, stimularea creșterii productivității și asigurarea unei dezvoltări economice regionale echilibrate. Conectivitatea adaptată exigențelor viitorului și competențele digitale suficiente rămân esențiale, astfel încât întreprinderile naționale să poată să utilizeze în mod eficace tehnologia digitală și sectorul intern al tehnologiei informației și comunicațiilor să prospere. Există în continuare provocări semnificative în ceea ce privește accesul la serviciile în bandă largă de foarte mare viteză, în special în zonele rurale. Mai multe investiții în infrastructura din sectorul energiei curate, al transporturilor curate și al celor publice și al serviciilor de alimentare cu apă, precum și intensificarea eforturilor depuse în domeniul decarbonizării, al eficienței energetice, al energiei din surse regenerabile și al economiei circulare ar ajuta Irlanda în tranziția sa către o economie cu emisii reduse de carbon și rezilientă din punctul de vedere al mediului.
- (15) Cu toate că lansarea Planului național de dezvoltare ar putea conduce, în cele din urmă, la oferirea unei infrastructuri de bază suplimentare, capacitatea redusă a sectorului construcțiilor ar putea deveni un obstacol în calea punerii în aplicare în timp util a acestui plan. În plus, diversificarea conexiunilor rețelelor de transport maritim și de energie cu Europa continentală ar putea spori reziliența economiei la șocurile externe. Irlanda nu a reușit până acum să disocieze creșterea sa economică de emisiile de gaze cu efect de seră și de poluanții atmosferici. Emisiile de gaze cu efect de seră au crescut constant, în special în sectoarele transporturilor, agriculturii, energiei și mediului construit. Lipsa progreselor în acest domeniu va îngreuna îndeplinirea de către Irlanda a obligațiilor sale față de Uniune, sporind în același timp costurile acțiunilor viitoare.
- (16) Persistența unei oferte insuficiente, la care se adaugă creșterea cererii, continuă să alimenteze majorarea prețurilor din sectorul imobiliar. Cu toate că prețurile nu par să fi fost supraevaluate în 2017, accesibilitatea din punct de vedere financiar devine un motiv de îngrijorare. Penuria ofertei de locuințe afectează, de asemenea, locuințele sociale din cauza investițiilor și a construcțiilor insuficiente din ultimul deceniu. Cu toate că cererea de locuințe sociale este estimată la aproximativ 72 000 de unități, în 2019 este planificată livrarea a doar 10 000 de unități. 17 000 de gospodării urmează să fie asistate prin intermediul Programului de ajutoare pentru locuințe (*Housing Assistance Payment*) sau al Programului pentru închirierea de locuințe (*Rental Accommodation Scheme*) din Irlanda, dar acordarea acestei asistențe riscă să accentueze creșterea chiriilor pe piața privată a închirierii, a cărei ofertă este deja limitată. În special în zona Dublin, numeroase locuințe sociale nu sunt ocupate la capacitatea lor maximă, unul dintre motive fiind practicile învechite de succesiune. Combinația inadecvată de tipuri de locuințe sociale oferite, corelată cu numărul foarte limitat de locuințe la prețuri accesibile și cu chirii care acoperă doar costurile (*cost-rental accommodation*) sunt factori care agravează și mai mult situația. Acesta este un motiv major pentru creșterea constantă a numărului de persoane și de familii care trăiesc în locuințe pentru cazuri de urgență, numărul persoanelor fără adăpost ajungând la noi niveluri-record în februarie 2019.

- (17) Promovarea productivității bazate pe inovare a întreprinderilor naționale este esențială pentru a sprijini creșterea mai robustă și mai rezilientă a productivității în această țară. Cheltuielile cu cercetarea și dezvoltarea ale mediului de afaceri continuă să crească, dar rămân sub media Uniunii și sunt foarte concentrate în întreprinderile cu capital străin. Politicile de inovare pot fi adaptate, astfel încât să sprijine mai bine întreprinderile mici și mijlocii irlandeze (IMM-uri). Sprijinul indirect (și anume, creditele fiscale) rămâne principalul instrument de sprijin public pentru cercetare și dezvoltare în Irlanda (reprezentând 80 % din totalul sprijinului public). Legăturile mai puternice dintre întreprinderile multinaționale și cele naționale ar putea contribui la o mai bună difuzare a inovării în întreaga economie. În plus, o cooperare mai strânsă între întreprinderi și centrele publice de cercetare ar spori, de asemenea, potențialul de inovare.
- (18) Cu toate că nivelurile scăzute ale cheltuielilor publice cu cercetarea și dezvoltarea continuă să provoace îngrijorare (1,05 % din PIB în comparație cu media Uniunii de 2 %), programul recent adoptat privind locurile de muncă, intitulat „Future Jobs Ireland 2019”, oferă un cadru promițător pentru a stimula inovarea și evoluțiile tehnologice și pentru a îmbunătăți productivitatea IMM-urilor. Cu toate acestea, punerea în aplicare pe deplin a programului menționat va depinde de o creștere semnificativă a cheltuielilor publice cu cercetarea și inovarea și de transpunerea programului recent adoptat în măsuri concrete de politică. În forma sa actuală, această listă ambițioasă de măsuri nu prevede încă detalii importante și date precise de punere în aplicare. De exemplu, pentru acțiunile care urmează să fie întreprinse în 2019, nu au fost identificate măsuri de sporire a disponibilității investițiilor de capital pe termen lung pentru a sprijini întreprinderile naționale să își extindă activitatea; mixul de politici menit să încurajeze IMM-urile să investească în noile tehnologii combină creditele fiscale și stimulentele nefiscale pentru a încuraja IMM-urile să investească în inovare, dar amploarea relativă a acestor măsuri rămâne necunoscută. Programul „Future Jobs Ireland 2019” nu include acțiuni și rezultate precise pentru a reduce decalajul dintre Irlanda și alte state membre în ceea ce privește punerea în aplicare a unor rețele în bandă largă adaptate exigențelor viitorului, în conformitate cu obiectivele Uniunii referitoare la societatea gigabiților stabilite pentru 2025. Se preconizează că planul național privind conectivitatea în bandă largă va contribui la reducerea acestui decalaj.
- (19) Disparitățile regionale din Irlanda sunt semnificative și s-au adâncit în ultimul deceniu. Irlanda înregistrează disparități economice regionale destul de ridicate comparativ cu alte state membre în ceea ce privește PIB-ul pe cap de locuitor. În perioada 2000-2016, PIB-ul pe cap de locuitor în regiunile Sud și Est a crescut cu 74 %, respectiv cu 63 de puncte procentuale mai mult decât în regiunile de frontieră, Centru și Vest, iar creșterea s-a accelerat după 2012. Până în 2016, PIB-ul pe cap de locuitor în regiunile Sud și Est a fost de 2,6 ori mai mare decât în regiunile de frontieră, Centru și Vest. Zona Dublin, în care trăiește 40 % din populația Irlandei, a contribuit cu 62 de puncte procentuale la creșterea PIB-ului în perioada 2000-2016.
- (20) Barierele de reglementare din calea antreprenoriatului (în special anumite reglementări referitoare la proprietățile imobiliare comerciale și la serviciile juridice) afectează intrarea și ieșirea întreprinderilor de pe piață și, prin urmare, productivitatea întreprinderilor naționale irlandeze. Barierele la intrarea pe piețele cu amănuntul reprezintă o provocare. Irlanda se numără printre primele cinci țări cu cel mai mare număr de cerințe procedurale în ceea ce privește stabilirea punctelor de vânzare cu amănuntul. Comerțianții cu amănuntul se confruntă cu obstacole procedurale care întârzie deschiderea de noi magazine și sporesc costurile aferente și pot avea un impact negativ asupra structurii și a dinamicii pieței.
- (21) Noua Lege privind reglementarea serviciilor juridice (Legal Services Regulation Act) nu a fost încă pusă în aplicare, dat fiind că se înregistrează în continuare întârzieri semnificative în introducerea reglementărilor, chiar dacă sunt în curs de desfășurare consultările pregătitoare. Permitearea accesului profesional direct al avocaților pledanți în cauze de contencios, precum și autorizarea persoanelor juridice de a dobândi statutul de partener în toate tipurile de practici juridice rămân posibilități incerte. Cu toate acestea, trebuie să se evite normele de operare și gestionare excesiv de complexe pentru practicile multidisciplinare. O punere în aplicare ambițioasă a reformelor în curs reprezintă o prioritate absolută. Inițiativa „Ambition 2.3” din cadrul programului „Future Jobs Ireland 2019” ar trebui să soluționeze problemele legate de costul serviciilor juridice, însă singurul rezultat prevăzut a fi obținut în 2019 este provizoriu, iar calendarul este ambiguu. Întârzierile în punerea în aplicare a acestei reforme contribuie la costul ridicat al serviciilor juridice în Irlanda, în detrimentul întreprinderilor, în special al IMM-urilor, și al persoanelor fizice. Dat fiind faptul că serviciile juridice reprezintă un factor important al altor servicii pentru întreprinderi, restricțiile din acest sector contribuie la costul ridicat al altor servicii (de exemplu, al asigurărilor).

- (22) Ratele creditelor neperformante au continuat să scadă și s-au redus cu 4,4 puncte procentuale, atingând nivelul de 5,5 % în al patrulea trimestru al anului 2018. Băncile sunt pe cale să își atingă obiectivele de reducere, susținute de vânzările de portofoliu, de eforturile de restructurare și de creșterea prețurilor în sectorul imobiliar. Întârzierile pe termen lung la plata creditelor ipotecare (scadente de peste doi ani) rămân relativ mari, contribuind la menținerea ratei creditelor neperformante peste media zonei euro. S-au propus o serie de inițiative și de proiecte de lege, cum ar fi proiectul „fără consimțământ, nu se efectuează vânzarea” (*no consent, no sale*) pentru a face față impactului social și economic al rezoluției creditelor neperformante, inclusiv în cazul gospodăriilor vulnerabile. Registrul de credite a devenit pe deplin funcțional pentru creditele de consum în 2018 și va avea o importanță crucială pentru a evalua dacă debitorii au capacitatea de a-și rambursa datoriile. Procedurile de insolvență și utilizarea opțiunilor judiciare și extrajudiciare pentru rezoluția întârzierilor la plată rămân limitate. Reducerea în continuare a întârzierilor pe termen lung la plata creditelor ipotecare, valorificând în același timp inițiativele destinate gospodăriilor vulnerabile, fără a crea obstacole nejustificate pentru rezoluția creditelor neperformante rămâne o provocare și necesită o monitorizare continuă.
- (23) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru ar permite Irlandei să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale.
- (24) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Irlandei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019 și Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Irlandei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernantei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Irlanda, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (25) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 al Irlandei prin prisma acestei evaluări și consideră ⁽⁹⁾ că se preconizează că Irlanda va respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere.
- (26) Ținând cont de bilanțul aprofundat realizat de Comisie și de această evaluare, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1 și 3 de mai jos. Aceste recomandări contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a Recomandării din 2019 pentru zona euro, în special a celei de a doua recomandări pentru zona euro. Politicile bugetare menționate în recomandarea 1 de mai jos contribuie, printre altele, la abordarea dezechilibrelor legate de datoria publică ridicată,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și 2020, Irlanda să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să își atingă în 2020 obiectivul bugetar pe termen mediu; să utilizeze veniturile excepționale pentru a accelera reducerea ponderii datoriei publice în produsul intern brut; să limiteze amploarea și numărul cheltuielilor fiscale și să lărgescă baza de impozitare; să continue să remedieze elementele sistemului fiscal care pot facilita planificarea fiscală agresivă și să se axeze, în special, pe plățile în străinătate; să abordeze creșterea preconizată a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației prin sporirea eficacității sistemului de sănătate din punctul de vedere al costurilor și prin punerea în aplicare pe deplin a planurilor de reformă a pensiilor.
2. Să ofere sprijin personalizat de integrare activă și să faciliteze actualizarea competențelor, în special în cazul grupurilor vulnerabile și al persoanelor care trăiesc în gospodării cu o intensitate scăzută a muncii; să sporească accesul la servicii de îngrijire a copiilor la prețuri accesibile și de calitate.

⁽⁹⁾ În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

3. Să axeze politica economică legată de investiții pe tranziția către emisii scăzute de dioxid de carbon și pe tranziția energetică, pe reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, pe transporturile durabile, pe aprovizionarea cu apă, pe infrastructura digitală, precum și pe locuințele la prețuri accesibile și pe locuințele sociale, ținând seama de disparitățile regionale; să pună în aplicare măsuri, inclusiv cele prevăzute în strategia „Future Jobs”, pentru a diversifica economia și a îmbunătăți productivitatea întreprinderilor irlandeze – în special productivitatea IMM-urilor – prin utilizarea în mai mare măsură a instrumentelor de finanțare directă pentru a stimula cercetarea și inovarea și prin reducerea barierelor de reglementare din calea antreprenoriatului.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu

Președintele

M. LINTILÄ

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Greciei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de stabilitate al Greciei pentru 2019**

(2019/C 301/08)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ⁽²⁾, în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Grecia printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro („recomandările pentru zona euro”).
- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Grecia ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1 și 2 de mai jos. În special, realizarea de reforme în conformitate cu angajamentele ulterioare aplicării programului și orientarea politicii economice legate de investiții către domeniile specificate vor contribui la punerea în aplicare a Recomandării pentru zona euro.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (3) Raportul de țară pentru Grecia din 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Grecia în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 27 februarie 2019. În urma analizei sale, Comisia a concluzionat că Grecia se confruntă cu dezechilibre macroeconomice excesive. Dezechilibrele identificate se refereau în special la datoria publică ridicată, la poziția investițională internațională netă negativă, la creditele neperformante ridicate acumulate în bilanțurile băncilor și la rata încă ridicată a șomajului. În plus, reformele instituționale și structurale profunde inițiate în ultimii ani pentru modernizarea economiei și a statului vor necesita mulți ani de punere în aplicare susținută, pentru ca impactul lor să fie simțit pe deplin.
- (4) La 26 aprilie 2019, Grecia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019, iar la 30 aprilie 2019, Programul de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁽⁴⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care va utiliza dispoziția respectivă în orientările privind aplicarea măsurilor de corelare între eficacitatea fondurilor structurale și de investiții europene și buna guvernare economică⁽⁵⁾.
- (6) În prezent, Grecia face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere și este supusă regulei tranzitorii privind datoria. De asemenea, aceasta ar trebui să mențină o poziție bugetară solidă care să asigure respectarea obiectivului privind excedentul primar stabilit prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1226 a Consiliului⁽⁶⁾, de 3,5 % din produsul intern brut (PIB) pentru 2018 și pe termen mediu. În primăvara anului 2018, Consiliul nu a emis nicio recomandare specifică pentru Grecia în contextul semestrului european, întrucât, în temeiul articolului 12 din Regulamentul (UE) nr. 472/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁽⁷⁾, Grecia era scutită, la momentul respectiv, de monitorizarea și evaluarea din cadrul semestrului european, deoarece făcea obiectul unui program de ajustare macroeconomică. Cadrul ulterior aplicării programului pentru Grecia atrage după sine activarea supravegherii consolidate, împreună cu integrarea Greciei în cadrul semestrului european pentru coordonarea politicilor economice și sociale, maximizând totodată sinergiile dintre procesul de supraveghere consolidată și cel al semestrului european.
- (7) Conform Programului de stabilitate pentru 2019, guvernul are în vedere să ajungă la un excedent total situat între 1,1 % și 1,7 % din PIB în perioada 2019-2022. Guvernul și-a stabilit obiectivul bugetar pe termen mediu – un excedent bugetar de 0,25 % din PIB în termeni structurali începând din 2020. Pe baza soldului structural recalculat⁽⁸⁾, se preconizează că acest obiectiv bugetar pe termen mediu va fi depășit pe parcursul întregii perioade acoperite de program, iar ponderea datoriei publice în PIB va scădea treptat la 153,3 % în 2022. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare a fost aprobat de un organism independent și este favorabil. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se preconizează că soldul structural va înregistra un excedent de 1,9 % din PIB în 2019 și de 0,8 % din PIB în 2020, situându-se deasupra obiectivului bugetar pe termen mediu. Se estimează că datoria publică se va menține pe o traiectorie descendentă și că va respecta regula tranzitorie privind datoria în 2019 și regula privind datoria în 2020. În ansamblu, pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019 și excluzând astfel noile măsuri adoptate după data-limită, Grecia ar urma să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în 2019 și 2020. Pe aceeași bază, s-a considerat că Grecia respectă, de asemenea, obiectivul privind excedentul primar de 3,5 % din PIB monitorizat în temeiul cadrului de supraveghere consolidată.

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁵⁾ COM(2014) 494 final.

⁽⁶⁾ Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1226 a Consiliului din 30 iunie 2017 de modificare a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2016/544 privind aprobarea programului de ajustare macroeconomică pentru Grecia (2015/1411) (JO L 174, 7.7.2017, p. 22).

⁽⁷⁾ Regulamentul (UE) nr. 472/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind consolidarea supravegherii economice și bugetare a statelor membre din zona euro care întâmpină sau care sunt amenințate de dificultăți grave în ceea ce privește stabilitatea lor financiară (JO L 140, 27.5.2013, p. 1).

⁽⁸⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și cele temporare, recalculat de Comisie prin aplicarea metodologiei stabilite de comun acord.

- (8) Programul de stabilitate și previziunile Comisiei din primăvara anului 2019 nu includ noile măsuri permanente anunțate și adoptate la scurt timp după data transmiterii și, respectiv, după data-limită a acestora. Comisia estimează că impactul fiscal-bugetar al acestor măsuri va depăși 1,0 % din PIB în 2019 și în anii următori. Se apreciază, de asemenea, că adoptarea acestor noi măsuri prezintă un risc pentru obiectivul privind excedentul primar convenit, astfel cum a fost monitorizat în temeiul cadrului de supraveghere consolidată și stabilit prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1226. În plus, se preconizează că noile măsuri vor reduce soldul structural, ceea ce ridică semne de întrebare cu privire la îndeplinirea obiectivului bugetar pe termen mediu în 2020. Însă, în toamna anului 2019, va fi efectuată o reevaluare care va include o revizuire a criteriului de referință aplicabil pentru rata de creștere a cheltuielilor nete în 2020. Deși se preconizează că datoria publică va rămâne pe o traiectorie descendentă, ar putea apărea o serie de riscuri în ceea ce privește respectarea criteriului de referință privind reducerea datoriei. Acest lucru va trebui să fie reevaluat în toamnă în urma aplicării măsurilor nou adoptate menționate mai sus.
- (9) Ca urmare a finalizării cu succes a programului de asistență financiară din cadrul Mecanismului european de stabilitate, Grecia face obiectul unui cadru de supraveghere ulterior aplicării programului integrat în semestrul european și al unei supravegheri consolidate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 472/2013. Activarea unei supravegheri consolidate pentru Grecia în temeiul Deciziilor de punere în aplicare (UE) 2018/1192 ⁽⁹⁾ și (UE) 2019/338 ⁽¹⁰⁾ ale Comisiei confirmă faptul că, pe termen mediu, Grecia trebuie să continue să adopte măsuri pentru a aborda sursele sau potențialele surse de dezechilibre macroeconomice, punând în aplicare în același timp reforme structurale pentru a sprijini o creștere economică robustă și durabilă. Grecia și-a luat angajamentul în cadrul reuniunii Eurogrupului din 22 iunie 2018 de a continua toate reformele-cheie adoptate în cadrul programului până la finalizarea integrală a acestora. De asemenea, Grecia s-a angajat să pună în aplicare acțiuni specifice legate de politicile fiscale și fiscal-structurale, asistența socială, stabilitatea financiară, piața forței de muncă și piața produselor, privatizare și administrația publică. Grecia face obiectul unei raportări trimestriale cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a angajamentelor asumate în cadrul supravegherii consolidate, iar un raport favorabil poate, pe o bază semestrială, să deschidă calea pentru aplicarea unor măsuri de reducere a datoriei în valoare de 0,7 % din PIB pe an. Deblocarea primei tranșe de măsuri de politică contingentă privind datoria, în valoare de 970 de milioane EUR, a fost convenită de Eurogrup în aprilie 2019. Cel de al treilea raport privind supravegherea consolidată, care evaluează progresele realizate de Grecia în ceea ce privește punerea în aplicare a angajamentelor sale, a fost publicat la 5 iunie 2019.
- (10) Reformele pentru îmbunătățirea mediului de afaceri și a calității instituțiilor, în special a eficienței sistemului de justiție, ar stimula reziliența economică în Grecia, ar îmbunătăți disciplina în materie de plăți și ar trebui să aibă un impact semnificativ asupra deciziilor de investiții și a atragerii întreprinderilor. În pofida îmbunătățirilor recente, sistemul judiciar din Grecia se confruntă în continuare cu provocări și prezintă ineficiențe, deoarece timpul necesar pentru luarea unei hotărâri este adesea prea lung, iar întârzierile afectează productivitatea instanțelor. Prin urmare, este esențială luarea de măsuri specifice suplimentare în acest domeniu pentru a facilita, de asemenea, buna funcționare a sistemului financiar, precum și pentru a sprijini deblocarea potențialului de investiții.
- (11) Cei câțiva ani de investiții insuficiente au condus la lacune majore în materie de investiții în Grecia. Sporirea investițiilor care stimulează creșterea economică va avea un rol esențial în susținerea creșterii pe termen mai lung și în reducerea disparităților regionale. Reformele din sectorul financiar care susțin extinderea ofertei de credite vor juca un rol esențial în sprijinirea investițiilor. Raportul de țară pentru 2019 a identificat o serie de domenii prioritare pentru investițiile publice și private.
- (12) Sporirea investițiilor în educație și formare profesională este esențială pentru a îmbunătăți productivitatea Greciei și creșterea economică favorabilă incluziunii pe termen lung, precum și pentru a aborda obstacolele din calea creșterii în sectoarele inovatoare. Sistemul de învățământ din Grecia se confruntă cu o serie de provocări ca urmare a resurselor inadecvate, a gradului scăzut de autonomie, a rezultatelor slabe la nivelul competențelor de bază (inclusiv digitale) și a neconcordanței persistente între cererea și oferta de competențe. Responsabilitatea și monitorizarea, care sunt necesare pentru îmbunătățirea calității sistemului de învățământ, lipsesc în mare parte la toate nivelurile. Promovarea unei educații și formări de calitate și favorabile incluziunii, stabilirea unor legături mai strânse între educație și nevoile pieței forței de muncă, îmbunătățirea atractivității educației și formării profesionale și creșterea participării la învățarea pe tot parcursul vieții sunt importante pentru susținerea creșterii durabile.

⁽⁹⁾ Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1192 a Comisiei din 11 iulie 2018 cu privire la activarea unei supravegheri mai stricte pentru Grecia (JO L 211, 22.8.2018, p. 1).

⁽¹⁰⁾ Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/338 a Comisiei din 20 februarie 2019 privind prelungirea supravegherii mai stricte pentru Grecia (JO L 60, 28.2.2019, p. 17).

- (13) În pofida îmbunătățirilor recente, proporția șomerilor de lungă durată, care reprezentau 70 % din șomerii din Grecia în 2018, este foarte ridicată, iar rata ridicată a șomajului în rândul tinerilor și participarea scăzută a femeilor pe piața forței de muncă reprezintă, de asemenea, motive de preocupare. Intervențiile ar trebui să se concentreze asupra îmbunătățirii perspectivelor în materie de ocupare a forței de muncă, asupra promovării participării pe piața forței de muncă și asupra promovării condițiilor pentru crearea de locuri de muncă. Instituirea în Grecia a unui dialog social eficace și a unui parteneriat social responsabil poate sprijini mediul pentru punerea în aplicare și asumarea reformelor susținute, având ca rezultat o mai bună funcționare a pieței forței de muncă.
- (14) Cu toate că au fost inițiate reforme, Grecia se caracterizează printr-o inegalitate ridicată a veniturilor și se numără printre statele cu cel mai mic impact al transferurilor sociale asupra reducerii riscului de sărăcie din Uniune (15,83 % în 2017 față de media Uniunii de 33,98 %). Investițiile ar trebui să se concentreze pe îmbunătățirea accesului la servicii sociale incluzive, accesibile și de înaltă calitate, precum și pe dezvoltarea de centre de îngrijire de zi. Sprijinirea celor mai defavorizate persoane și promovarea integrării sociale a copiilor expuși riscului de sărăcie, a persoanelor cu handicap, a migranților și a refugiaților, acordând totodată atenție disparităților geografice, ar îmbunătăți incluziunea socială în Grecia.
- (15) În 2017, Grecia a inițiat o reformă amplă a sistemului de asistență medicală primară prin intermediul deschiderii unor unități locale de asistență medicală (denumite „TOMY”); această reformă este esențială pentru asigurarea accesului și necesită investiții continue.
- (16) Sistemul de transport din Grecia se confruntă cu provocări semnificative. Acesta este în principal rutier și dependent în mare măsură de petrol, principalele conexiuni fiind asigurate în jurul rutei Atena – Salonic. Costurile de transport sunt încă ridicate, în timp ce calitatea serviciilor, standardele de siguranță și rata de penetrare a sistemelor de transport inteligente rămân scăzute. Sunt necesare noi investiții pentru a crește transportul multimodal și a promova integrarea regională și dezvoltarea urbană.
- (17) Tratarea deșeurilor solide și a apelor reziduale urbane și industriale este principalul domeniu care necesită investiții suplimentare pentru a alinia standardele naționale de protecție a mediului cu restul Uniunii. Gestionarea deșeurilor solide continuă să reprezinte o provocare structurală majoră, Grecia depinzând încă în mare măsură de depozitarea deșeurilor și de tratarea mecano-biologică, în locul unor tehnici mai moderne. În plus, proporția deșeurilor municipale care sunt reciclate este de numai aproximativ o treime din media Uniunii. De asemenea, sunt necesare investiții pentru îmbunătățirea tratării apei, combaterea salinizării apelor subterane și sprijinirea măsurilor de prevenire a inundațiilor și de refacere a fluxului natural al râurilor.
- (18) Infrastructurile subdezvoltate sporesc cheltuielile cu energia suportate de întreprinderi și gospodării și constituie un obstacol în calea utilizării energiei din surse regenerabile. În această privință, Grecia se confruntă cu o provocare deosebită în ceea ce privește conectivitatea rețelelor de electricitate ale insulelor și conexiunea cu țările învecinate. Dezvoltarea în continuare a infrastructurii comerciale de gaze ar contribui la creșterea pieței. Reforma piețelor gazelor și energiei electrice ar trebui să urmărească în mod susținut valorificarea acestor noi oportunități în materie de infrastructură.
- (19) Transformarea digitală a economiei și a societății rămâne o provocare, accesul la rețele în bandă largă de mare viteză fiind redus, iar competențele digitale situându-se cu mult sub media Uniunii. Este necesar ca Grecia să investească în special în tehnologia informației și comunicațiilor pentru a compensa de asemenea investițiile reduse din timpul crizei. Conectivitatea insuficientă în bandă largă de mare viteză creează blocaje majore pentru întreprinderile dinamice axate pe export. Investițiile în inovare și în competențele persoanelor sunt insuficiente pentru a promova creșterea productivității, iar lipsa competențelor digitale în rândul populației în general constituie un impediment în găsirea de locuri de muncă și împiedică dezvoltarea întreprinderilor inovatoare.
- (20) Pentru a stimula investițiile orientate către piață în domeniile cercetării și dezvoltării (C-D), care rămân scăzute și afectează potențialul de creștere al Greciei, sunt necesare strategii reinnoite în materie de „specializare inteligentă” la nivel național și regional și măsuri suplimentare de abordare a deficiențelor celor mai presante ale sistemului de cercetare și inovare. Înregistrarea de progrese în ceea ce privește excelența științifică este împiedicată de intensitatea scăzută a activităților publice de C-D, de lipsa unui sistem de finanțare bazat pe performanță și de legăturile reduse dintre mediul științific și cel de afaceri. De asemenea, sunt necesare investiții mai mari pentru a stimula nivelurile scăzute de dezvoltare tehnologică, reflectate în numărul foarte mic de brevete în comparație cu alte state membre, și pentru a valorifica la maximum potențialul întreprinderilor nou-înființate și al celor în curs de extindere.

- (21) Ca temă transversală, sunt necesare investiții în regenerarea zonelor urbane, a insulelor și a zonelor montane defavorizate, pentru a contracara pierderea și deteriorarea calității capitalului fizic și uman al țării din timpul crizei economice. Reabilitarea durabilă a zonelor defavorizate și/sau dezindustrializate din aglomerările urbane Atena-Pireu și Salonic și din unele dintre principalele centre urbane periferice este o prioritate specifică pe termen scurt și mediu. Printre prioritățile pe termen mai lung se numără dezvoltarea unor activități productive durabile, modernizarea sistemelor de mobilitate și de securitate, eficiența energetică și energia din surse regenerabile, protecția mediului și îmbunătățirea rezilienței la riscurile naturale și la crizele socioeconomice. De asemenea, intervențiile ar trebui să vizeze incluziunea socială, integrarea migraților, dobândirea de competențe pentru a reduce șomajul și desfășurarea de activități culturale pentru creșterea atractivității zonelor defavorizate. Abordarea acestor provocări prin intermediul unor strategii integrate de revitalizare urbană ar maximiza șansele de a obține cele mai bune rezultate economice, sociale și de mediu.
- (22) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru ar permite Greciei să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale. Consolidarea capacității administrative de gestionare a fondurilor reprezintă un factor important pentru succesul investițiilor.
- (23) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Greciei, pe care a publicat-o în raportul de țară din 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019 și Programul național de reformă pentru 2019. Având în vedere necesitatea consolidării guvernancei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Grecia, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (24) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 prin prisma acestei evaluări și a emis un aviz ⁽¹⁾ conform căruia este de așteptat ca Grecia să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere.
- (25) Ținând cont de bilanțul aprofundat realizat de Comisie și de această evaluare, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1 și 2 de mai jos. Recomandările menționate contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a primelor patru recomandări pentru zona euro,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și 2020, Grecia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să realizeze o redresare economică durabilă și să combată dezechilibrele macroeconomice excesive prin continuarea și finalizarea reformelor în conformitate cu angajamentele ulterioare aplicării programului, asumate în cadrul reuniunii Eurogrupului din 22 iunie 2018.

⁽¹⁾ Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

2. Să axeze politica economică legată de investiții pe transporturile și logistica durabile, protecția mediului, eficiența energetică, energia din surse regenerabile și proiectele de interconectare, tehnologiile digitale, C-D, educație, competențe, capacitatea de inserție profesională, sănătate și revitalizarea zonelor urbane, ținând seama de disparitățile regionale și de necesitatea de a garanta incluziunea socială.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Spaniei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de stabilitate al Spaniei pentru 2019**

(2019/C 301/09)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ⁽²⁾, în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. La 21 noiembrie 2018, în baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Comisia a adoptat și Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Spania ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro („recomandările pentru zona euro”).

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Spania ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1-4 de mai jos. În particular, măsurile de îmbunătățire a productivității vor contribui la punerea în aplicare a primei recomandări pentru zona euro în ceea ce privește îmbunătățirea productivității pentru reechilibrarea zonei euro; utilizarea veniturilor excepționale în vederea reducerii datoriei publice și orientarea politicii economice legate de investiții în favoarea domeniilor specificate vor contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro în ceea ce privește refacerea rezervelor și sprijinirea investițiilor, iar măsurile de îmbunătățire a competențelor și a capacității de inserție profesională vor contribui la punerea în aplicare a celei de a treia recomandări pentru zona euro în ceea ce privește funcționarea pieței forței de muncă.
- (3) Raportul de țară al Spaniei pentru 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Spania în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Spania în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 27 februarie 2019. În urma analizei efectuate, Comisia a concluzionat că Spania se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. O mare parte a datoriei interne și externe, care grevează atât sectorul public, cât și sectorul privat, precum și o rată ridicată a șomajului, în contextul unei creșteri slabe a productivității, constituie în continuare vulnerabilități al căror impact se resimte la nivel transfrontalier. Se înregistrează progrese în ceea ce privește reducerea datoriei sectorului privat, dar nevoile de diminuare a gradului de îndatorare rămân considerabile. În ciuda creșterii solide constante a produsului intern brut (PIB), datoria publică exprimată ca pondere din PIB se menține la o cotă ridicată. Rata șomajului a continuat să scadă rapid, dar rămâne totuși la un nivel foarte înalt, iar gradul ridicat de segmentare a pieței forței de muncă între contractele pe durată determinată și cele pe durată nedeterminată împiedică o creștere mai rapidă a productivității muncii. După un ritm susținut al reformelor în perioada 2012-2015, contextul politic în continuă evoluție pe parcursul anului trecut a contribuit la un nou an de progrese limitate în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării din anii anteriori. Trebuie să se profite de ocazia oferită de situația economică favorabilă existentă în prezent pentru a răspunde nevoilor de reformă care nu au fost încă abordate, astfel încât economia spaniolă să devină mai rezilientă și să se îmbunătățească rata de creștere a productivității.
- (4) La 30 aprilie 2019, Spania și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Programul de stabilitate pentru 2019 prezintă acțiunile întreprinse pentru punerea în aplicare a instrumentelor preventive și corective prevăzute în Legea spaniolă privind stabilitatea. Cu toate acestea, programul respectiv nu prevede planuri de punere în aplicare automată a acestor instrumente și de revizuire a normei privind cheltuielile prevăzute în Legea privind stabilitatea, în vederea consolidării contribuției acestora la consolidarea fiscal-bugetară, în special în perioadele de creștere economică. În domeniul achizițiilor publice, pentru a îmbunătăți eficiența cheltuielilor publice și pentru a contribui la prevenirea neregulilor, va fi esențial ca Legea privind contractele din sectorul public adoptată în 2017 să fie pusă în aplicare într-un mod ambițios. În special, este important ca noua structură de conducere, în special Biroul independent de reglementare și supraveghere, să își poată îndeplini în mod eficient sarcinile care îi sunt atribuite și ca strategia națională cuprinzătoare în domeniul achizițiilor publice să fie adoptată rapid, cu implicarea activă a autorităților și a entităților contractante la nivel național, regional și local. În fine, în 2019 urmează să aibă loc mai multe revizuirii ale cheltuielilor, iar punerea în aplicare a recomandărilor care decurg din acestea ar trebui să contribuie la creșterea eficienței cheltuielilor publice.
- (6) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.

⁽⁴⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 33.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

- (7) În urma corectării durabile și la timp a deficitului excesiv și ca urmare a Deciziei (UE) 2019/1001 a Consiliului ⁽⁶⁾ de abrogare a procedurii aplicabile deficitelor excesive, Spania face în prezent obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere și este supusă regulii tranzitorii privind datoria. Se estimează că soldul bugetului general va crește de la - 2,5 % din PIB în 2018 la - 2,0 % din PIB în 2019 și va ajunge la un buget echilibrat în 2022. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁷⁾, se preconizează că obiectivul bugetar pe termen mediu, care constă în obținerea unei poziții bugetare echilibrate în termeni structurali, nu va fi atins în perioada acoperită de Programul de stabilitate pentru 2019. Conform Programului de stabilitate pentru 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea de la 97,1 % în 2018 la 95,8 % în 2019, înainte de a ajunge la 88,7 % în 2022. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. Riscurile la adresa realizării obiectivelor fiscal-bugetare stabilite în Programul de stabilitate pentru 2019 se referă în cea mai mare parte la componenta de venituri, dominată de o puternică incertitudine cu privire la randamentul multora dintre măsurile privind veniturile sau la șansele de adoptare a acestor măsuri.
- (8) La 13 iulie 2018, Consiliul a recomandat Spaniei să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete ⁽⁸⁾ nu depășește 0,6 % în 2019, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,65 % din PIB. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, există riscul apariției în 2019 a unei abateri semnificative de la traiectoria de ajustare recomandată pentru atingerea obiectivului bugetar pe termen mediu.
- (9) În 2020, având în vedere ponderea datoriei publice a Spaniei în PIB, care depășește valoarea de referință din tratat de 60 % din PIB și deviația pozitivă estimată a PIB-ului de 2,0 %, nivelul cheltuielilor publice primare nete nominale nu ar trebui să crească în 2020, în concordanță cu o ajustare structurală de 1,0 % din PIB, astfel cum decurge din matricea de cerințe privind ajustarea stabilită de comun acord în temeiul Pactului de stabilitate și de creștere. În același timp, există semne de subestimare a capacității neutilizate în economie, inflația urmând să rămână sub 2 % în 2019 și 2020 și existând în continuare capacități neexploatate pe piața forței de muncă (rata ridicată a șomajului și o proporție foarte mare a muncii involuntare cu fracțiuni de normă, a angajaților temporari, precum și a sărăciei persoanelor încadrate în muncă). Mai mult, instrumentul de plauzibilitate indică, de asemenea, că există un grad ridicat de incertitudine cu privire la estimările privind deviația PIB-ului bazate pe metodologia comună. Având în vedere considerentele de mai sus, pare oportună o ajustare structurală anuală de 0,65 % din PIB, care ar corespunde unei rate maxime de creștere a cheltuielilor publice primare nete de 0,9 %. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, presupunând că nu se fac schimbări la nivel de politică, în 2020 există riscul unei abateri semnificative de la traiectoria de ajustare bugetară recomandată. În plus, se preconizează că Spania nu va respecta regula tranzitorie privind datoria în 2019 și 2020. În general, Consiliul consideră că în 2019 ar trebui să fie luate măsurile necesare care să asigure respectarea dispozițiilor Pactului de stabilitate și de creștere. Ar fi important să se utilizeze orice venituri excepționale pentru a reduce și mai mult ponderea datoriei publice în PIB.
- (10) Creșterea ocupării forței de muncă rămâne solidă în Spania. Șomajul continuă să scadă, dar se situează în continuare cu mult peste media Uniunii, în special în rândul tinerilor și al persoanelor cu un nivel scăzut de calificare. Rămân accentuate disparitățile de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și durata carierelor profesionale. Acestea reprezintă un potențial neexploatat, nu în ultimul rând având în vedere îmbătrânirea rapidă a populației.
- (11) Deși în scădere treptată, utilizarea pe scară tot mai largă a contractelor temporare, inclusiv în sectoare mai puțin predispușe la activități sezoniere sau ciclice, se numără printre cele mai ridicate din Europa și poate afecta potențialul de creștere și coeziunea socială din Spania. Tinerii, lucrătorii slab calificați și resortisanții țărilor terțe sunt cei mai afectați, suferind adesea din cauza unor drepturi mai reduse la prestații sociale și a unor riscuri mai mari de sărăcie. Contractele temporare sunt adesea pe durată foarte scurtă și oferă stimulente insuficiente pentru ca atât lucrătorii, cât și angajatorii să investească în formare, fapt care, la rândul său, împiedică creșterea productivității. Trecerea de la un contract temporar la unul permanent rămâne dificilă, iar barierele în calea mobilității forței de muncă reduc oportunitățile pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și împiedică o alocare eficientă în întreaga țară.

⁽⁶⁾ Decizia (UE) 2019/1001 a Consiliului din 14 iunie 2019 de abrogare a Deciziei 2009/417/CE privind existența unui deficit excesiv în Spania (JO L 163, 30.6.2015, p. 59).

⁽⁷⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și pe cele temporare, recalculat de Comisie prin metoda stabilită de comun acord.

⁽⁸⁾ Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de patru ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

- (12) Spania a consolidat sprijinul pentru șomerii de lungă durată, care continuă să reprezinte 6,4 % din populația activă în 2018. Inițiativele recente vizează creșterea șanselor de angajare ale tinerilor prin consiliere și orientare profesională, însă serviciile publice de ocupare a forței de muncă se confruntă în continuare cu un procent scăzut de locuri de muncă vacante și sunt necesare eforturi suplimentare pentru a îmbunătăți utilizarea acestor servicii la căutarea și ocuparea unui loc de muncă. În special, în unele regiuni, implicarea angajatorilor este redusă, iar instrumentele de creare de profiluri pentru o mai bună corelare a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă cu nevoile angajatorilor se află încă într-o fază inițială. Parteneriatele dintre serviciile publice de ocupare a forței de muncă și serviciile sociale înregistrează progrese, dar cooperarea este încă limitată în unele regiuni. Creșterea investițiilor în serviciile publice moderne de ocupare a forței de muncă, împreună cu sprijinirea mobilității forței de muncă, ar putea contribui la îmbunătățirea capacității de inserție profesională și a adaptabilității lucrătorilor și facilitează tranzițiile pe piața muncii, îmbunătățind astfel productivitatea Spaniei și creșterea sa economică favorabilă incluziunii pe termen lung.
- (13) Eforturile de consolidare a inspectoratelor de muncă pentru a combate abuzul de contracte temporare au anumite rezultate, iar ponderea contractelor cu durată nedeterminată în creșterea netă a ocupării forței de muncă este în creștere. Cu toate acestea, angajatorii continuă să recurgă pe scară largă la contracte pe termen scurt. Datele anterioare arată că numeroasele stimulente pentru sprijinirea creării de locuri de muncă au efecte limitate în promovarea unor locuri de muncă de calitate. Spania a lansat o nouă evaluare în vederea simplificării sistemului, dar rezultatele nu sunt încă disponibile. Pentru a atinge obiectivul de 8 % până la sfârșitul concursurilor de recrutare din 2020, trebuie accelerate concursurile de recrutare pentru reducerea proporției locurilor de muncă pe durată determinată din sectorul public la toate nivelurile de guvernare. Deși organizarea de mese rotunde tripartite este un pas important către o mai mare implicare a partenerilor sociali în elaborarea politicilor, se pot face consultări mai aprofundate și mai rapide.
- (14) Cu toate că este în scădere, proporția persoanelor expuse riscului de sărăcie și de excludere socială, precum și a celor care se confruntă cu inegalitatea veniturilor se menține peste media Uniunii. Ratele sărăciei în rândul persoanelor încadrate în muncă sunt ridicate în rândul lucrătorilor temporari sau al celor cu un nivel redus de calificare, precum și în rândul persoanelor născute în afara UE. Rata sărăciei în rândul copiilor, deși în scădere, rămâne la un nivel foarte ridicat. Capacitatea transferurilor sociale, altele decât pensiile, de a reduce sărăcia, în special în rândul copiilor, rămâne printre cele mai scăzute din Uniune. În Spania, cheltuielile sociale ca procent din PIB pentru gospodăriile cu copii din această țară sunt printre cele mai scăzute din Uniune și sunt orientate necorespunzător, în ciuda unei creșteri recente modeste a alocațiilor pentru copii acordate în funcție de venituri. În pofida unei tendințe pozitive, există încă lacune semnificative în ceea ce privește acoperirea persoanelor cu o dependență gravă și moderată. La nivel național asistența în caz de șomaj rămâne fragmentată, existând mai multe sisteme care vizează grupuri diferite de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă. Măsurile recente de îmbunătățire a acoperirii și a protecției oferite de sprijinul pentru venit șomerilor de lungă durată mai în vârstă (cel puțin 52 de ani) pot, în același timp, slăbi motivația de a lucra în cadrul acestui grup specific. Între timp, sistemele regionale de venit minim prezintă disparități mari între regiuni în ceea ce privește condițiile de acces, gradul de acoperire și caracterul adecvat, iar portabilitatea lor limitată între regiuni reduce stimulentele pentru mobilitatea forței de muncă. Prin urmare, sunt persoane care au nevoie de ajutor, dar nu beneficiază de sprijin. Lansarea cardului social universal va spori transparența sistemului de prestații sociale și, astfel, va permite o mai bună direcționare a acestora. Deși redresarea economică continuă să reducă sărăcia, se impune realizarea unor investiții în politicile de incluziune socială și în infrastructura socială (de exemplu, în locuințe sociale) pentru a obține o creștere favorabilă incluziunii. În plus, Spania se confruntă cu provocări specifice în materie de coeziune teritorială, cum ar fi depopularea și îmbătrânirea acută în anumite zone rurale. Acțiunile de promovare a spiritului antreprenorial, a digitalizării și a economiei sociale pot contribui la abordarea acestor provocări, ca parte a strategiilor de dezvoltare teritorială integrată.
- (15) În timpul crizei, sistemul spaniol de pensii a avut un rol important în menținerea nivelului de trai al persoanelor în vârstă, care se confruntă cu un risc mai scăzut de sărăcie. Conform previziunilor din rapoartele pentru 2018 privind îmbătrânirea populației și adecvarea pensiilor, reformele din anii 2011 și 2013 au contribuit la asigurarea sustenabilității și a adecvării relative a pensiilor pe termen lung. Cu toate acestea, recorelarea în continuare a creșterilor pensiilor cu inflația (astfel cum s-a decis în 2018 și 2019) și amânarea factorului de sustenabilitate ar necesita măsuri compensatorii pentru a asigura sustenabilitatea sistemului de pensii pe termen mediu și lung. În plus, ar fi necesare măsuri pentru a aborda atât principala provocare a caracterului adecvat al veniturilor viitoare ale pensionarilor, cât și durata și exhaustivitatea carierelor lor profesionale, în contextul unei rate ridicate a șomajului și al utilizării pe scară largă a contractelor temporare și a locurilor de muncă cu fracțiune de normă.

- (16) Performanțele în materie de inovare și creșterea productivității din Spania sunt îngreunate de nivelurile scăzute de investiții în cercetare și dezvoltare și de necorelarea competențelor. Cheltuielile pentru cercetare și dezvoltare în sectorul de afaceri din Spania reprezintă doar jumătate din media Uniunii, în special pentru firmele mari, disparitățile regionale fiind semnificative. Această divergență este confirmată de rata de executare mică și în continuă scădere a bugetului public alocat cercetării și dezvoltării, în special a împrumuturilor. Deficitul și neconcordanțele în materie de competențe reprezintă un alt obstacol important în calea dezvoltării și utilizării de tehnologii avansate, în special în cazul întreprinderilor mici și mijlocii. În multe regiuni din Spania, în sectoarele cu înaltă tehnologie și în serviciile cu un grad ridicat de cunoștințe ocuparea forței de muncă este cu mult sub media Uniunii. Deși strategiile regionale de inovare pentru specializarea inteligentă sunt în curs de elaborare, iar guvernarea în cadrul politicii naționale de cercetare și inovare este în curs de a fi optimizată, coordonarea între nivelul național și cel regional în materie de definire, punere în aplicare și evaluare a politicilor este în continuare inadecvată. Pentru îmbunătățirea performanțelor înregistrate de Spania în domeniul inovării sunt necesare investiții semnificative care să stimuleze inițiativele antreprenoriale și întreprinderile nou-înființate și să le ajute să crească și să promoveze competitivitatea tuturor firmelor și adaptarea lor – inclusiv prin digitalizare – la activități cu valoare adăugată mai mare, cu scopul de a extinde prezența acestora pe piețele internaționale. De asemenea, este necesar să se pună un accent mai puternic pe parteneriatele public-privat, pe cooperarea dintre mediul academic și mediul de afaceri și pe transferul de tehnologie, în special în favoarea întreprinderilor mici și mijlocii, pe o guvernare consolidată a politicii de cercetare și inovare la nivelul autorităților publice, precum și pe o mai bună aliniere a infrastructurii și a proiectelor de cercetare și dezvoltare la strategiile de inovare la nivel regional și național.
- (17) Deși s-a îmbunătățit, rata de părăsire timpurie a școlii rămâne foarte ridicată în Spania, înregistrându-se disparități regionale semnificative. Există posibilități de îmbunătățire a rezultatelor școlare, care variază foarte mult de la o regiune la alta. Ambii factori afectează negativ potențialul pe termen lung de creștere a productivității. Eforturile de reformare a sistemului de învățământ au stagnat. Firmele semnalează că întâmpină dificultăți în găsirea competențelor necesare pentru a integra inovarea, în special în ceea ce privește specialiștii din domeniul tehnologiilor informației și comunicațiilor. Deși Spania a aprobat măsuri de îmbunătățire a sistemului dual de educație și formare profesională, care ar putea avea un rol esențial în asigurarea competențelor și a calificărilor necesare pentru a absorbi inovarea, înscrierea în aceste sisteme rămâne la un nivel moderat. Rata de absolvire a învățământului terțiar în Spania este peste media Uniunii, dar absolvenții de studii superioare se confruntă cu dificultăți în găsirea unor locuri de muncă adecvate. Dezvoltarea capitalului uman în toate nivelurile de educație și formare, inclusiv în cadrul învățământului superior și al formării profesionale, precum și o mai bună cooperare între instituțiile de învățământ și mediul de afaceri în vederea atenuării neconcordanțelor existente în materie de competențe ar putea stimula accesul pe piața muncii al tinerilor absolvenți. De asemenea, firmele ar putea avea astfel competențele și calificările de care au nevoie pentru a-și spori capacitatea de inovare și pentru a profita pe deplin de potențialul de creștere oferit de digitalizare. Îmbunătățirea competențelor digitale ale lucrătorilor ar permite, de asemenea, societăților spaniole să rămână competitive într-o economie din ce în ce mai digitalizată. Toate aceste acțiuni ar contribui la reducerea disparităților regionale.
- (18) Caracterul restrictiv și fragmentarea reglementării în Spania împiedică firmele să beneficieze de economii de scară și frânează productivitatea. Legea privind unitatea pieței rămâne un instrument important pentru soluționarea acestor probleme. Punerea în aplicare mai hotărâtă a acestei legi și eliminarea restricțiilor identificate privind serviciile, în special în cazul anumitor servicii profesionale, cum ar fi cele oferite de inginerii civili și de arhitecți și serviciile juridice ar îmbunătăți oportunitățile de creștere și concurența. Ca și în alte domenii în care regiunile sunt actrice pentru punerea în aplicare cu succes a reformelor, o coordonare mai puternică și susținută între autoritățile naționale și regionale ar putea spori eficacitatea politicilor în acest sector.
- (19) Conexiunile incomplete în materie de transport feroviar de marfă și integrarea limitată cu piețele de energie electrică și de gaze din Uniune împiedică Spania să beneficieze pe deplin de piața unică a Uniunii. Din acest motiv, Spania trebuie totodată să investească în continuare în interconexiunile cu restul Uniunii în domeniul energiei electrice pentru a atinge până în 2020 obiectivul de cel puțin 10 % din capacitatea instalată de producție a energiei electrice. De asemenea, este nevoie de investiții care să permită o utilizare mai extinsă a transportului feroviar de marfă, inclusiv a conexiunilor transfrontaliere cu Franța și Portugalia și a legăturilor cu porturile și centrele logistice.

- (20) Lacune semnificative rămân și în ceea ce privește investițiile în domeniul gestionării resurselor naturale, pentru a asigura un model de dezvoltare mai durabil. Reducerea consumului de energie la nivelul clădirilor, precum și dezvoltarea rețelelor inteligente și a stocării energiei electrice din surse regenerabile ar contribui la o mai bună gestionare a cererii. Prin depunerea de eforturi suplimentare ar trebui să se promoveze transportul durabil și economia circulară. Anumite zone din Spania sunt printre cele mai expuse din Europa la schimbările climatice, resursele de apă existente suferind presiuni și necesitând investiții suplimentare în infrastructură pentru a îmbunătăți gestionarea apei, cum ar fi tratarea apelor reziduale, remediarea scurgerilor din rețele și alimentarea cu apă. În pofida progreselor constante din ultimii ani, Spania încă trebuie să îndeplinească anumite cerințe ale dreptului Uniunii în domeniul apei. Înregistrarea de progrese în ceea ce privește îndeplinirea tuturor acestor obiective ar aduce Spaniei beneficii economice, sociale și de mediu.
- (21) Referitor la lacunele identificate în materie de investiții, ar trebui să se țină seama de disparitățile regionale specifice în ceea ce privește nevoile de investiții. Disparitățile teritoriale în materie de PIB pe cap de locuitor sunt moderate, dar continuă să fie mai ample decât înainte de criză, în principal din cauza impactului asimetric al reducerilor de personal în diverse regiuni. Cele mai mari disparități regionale sunt, în prezent, identificate la nivelul indicatorilor de rezultate în domeniul social și al muncii, întrucât majoritatea regiunilor din Spania sunt din acest punct de vedere mai puțin performante în raport cu media Uniunii. Alți indicatori socioeconomici, cum ar fi inovarea, spiritul antreprenorial și competitivitatea, evidențiază disparități teritoriale semnificative. Politica economică legată de investiții ar trebui să țină seama în mod corespunzător de disparitățile regionale în ceea ce privește nevoile de investiții.
- (22) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru ar permite Spaniei să utilizeze în mod optim fondurile respective în ceea ce privește sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale și de situația specială a regiunii ultraperiferice, Insulele Canare. Consolidarea capacității administrative a țării de gestionare a acestor fonduri reprezintă un factor important pentru succesul acestei investiții.
- (23) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Spaniei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019 și Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Spaniei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernantei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Spania, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (24) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său ⁽⁹⁾ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.
- (25) Ținând cont de bilanțul aprofundat realizat de Comisie și de această evaluare, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1-4 de mai jos. Aceste recomandări contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a Recomandării din 2019 pentru zona euro, în special a primei, a celei de a doua și a celei de a treia recomandări pentru zona euro. Politicile fiscal-bugetare menționate în recomandarea 1 contribuie, printre altele, la corectarea dezechilibrelor legate de nivelul ridicat al datoriei publice,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, Spania să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu va depăși 0,9 % în 2020, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,65 % din PIB. Să ia măsuri de consolidare a cadrului fiscal-bugetar și a celui de achiziții publice la toate nivelurile de guvernare. Să mențină sustenabilitatea sistemului de pensii. Să utilizeze veniturile excepționale pentru a accelera reducerea ponderii datoriei publice în PIB.

⁽⁹⁾ Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

2. Să se asigure că serviciile sociale și de ocupare a forței de muncă au capacitatea de a oferi un sprijin eficace. Să încurajeze tranziția către contracte pe durată nedeterminată, inclusiv prin simplificarea sistemului de stimulente pentru angajare. Să îmbunătățească sprijinul acordat familiilor, să reducă fragmentarea sistemelor naționale de asistență în caz de șomaj și să abordeze lacunele de acoperire din cadrul sistemelor regionale de venit minim. Să reducă părăsirea timpurie a școlii și să îmbunătățească rezultatele școlare, ținând seama de disparitățile regionale. Să intensifice cooperarea dintre sistemul de învățământ și întreprinderi în vederea îmbunătățirii furnizării de competențe și calificări relevante pentru piața forței de muncă, în special pentru tehnologiile informației și comunicațiilor.
3. Să axeze politica economică legată de investiții pe încurajarea inovării, a utilizării eficiente a resurselor și a eficienței energetice, pe modernizarea infrastructurii de transport feroviar de marfă și pe extinderea interconexiunilor energetice cu restul Uniunii, ținând seama de disparitățile regionale. Să sporească eficacitatea politicilor de sprijinire a cercetării și inovării.
4. Să impulsioneze punerea în aplicare a Legii privind unitatea pieței prin luarea de măsuri care să garanteze că, la toate nivelurile de guvernare, normele care reglementează accesul la activitățile economice și exercitarea acestora, în special în sectorul serviciilor, sunt conforme cu principiile enunțate în legea în cauză și prin îmbunătățirea cooperării dintre administrații.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Franței pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de stabilitate al Franței pentru 2019**

(2019/C 301/10)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ⁽²⁾, în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Franța printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat și o Recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro („recomandările pentru zona euro”).

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Franța ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1-4 de mai jos. În special măsurile de utilizare a veniturilor excepționale în vederea reducerii datoriei publice, de raționalizare a cheltuielilor publice și de concentrare a politicii economice legate de investiții în domeniile specificate vor contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro în ceea ce privește reconstituirea rezervelor bugetare, îmbunătățirea finanțelor publice și sprijinirea investițiilor. Măsurile de simplificare a regimului fiscal și de reducere a restricțiilor normative vor contribui la punerea în aplicare a primei recomandări pentru zona euro în ceea ce privește mediul de afaceri. În fine, măsurile de îmbunătățire a capacității de inserție profesională vor contribui la punerea în aplicare a celei de a treia recomandări pentru zona euro în ceea ce privește funcționarea pieței muncii.
- (3) Raportul de țară pentru Franța din 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Franța în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Franța în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 27 februarie 2019. În urma analizei sale, Comisia a concluzionat că Franța se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. Dezechilibrele identificate sunt legate în special de nivelul ridicat al datoriei publice și de dinamica slabă a competitivității, în contextul unei creșteri scăzute a productivității.
- (4) La 26 aprilie 2019, Franța și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (6) Franța face în prezent obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere și este supusă regulii tranzitorii privind datoria. În Programul său de stabilitate pentru 2019, guvernul preconizează că deficitul total va crește de la 2,5 % din produsul intern brut (PIB) în 2018 la 3,1 % din PIB în 2019, urmând apoi să scadă treptat la 1,2 % din PIB în 2022. Creșterea planificată a deficitului total în 2019, care este confirmată de previziunile Comisiei din primăvara anului 2019, se datorează în principal efectului excepțional de sporire a deficitului produs de transformarea creditelor fiscale pentru ocuparea forței de muncă și competitivitate într-o reducere permanentă a contribuțiilor sociale ale angajatorilor. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁶⁾, nu se preconizează ca obiectivul bugetar pe termen mediu, și anume un deficit structural de 0,4 % din PIB, să fie atins în perioada acoperită de Programul de stabilitate pentru 2019. În conformitate cu Programul de stabilitate pentru 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va crește de la 98,4 % din PIB în 2018 la 98,9 % din PIB în 2019, urmând să scadă la 96,8 % din PIB în 2022. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. În același timp, măsurile necesare pentru a sprijini țintele de deficit planificate în perioada de după 2020 nu au fost detaliate.

⁽⁴⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 39.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁶⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și pe cele temporare, recalculat de Comisie prin aplicarea metodologiei stabilite de comun acord.

- (7) La 5 iunie 2019, Comisia a emis un raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din tratat, întrucât Programul de stabilitate pentru 2019 prevedea un deficit total care încalcă valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat și, pe baza datelor notificate, regula tranzitorie privind datoria nu a fost respectată *prima facie* în 2018. Concluzia raportului a fost că, în urma unei evaluări a tuturor factorilor relevanți, criteriile privind deficitul și datoria, astfel cum sunt definite în tratat și în Regulamentul (CE) nr. 1467/1997, ar trebui să fie considerate ca fiind în prezent respectate.
- (8) La 13 iulie 2018, Consiliul a recomandat Franței să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete ⁽⁷⁾ nu depășește 1,4 % în 2019, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,6 % din PIB. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, există riscul apariției în 2019 a unei abateri semnificative de la traiectoria de ajustare recomandată pentru atingerea obiectivului bugetar pe termen mediu.
- (9) În 2020, având în vedere ponderea de peste 60 % în PIB a datoriei publice a Franței și deviația PIB preconizată de 0,7 %, rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete ar trebui să nu depășească 1,2 %, în acord cu ajustarea structurală de 0,6 % din PIB care derivă din matricea de cerințe pentru ajustare stabilită de comun acord în temeiul Pactului de stabilitate și de creștere. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, dacă politicile vor rămâne neschimbate, în 2020 există riscul unei abateri semnificative de la cerința respectivă. În absența unor evoluții contrare, se preconizează că Franța nu va respecta regula tranzitorie privind datoria în 2019 și în 2020. În general, Consiliul este de părere că în 2019 ar trebui luate măsuri care să asigure respectarea dispozițiilor Pactului de stabilitate și de creștere. Ar fi important să se utilizeze orice venituri excepționale pentru a reduce și mai mult ponderea datoriei publice în PIB.
- (10) Eforturile de consolidare a finanțelor publice au determinat doar o reducere modestă a ratei cheltuielilor publice, care, la 56 % în 2018, a rămas cea mai ridicată din Uniune. Asigurarea unei scăderi constante a datoriei publice va depinde de capacitatea guvernului de a-și limita cheltuielile. Începând din 2017, guvernul a introdus o nouă strategie de consolidare fiscal-bugetară pentru perioada mandatului prezidențial de cinci ani. Succesul acesteia va depinde de îndeplinirea obiectivelor prevăzute în materie de cheltuieli definite pentru administrația centrală și locală și pentru sistemul de sănătate.
- (11) Cheltuielile cu sistemul medical au crescut constant de-a lungul timpului. Cheltuielile totale au fost estimate la 11,5 % din PIB în 2017, cel mai înalt nivel în rândul statelor membre care au aderat la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE). În toamna anului 2018 a fost anunțată o nouă reformă a sistemului de sănătate, iar la 13 februarie 2019 a fost prezentat un proiect de lege. Succesul său va depinde de instituirea unui cadru juridic și organizatoric clar, care să ofere stimulentele adecvate și să încurajeze colaborarea dintre actorii publici și cei privați. Reforma anunțată a sistemului de sănătate nu include revizuirea normei de creștere a cheltuielilor cu asistența medicală (*Objectif National de Dépenses d'Assurance Maladie*, ONDAM). Această normă de cheltuieli acoperă o treime din cheltuielile de securitate socială. Deși acest obiectiv a fost îndeplinit din 2010, obiectivul ONDAM a fost deja majorat de trei ori din 2017. Acesta a fost majorat pentru perioada 2018-2020, de la un obiectiv inițial de creștere de 2,1 % la un obiectiv revizuit de 2,3 % prevăzut în legea bugetului pentru 2018, iar ulterior a fost din nou majorat la 2,5 % în legea privind bugetul asigurărilor sociale pentru 2019. Aceasta va reflecta într-o anumită măsură cheltuielile suplimentare care urmează să fie generate de strategia „Ma santé 2022”.
- (12) La nivel local, cheltuielile publice au depășit obiectivul de creștere prevăzut în 2017. Începând din 2014, cheltuielile publice ale administrației locale din Franța se ghidează după o normă privind cheltuielile care indică obiective anuale de creștere neobligatorii atât pentru cheltuielile publice de funcționare, cât și pentru nevoile de finanțare de la nivel local (*Objectif d'évolution de la dépense locale*). În 2018, această normă privind cheltuielile a fost însoțită de acorduri contractuale obligatorii din punct de vedere juridic încheiate între stat și 71 % dintre primele 322 de autorități locale ca mărime, valabile pentru perioada 2018-2020. Cu toate acestea, reducerea limitată a numărului de municipalități ar putea împiedica respectarea normei privind cheltuielile. Reforma teritorială din 2014-2016 a redus la jumătate numărul de regiuni, însă numărul municipalităților a înregistrat doar o ușoară scădere și a rămas la un nivel de peste 34 000, de departe cel mai ridicat din Uniune.

⁽⁷⁾ Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de patru ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

- (13) Punerea în aplicare a strategiei reînnoite de consolidare fiscal-bugetară lansate de guvern pentru mandatul prezidențial de cinci ani necesită, de asemenea, punerea în practică a programului Action Publique 2022, care nu este încă definit integral. Acest program urmărește să genereze creșteri substanțiale în materie de eficiență pentru cheltuielile publice, îmbunătățind în același timp funcționarea administrației publice naționale. Guvernul a acordat o prioritate clară aspectelor metodologice și legate de proces, dar nu s-a concentrat pe cuantificarea ex ante și globală a economiilor potențiale. Deși poate fi rezultatul unui proces complex de reformă și al necesității de a facilita dezbaterile publice referitoare la anumite chestiuni sensibile, această abordare îngreunează totodată evaluarea, din punct de vedere cantitativ, a strategiei globale și a contribuției sale la consolidarea fiscal-bugetară. În special, nu este clar cum mai exact și în ce termen programul de reformă – inclusiv planurile de transformare ale ministerelor care includ o gamă largă de măsuri variate – ar urma să contribuie cu acțiuni concrete la obiectivul foarte specific de reducere a ponderii cheltuielilor în PIB până în 2022. În general, informațiile disponibile indică respectarea parțială a orientărilor privind analizele cheltuielilor convenite în 2016 de către Eurogrup.
- (14) Riscurile în materie de sustenabilitate pentru datoria publică rămân ridicate pe termen mediu. Nivelul ridicat al datoriei publice și al deficitului public structural ridică probleme legate de sustenabilitate, în special pe termen mediu. Pentru evitarea unor astfel de riscuri, ar fi esențial un efort fiscal-bugetar care să se traducă într-o îmbunătățire decisivă a soldului structural primar al Franței. Reducerea ponderii datoriei publice ar îmbunătăți, de asemenea, perspectivele de creștere și reziliența economiei franceze.
- (15) Reforma planificată a sistemului de pensii ar putea contribui la reducerea datoriei publice pe termen mediu și, prin urmare, la reducerea riscurilor legate de sustenabilitatea datoriei. Echilibrul bugetar al sistemului de pensii depinde în mare măsură de ipotezele macroeconomice. Potrivit celui mai recent raport anual al Consiliului consultativ pentru pensii din Franța (*Conseil d'orientation des retraites*), cheltuielile cu pensiile au fost de 13,8 % din PIB în 2018 și se estimează că vor ajunge la 13,8 % în 2022, urmând să rămână într-un interval cuprins între 11,8 % și 13,8 % până în 2070, în funcție de rata de creștere preconizată pentru evoluția PIB-ului și a ocupării forței de muncă de-a lungul timpului. În prezent, în Franța coexistă peste 40 de sisteme diferite de pensii. Acestea se aplică unor grupuri diferite de lucrători și de funcții potrivit unor diferite seturi de norme. Până la sfârșitul anului urmează să fie prezentat un proiect de lege care vizează unificarea treptată a normelor referitoare la aceste sisteme, în vederea simplificării funcționării sistemului de pensii, în special pentru a îmbunătăți transparența, echitatea și eficiența acestuia.
- (16) Rata de ocupare a continuat să crească, ajungând la 71,3 % în 2018. Rata șomajului a continuat să scadă, ajungând la 9,1 % în 2018, dar rămâne cu mult peste media Uniunii (6,8 %) și peste media zonei euro (8,2 %). În plus, piața muncii din Franța este în continuare foarte segmentată. Aproape 85 % din noile angajări se fac cu contracte temporare, iar rata de tranziție la contracte permanente este printre cele mai scăzute din Uniune. Rata muncii cu fracțiune de normă involuntare este, de asemenea, foarte ridicată, situându-se la 42,3 % din totalul locurilor de muncă cu fracțiune de normă în 2018. Reforma planificată a sistemului de prestații de șomaj (*Unédic*) este menită să combată segmentarea pieței muncii prin reducerea stimulentele pentru angajarea cu contracte pe termen foarte scurt și reangajări, precum și să reducă datoria sistemului. Negocierile dintre partenerii sociali cu privire la sistemul de prestații de șomaj au început în toamna anului 2018. Scopurile urmărite au fost următoarele: (i) reducerea datoriei sistemului, (ii) revizuirea stimulentele pentru a încuraja șomerii să se încadreze în muncă și (iii) găsirea unui mecanism de stimulare prin care să se reducă stimulentele pentru angajările cu contracte pe termen foarte scurt. Partenerii sociali nu au ajuns însă la un acord cu privire la un nou set de norme. Reforma se află acum în mâinile guvernului, care s-a angajat să anunțe ce măsuri vor fi reținute până în vara anului 2019.
- (17) Condițiile de pe piața muncii pentru grupurile vulnerabile rămân comparativ mai dificile decât pentru alte grupuri. Rata de ocupare a persoanelor născute în afara UE, de 57,5 % în 2018 (față de 73,1 % în cazul persoanelor născute în Franța), este una dintre cele mai scăzute din Uniune. Datele arată că persoanele provenite dintr-un context de migrație tind să fie dezavantajate în timpul procesului de recrutare. Concentrarea lor geografică în cartiere sărace reprezintă, de asemenea, un motiv de îngrijorare. Locuitorii din zonele cele mai defavorizate (cum ar fi *Quartiers prioritaires de la politique de la ville*), inclusiv persoanele provenite dintr-un context de migrație, se confruntă în continuare cu dificultăți pe piața muncii, având o rată a șomajului de 24,7 % în 2017. În pofida anumitor măsuri de politică, impactul mediului socioeconomic și al provenienței dintr-un context de migrație asupra performanței educaționale rămâne ridicat și reprezintă un obstacol în calea integrării pe piața muncii.

- (18) Persoanele slab calificate și tinerii sunt, de asemenea, dezavantajați pe piața muncii. Rata șomajului în rândul persoanelor slab calificate a scăzut în 2017 pentru prima dată din 2008, dar rămâne cu mult peste nivelurile din perioada anterioară crizei, situându-se la 16,2 % în 2018. Șomajul în rândul tinerilor (cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani) a scăzut cu 1,6 puncte procentuale în 2018 la 20,7 %, dar este în continuare cu mult peste media Uniunii de 15,2 %. Rata șomajului în rândul tinerilor slab calificați este în continuare foarte ridicată, situându-se la 35,6 % în 2018. Printre măsurile esențiale pentru promovarea egalității de șanse pe piața muncii se numără sprijinul activ eficace pentru găsirea unui loc de muncă, inclusiv consilierea profesională intensivă și sprijinul pentru recrutare, accesul la acțiuni de perfecționare, măsuri inovatoare adresate tinerilor celor mai vulnerabili care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare și măsuri mai stricte pentru combaterea practicilor discriminatorii. Regiunile ultraperiferice se confruntă cu provocări suplimentare și merită o atenție deosebită.
- (19) În timp ce condițiile de pe piața muncii se îmbunătățesc, mai mulți indicatori arată un decalaj între competențe și cererea pieței. În timp ce șomajul și subocuparea rămân ridicate, deficitul de lucrători calificați este în creștere, în special în anumite sectoare. Lipsa de personal calificat și lipsa competențelor sunt factori-cheie care explică neocuparea locurilor de muncă vacante. Conform datelor furnizate de *Pôle Emploi*, agenția guvernamentală de ocupare a forței de muncă din Franța, în 2017, din cele 3,2 milioane de locuri de muncă vacante înregistrate, 150 000 au fost anulate deoarece nu s-au găsit candidați. Datele sugerează că, în timpul crizei și al redresării ulterioare, o creștere a decalajului între competențe și cererea pieței a contribuit la reducerea mai lentă a ratei șomajului și la creșterea șomajului de lungă durată. Posibilitățile de angajare în muncă a absolvenților educației și formării profesionale inițiale sunt în curs de îmbunătățire. În 2018, guvernul a introdus un set cuprinzător de măsuri pentru a spori accesul la formarea inițială și continuă și pentru a revizui guvernarea și finanțarea sistemului de educație și formare profesională. În completarea acestor reforme, planul de investiții în competențe (*Plan d'investissement dans les compétences*) are drept scop formarea și oferirea de consiliere intensivă unui număr de 1 milion de tineri care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare și unui număr de 1 milion de persoane slab calificate aflate în căutarea unui loc de muncă în perioada 2018-2022.
- (20) În general, sistemul francez de protecție socială se dovedește eficace în ceea ce privește reducerea inegalităților și a sărăciei. Proporția persoanelor expuse riscului de sărăcie și de excluziune socială a scăzut și mai mult, până la un nivel istoric de 17,1 % în 2017, în comparație cu o medie de 22,4 % în Uniune. Cu toate acestea, inegalitatea veniturilor rămâne cu mult peste nivelul anterior crizei. Mai mult, mobilitatea ascendentă între cuantilele de venit a scăzut, în special în cazul chintilei inferioare. Unele grupuri, printre care se află familiile monoparentale și persoanele născute în afara Uniunii, se confruntă cu un risc crescut de sărăcie și de excluziune socială. Consilierea oferită beneficiarilor venitului minim nu este întotdeauna suficientă, existând mari discrepanțe teritoriale. Suplimentarea și ameliorarea coordonării investițiilor în incluziunea socială, astfel cum se prevede în strategia națională de combatere a sărăciei prezentată în septembrie 2018, ar putea contribui la soluționarea acestor provocări. Deși, în general, performanța sistemului de sănătate este bună, disparitățile regionale în ceea ce privește accesul la servicii ar putea beneficia de investiții suplimentare, în special în regiunile ultraperiferice.
- (21) Potrivit Tabloului de bord european privind inovarea, în pofida inițiativelor recente, Franța nu a fost în măsură să reducă decalajul față de statele membre ale Uniunii considerate lideri ai inovării. Investițiile în cercetare și dezvoltare au rămas stabile, iar noilor întreprinderi le este greu să se dezvolte. La nivel global, Franța nu este în grafic în privința atingerii obiectivului de 3 % pentru 2020 privind intensitatea totală a cercetării și dezvoltării, iar nivelul investițiilor în cercetare și dezvoltare din sectorul de afaceri este încă mult sub obiectivul de 2 %. Cheltuielile publice pentru cercetare și dezvoltare se situează peste media Uniunii și includ o gamă largă de sisteme de sprijin direct și indirect pentru eforturile de cercetare și inovare ale întreprinderilor, inclusiv sistemul de credite fiscale pentru cercetare și dezvoltare (*Crédit d'Impôt Recherche*), care este unul dintre cele mai generoase din țările OCDE. Cu toate acestea, performanța generală a ecosistemului de cercetare, dezvoltare și inovare nu este încă pe măsura valorii ridicate a sprijinului public. Deși instrumentele existente, inclusiv *Crédit d'Impôt Recherche*, au fost evaluate recent, o evaluare cuprinzătoare a mixului general de politici ar contribui la punerea în aplicare a politicii viitoare. Consiliul pentru inovare (*Conseil de l'innovation*), înființat în iulie 2018, are sarcina de a supraveghea măsurile de simplificare, care includ o coordonare mai bună între sprijinul regional, cel național și cel european pentru inovare. Întărirea legăturilor între mediul științific și mediul de afaceri, în special prin intermediul sistemelor de transfer de cunoștințe, ar putea contribui, la rândul său, la răspândirea inovării, deoarece Franța continuă să se situeze sub media Uniunii în ceea ce privește cercetarea și dezvoltarea publică finanțată de întreprinderi. Sprijinul

destinat polurilor de competitivitate (*pôles de compétitivité*) a fost reînnoit pentru o a patra perioadă (2019-2022), urmând să se acorde prioritate clusterelor de organizații bine conectate cu alte structuri de la nivel local, axate pe prioritățile industriale naționale și cu experiență în proiectele Uniunii. Fondul pentru inovare și industrie (*Fonds pour l'innovation et l'industrie*), finanțat prin privatizări, va contribui, de asemenea, la finanțarea inteligenței artificiale. Dezvoltarea în timp util a tehnologiilor conexe, cum ar fi internetul obiectelor, rețelele 5G, calculul de înaltă performanță și, la un nivel mai general, economia datelor, va fi unul dintre elementele-cheie ale reușitei acestor inițiative. De asemenea, există diferențe majore între regiuni în ceea ce privește investițiile regionale în cercetare și dezvoltare și performanța în materie de inovare. Mai multe regiuni rurale sau regiuni aflate în tranziție industrială se situează sub media Uniunii. Regiunile ultraperiferice se află la limita inferioară a clasamentului.

- (22) În prezent, Franța are rezultate bune în ceea ce privește politica energetică și politica de atenuare a schimbărilor climatice și este în continuare pe calea cea bună pentru a-și atinge obiectivul de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2020. Cu toate acestea, Franța trebuie să își intensifice în mod semnificativ eforturile de investiții pentru a-și atinge obiectivele pentru 2020 privind sursele regenerabile de energie și eficiența energetică, precum și obiectivele mai ambițioase în materie de climă și energie pentru 2030, în special în ceea ce privește utilizarea surselor regenerabile de energie și renovarea eficientă din punct de vedere energetic a parcului imobiliar. Întrucât mai mult de jumătate din finanțarea actuală pentru investițiile respective este din fonduri publice, condițiile economice și normative ar trebui să facă finanțarea proiectelor mai viabilă pentru sectorul privat, pentru a profita de oportunități semnificative de investiții. Accelerarea pătrunderii energiei din surse regenerabile în sectorul încălzirii și răcirii reprezintă un potențial neexploatat deosebit de ridicat. De asemenea, există o nevoie ridicată de investiții în eficiența energetică a clădirilor. Acesta este în special cazul renovării locuințelor, care reprezintă o mare parte din deficitul total de investiții în domeniul climei, deoarece majoritatea fondului de locuințe este vechi și cuprinde 7-8 milioane de locuințe de tip strecurătoare termică (aproximativ 20 % din numărul total de locuințe). Ponderea raportată a clădirilor care respectă standarde înalte de eficiență energetică este mai scăzută în cazul întreprinderilor din Franța (25 %) decât în ansamblul Uniunii (39 %) în 2017. În sectorul energetic există diferențe regionale semnificative. Intensitatea energetică este în scădere în aproape toate regiunile, dar în ritmuri diferite, iar în ceea ce privește pătrunderea energiei din surse regenerabile există diferențe considerabile. Investițiile suplimentare în interconexiuni ar putea contribui la o mai bună integrare a pieței interne a energiei a Uniunii, determinând în același timp o concurență sporită și facilitând utilizarea energiei din surse regenerabile, în special cu Peninsula Iberică.
- (23) Foaia de parcurs națională pentru economia circulară din 2018 (*Feuille de Route pour l'Économie Circulaire*) este un cadru de politică ambițios pentru utilizarea eficientă a resurselor, a cărui punere în aplicare va depinde de asigurarea investițiilor corespunzătoare. Deși contribuția materialelor reciclate la cererea globală de materiale (rata de utilizare circulară a materialelor) este cu mult peste media Uniunii (19,5 % față de 11,7 % în 2016), ratele de reciclare a deșeurilor municipale sunt încă puțin sub media Uniunii (41,8 % față de 46,4 % în 2016). În acest sens, adoptarea unei legi privind economia circulară va fi un pas înainte, inclusiv pentru o utilizare mai largă a materiilor prime secundare, în special a materialelor plastice. Noi modele de afaceri și procese de producție eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, inclusiv simbioza industrială, trebuie să fie promovate în continuare, în special în rândul întreprinderilor mici și mijlocii. Acest lucru poate fi facilitat prin elaborarea unor instrumente financiare inovatoare și prin finanțarea ecoinovării.
- (24) Investițiile pentru îmbunătățirea conectivității, în special în zonele mai dezavantajate, ar putea contribui la combaterea inegalităților în Franța. Franța se clasifică sub media Uniunii în ceea ce privește accesul la rețeaua în bandă largă de mare viteză, iar utilizarea serviciilor în bandă largă de mare viteză este scăzută (20 % din gospodăriile, față de 41 % în medie în Uniune în 2018). Utilizarea serviciilor mobile în bandă largă este, de asemenea, sub media Uniunii. Acoperirea de bandă largă variază foarte mult de la o regiune la alta și rămâne limitată în câteva zone rurale și regiuni ultraperiferice. Planul Franței privind banda largă de foarte mare viteză (*Plan France Très Haut Débit*) și măsurile conexe ar trebui să contribuie în mod semnificativ la atingerea obiectivelor în materie de conectivitate ale țării. Va fi esențial să se monitorizeze îndeaproape punerea în aplicare a acestor măsuri, în special în zonele cu acoperire redusă, având în vedere abordarea predominant descentralizată și apariția unor eventuale blocaje, în cazul în care nu sunt disponibili suficienți lucrători calificați pentru a implementa rețeaua.

- (25) În ciuda eforturilor actuale menite să sporească certitudinea pentru contribuabili (*Loi pour un État au service d'une société de confiance* – legea ESSOC) și să simplifice sistemul, sistemul fiscal francez este în continuare complex, ceea ce afectează mediul de afaceri. Codul fiscal cuprinde sisteme de rate și cheltuieli fiscale multiple (credite fiscale, scutiri, reduceri fiscale). Adesea, această complexitate vizează atingerea unor obiective politice specifice, cum ar fi reducerea fiscalității pentru gospodăriile cele mai vulnerabile și stimularea sau corectarea anumitor comportamente. Cu toate acestea, complexitatea menționată riscă să ducă la o pierdere a lizibilității, sporind astfel costurile de conformare și insecuritatea juridică, ceea ce afectează atractivitatea Franței și creează, în același timp, lacune.
- (26) Raționalizarea cheltuielilor fiscale și reducerea numărului de impozite mici ar putea contribui la simplificarea în continuare a sistemului fiscal. Cheltuielile fiscale totale sunt estimate la 4 % din PIB în 2019. Spre deosebire de cadrul multianual precedent, cadrul bugetar actual (2018-2022) nu prevede o limită de cheltuieli pentru cheltuielile fiscale. În schimb, acesta stabilește un obiectiv neobligatoriu de 28 % pentru raportul dintre cheltuielile fiscale și suma veniturilor fiscale nete și a cheltuielilor fiscale. În timp ce legea bugetului pentru 2018 prevedea o rată a cheltuielilor fiscale mai scăzută decât obiectivul (28 %) stabilit în cadrul bugetar multianual 2018-2022, se preconizează că această rată va crește în viitor (25,5 % la sfârșitul anului 2018 și 26 % în 2019).
- (27) Bugetul pentru 2019 prezintă o scădere a cuantumului total al cheltuielilor fiscale sub 100 de miliarde EUR, punând capăt unei perioade de cinci ani de creșteri constante ale volumului. Cu toate acestea, între 2018 și 2019, numărul cheltuielilor fiscale a crescut de la 457 la 474. În 2018, Curtea de Conturi a recomandat raționalizarea cheltuielilor fiscale existente și a evidențiat lipsa de control și de evaluare a acestora. Ar trebui depuse în continuare eforturi pentru a elimina impozitele care aduc venituri limitate sau care sunt ineficiente. În legea bugetului pentru 2019, au fost eliminate 26 de impozite care generează venituri scăzute: 20 au fost eliminate în 2019, reprezentând echivalentul unei sume totale de 132 de milioane EUR, iar alte 6 urmează să fie eliminate în 2020, reprezentând echivalentul unei sume totale de 208 milioane EUR. Se preconizează că eliminarea impozitelor mici va continua în 2020 în același ritm.
- (28) Alte impozite pe producție continuă să afecteze întreprinderile. Impozitele pe producție s-au situat la 3,1 % din PIB în 2016, peste nivelurile din Italia (1,4 %), Spania (1,0 %) și Germania (0,4 %). Aceste impozite au baze impozabile diferite (cifra de afaceri, valoarea adăugată, salariile, terenurile și clădirile) și pot crește costul total de producție. Acest lucru ar putea avea un impact negativ asupra competitivității, în special pentru industria prelucrătoare. Legea bugetului din 2019 prevede eliminarea unui singur impozit pe producție (*forfait social*) perceput la nivel național și reprezentând o valoare de 660 de milioane EUR pe an (după ce legea va fi pusă în aplicare integral în 2020).
- (29) În pofida progreselor înregistrate și a adoptării unor reforme ambițioase, barierele la intrare persistă, iar concurența în sectorul serviciilor pentru întreprinderi și al profesiilor reglementate rămâne scăzută. Noul indicator al OCDE privind restricționarea comerțului cu servicii în interiorul Spațiului Economic European (SEE) arată că gradul de restricționare al reglementărilor din Franța este mai ridicat decât media SEE în sectoare precum serviciile de contabilitate, serviciile juridice și serviciile de distribuție. Principalele obstacole sunt cerințele de autorizare restrictive, rezervarea anumitor activități, precum și cerințele privind acționariatul și drepturile de vot. În sectorul comerțului cu amănuntul, Franța a realizat o serie de reforme pentru a reduce sarcina de reglementare. Cu toate acestea, mai multe restricții operaționale afectează în continuare eficiența întreprinderilor de vânzare cu amănuntul și le plasează într-o poziție dezavantajoasă față de comerțul electronic. În Programul național de reformă pentru 2019 se precizează noi măsuri pentru consolidarea concurenței în câteva sectoare de servicii specifice (cum ar fi școlile de șoferi, societățile de administrare a imobilelor și vânzările de piese de schimb pentru autovehicule). La 4 aprilie 2019, Autoritatea pentru Concurență și-a prezentat avizul privind reducerea restricțiilor în domeniul distribuției medicamentelor, menținând în același timp un nivel ridicat de protecție a sănătății publice.
- (30) Barierele în calea serviciilor au condus la o concurență scăzută și la marje de profit și prețuri ridicate, ceea ce afectează competitivitatea întregii economii. În cazul principalelor servicii pentru întreprinderi din Franța, ratele de reînnoire a întreprinderilor sunt mai scăzute în comparație cu restul Uniunii. Lipsa concurenței în sectorul serviciilor, combinată cu costurile ridicate ale forței de muncă, au contribuit la menținerea unor prețuri ridicate, în special în ceea ce privește tranzacțiile imobiliare, locuințele, serviciile de catering, serviciile juridice și serviciile de contabilitate. Întrucât costurile acestor servicii sunt suportate și de alte firme care le utilizează ca factori de producție, ele reprezintă un factor suplimentar care afectează competitivitatea Franței, inclusiv a industriei.

- (31) Prin Legea PACTE (*Loi relative à la croissance et la transformation des entreprises*) se urmărește sprijinirea dezvoltării și transformării întreprinderilor. Aceasta va reduce numărul de praguri cu care se confruntă societățile pe măsură ce se dezvoltă, însă pragurile rămase au o sferă mai amplă și sunt mai costisitoare de depășit. Legea introduce, de asemenea, o perioadă de tranziție de cinci ani înainte de a se stabili atingerea unui anumit prag și încurajează întreprinderile mici și mijlocii să utilizeze stimulente și sisteme de participare pentru angajați legate de performanța întreprinderii. În fine, legea prevede proceduri simplificate pentru înființarea și înregistrarea întreprinderilor și introduce noi norme pentru a ajuta antreprenorii să beneficieze de o a doua șansă. Legea reduce, de asemenea, perioada și costurile procedurilor de insolvență, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii, inclusiv prin sporirea previzibilității procedurilor respective. Conform propriilor estimări ale administrației franceze, impactul potențial al Legii PACTE asupra PIB va fi o creștere de 0,32 % până în 2025 și de 1 % pe termen mai lung. Punerea sa în aplicare integrală și la timp este esențială pentru a profita de beneficiile acestei reforme.
- (32) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la acoperirea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru ar permite Franței să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale și teritoriale și de situația specială a regiunilor ultraperiferice.
- (33) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Franței, pe care a publicat-o în raportul de țară din 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019, Programul național de reformă pentru 2019 și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Franței în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernancei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Franța, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (34) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său ⁽⁸⁾ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.
- (35) În lumina bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a acestei evaluări, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1-4 de mai jos. Aceste recomandări contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a Recomandării din 2019 pentru zona euro, în special a primei și a celei de a doua recomandări pentru zona euro. Politicile fiscal-bugetare menționate în recomandarea 1 contribuie, printre altele, la corectarea dezchilibrului legate de nivelul ridicat al datoriei publice,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, Franța să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor primare nete nu va depăși 1,2 % în 2020, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,6 % din PIB. Să utilizeze veniturile excepționale pentru a accelera reducerea ponderii datoriei publice în PIB. Să asigure reducerea cheltuielilor și creșterea eficienței în toate subsectoarele administrației, inclusiv prin specificarea și monitorizarea integrală a punerii în aplicare a măsurilor concrete necesare în contextul programului Action Publique 2022. Să reformeze sistemul de pensii în direcția uniformizării treptate a normelor aplicabile diferitelor regimuri de pensii pentru ca acestea să devină mai echitabile și mai sustenabile.

⁽⁸⁾ Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

2. Să favorizeze integrarea pe piața muncii a tuturor persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, să asigure egalitatea de șanse, cu un accent deosebit asupra grupurilor vulnerabile, inclusiv a persoanelor provenite dintr-un context de migrație, și să remedieze lipsa de personal calificat și decalajul între competențe și cererea pieței.
3. Să axeze politica economică legată de investiții pe cercetare și inovare (îmbunătățind totodată eficiența sistemelor publice de sprijin, inclusiv a sistemelor de transfer de cunoștințe), pe energia din surse regenerabile, pe eficiența energetică și interconexiunile cu restul Uniunii, precum și pe infrastructura digitală, ținând seama de disparitățile teritoriale.
4. Să simplifice în continuare sistemul fiscal, mai ales prin limitarea utilizării cheltuielilor fiscale, prin eliminarea taxelor și a impozitelor ineficiente și prin reducerea impozitelor pe producție. Să reducă restricțiile normative, în special în sectorul serviciilor, și să pună în aplicare pe deplin măsurile de stimulare a dezvoltării întreprinderilor.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Croației pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de convergență al Croației pentru 2019**

(2019/C 301/11)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 9 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ⁽²⁾, în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Croația printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat.
- (2) Raportul de țară pentru Croația din 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Croația în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽³⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Croația în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 27 februarie 2019. În urma analizei sale, Comisia a concluzionat că Croația se confruntă cu dezechilibre macroeconomice legate de nivelurile ridicate ale datoriei publice, private și externe, în contextul unei creșteri potențiale reduse. Cu toate acestea, dezechilibrele s-au redus în ultimii ani, tendință susținută de o creștere nominală solidă și de o politică fiscal-bugetară prudentă. Poziția externă netă negativă s-a îmbunătățit datorită menținerii excedentelor de cont curent. Datoria publică a scăzut în mod semnificativ de la vârful istoric înregistrat în 2015. Reducerea nivelului datoriei în sectorul privat este în curs, dar se preconizează că ritmul acesteia va încetini odată cu redresarea creșterii creditelor și a investițiilor. Sectorul financiar este bine capitalizat și profitabil, însă ponderea creditelor neperformante, deși în scădere, rămâne ridicată. Măsurile de politică au fost intensificate, dar punerea în aplicare aprofundată a măsurilor structurale rămâne un factor crucial pentru consolidarea rezilienței economiei. Deși s-au înregistrat unele progrese, există în continuare probleme legate de exhaustivitatea, exactitatea și termenele statisticilor privind economia și finanțele publice.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

⁽³⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 44.

- (3) La 18 aprilie 2019, Croația și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de convergență pentru 2019. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (4) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare într-o anumită măsură în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (5) În prezent, Croația se încadrează în componenta preventivă a Pactului de stabilitate și de creștere și face obiectul regulii privind datoria. Pornind de la un excedent bugetar de 0,2 % din produsul intern brut (PIB) în 2018, în Programul de convergență pentru 2019 se preconizează că soldul global se va deteriora, ajungând la -0,3 % din PIB în 2019, pentru ca apoi să înregistreze o îmbunătățire treptată și să ajungă la un excedent de 0,8 % din PIB în 2022. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁵⁾, se preconizează că se va depăși în continuare, pe întreaga perioadă a programului, obiectivul bugetar pe termen mediu – care a fost modificat de la un deficit structural de 1,75 % din PIB în 2019 la unul de 1 % din PIB începând din 2020. În conformitate cu Programul de convergență pentru 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea de la 71,6 % din PIB în 2019 la 68,5 % din PIB în 2020 și va continua să scadă, ajungând la 62 % în 2022. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. Cu toate acestea, obiectivele bugetare planificate par precaute. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se preconizează că soldul bugetului general va fi de 0,1 % din PIB în 2019 și, respectiv, 0,5 % din PIB în 2020. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se preconizează că soldul structural va fi de -0,8 % din PIB în 2019 și de -0,5 % din PIB în 2020, menținându-se peste obiectivul bugetar pe termen mediu. Se preconizează că Croația va respecta regula privind datoria în 2019 și în 2020. În ansamblu, Consiliul estimează că Croația va respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în 2019 și în 2020.
- (6) În decembrie 2018, Parlamentul Croației a adoptat Legea privind responsabilitatea fiscal-bugetară. Scopul acesteia este de a consolida structura și mandatul Comisiei pentru politica fiscal-bugetară și de a stabili reguli bugetare numerice, inclusiv o regulă privind soldul bugetar structural. În martie 2019, mandatul Oficiului Național de Audit a fost consolidat prin introducerea unor mecanisme de sancționare aplicabile în cazul nerespectării recomandărilor oficiului și prin extinderea domeniului de aplicare al auditurilor sale. Cadrul fiscal-bugetar va fi consolidat în continuare prin adoptarea Legii modificate privind bugetul. Se preconizează că aceasta va îmbunătăți planificarea bugetară, colectarea datelor fiscal-bugetare și criteriile de emitere a garanțiilor guvernamentale.
- (7) Fragmentarea teritorială a administrației publice din Croația afectează eficiența acesteia și exacerbează disparitățile regionale. Multe administrații locale mici nu dispun, adesea, de resurse financiare și administrative adecvate pentru a furniza serviciile care intră în sfera lor de competență. Acest lucru creează mari diferențe în ceea ce privește furnizarea serviciilor publice între unitățile locale cu resurse financiare și administrative solide și cele care nu dispun în mod suficient de astfel de resurse, pe întregul teritoriu al Croației. La nivelul administrației centrale, autoritățile au luat măsuri în direcția simplificării sistemului greoi al agențiilor de stat, dar încă nu a fost instituit cadrul juridic care să introducă un grad mai mare de omogenitate în întregul sistem. Se intenționează ca responsabilitățile birourilor locale ale administrației centrale să fie transferate către administrațiile județene.
- (8) În sistemul de sănătate s-au acumulat datorii suplimentare în 2018, ceea ce reprezintă un risc pentru finanțele publice. Finanțarea sistemului depinde de contribuțiile populației active și de transferurile de la bugetul de stat, deși acestea din urmă s-au situat în mod constant sub nivelul necesar pentru acoperirea integrală a costurilor. Se preconizează că situația financiară a sistemului de sănătate se va îmbunătăți ca urmare a creșterii primei de asigurare de sănătate introduse în 2019 și a accizelor la tutun aplicate din decembrie 2018. Acțiunile în curs care vizează integrarea funcțională a spitalelor și îmbunătățirea asistenței medicale primare ar putea spori eficiența cheltuielilor, dar punerea în aplicare a acestora avansează lent.

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁵⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și pe cele temporare, recalculat de Comisie prin aplicarea metodologiei stabilite de comun acord.

- (9) Cadrul de stabilire a salariilor nu este coerent la nivelul administrației publice și al serviciilor publice, ceea ce afectează egalitatea de tratament și împiedică exercitarea controlului central asupra cheltuielilor salariale din sectorul public. Noua lege de stabilire a salariilor funcționarilor publici a fost amânată de mai multe ori. Obiectivul acestei legi este să asigure un grad mai mare de armonizare în întreaga administrație publică prin introducerea unor grile salariale comune și a unor coeficienți de măsurare a complexității locului de muncă, pe baza unor fișe de post și a unor cadre de competențe mai coerente. Croația dispune de un cadru de dialog social, însă metodele și procedurile de lucru trebuie îmbunătățite în vederea unui dialog social autentic. Fragmentarea sindicatelor reduce, la rândul său, eficacitatea dialogului social.
- (10) În 2018, rata șomajului a continuat să scadă rapid. Șomajul în rândul tinerilor a scăzut, de asemenea, în mod considerabil, dar rămâne la un nivel ridicat. Cu toate acestea, ratele de activitate și de ocupare a forței de muncă în Croația rămân scăzute, pensionarea anticipată și responsabilitățile de îngrijire jucând un rol important în materie de inactivitate. Trebuie să se îmbunătățească accesul la piața forței de muncă, de exemplu prin anticiparea și punerea la dispoziție a competențelor adecvate. Există în continuare mulți factori care generează inactivitatea, iar măsurile actuale menite să faciliteze intrarea pe piața muncii par să fie insuficiente. Capacitatea instituțiilor de pe piața forței de muncă rămâne limitată, iar cooperarea dintre serviciile de ocupare a forței de muncă, serviciile sociale și alte părți interesate relevante este deficitară. În 2019, a intrat în vigoare un pachet important de reformare a sistemului de pensii. Această reformă urmărește trei obiective principale: (i) să abordeze inconsecvențele la nivel de concepție a sistemului, care au condus la un tratament inechitabil în cazul anumitor populații de pensionari; (ii) să îmbunătățească adecvarea sistemului de pensii prin prelungirea vieții active și (iii) să consolideze cadrul instituțional și performanța celui de al doilea pilon al sistemului de pensii.
- (11) Diferențele socioeconomice reprezintă un factor important care are un impact asupra nivelului de instruire în Croația. Țara are rezultate sub media Uniunii în ceea ce privește educația, în special educația și îngrijirea timpurie, competențele de bază, rata de absolvire a învățământului terțiar, participarea adulților la învățare și relevanța pe piața muncii a educației și formării profesionale. Croația pune în aplicare reforma programelor școlare ca proiect-pilot, însă aceasta își va atinge potențialul maxim numai dacă va fi pusă în aplicare integral și va fi însoțită de instruirea profesorilor.
- (12) În pofida șomajului care se situează încă la un nivel relativ ridicat, unele sectoare ale economiei se confruntă cu un deficit de forță de muncă, provocat în principal de lipsa de personal calificat. Îmbunătățirea competențelor digitale ar putea duce la creșterea productivității și la eliminarea unor lacune în materie de competențe. Relevanța limitată a educației și formării profesionale pentru piața muncii contribuie la o rată scăzută a ocupării forței de muncă în rândul absolvenților. Participarea studenților la programe care includ învățarea la locul de muncă este scăzută. Înființarea centrelor regionale de competențe și a programului experimental pentru învățământul dual ar trebui să amelioreze calitatea educației și formării profesionale și să faciliteze identificarea competențelor necesare. Participarea la programele educaționale pentru adulți, oferite ca parte a măsurilor menite să faciliteze găsirea unui loc de muncă sau a unui program de formare, este scăzută. Acest lucru este valabil în special pentru persoanele care au cea mai mare nevoie de educație, cum ar fi persoanele slab calificate și șomerii.
- (13) Ponderea populației expuse riscului de sărăcie sau de excludere socială este în scădere, dar rămâne peste media Uniunii. Persoanele în vârstă și persoanele cu handicap sunt cele mai expuse la un astfel de risc. Capacitatea prestațiilor sociale de a reduce sărăcia rămâne scăzută în comparație cu media Uniunii. Autoritățile au luat măsuri pentru a îmbunătăți evidența prestațiilor sociale furnizate la nivel local prin armonizarea clasificării acestora. Măsurile respective ar trebui să ducă la o imagine de ansamblu mai clară asupra prestațiilor oferite pe întregul teritoriu, care ar putea fi utilizată apoi pentru a îmbunătăți eficacitatea sistemului de protecție socială din perspectiva măsurii în care de acesta beneficiază persoanele care au cea mai mare nevoie de ajutor.
- (14) Rețeaua de transport este dezechilibrată, în condițiile în care infrastructura feroviară este rămasă mult în urmă, ceea ce duce la servicii de slabă calitate și la obstacole în calea mobilității lucrătorilor. Transportul public din orașele mai mici nu dispune de o infrastructură adecvată. Emisiile de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier au crescut semnificativ în ultimii cinci ani. Ponderea surselor regenerabile de energie în sectorul transporturilor este cu mult sub ținta de 10 % care ar trebui atinsă până în 2020. Sunt necesare eforturi și investiții suplimentare pentru reducerea efectivă a ponderii ridicate a autoturismelor alimentate cu combustibili fosili, pentru promovarea intermodalității și, în general, pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din sectorul transporturilor.
- (15) Intensitatea energetică ridicată a Croației ar putea fi redusă prin investiții în eficiența energetică și în sisteme energetice inteligente. O atenție deosebită ar putea fi acordată reducerii consumului de energie la nivelul clădirilor și îmbunătățirii eficienței energetice a rețelelor de încălzire centralizată. La rândul lor, investițiile în energia eoliană și solară, precum și utilizarea surselor regenerabile de energie pentru încălzire și răcire au un potențial considerabil. Promovarea acestora ar favoriza, totodată, autonomia energetică a insulelor Croației, în conformitate cu inițiativa „Energie curată pentru insulele din UE”. În plus, Croația este deosebit de vulnerabilă la riscurile climatice, în special la inundații și incendii forestiere.

- (16) Investițiile ar putea promova, de asemenea, tranziția către o economie circulară. Acestea sunt necesare pentru a sprijini colectarea și reciclarea separată a deșeurilor, ca alternativă la depozitarea deșeurilor, pentru a dezvolta alte soluții care să înlocuiască materiile prime și pentru a spori cererea de conținut reciclat, precum și pentru a sensibiliza opinia publică în ceea ce privește comportamentul și practicile de consum durabile. În plus, sunt necesare și investiții semnificative pentru a se asigura colectarea și tratarea apelor reziduale în aglomerările cu peste 2 000 de locuitori echivalenți. Investițiile în rețelele de apă ar putea reduce pierderile de apă potabilă și ar putea duce la respectarea cerințelor de calitate care nu sunt încă îndeplinite.
- (17) Sunt necesare investiții în capacitățile de cercetare și inovare și în utilizarea unor tehnologii avansate pentru a consolida performanța în materie de inovare și a stimula creșterea productivității, care este împiedicată de politici fragmentate și ineficiente în materie de cercetare și inovare. Strategia de specializare inteligentă a Croației pentru perioada 2016-2020 (RIS3) vizează stimularea inovării, eliminarea fragmentării care afectează sistemul și asigurarea organizării activităților de cercetare și dezvoltare în jurul unor priorități economice cheie, însă punerea în aplicare a acesteia ar trebui accelerată și mai mult. Investițiile ar putea sprijini colaborarea dintre universități și întreprinderi, permițând astfel transferul de tehnologie și comercializarea rezultatelor cercetării, și ar putea consolida guvernarea.
- (18) Măsurile de îmbunătățire a guvernării corporative în întreprinderile de stat au progresat lent. A fost adoptat un nou cod de guvernare corporativă, iar planificarea la jumătatea perioadei și raportarea performanțelor au devenit obligatorii. Cu toate acestea, prezența masivă a întreprinderilor de stat în multe sectoare, cuplată cu profitabilitatea scăzută și productivitatea slabă ale acestora, continuă să afecteze economia. În 2018, lista întreprinderilor care prezintă un interes deosebit a fost scurtată și mai mult și a crescut numărul întreprinderilor care sunt acum eligibile în mod oficial pentru vânzare, însă nu există o strategie clară de privatizare. Autoritățile par să își concentreze eforturile pe eliminarea stocului important de acțiuni minoritare rămase și pe activarea activelor neproductive. Corupția este percepută ca fiind un fenomen răspândit pe scară largă și în creștere. Lipsesc instrumentele eficiente de prevenire și sancționare a cazurilor de corupție, în special la nivel local. Este în continuare necesar să se consolideze mecanismele de supraveghere și de sancționare a persoanelor numite în cadrul întreprinderilor publice locale.
- (19) Cerințele administrative și legislative excesive și taxele parafiscale (nefiscale) reprezintă o povară pentru întreprinderi, în special pentru cele mai mici. Procesul de identificare a sarcinii administrative a fost finalizat, ceea ce le permite autorităților să lanseze punerea în aplicare a măsurilor de reducere justificate. Reducerea taxelor parafiscale înregistrează întârzieri. Numărul mare de servicii profesionale reglementate excesiv reprezintă un obstacol în calea concurenței. S-au înregistrat progrese în anumite sectoare, în special în ceea ce privește serviciile de taximetrie, însă există în continuare restricții excesive pentru multe profesii importante din punct de vedere economic.
- (20) În pofida progreselor realizate, volumul substanțial de cauze nesoluționate și procedurile judiciare de lungă durată în materie civilă și comercială reduc securitatea juridică, iar ineficiențele care afectează justiția penală îngreunează lupta împotriva infracțiunilor economice și financiare. Percepția în ceea ce privește independența justiției s-a deteriorat și mai mult. În 2018 au fost adoptate modificări ale legii privind Consiliul Judiciar de Stat. Cu excepția Înaltei Curți Comerciale, reducerea continuă a numărului de cauze nesoluționate s-a datorat în principal scăderii numărului de cauze noi. În unele instanțe se testează comunicarea electronică, însă aceasta nu a fost încă extinsă la nivel național.
- (21) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru ar permite Croației să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale. Consolidarea capacității administrative a țării de a gestiona aceste fonduri reprezintă un factor important pentru succesul acestor investiții. Este necesară consolidarea cadrului instituțional în care se desfășoară achizițiile publice pentru a îmbunătăți respectarea normelor și a permite efectuarea de achiziții strategice care să îndeplinească obiectivele de politică vizate și să asigure eficiența cheltuielilor publice.
- (22) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Croației, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de convergență pentru 2019, Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Croației în anii precedenți. Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestora pentru o politică fiscal-bugetară și socioeconomică sustenabilă în Croația, ci și de conformitatea acestora cu normele și orientările Uniunii. Acest lucru reflectă necesitatea consolidării guvernării economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare.

- (23) Consiliul a examinat Programul de convergență pentru 2019 prin prisma acestei evaluări și consideră ⁽⁶⁾ că este de așteptat ca Croația să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere.
- (24) Din perspectiva bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a acestei evaluări, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de convergență pentru 2019. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1-4 de mai jos. Politicile fiscal-bugetare menționate în recomandarea 1 contribuie, printre altele, la corectarea dezechilibrelor legate de nivelul ridicat al datoriei publice,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, Croația să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să consolideze cadrul bugetar și monitorizarea datoriilor contingente la nivel central și local. Să reducă fragmentarea teritorială a administrației publice și să raționalizeze repartizarea funcțională a competențelor.
2. Să ducă la bun sfârșit reforma educației și să îmbunătățească accesul la educație și formare la toate nivelurile, precum și calitatea și relevanța acestora pe piața muncii. Să consolideze prestațiile sociale și să amelioreze capacitatea acestora de a reduce sărăcia. Să consolideze măsurile și instituțiile legate de piața muncii, precum și coordonarea acestora cu serviciile sociale. Să introducă, în consultare cu partenerii sociali, cadre armonizate de stabilire a salariilor în sectorul administrației publice și al serviciilor publice.
3. Să axeze politica economică legată de investiții pe cercetare și inovare, pe transportul urban și feroviar durabil, pe eficiența energetică, pe sursele regenerabile de energie și pe infrastructura de mediu, ținând seama de disparitățile regionale. Să amelioreze capacitatea administrației de a elabora și de a pune în aplicare proiecte și politici publice.
4. Să îmbunătățească guvernanta corporativă a întreprinderilor de stat și să accelereze vânzarea acestor întreprinderi și a activelor neproductive. Să consolideze prevenirea și sancționarea corupției, în special la nivel local. Să reducă durata procedurilor judiciare și să aducă îmbunătățiri comunicării electronice în instanțe. Să reducă taxele parafiscale cele mai împovărătoare și reglementarea excesivă a pieței produselor și serviciilor.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

⁽⁶⁾ În temeiul articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Italiei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de stabilitate al Italiei pentru 2019**

(2019/C 301/12)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ⁽²⁾, în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Italia printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro („recomandările pentru zona euro”).

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Italia ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1-5 de mai jos. În special, măsurile din domeniile administrației publice, justiției și concurenței vor contribui la punerea în aplicare a primei recomandări pentru zona euro în ceea ce privește reziliența piețelor de produse și calitatea instituțiilor; concentrarea politicii economice legate de investiții în domeniile specificate și utilizarea veniturilor excepționale în vederea reducerii datoriei publice vor contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro în ceea ce privește sprijinirea investițiilor și refacerea rezervelor; măsurile de îmbunătățire a capacității de inserție profesională și de reorientare a sarcinii fiscale care apasă asupra factorilor de producție vor contribui la punerea în aplicare a celei de a treia recomandări pentru zona euro în ceea ce privește funcționarea pieței forței de muncă, iar măsurile de îmbunătățire a bilanțurilor băncilor vor contribui la punerea în aplicare a celei de a patra recomandări pentru zona euro în ceea ce privește reducerea creditelor neperformante.
- (3) Raportul de țară pentru 2019 privind Italia a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Italia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Italia în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 27 februarie 2019. În urma analizei sale, Comisia a concluzionat că Italia se confruntă cu dezechilibre macroeconomice excesive. În special, nivelul ridicat al datoriei publice și dinamica slabă a productivității pe o perioadă îndelungată implică riscuri, al căror impact se resimte la nivel transfrontalier. Având în vedere dimensiunea economiei Italiei și relevanța transfrontalieră a acesteia, este deosebit de important să se ia măsuri pentru reducerea riscului apariției unor efecte negative asupra economiei italiene și a uniunii economice și monetare.
- (4) La 19 aprilie 2019, Italia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp. Programul național de reformă al Italiei pentru 2019 abordează doar parțial aspectele structurale menționate în recomandările specifice acestei țări pentru 2018 și deseori lipsesc detaliile cu privire la cele câteva noi angajamente pe care acesta le conține, precum și cu privire la calendarul de punere în aplicare a angajamentelor. Cu toate acestea, strategia sa de reformă se bazează pe reforme majore aflate deja în pregătire în diferite domenii, prezentând o continuitate extinsă în comparație cu programele naționale de reformă anterioare.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (6) În prezent, Italia se încadrează în componenta preventivă a Pactului de stabilitate și de creștere și face obiectul regulii privind datoria. În cadrul Programului său de stabilitate pentru 2019, guvernul estimează că deficitul total va crește de la 2,1 % din produsul intern brut (PIB) în 2018 la 2,4 % în 2019, urmând să scadă treptat până la 2,1 % în 2020 și la 1,5 % în 2022. Aceste previziuni presupun o majorare a TVA-ului (1,3 % din PIB în 2020 și 1,5 % din PIB începând cu 2021), adoptată cu titlu de „clauză de salvagardare” pentru atingerea obiectivelor bugetare începând cu 2020. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁶⁾, se prevede că obiectivul bugetar pe termen

⁽⁴⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 48.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁶⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și pe cele temporare, recalculat de Comisie prin aplicarea metodologiei stabilite de comun acord.

mediu – care a fost transformat dintr-o poziție bugetară echilibrată în termeni structurali în 2019 într-un excedent de 0,5 % din PIB în termeni structurali începând cu 2020 – nu va fi atins în perioada de programare. În Programul de stabilitate pentru 2019 se preconizează că, după ce a înregistrat o creștere în 2018 (până la 132,2 % din PIB, de la 131,4 % în 2017), ponderea datoriei publice în PIB va crește cu 0,4 puncte procentuale din PIB până la 132,6 % în 2019 și va scădea la 128,9 % până în 2022. Aceste estimări pornesc de la ipoteza unor venituri din privatizare de 1 % din PIB în 2019 și de 0,3 % din PIB în 2020. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. Cu toate acestea, în ultimii ani, majorările de TVA adoptate cu titlu de „clauze de salvagardare” au fost abrogate în mod sistematic, fără să se instituie măsuri de finanțare alternative adecvate, iar obiectivele în materie de privatizare nu au fost atinse. Presupunând că nu se fac schimbări la nivel de politici, previziunile Comisiei din primăvara anului 2019 preconizează pentru 2020 o creștere mai mică a PIB-ului nominal și un deficit public mai mare decât cele preconizate în Programul de stabilitate pentru 2019. Previziunile Comisiei nu includ majorarea TVA-ului adoptată cu titlu de „clauză de salvagardare” în 2020.

- (7) La 5 iunie 2019, Comisia a emis un raport elaborat în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din tratat, ca urmare a nerespectării de către Italia a regulii privind datoria în 2018. În urma evaluării tuturor factorilor relevanți, raportul concluzionează că ar trebui să se considere că nu este respectat criteriul datoriei, astfel cum este definit în tratat și în Regulamentul (CE) nr. 1467/1997, și că, prin urmare, se justifică o procedură aplicabilă deficitelor excesive bazată pe nivelul datoriei.
- (8) În urma solicitării formulate în proiectul de plan bugetar revizuit pentru 2019, Programul de stabilitate pentru 2019 confirmă impactul bugetar semnificativ al prăbușirii podului Morandi din Genova și al condițiilor meteorologice deosebit de nefavorabile din 2018 și prezintă dovezi adecvate privind amploarea și natura acestor costuri bugetare suplimentare. În special, Programul de stabilitate pentru 2019 indică faptul că bugetul pentru 2019 include cheltuieli excepționale în valoare de aproximativ 0,2 % din PIB, care vizează un program extraordinar de întreținere a rețelei rutiere și un plan preventiv de limitare a riscurilor hidrogeologice. Din cauza legăturii directe cu prăbușirea podului Morandi din Genova și a condițiilor meteorologice nefavorabile din 2018, tratamentul specific al cheltuielilor aferente întreținerii extraordinare a drumurilor și prevenirii riscurilor hidrogeologice s-ar putea înscrie în aplicarea „clauzei privind evenimentele neobișnuite”. Potrivit Comisiei, cheltuielile suplimentare eligibile aferente acestor măsuri se ridică, în 2019, la 0,18 % din PIB. Dispozițiile articolului 5 alineatul (1) și ale articolului 6 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 sunt aplicabile acestor cheltuieli suplimentare, întrucât prăbușirea podului Morandi din Genova și condițiile meteorologice deosebit de nefavorabile sunt considerate evenimente neobișnuite, cu un impact important asupra finanțelor publice ale Italiei, iar sustenabilitatea finanțelor publice nu ar fi compromisă în cazul unei abateri temporare de la traiectoria de ajustare stabilită pentru atingerea obiectivului bugetar pe termen mediu. În primăvara anului 2020 se va efectua o evaluare finală, inclusiv în privința sumelor eligibile, pe baza datelor din 2019 observate și puse la dispoziție de autoritățile italiene.
- (9) La 13 iulie 2018, Consiliul a recomandat Italiei să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete ⁽⁷⁾ nu depășește 0,1 % în 2019, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,6 % din PIB. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, există riscul apariției în 2019 a unei abateri semnificative de la traiectoria de ajustare recomandată pentru atingerea obiectivului bugetar pe termen mediu. Această concluzie nu s-ar schimba, chiar dacă impactul bugetar al programului extraordinar de întreținere pentru rețeaua rutieră în urma prăbușirii podului Morandi din Genova și al unui plan preventiv de limitare a riscurilor hidrogeologice ca urmare a condițiilor meteorologice deosebit de nefavorabile ar fi dedus în 2019 din cerința prevăzută de componenta preventivă a Pactului de stabilitate și de creștere.

⁽⁷⁾ Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de patru ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

- (10) În 2020, având în vedere faptul că ponderea datoriei publice a Italiei este de peste 60 % din PIB, iar deviația estimată a PIB-ului este de -0,1 %, cheltuielile publice primare nete ar trebui să scadă cu 0,1 % în termeni nominali, în conformitate cu ajustarea structurală de 0,6 % din PIB rezultată din matricea de cerințe din cadrul Pactului de stabilitate și de creștere. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, presupunând că nu se fac schimbări la nivel de politici, există riscul unei abateri semnificative de la cerința respectivă în 2020. La o primă analiză, se estimează că Italia nu va respecta regula privind datoria în 2019 și în 2020. În plus, ponderea datoriei publice a Italiei este ridicată, situându-se la circa 132 % din PIB, ceea ce presupune alocarea unor resurse considerabile pentru acoperirea costurilor cu serviciul datoriei, în detrimentul elementelor care stimulează într-o mai mare măsură creșterea, cum ar fi educația, inovarea și infrastructura. În general, Consiliul este de părere că în 2019 ar trebui să fie luate măsurile necesare care să asigure respectarea dispozițiilor Pactului de stabilitate și de creștere. Ar fi important să se utilizeze orice venituri excepționale pentru a reduce și mai mult ponderea datoriei publice în PIB.
- (11) Regimul fiscal al Italiei afectează în continuare în mod semnificativ factorii de producție, în detrimentul creșterii economice. Sarcina fiscală ridicată asupra forței de muncă și a capitalului descurajează ocuparea forței de muncă și investițiile. Bugetul pentru 2019 a redus impozitarea lucrătorilor care desfășoară o activitate independentă și a întreprinderilor mici. Cu toate acestea, acesta a mărit totodată, cu titlu temporar, sarcina fiscală suportată de firme la nivel agregat, în special de instituțiile financiare. Bazele de impozitare mai puțin dăunătoare creșterii, cum ar fi proprietatea și consumul, sunt insuficient utilizate, lăsând o marjă de manevră pentru a reorienta sarcina fiscală care apasă asupra forței de muncă și a capitalului într-un mod neutru din punct de vedere bugetar. Impozitul recurent pe proprietate pentru prima locuință a fost eliminat în 2015, inclusiv pentru gospodăriile mai bogate. În plus, valorile funciare și imobiliare (sau valorile „cadastrale”), care servesc drept bază pentru calcularea impozitului pe proprietate, sunt în mare parte depășite, iar reforma menită să le alinieze la valorile actuale ale pieței este încă în desfășurare. Numărul și volumul cheltuielilor fiscale, în special în cazul ratelor reduse ale taxei pe valoarea adăugată, sunt ridicate, iar raționalizarea acestora a fost în mod sistematic amânată în ultimii ani. Există, de asemenea, o marjă de manevră pentru reducerea sarcinii asupra întreprinderilor și a gospodăriilor fără întârzieri la plată, prin reducerea complexității codului fiscal și prin creșterea nivelului general de conformare fiscală. În special, deficitul de încasare a TVA-ului (diferența dintre veniturile din TVA preconizate și cele colectate efectiv) este printre cele mai mari din Uniune. Unul dintre motive este nivelul ridicat al evaziunii fiscale, care are legătură în special cu omiterea emiterii de facturi. Transmiterea electronică obligatorie a chitanțelor pentru toate tranzacțiile comerciale derulate cu consumatorii finali reprezintă un pas înainte în remedierea acestei lacune. Totuși, pragurile legale pentru plățile în numerar au crescut în ultimii ani, ceea ce ar putea descuraja utilizarea plăților electronice. Încurajarea acestora din urmă, în schimb, ar putea stimula emiterea de facturi și, astfel, ar putea îmbunătăți conformarea fiscală.
- (12) Cheltuielile Italiei cu pensiile, care se ridică la aproximativ 15 % din PIB în 2017, sunt printre cele mai ridicate din Uniune și se preconizează că vor crește pe termen mediu din cauza înrăutățirii raportului de dependență a persoanelor vârstnice. Bugetul pentru 2019 și decretul-lege din ianuarie 2019 de punere în aplicare a noului sistem de pensionare anticipată anulează anumite elemente ale reformelor anterioare ale sistemului de pensii, înrăutățind sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu. Aceste noi dispoziții vor spori și mai mult cheltuielile cu pensiile pe termen mediu. Între 2019 și 2021, noul sistem de pensionare anticipată („contingentul 100”) le va permite cetățenilor să se pensioneze la vârsta de 62 de ani, dacă au cotizat timp de 38 de ani. În plus, domeniul de aplicare al dispozițiilor existente privind pensionarea anticipată a fost extins, inclusiv prin suspendarea, până în 2026, a indexării în funcție de speranța de viață a cotizației minime necesare, care fusese introdusă de reformele anterioare ale sistemului de pensii. În ceea ce privește dispozițiile respective, bugetul pentru 2019 a alocat fonduri în valoare de 0,2 % din PIB în 2019 și 0,5 % din PIB în 2020 și 2021, dar sunt așteptate costuri suplimentare și în anii următori. Nivelul ridicat al cheltuielilor publice aferente pensiilor comprimă alte elemente de cheltuieli sociale și de stimulare a creșterii, cum ar fi educația și investițiile, și limitează marjele pentru reducerea sarcinii fiscale globale ridicate și a nivelului crescut al datoriei publice. În plus, extinderea posibilității de pensionare anticipată ar putea afecta negativ oferta de forță de muncă, în condițiile în care Italia se situează deja sub media Uniunii în ceea ce privește participarea lucrătorilor în vârstă (55-64 de ani) pe piața forței de muncă, împiedicând astfel creșterea potențială și înrăutățind sustenabilitatea datoriei publice. Pentru a limita creșterea cheltuielilor cu pensiile, ar trebui puse în aplicare pe deplin reformele adoptate anterior ale sistemului de pensii, în vederea reducerii datoriei implicite rezultate din îmbătrânirea populației. În plus, s-ar putea realiza economii prin intervenția asupra drepturilor de pensie ridicate care nu corespund cotizațiilor, respectând, în același timp, principiile echității și proporționalității.

- (13) În ciuda încetinirii activității economice, rata de ocupare a forței de muncă a continuat să crească în 2018, deși într-un ritm ușor mai lent decât în anul precedent. Numărul persoanelor angajate a ajuns la 23,2 milioane la sfârșitul anului, depășind nivelurile din perioada anterioară crizei. Rata de ocupare (20-64 de ani) a crescut la 63 % anul trecut, dar este încă mult sub media Uniunii (73,2 %). În plus, diferențele regionale sunt considerabile, iar piața forței de muncă este în continuare segmentată, ponderea contractelor temporare mărindu-se și mai mult în 2018. Rata șomajului a scăzut la 10,6 %. Șomajul de lungă durată și șomajul în rândul tinerilor înregistrează în continuare rate ridicate, afectând creșterea potențială și coeziunea socială. Inactivitatea este răspândită în rândul femeilor, al persoanelor slab calificate și al tinerilor. În plus, proporția tinerilor (15-24 de ani) care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare este cea mai mare din Uniune, situându-se la 19,2 % în 2018. Munca cu fracțiune de normă involuntară este, de asemenea, larg răspândită, ceea ce indică un declin persistent pe piața forței de muncă.
- (14) Inegalitatea veniturilor și riscul de sărăcie sunt ridicate, disparitățile regionale și teritoriale fiind semnificative. În 2017, 28,9 % din populație era expusă riscului de sărăcie sau de excludere socială, procentul înregistrat depășind nivelurile din perioada anterioară crizei și fiind cu mult peste media Uniunii din 2017 (22,4 %). Copiii, în special cei care provin dintr-un context de migrație, sunt afectați în mod deosebit. Sărăcia persoanelor încadrate în muncă este la un nivel ridicat și în creștere, în special în rândul lucrătorilor temporari și al persoanelor provenite dintr-un context de migrație. Lucrătorii independenți, care reprezintă 20,8 % din forța de muncă (față de media Uniunii de 13,7 %), sunt, în general, mai puțin protejați împotriva riscurilor sociale decât angajații. Accesul la o locuință adecvată și la prețuri accesibile este, de asemenea, o problemă, iar furnizarea de servicii sociale rămâne insuficient dezvoltată și fragmentată. Impactul transferurilor sociale asupra reducerii sărăciei și a inegalităților este printre cele mai scăzute din Uniune. Sistemul de combatere a sărăciei introdus în 2018 a fost înlocuit cu un nou sistem amplu („venitul de cetățenie”), care menține o abordare bazată pe incluziune activă, sub rezerva anumitor condiții. Sarcina administrativă considerabilă pe care o suportă serviciile de ocupare a forței de muncă și sociale reprezintă o provocare pentru punerea în aplicare a reformei. Impactul real al reformei va depinde de eficacitatea cu care politicile le oferă cetățenilor acces la un loc de muncă sau la un curs de formare profesională, de măsura în care sunt furnizate servicii sociale personalizate și de controalele efectuate. În special, capacitatea reală de a-i sprijini pe cei care au cea mai mare nevoie de ajutor va influența impactul asupra reducerii sărăciei și a excluderii sociale. Rezultatele sistemului de sănătate sunt, în general, bune, în ciuda cheltuielilor situate sub media Uniunii. Cu toate acestea, furnizarea de asistență medicală variază în mare măsură de la o regiune la alta, afectând accesul, echitatea și eficiența, și ar putea fi îmbunătățită printr-o mai bună administrare și prin monitorizarea asigurării unor servicii standard. Trebuie pus un accent sporit pe serviciile de îngrijire la domiciliu și la nivelul comunității și pe serviciile de îngrijire de lungă durată, care sunt elemente esențiale pentru sprijinirea persoanelor cu handicap și a altor grupuri defavorizate.
- (15) Munca nedeclarată este larg răspândită în Italia, în special în regiunile sudice. Conform estimărilor Institutului Național de Statistică, economia neobservată a avut în 2016 o valoare de aproximativ 210 miliarde EUR (12,4 % din PIB). Aproximativ 37,2 % din această sumă poate fi atribuită muncii nedeclarate. Acest lucru afectează în special grupurile vulnerabile, cum ar fi migranții, femeile și minorii. Noua Agenție de Inspecție a Muncii, operațională din 2017, a acordat o atenție deosebită fenomenului „caporalato” din sectorul agricol, caracterizat de o incidență ridicată a neregulilor și de riscul de exploatare a forței de muncă, în special pentru migranții în situație neregulamentară. Este nevoie de o monitorizare atentă a măsurilor adoptate recent, precum și de măsuri suplimentare pentru a aborda și a preveni munca nedeclarată și exploatarea forței de muncă și pentru a asigura condiții de muncă echitabile și sigure. În fine, este important să se asigure faptul că punerea în aplicare a venitului de cetățenie maximizează stimulentele pentru munca cu forme legale și transformarea muncii nedeclarate în locuri de muncă cu forme legale, atât prin monitorizare atentă, cât și prin stimulente pozitive.
- (16) Îmbunătățirea serviciilor publice de ocupare a forței de muncă prin furnizarea mai multor resurse și a unor servicii de o calitate mai bună este esențială pentru punerea în aplicare a reformei privind noul sistem de venituri de cetățenie. În acest context al noului sistem de venituri de cetățenie pentru persoanele cu venituri mici și șomeri, politicile active eficace în domeniul pieței forței de muncă reprezintă un instrument important pentru reducerea fricțiunilor de pe piața forței de muncă și pentru stimularea cetățenilor să își caute un loc de muncă. În acest sens, este esențial ca serviciile de ocupare a forței de muncă să aibă suficient personal calificat. Este fundamental să se

acorde o asistență eficace pentru căutarea unui loc de muncă, în vederea consolidării formării și a actualizării competențelor și în scopul de a îmbunătăți mobilitatea forței de muncă și de a le oferi lucrătorilor competențele adecvate pentru a face față viitoarelor provocări de pe piața forței de muncă și unui mediu de lucru din ce în ce mai dificil și mai competitiv. Recent au fost luate unele măsuri pentru ca politicile active în domeniul pieței forței de muncă să devină mai eficace; printre aceste măsuri se numără definirea unor indicatori de monitorizare și a unor standarde minime, adoptarea unei strategii pentru șomerii de lungă durată și dezvoltarea unui instrument de stabilire a profilului calitativ. Cu toate acestea, eficiența generală a serviciilor publice de ocupare a forței de muncă și capacitatea acestora de a le găsi oamenilor locuri de muncă rămân slabe, performanțele variază foarte mult de la o regiune la alta, iar integrarea cu politicile sociale și educaționale este limitată. Cooperarea cu angajatorii este, de asemenea, redusă.

- (17) În Italia, disparitatea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă rămâne printre cele mai ridicate din Uniune, iar rata de ocupare a femeilor, deși ușor în creștere, este substanțial mai scăzută decât media Uniunii (53,1 % față de 67,4 % în 2018). Investițiile în servicii de îngrijire și participarea femeilor pe piața muncii sunt în continuare insuficiente, la fel ca și măsurile de promovare a egalității de șanse și a unor politici adecvate privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată. Cu toate acestea, încă lipsește o strategie cuprinzătoare de promovare a participării femeilor pe piața forței de muncă. Deși concediul de paternitate obligatoriu a fost ușor prelungit de la 4 la 5 zile, sistemul de concediu pentru creșterea copilului rămâne inadecvat. Acest lucru, împreună cu serviciile subdezvoltate de îngrijire a copiilor și de îngrijire de lungă durată, tind să împiedice femeile cu copii sau cu alți membri de familie care au nevoie de îngrijire să lucreze. În 2017, doar 28,6 % din copiii cu vârste sub trei ani urmau un tip de educație formală timpurie, cu mult sub media Uniunii. Investițiile în serviciile de îngrijire a copiilor, de asistență medicală și de îngrijire de lungă durată ar trebui să țină seama de disparitățile geografice mari în ceea ce privește disponibilitatea acestor servicii. În plus, o sarcină fiscală ridicată pentru a doua persoană care contribuie la venitul familiei reduce stimulentele financiare pentru ca femeile să își înceapă activitatea profesională. O mai mare participare a femeilor la forța de muncă, însoțită de rate de activitate mai mari în general, ar putea stimula creșterea economică prin sporirea ofertei de forță de muncă, ar putea combate sărăcia și reduce riscurile sociale și financiare cauzate de îmbătrânirea populației.
- (18) Reforma prevăzută inițial a cadrului de negociere colectivă a avut ca scop alinierea remunerațiilor și a salariilor la condițiile economice de la nivel regional și de la nivel de întreprindere. În martie 2018, Confindustria a semnat un acord-cadru cu cele trei mari sindicate italiene (Cgil, Cisl și Uil), în vederea extinderii negocierilor de al doilea nivel. În plus, acordul sporește securitatea juridică prin stabilirea unor norme mai clare pentru reprezentarea partenerilor sociali în cadrul negocierilor și instituie un algoritm îmbunătățit pentru fixarea salariului minim. La sfârșitul anului 2018 asociația angajatorilor și cele trei mari sindicate au semnat primul acord de punere în aplicare privind reprezentativitatea și securitatea și sănătatea în muncă.
- (19) Pentru a promova o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, investițiile în educație și competențe sunt esențiale. Tendința de stagnare a productivității din Italia este afectată de deficiențele sistemului de învățământ și de formare și de cererea scăzută de competențe de nivel înalt. Îmbunătățirea calității sistemului de învățământ și de formare reprezintă o provocare majoră. Rata abandonului școlar (părăsirea timpurie a școlii) rămâne cu mult peste media Uniunii (14,5 % față de 10,6 % în 2018) și există disparități regionale și teritoriale ample în ceea ce privește rezultatele școlare. Deși ponderea finanțării alocate învățământului primar și secundar este, în linii mari, în concordanță cu media Uniunii, depunerea unor eforturi suplimentare pentru a atrage, a recruta și a motiva în mod eficace cadrele didactice ar putea contribui la îmbunătățirea rezultatelor învățării. Sistemul de recrutare este bazat pe cunoștințe într-o măsură mai mare decât pe competențe, în timp ce componenta de formare este limitată. În plus, salariile profesorilor din Italia rămân scăzute în comparație cu standardele internaționale și în raport cu cele ale lucrătorilor absolvenți ai unei forme de învățământ terțiar. Majorările salariale sunt mai lente decât cele din rândul cadrelor didactice din alte țări, iar perspectivele de carieră sunt mai limitate, bazându-se pe un singur parcurs profesional. Mai mult decât atât, promovările se bazează exclusiv pe vechime, nu pe merit. Acest lucru conduce la o atractivitate foarte redusă a profesiei de cadru didactic pentru persoanele cu înaltă calificare și la

descurajarea personalului didactic, fapt care, la rândul său, are un impact negativ asupra rezultatelor școlare ale elevilor. Sistemul de ucenicie a luat amploare în ultimii ani, dar măsurile adoptate au frânat progresele. Elevii și adulții italieni au printre cele mai slabe performanțe din Uniune în ceea ce privește competențele-cheie și abilitățile de bază. Participarea adulților la procesul de învățare este foarte limitată și în scădere, în contextul în care disparitatea în ceea ce privește ocuparea forței de muncă între persoanele înalt calificate și cele slab calificate este printre cele mai ridicate din Uniune. Actualizarea competențelor este necesară în special pentru competențele digitale. Până în prezent, s-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește dezvoltarea competențelor și a infrastructurilor digitale. Investițiile în capitalul uman reprezintă o condiție prealabilă pentru stimularea investițiilor publice și private, iar măsurile actuale de stimulare a competențelor digitale și a învățării în rândul adulților nu sunt abordate într-o manieră cuprinzătoare. Nivelurile competențelor digitale de bază și avansate se situează sub media Uniunii – doar 44 % dintre persoanele cu vârsta cuprinsă între 16 și 74 de ani dețin competențe digitale de bază (57 % în Uniune).

- (20) Nivelul scăzut al investițiilor în competențe încetinește tranziția Italiei către o economie bazată pe cunoaștere, frânând creșterea productivității și potențialul de îmbunătățire a competitivității care nu se bazează pe prețuri și a creșterii PIB-ului. Decalajele în materie de educație explică și productivitatea scăzută a microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici din Italia în comparație cu țările cu o situație similară. Învățământul terțiar este subfinanțat și fără personal suficient, iar sfera învățământului superior cu orientare profesională este limitată, în pofida ratelor ridicate de inserție profesională. Proportia absolvenților de studii universitare rămâne scăzută (27,9 % din populația cu vârste cuprinse între 30 și 34 de ani în 2018) și este însoțită de o disponibilitate relativ redusă a absolvenților de învățământ terțiar, în special în domeniile științifice și tehnice; investițiile specifice în competențe reprezintă o condiție prealabilă pentru stimularea investițiilor publice și private, în special a celor în active necorporale. Este necesar să fie încurajate studiile în domenii relevante pentru sectoarele care implică un grad ridicat de cunoștințe și să fie consolidate competențele specifice, cum ar fi cele digitale și financiare.
- (21) În special în sudul Italiei, firmele mai mici continuă să adopte într-o măsură limitată strategii de creștere a productivității, cum ar fi inovarea în materie de produse, procese și organizare. Investițiile în active necorporale au fost cu mult sub media Uniunii încă de la începutul anilor 2000. Cheltuielile întreprinderilor în materie de cercetare și dezvoltare reprezintă aproape jumătate din nivelul mediu înregistrat în zona euro. Sprijinul public pentru cheltuielile întreprinderilor în materie de cercetare și dezvoltare rămâne scăzut, deși cunoaște o îmbunătățire datorită rolului sporit al stimulentele fiscale. Cheltuielile publice pentru cercetare și dezvoltare se situează, de asemenea, sub media zonei euro. Un nivel scăzut de inovare ar putea încetini și tranziția către o economie verde. Pentru îmbunătățirea performanțelor înregistrate de Italia în domeniul inovării este nevoie de investiții suplimentare în active necorporale, precum și de un accent mai puternic pe transferul de tehnologie, ținând seama de deficiențele regionale și de dimensiunea firmelor. Au fost anunțate recent câteva măsuri în cadrul bugetului pentru a promova tehnologii inovatoare. Sprijinul public pentru cheltuielile întreprinderilor în materie de cercetare și dezvoltare poate fi îmbunătățit printr-o combinație echilibrată de măsuri directe și indirecte și printr-o evaluare aprofundată a stimulentele fiscale temporare existente, pentru ca cele mai eficiente dintre acestea să devină permanente. Măsurile de sprijinire a cunoașterii (cum ar fi clusterelor tehnologice) și a cooperării dintre firme ajută firmele mai mici, în special, să abordeze aceste dificultăți și să își sporească productivitatea scăzută.
- (22) Sunt necesare investiții pentru a îmbunătăți calitatea și durabilitatea infrastructurii țării. În sectorul transporturilor, Italia nu și-a îndeplinit strategia de investiții în infrastructură (*Connettere l'Italia*). S-au înregistrat progrese foarte limitate în ceea ce privește punerea în aplicare a investițiilor planificate în domeniul transportului feroviar și rutier, precum și în domeniul mobilității urbane durabile. Printre motivele care stau la baza acestei situații se numără întârzierile administrative, cheltuielile ineficiente, punerea incompletă în aplicare a Codului privind achizițiile publice și concesiunile și litigiile. Tabloul de bord al Uniunii privind transporturile arată că nivelul de calitate a infrastructurii din Italia este sub media Uniunii. Situația reparațiilor este o sursă clară de îngrijorare, după cum o demonstrează prăbușirea podului Morandi din Genova. Guvernul a acordat prioritate întreținerii și siguranței, elaborând un plan de monitorizare a stării de întreținere a întregii infrastructuri și înființând o nouă agenție responsabilă cu siguranța infrastructurii feroviare și rutiere. În acest sens, Italiei i s-a acordat, pentru 2019, o marjă de flexibilitate de 1 miliard EUR față de normele fiscal-bugetare ale Uniunii, pentru un plan de investiții menit să asigure siguranța infrastructurilor rutiere similare cu podul Morandi. Investițiile în soluții durabile de transport și infrastructură reprezintă, de asemenea, o modalitate de abordare a provocărilor legate de mediu. În vederea îndeplinirii obiectivelor ambițioase ale Uniunii pentru 2030 în domeniul energiei și al climei sunt necesare investiții verzi susținute. Planul energetic și climatic național integrat este o sursă-cheie de orientare pentru a stabili nevoile de investiții în domeniul decarbonizării și al energiei. Pentru a îmbunătăți infrastructura energetică, sunt necesare investiții care să contribuie la un sistem energetic mai rezilient, mai curat, mai sigur și mai flexibil, sporind în

aceleși timp integrarea pieței și reducând diferențele de preț. Rețeaua italiană de energie electrică nu dispune încă de mijloace suficiente pentru a face față creșterii schimburilor transfrontaliere și amplorii unei game largi de surse regenerabile de energie, astfel cum se preconizează pentru 2030. Pentru reducerea cheltuielilor de urgență, inclusiv pentru infrastructură, sunt necesare investiții în prevenirea riscurilor hidrogeologice și seismice. Pentru anul 2019, Italiei i s-a acordat o marjă de flexibilitate de 2,1 miliarde EUR față de normele fiscal-bugetare ale Uniunii pentru acțiuni de prevenire a principalelor riscuri hidrogeologice. În fine, în sudul Italiei se realizează un număr insuficient de investiții eficiente în ceea ce privește gestionarea deșeurilor și infrastructura de alimentare cu apă, deși deficitul de apă și riscurile de secetă persistă. Fragmentarea sectorului, împreună cu profilul slab în materie de credit al operatorilor mai mici, rămâne o barieră în calea investițiilor. Investițiile, inclusiv în domenii precum răspunsul la schimbările climatice, sustenabilitatea mediului, prevenirea riscurilor și conectivitatea rurală ar contribui, de asemenea, la abordarea disparităților regionale. În zonele rurale, și rețeaua de bandă largă este mai puțin dezvoltată. În ceea ce privește acoperirea cu conexiuni de bandă largă de foarte mare viteză (cel puțin 100 Mbps), Italia continuă să rămână în urmă (având doar 24 % în comparație cu media Uniunii de 60 %) și se află aproape pe ultimul loc (al 27-lea), cu o rată de creștere încă foarte moderată. Se înregistrează rezultate mult sub mediile Uniunii atât în privința acoperirii cu conexiuni de bandă largă de foarte mare viteză, cât și în privința utilizării acestor conexiuni.

- (23) Capacitatea redusă a sectorului public, în special la nivel local, de a administra finanțarea reprezintă o barieră în calea investițiilor în toate sectoarele, din cauza procedurilor complexe, a suprapunerii responsabilităților și a gestionării defectuoase a ocupării forței de muncă în sectorul public. Competențele inadecvate din sectorul public limitează capacitatea de evaluare, selectare și gestionare a proiectelor de investiții. Astfel este subminată și punerea în aplicare a fondurilor Uniunii, domeniu în care Italia se situează sub media Uniunii. Calitatea mai scăzută a guvernantei în sudul Italiei limitează în mod semnificativ capacitatea de efectuare a cheltuielilor și de elaborare a politicilor. Îmbunătățirea capacității administrative este o condiție prealabilă pentru derularea eficace a investițiilor publice și pentru utilizarea fondurilor Uniunii, cu efecte pozitive asupra investițiilor private și asupra creșterii PIB-ului. Astfel de îmbunătățiri ar putea ameliora impactul investițiilor în domenii precum banda largă, transporturile, gestionarea apei și economia circulară, în special în sudul Italiei. Această zonă înregistrează întârzieri în principal în ceea ce privește investițiile intangibile. Îmbunătățirea capacității administrative a organismelor centrale și locale ar avea un impact pozitiv asupra planificării, evaluării și monitorizării proiectelor de investiții, precum și asupra identificării și soluționării eventualelor blocaje.
- (24) Creșterea eficienței administrației publice din Italia și a receptivității acesteia la nevoile întreprinderilor ar avea un impact pozitiv asupra mediului de afaceri, a investițiilor și a capacității firmelor de a valorifica oportunitățile de inovare. În 2015 a fost adoptată o lege cuprinzătoare de punere în aplicare a reformei administrației publice. Reforma a abordat majoritatea surselor de ineficiență, cum ar fi durata și complexitatea procedurilor, lipsa de transparență, gestionarea ineficace a ocupării forței de muncă în sectorul public, gestionarea ineficientă a întreprinderilor publice și digitalizarea redusă. Până la sfârșitul anului 2017, cea mai mare parte a reformei a fost pusă în aplicare, iar asigurarea respectării este în curs, cu sprijinul noii legi „Concretezza”. Totuși, planificarea inconsecventă, resursele financiare limitate și coordonarea insuficientă întârzie punerea în aplicare a serviciilor publice digitale în domenii-cheie, cum ar fi sistemele de plăți online, servicii care ar contribui la reducerea complexității și la creșterea transparenței. Vârsta medie ridicată și competențele digitale medii scăzute ale angajaților din sectorul public încetinesc și mai mult procesul respectiv. Cu toate acestea, atunci când obiectivele clare sunt însoțite de o aplicare efectivă, rezultatele sunt evidente, așa cum s-a întâmplat în cazul dezvoltării rapide a pieței electronice pentru administrațiile publice și în cazul facturării electronice. Reforma administrației publice din 2015 a avut în vedere, de asemenea, un nou cadru de reformare a gestiunii serviciilor publice locale. Curtea Constituțională a Italiei a declarat totuși, în noiembrie 2016, ca fiind neconstituțională procedura urmată pentru adoptarea anumitor decrete legislative, printre care se număra și cel privind serviciile publice locale. Prin urmare, este necesară o nouă inițiativă legislativă menită să promoveze eficiența și calitatea serviciilor publice locale, acordând totodată prioritate ofertelor competitive în detrimentul soluțiilor interne sau al subvențiilor directe.

- (25) Actualizarea documentului economic și financiar 2018 (NADEF 2018) a identificat printre factorii esențiali pentru relansarea investițiilor eficiente în Italia pregătirea proiectelor și îmbunătățirea calității ciclului de viață al proiectelor. În același document, a fost raportată constituirea unui fond specific de subvenții pentru pregătirea și revizuirea proiectelor majore de infrastructură. Un alt fond de subvenții a fost prevăzut pentru pregătirea proiectelor mai mici puse în aplicare de organismele locale. Cu toate acestea, decretele de punere în aplicare privind ambele fonduri nu au fost încă emise și este posibil ca alocarea prevăzută pentru aceste fonduri să fie mai mică decât cea prezentată inițial în DEF 2018. În legea bugetului pentru 2019, este menționată crearea unei „Centrale per la progettazione”, dar acest organism nu este încă operațional, iar crearea sa pare să necesite un efort pe termen mai lung. În ceea ce privește funcționalitatea, nu este clar modul în care „Centrale per la progettazione” va interacționa cu municipalitățile și cu alte organisme locale.
- (26) Îmbunătățirea mediului de afaceri ar facilita antreprenoriatul, iar ameliorarea condițiilor-cadru în materie de concurență ar favoriza o alocare mai eficientă a resurselor și creșterea productivității. Legea anuală privind concurența din 2015, adoptată în august 2017, trebuie să fie pusă în aplicare în mod corespunzător. În plus, în anumite sectoare, cum ar fi serviciile pentru întreprinderi și sectorul comerțului cu amănuntul, continuă să existe obstacole semnificative în calea concurenței. Îmbunătățirea calității cadrului de reglementare ar asigura condiții de concurență echitabile atât pentru platformele inovatoare, cât și pentru operatorii tradiționali, permițând valorificarea întregului potențial al economiei colaborative și al unei concurențe mai echitabile în toate sectoarele de activitate. Creșterea numărului de proceduri competitive de atribuire a contractelor de servicii publice și a contractelor de concesiune pentru accesul la bunuri publice ar avea un efect pozitiv asupra calității serviciilor. Lipsa stabilității în materie de reglementare în cadrul sistemului de achiziții publice ar putea periclita unele dintre principalele avantaje ale reformelor anterioare și ar putea contribui la amânarea investițiilor. Supravegherea pieței în ceea ce privește produsele revine mai multor organizații, prezintă numeroase suprapuneri și nu dispune de sisteme de coordonare eficiente. Se reduce astfel eficacitatea controalelor în ceea ce privește prevenirea concurenței neloiale din partea întreprinderilor care nu respectă normele.
- (27) Eficiența scăzută a sistemului de justiție civilă din Italia rămâne un motiv de îngrijorare. În 2017, în Italia, durata de soluționare a cauzelor litigioase civile și comerciale era încă printre cele mai lungi din Uniune, la nivelul tuturor gradelor de jurisdicție. În timp ce durata procedurilor a înregistrat o creștere în primă instanță în comparație cu 2016, reformele anterioare încep să aibă un efect pozitiv asupra duratei procesului în instanțele superioare, dar există încă posibilitatea de a limita recurgerea abuzivă la procese și de a asigura o funcționare mai eficientă a instanțelor. La Curtea Supremă de Casație, un număr mare de cauze noi, împreună cu rate mai scăzute de soluționare în cadrul secțiunii sale fiscale, afectează eficiența Curții și ridică semne de întrebare cu privire la sistemul de justiție fiscală în instanțele de prim grad și de al doilea grad de jurisdicție. În general, aplicarea adecvată a unor norme de procedură mai simple ar putea contribui la accelerarea decisivă a proceselor civile. În acest sens, a fost anunțată o reformă menită să simplifice procedura civilă, dar aceasta nu a fost încă prezentată parlamentului. Alte provocări sunt utilizarea încă limitată și inconsecventă a filtrului de inadmisibilitate pentru căile de atac în instanța de al doilea grad de jurisdicție, numeroasele posturi vacante pentru personalul administrativ și diferențele rămase între instanțe în ceea ce privește eficacitatea gestionării cauzelor.
- (28) Italia a înregistrat recent unele progrese în ceea ce privește îmbunătățirea cadrului său de combatere a corupției, inclusiv printr-o mai bună protecție a avertizorilor de integritate, printr-un rol mai important acordat Autorității Naționale Anticorupție în punerea în aplicare a acestui cadru și printr-o nouă lege anticorupție din ianuarie 2019. Această lege vizează să stimuleze detectarea și reprimarea corupției prin intermediul unor sancțiuni mai severe, al unor tehnici de anchetare mai bune și al unui sistem de clemență pentru cei care denunță acte de corupție. De asemenea, legea elimină termenele de prescripție după o condamnare în primă instanță, dar numai începând cu 2020. Această dispoziție reprezintă un pas pozitiv îndelung așteptat, în conformitate cu standardele internaționale. Totuși, combaterea corupției rămâne inefficientă în Italia, în principal deoarece durata procedurilor penale continuă să fie excesivă în absența unei reforme atât de necesare a procesului penal, inclusiv a sistemului de apel pentru a evita abuzul de procedură. În plus, persistă unele lacune în cadrul urmăririi penale pentru anumite infracțiuni, cum ar fi deturarea de fonduri publice.

- (29) Băncile italiene au continuat să înregistreze progrese importante în ceea ce privește ajustarea bilanțului lor, în pofida unei presiuni reînnoite a pieței. Cu toate acestea, din cauza gradului ridicat de expunere a băncilor la obligațiunile suverane, volatilitatea pieței le-a afectat în mod negativ pozițiile de capital, exercitând presiuni asupra costurilor de finanțare și îngreunându-le accesul la finanțarea interbancară negarantată. Este necesar să se reducă în continuare stocul de credite neperformante și de credite puțin probabil să fie rambursate, în special în cazul băncilor mici și de importanță secundară, pentru a proteja stabilitatea financiară și a crește gradul de acordare de credite către operatorii economici. Dacă băncile, în special cele mai mici, ar înregistra progrese în ceea ce privește îndeplinirea cerințelor normative în materie de finanțare, s-ar stimula și reziliența sistemului la șocurile externe. Este, de asemenea, important să se abordeze problema profitabilității scăzute din punct de vedere structural a băncilor prin creșterea eficienței și prin optimizarea modelelor de afaceri. Punerea în aplicare în timp util a decretelor privind reforma în materie de insolvență ar contribui la accelerarea procedurilor încă lente de executare silită și de executare a garanțiilor reale și la consolidarea în continuare a rezilienței sectorului bancar. Orice compensație acordată de stat acționarilor și deținătorilor individuali de datorii subordonate ale băncilor care fac obiectul unor proceduri anterioare de lichidare administrativă ar trebui să fie strict direcționată în vederea abordării efectelor sociale ale cazurilor anterioare de vânzare inadecvată. Guvernanța în sistemul bancar ar trebui îmbunătățită în continuare, prin finalizarea cu promptitudine a reformei din 2015 a marilor bănci cooperative după ce s-a stabilit claritatea juridică.
- (30) Creditul bancar rămâne sursa dominantă de finanțare a întreprinderilor. Cu toate acestea, firmele mai mici și inovatoare întâmpină în continuare dificultăți în ceea ce privește accesul la credite, în special în sudul Italiei. Piața de capital este subdezvoltată în comparație cu alte state membre, inclusiv din cauza unor factori care limitează cererea, cum ar fi un nivel scăzut de educație financiară, teama de a pierde controlul asupra întreprinderii și cerințele administrative împovărătoare. În ultimii ani au fost introduse mai multe măsuri pentru a îmbunătăți accesul la finanțare, care se axează în principal pe canalul de creditare bancară, deși măsurile bazate de piață, cum ar fi mini-obligațiunile, piața investițiilor alternative, capitalul de risc și sprijinul public direct au ajutat, de asemenea, firmele mai mici și inovatoare să obțină acces la finanțare. Eliminarea, în cadrul bugetului pentru 2019, a facilității pentru capitalurile proprii ale întreprinderilor poate reduce stimulentele pentru ca firmele să utilizeze finanțarea prin capitaluri proprii. Stimularea eficace a accesului non-bancar la finanțare necesită luarea în considerare a nevoilor firmelor mai mici și inovatoare, precum și a capacității investitorilor de a evalua proiectele de investiții. Diversificarea surselor de finanțare ar proteja mai bine investițiile firmelor de șocurile din sectorul bancar, sprijinind totodată inovarea și creșterea.
- (31) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru ar permite Italiei să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale. Consolidarea capacității administrative a țării de gestionare a acestor fonduri reprezintă un factor important pentru succesul acestei investiții.
- (32) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Italiei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019, Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile prin care s-a dat curs recomandărilor adresate Italiei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernantei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Italia, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (33) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său ⁽⁸⁾ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.
- (34) Ținând cont de bilanțul aprofundat realizat de Comisie și de această evaluare, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1-5 de mai jos. Aceste recomandări contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a primelor patru recomandări pentru zona euro. Politicile fiscal-bugetare menționate în recomandarea 1 contribuie, printre altele, la corectarea dezechilibrelor legate de nivelul ridicat al datoriei publice,

⁽⁸⁾ În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, Italia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să asigure o reducere nominală a cheltuielilor publice primare nete cu 0,1 % în 2020, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,6 % din PIB. Să utilizeze veniturile excepționale pentru a accelera reducerea ponderii datoriei publice. Să reorienteze sarcina fiscală care apasă asupra forței de muncă către alte surse, inclusiv prin reducerea cheltuielilor fiscale și prin reformarea valorilor cadastrale depășite. Să combată evaziunea fiscală, în special cea sub forma omiterii facturării, inclusiv consolidând utilizarea obligatorie a plăților electronice și prin reducerea pragurilor legale pentru plățile în numerar. Să pună în aplicare pe deplin reformele anterioare în domeniul pensiilor, pentru a reduce ponderea pensiilor în cadrul cheltuielilor publice și a crea un spațiu pentru alte cheltuieli sociale și de stimulare a creșterii economice.
2. Să intensifice eforturile de combatere a muncii nedeclarate. Să se asigure că politicile active în domeniul pieței forței de muncă și politicile sociale sunt integrate în mod eficace și se adresează în special tinerilor și grupurilor vulnerabile. Să sprijine participarea femeilor pe piața forței de muncă printr-o strategie cuprinzătoare, inclusiv prin accesul la servicii de calitate de îngrijire a copiilor și de îngrijire de lungă durată. Să îmbunătățească rezultatele școlare, inclusiv prin investiții adecvate și specifice, și să încurajeze actualizarea competențelor, care să vizeze și consolidarea competențelor digitale.
3. Să axeze politica economică legată de investiții pe cercetare și inovare, precum și pe calitatea infrastructurii, ținând seama de disparitățile regionale. Să îmbunătățească eficacitatea administrației publice, inclusiv prin investiții în competențele funcționarilor publici, accelerând digitalizarea și măbind eficiența și calitatea serviciilor publice locale. Să abordeze problema restricțiilor care afectează concurența, în special în sectorul comerțului cu amănuntul și al serviciilor pentru întreprinderi, inclusiv printr-o nouă lege anuală a concurenței.
4. Să reducă durata proceselor civile la nivelul tuturor gradelor de jurisdicție, prin aplicarea și optimizarea normelor procedurale, inclusiv a celor în curs de examinare de către legiuitor și punând un accent special pe regimurile de insolvență. Să îmbunătățească eficacitatea luptei împotriva corupției prin reformarea normelor procedurale pentru a reduce durata proceselor penale.
5. Să încurajeze restructurarea bilanțului băncilor, în special pentru băncile mici și mijlocii, prin îmbunătățirea eficienței și a calității activelor, prin continuarea reducerii creditelor neperformante și prin diversificarea finanțării. Să îmbunătățească finanțarea nebanară pentru firmele mai mici și inovatoare.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Ciprului pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de stabilitate al Ciprului pentru 2019**

(2019/C 301/13)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ⁽²⁾, în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Aceasta a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Ciprul ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat și o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro („recomandările pentru zona euro”).
- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Ciprul ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1-5 de mai jos. În mod concret, măsurile de reducere a sarcinii administrative vor contribui la punerea în aplicare a primei recomandări pentru zona euro în ceea ce privește mediul de afaceri și creșterea productivității pentru reechilibrarea zonei euro; concentrarea politicii economice legate de investiții în domeniile specificate va contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro în ceea ce privește sprijinirea investițiilor; măsurile fiscale și măsurile de îmbunătățire a competențelor vor contribui la punerea în aplicare a celei de a treia recomandări pentru zona euro în ceea ce privește combaterea planificării fiscale agresive și funcționarea pieței forței de muncă, iar măsurile de îmbunătățire a funcționării societății de gestionare a activelor vor contribui la punerea în aplicare a celei de a patra recomandări pentru zona euro în ceea ce privește reducerea creditelor neperformante.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (3) Raportul de țară pentru Cipru din 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta evaluează progresele realizate de Cipru în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Cipru în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. Raportul include și un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 27 februarie 2019. În urma analizei sale, Comisia a concluzionat că Ciprul se confruntă cu dezechilibre macroeconomice excesive. Mai precis, este esențial ca statul membru să abordeze problema stocurilor mari de datorii private, publice și externe și de credite neperformante.
- (4) Ciprul și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019 la 15 aprilie 2019, iar la 30 aprilie 2019 și-a prezentat Programul de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o relație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (6) În prezent, Ciprul face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul său de stabilitate pentru 2019, se estimează că soldul bugetului general, care a înregistrat un deficit de 4,8 % din produsul intern brut (PIB) în 2018, depășind astfel valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat, va atinge un excedent în termeni nominali de 3,0 % din PIB în 2019 și de peste 2,0 % din PIB pe întreaga perioadă a programului. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁶⁾, se preconizează că obiectivul bugetar pe termen mediu, și anume obținerea unei poziții bugetare echilibrate în termeni structurali, va fi atins în perioada 2019-2022. După ce a crescut, ajungând la aproximativ 102,5 % din PIB în 2018, potrivit Programului de stabilitate pentru 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 95,7 % în 2019, urmând ca până în 2022 să scadă treptat până la 77,5 %. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. Riscurile asociate ipotezelor macroeconomice și bugetare prezentate în programul de stabilitate indică o evoluție negativă, în principal din cauza evenimentelor externe, a potențialului impact bugetar al hotărârilor Curții de Justiție asupra reformelor bugetare anterioare și a nevoilor de finanțare ale spitalelor publice în primii ani de funcționare a sistemului național de sănătate. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, soldul bugetului general va înregistra un excedent de 3,0 % din PIB în 2019 și de 2,8 % din PIB în 2020. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se preconizează că soldul structural va fi de 1,1 % din PIB în 2019 și de 0,7 % din PIB în 2020, menținându-se peste obiectivul bugetar pe termen mediu. Se preconizează că, în 2019 și în 2020, Ciprul va respecta regula privind datoria. În ansamblu, Consiliul estimează că Ciprul va respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în 2019 și în 2020.
- (7) La 5 iunie 2019, Comisia a publicat un raport elaborat în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din tratat, întrucât din datele notificate reieșea că, în 2018, deficitul total a depășit valoarea de referință de 3 % din PIB, prevăzută în tratat. Potrivit raportului, nu este necesară luarea de măsuri suplimentare care să conducă la adoptarea unei decizii cu privire la existența unui deficit excesiv. Ineficiența administrației publice și a autorităților locale rămâne o provocare, în pofida faptului că s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește serviciile de e-guvernare. Acest lucru are un impact asupra mediului de afaceri. Principalele propuneri legislative menite să soluționeze această problemă nu au fost încă adoptate. Printre acestea se numără proiecte de legi privind reforma administrației publice și a administrației locale. Deficiențele cadrului de guvernare pentru entitățile publice ar putea facilita acumularea datoriilor publice contingente și ar putea afecta capacitatea de investiții în utilități de bază, precum telecomunicațiile și energia. Se justifică limitarea în continuare a masei salariale în sectorul public, care este un factor important în consolidarea bugetară în Cipru.

⁽⁴⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 55.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁶⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și măsurile temporare, recalculat de Comisie prin metoda stabilită de comun acord.

- (8) Combaterea planificării fiscale agresive este esențială pentru ca sistemele fiscale să devină mai eficiente și mai echitabile, astfel cum se recunoaște în Recomandarea din 2019 pentru zona euro. Efectele de propagare între statele membre ale strategiilor de planificare fiscală agresivă ale contribuabililor impun o acțiune coordonată a politicilor naționale care să completeze legislația Uniunii. Ciprul a luat măsuri împotriva planificării fiscale agresive, dar nivelurile ridicate de plăți în dividende și dobânzi (raportate la PIB) indică faptul că normele fiscale ale Ciprului pot fi utilizate de societăți comerciale care practică planificarea fiscală agresivă. Din cauza faptului că nu se rețin la sursă taxe și impozite pentru plățile în străinătate (și anume de la rezidenți ai Uniunii către rezidenți ai țărilor terțe) reprezentând dividende, dobânzi și, în multe cazuri, redevențe plătite de societățile cu sediul în Cipru unor rezidenți din țări terțe, s-ar putea crea situații în care s-ar evita complet plata de taxe și impozite pe respectivele plăți dacă acestea nu sunt impozitate nici în jurisdicția destinatară. Absența unor astfel de impozite, împreună cu normele privind domiciliul fiscal al întreprinderilor, poate facilita planificarea fiscală agresivă. Sistemul de deducere a dobânzilor noționale trebuie să fie monitorizat îndeaproape pentru prevenirea oricărei utilizări abuzive în scopul planificării fiscale agresive. În cele din urmă, schema de naturalizare prin excepție a investitorilor în Cipru și schema de reședință prin investiții oferă acces persoanelor fizice la o rată scăzută a impozitului pe venituri provenite din active financiare străine, fără a fi necesar ca persoana respectivă să fie prezentă o perioadă semnificativă de timp în jurisdicția care pune la dispoziție schema. OCDE consideră că există un risc ridicat ca aceste două scheme să fie utilizate abuziv pentru a eluda schimbul automat de informații privind conturile financiare.
- (9) S-au pus în aplicare măsuri semnificative în contextul unei strategii mai largi privind creditele neperformante. Acest lucru a condus la o reducere considerabilă a creditelor neperformante în sectorul bancar, în principal datorită vânzării și lichidării Cyprus Cooperative Bank și transferului portofoliului său de credite neperformante către o societate de gestionare a activelor deținută de stat. În plus, s-au adus îmbunătățiri legii privind vânzarea creditelor și s-a adoptat o lege privind securitizarea împrumuturilor. Pentru a maximiza încasările din vânzarea activelor și pentru a reduce, în cele din urmă, datoria privată, este esențial ca societatea de gestionare a activelor deținută de stat să aibă o structură de guvernare eficientă și un management foarte specializat, să fie independentă operațional de statul cipriot și să aibă obiective bine definite în conformitate cu angajamentele asumate de guvern în contextul deciziei privind ajutorul de stat legat de vânzarea Cyprus Cooperative Bank, care a fost aprobată de Comisia Europeană. În plus, este important să se instituie un cadru de supraveghere adecvat pentru societățile care achiziționează credite, deoarece numărul acestora a crescut, una dintre ele fiind societatea de gestionare a activelor deținută de stat, iar în viitor sunt planificate mai multe vânzări de portofolii de credite neperformante. Capacitatea supraveghetorilor fondului de asigurare și de pensii în materie de guvernare și la nivel administrativ rămâne slabă. Integrarea acestor supraveghetori ar trebui finalizată rapid. La un nivel mai general, cadrul de supraveghere pentru piețele de capital trebuie consolidat, având în vedere activitățile transfrontaliere relativ importante ale societăților de servicii financiare nebankare și creșterea exponențială a numărului de societăți care au fost autorizate în ultimii ani.
- (10) Ocuparea forței de muncă este în creștere, șomajul, în scădere, iar capacitatea pe termen scurt de care dispun serviciile publice de ocupare a forței de muncă pentru a facilita un sprijin activ în vederea găsirii unui loc de muncă a crescut. Cu toate acestea, sustenabilitatea pe termen lung a capacității serviciilor publice de ocupare a forței de muncă reprezintă în continuare o problemă, întrucât personalul suplimentar a fost recrutat doar pentru doi ani. În 2018, procentajul tinerilor care nu erau încadrați profesional și nu urmau niciun program educațional sau de formare era printre cele mai ridicate din Uniune. Eficiența scăzută a serviciilor publice de ocupare a forței de muncă, mobilizarea și participarea lor limitată la acțiuni de activare prin care cetățenii să își găsească un loc de muncă rămân o provocare. Prin urmare, există o marjă pentru a consolida raza de acțiune și sprijinul de activare în vederea accesului la ocuparea forței de muncă, în special pentru tineri și pentru șomerii de lungă durată. Aceasta include promovarea activităților independente și a economiei sociale, precum și modernizarea instituțiilor și a serviciilor de pe piața forței de muncă, pentru a-i ajuta pe cetățeni să dobândească competențe care să corespundă mai bine nevoilor existente pe piața forței de muncă.
- (11) Lipsa de personal calificat și necorelările în materie de competențe se numără printre principalele obstacole în calea investițiilor în afaceri, fapt ce scoate în evidență necesitatea de a investi mai mult în formarea potențialului de forță de muncă neutilizată și insuficient utilizată, de a alinia mai bine programele de învățământ la nevoile pieței forței de muncă și de a investi în adaptarea infrastructurii învățământului profesional. Progresele înregistrate în ceea ce privește reformele esențiale în materie de educație și formare, cum ar fi îmbunătățirea sistemelor de numire și de evaluare a cadrelor didactice, sunt inegale. Rezultatele în domeniul educației sunt modeste, la fel ca și participarea la educația și îngrijirea timpurie a copiilor, care a devenit mai puțin accesibilă pentru gospodării, întrucât veniturile lor în timpul crizei au scăzut într-un ritm mai rapid decât costurile de îngrijire a copiilor. Continuarea eforturilor de modernizare a sistemului de educație și formare la toate nivelurile va contribui la îmbunătățirea rezultatelor în materie de educație și la consolidarea potențialului de creștere durabilă în Cipru. Revizuirea programelor de învățământ profesional și de formare este un pas promițător în reducerea necorelării în materie de competențe existente pe piața forței de muncă. Cu toate acestea, necorelările majore în materie de competențe pentru absolvenții de învățământ terțiar și participarea scăzută la programele de învățare în rândul adulților, în special a persoanelor cu un nivel scăzut de calificare, arată faptul că trebuie consolidate măsurile de perfecționare și de recalificare profesională.

- (12) Ciprul a înregistrat progrese în domeniul asistenței medicale prin adoptarea unor acte legislative de instituire a noului sistem național de sănătate. Noul sistem are drept scop îmbunătățirea accesului, introducerea acoperirii universale de sănătate, reducerea nivelului ridicat al plășilor directe și creșterea eficienței furnizării de servicii de îngrijire în sectorul public. Înainte ca sistemul să devină pe deplin funcțional în 2020, există mari provocări în ceea ce privește punerea în aplicare și nevoile în materie de investiții. Menținerea sustenabilității pe termen lung a sistemului, inclusiv asigurarea autonomiei financiare și operaționale a spitalelor publice, conform planificărilor, rămâne esențială. Măsurile care vizează modernizarea și îmbunătățirea eficienței furnizorilor de servicii medicale, inclusiv de asistență medicală primară, introducerea e-sănătății și înființarea unei organizații naționale a medicamentelor ar consolida și mai mult sistemul de sănătate. Având în vedere îmbătrânirea populației, nivelul scăzut al serviciilor de îngrijire de lungă durată rămâne o provocare.
- (13) Performanțele slabe ale Ciprului în materie de mediu reprezintă o preocupare majoră și țara rămâne vulnerabilă la schimbările climatice. Ciprul trebuie să își îmbunătățească în mod semnificativ sistemul de gestionare a deșeurilor și economia circulară. Cantitatea de deșeuri generate rămâne semnificativ mai mare decât media Uniunii și este în creștere față de 2014. Instalațiile actuale de tratare a deșeurilor nu permit atingerea unei rate ridicate de reciclare, iar din cauză că lipsesc instrumentele economice corespunzătoare, cum ar fi taxele pe depozitarea deșeurilor, reciclarea este neatractivă din punct de vedere economic. Gospodărirea apelor, în special în zonele urbane, este ineficientă. Deficitul de apă, în combinație cu supraexploatarea apelor subterane, reprezintă principala provocare pentru Cipru. În ceea ce privește apele reziduale urbane, o cantitate considerabilă de ape reziduale se evacuează în continuare fără colectare sau tratare. Doar aproximativ jumătate din apele reziduale totale sunt supuse unui tratament secundar. Seceta și deficitul de apă reprezintă preocupări majore, iar răspunsul politic insuficient ar putea afecta economia rurală și turismul din Cipru. Prin urmare, pentru a atenua efectele negative ale schimbărilor climatice și pentru a asigura conservarea și restaurarea mediului său natural, precum și o creștere economică durabilă pe termen lung, este esențial ca Ciprul să asigure gestionarea durabilă și utilizarea eficientă a resurselor sale naturale și să aplice mai strict legislația în materie de mediu și climă.
- (14) Ciprul poate utiliza mult mai eficient sursele regenerabile de energie de care dispune – în special energia solară – și poate aborda ineficiențele energetice actuale. Ponderea energiei din surse regenerabile în Cipru era de 9,72 % în 2017, obiectivul pentru 2020 fiind de 13 %. Clădirile rezidențiale și comerciale construite cu un nivel scăzut de protecție termică sau fără niciun fel de protecție termică, în special în mediul urban, constituie o sursă importantă de ineficiență energetică. Condițiile-cadru pentru investițiile în sectorul energiei din surse regenerabile s-au îmbunătățit; s-au introdus mai multe măsuri, printre care se numără instalațiile de sisteme fotovoltaice și schemele de sprijin destinate întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-urilor) și gospodăriilor. Cu toate acestea, Ciprul nu și-a valorificat încă pe deplin potențialul considerabil în ceea ce privește generarea de energie din surse regenerabile, în special de energie solară. Dependența de rețeaua de drumuri pentru transportul intern creează o serie de provocări în materie de politici, în special lupta pentru reducerea poluării atmosferice și a emisiilor de gaze cu efect de seră; în plus, această dependență duce la o congestiune puternică în zonele urbane la orele de vârf și pe drumurile care duc spre porturi. Cu o pondere de 2,7 % în 2016, Ciprul a rămas în urmă și în ceea ce privește utilizarea energiei din surse regenerabile în transporturi și ar putea întâmpina dificultăți în atingerea obiectivului obligatoriu de 10 % până în 2020.
- (15) Investițiile în economia digitală și în îmbunătățirea competențelor digitale ale lucrătorilor sunt esențiale pentru consolidarea productivității. Ciprul se situează pe unul dintre ultimele locuri în ceea ce privește indicele economiei și societății digitale (DESI) elaborat în 2019 de Comisie. Numai 50 % dintre ciprioții cu vârsta cuprinsă între 16 și 74 de ani au competențe digitale de bază, iar procentajul de specialiști în domeniul TIC raportat la totalul forței de muncă este în continuare mai mic decât cel din Uniune în ansamblul său (2,3 % față de 3,7 %), ceea ce afectează potențialul economiei digitale. Există un nivel scăzut de interacțiune online între autoritățile publice și cetățeni (doar 50 % dintre ciprioți interacționează online). Deși în creștere, comerțul electronic se situează în continuare sub media Uniunii.
- (16) Ciprul rămâne un inovator moderat, performanțele în materie de inovare fiind în scădere din 2010. Nivelurile cheltuielilor publice și private pentru cercetare și dezvoltare sunt printre cele mai scăzute din Uniune, fapt ce afectează capacitatea de inovare a centrelor de cercetare și a sectorului de afaceri. În plus, există o interacțiune foarte limitată între mediul academic și întreprinderi. Creșterea capacității sectorului de afaceri de a inova și stimularea accesului la finanțare și la investiții care să se concentreze pe domenii bine definite de specializare inteligentă sunt elemente esențiale pentru îmbunătățirea competitivității Ciprului, în special a IMM-urilor din această țară.
- (17) Sarcina administrativă este ridicată, în special în ceea ce privește lansarea de investiții strategice. Există posibilitatea de a simplifica în mod semnificativ procedurile de obținere a autorizațiilor pentru investiții strategice, însă legislația relevantă nu a fost încă adoptată.

- (18) Punerea în aplicare a planului de acțiune pentru creștere a condus la unele progrese în ceea ce privește antreprenoriatul și accesul la finanțare pentru IMM-uri. Cu toate acestea, măsurile de sprijin financiar pentru IMM-uri se bazează în continuare în principal pe granturi și pe finanțări bancare sprijinite prin fonduri ale Uniunii și/sau naționale. Sursele alternative de finanțare, precum capitalul de risc, finanțarea prin capitaluri proprii și finanțarea participativă, rămân marginale în cazul întreprinderilor cipriote. O mai bună coordonare a sprijinului acordat întreprinderilor ar putea contribui la creșterea gradului de absorbție. Eforturile de privatizare, care vizează atragerea de investiții străine menite să sporească productivitatea, sunt în multe cazuri în așteptare și doar câteva proiecte de privatizare avansează treptat.
- (19) Ineficiențele persistente din sistemul judiciar continuă să afecteze executarea contractelor și soluționarea rapidă a cauzelor civile și comerciale, precum și investigarea infracțiunilor grave. Procedurile civile greoaie și depășite și executarea deficitară a hotărârilor judecătorești afectează motivația băncilor de a utiliza cadrele în materie de insolvență și de executare silită pentru a-și reduce stocul de credite neperformante. O serie de reforme au început să abordeze cele mai grave probleme din sistemul judiciar, în special normele privind procedurile civile de specializare și de digitalizare a instanțelor, tratarea numărului mare de dosare nesoluționate și lipsa de formare pe tot parcursul vieții pentru judecători; progresele rămân însă lente. Reforma ar trebui să fie în concordanță cu angajamentele asumate de guvern în contextul deciziei privind ajutorul de stat legat de vânzarea Cyprus Cooperative Bank, care a fost aprobată de Comisia Europeană. În 2018 s-au adoptat cadre îmbunătățite de insolvență și de executare silită. Punerea în aplicare decisivă a noilor legi, împreună cu asigurarea existenței unui sistem judiciar eficient și executarea mai strictă a hotărârilor judecătorești ar trebui să contribuie la îmbunătățirea disciplinei în materie de rambursare a datorilor. Strategia națională anticorupție, care este în vigoare din decembrie 2017, a fost consolidată prin aprobarea de către Consiliul de Miniștri, în mai 2019, a unui plan național orizontal de acțiune împotriva corupției. Proiectele de lege privind instituirea unei noi agenții anticorupție independente și privind protecția avertizorilor au fost înaintate parlamentului, dar nu au fost încă adoptate. Aceste legi ar contribui la consolidarea cadrului național anticorupție. Reformele anticorupție ar trebui accelerate prin punerea rapidă în aplicare a planului de acțiune anticorupție. Trebuie protejată independența organelor de urmărire penală și trebuie consolidată capacitatea de aplicare a legii.
- (20) În pofida unor eforturi de reducere a întârzierilor în emiterea titlurilor de proprietate, numărul dosarelor nesoluționate rămâne ridicat. Încă nu s-a găsit o soluție structurală pentru a aborda deficiențele sistemului de tranzacții imobiliare (și anume, eliberarea și transferul titlurilor de proprietate). Acest lucru este esențial pentru facilitarea procedurilor de executare silită și pentru a permite lichidarea garanțiilor.
- (21) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Astfel, Ciprul ar putea să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile teritoriale. Consolidarea capacității administrative a țării de gestionare a acestor fonduri reprezintă un factor important pentru succesul acestei investiții.
- (22) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Ciprului, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019, Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Ciprului în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernantei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Cipru, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (23) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 al Ciprului prin prisma acestei evaluări și consideră ⁽⁷⁾ că este de așteptat ca Ciprul să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere.
- (24) Ținând cont de bilanțul aprofundat realizat de Comisie și de această evaluare, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1-5 de mai jos. Aceste recomandări contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a Recomandării din 2019 pentru zona euro, în special a primei, a celei de a treia și a celei de a patra recomandări pentru zona euro,

(7) În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDĂ ca, în perioada 2019-2020, Ciprul să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să adopte reformele legislative esențiale pentru îmbunătățirea eficienței în sectorul public, în special în ceea ce privește funcționarea administrației publice și guvernanta entităților publice și a administrațiilor locale. Să abordeze caracteristicile sistemului fiscal care ar putea facilita planificarea fiscală agresivă de către persoane fizice și multinaționale, în special prin intermediul plăților în străinătate de către multinaționale.
2. Să faciliteze reducerea creditelor neperformante, inclusiv prin instituirea unei structuri de guvernanță eficace pentru societatea de gestionare a activelor deținută de stat, prin luarea de măsuri pentru îmbunătățirea disciplinei în materie de plăți și prin consolidarea supravegherii societăților care achiziționează credite. Să consolideze capacitatea de supraveghere în sectorul financiar nebanca, inclusiv prin integrarea deplină a autorităților de supraveghere a asigurărilor și a fondurilor de pensii.
3. Să finalizeze reformele menite să sporească eficacitatea serviciilor publice de ocupare a forței de muncă și să consolideze acțiunile de informare și sprijinul de activare a tinerilor. Să realizeze reforma sistemului de educație și formare, care vizează inclusiv evaluarea profesorilor, să sporească implicarea angajatorilor și participarea cursanților la învățământul profesional și la formare și să asigure servicii de educație și îngrijire a copiilor la prețuri accesibile. Să ia măsuri pentru a se asigura că sistemul național de sănătate devine operațional în 2020, conform planificării, menținând, în același timp, sustenabilitatea pe termen lung a acestuia.
4. Să își orienteze politica economică în domeniul investițiilor către transportul durabil, mediu, în special gestionarea deșeurilor și a apei, eficiența energetică și energia din surse regenerabile, digitalizarea, inclusiv competențele digitale, precum și cercetarea și inovarea, ținând seama de disparitățile teritoriale din Cipru. Să adopte acte legislative care să simplifice procedurile aplicabile investitorilor strategici care doresc să obțină autorizațiile și licențele necesare. Să îmbunătățească accesul la finanțare pentru IMM-uri și să reia punerea în aplicare a proiectelor de privatizare.
5. Să își intensifice eforturile în vederea îmbunătățirii eficienței sistemului judiciar, care include funcționarea justiției administrative și revizuirea procedurilor civile, asigurarea unei specializări sporite a instanțelor și instituirea unui sistem de e-justiție complet operațional. Să ia măsuri de consolidare a executării legale a creanțelor și să asigure sisteme fiabile și rapide pentru emiterea și transferul de titluri de proprietate și de bunuri imobiliare. Să accelereze implementarea reformelor anticorupție, să garanteze independența organelor de urmărire penală și să consolideze capacitatea de aplicare a legii.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Letoniei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de stabilitate al Letoniei pentru 2019**

(2019/C 301/14)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾, Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Letonia printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („Recomandarea pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro („recomandările pentru zona euro”).
- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Letonia ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1-4 de mai jos. În special, orientarea politicii economice legate de investiții către domeniile specificate și întreprinderea unor măsuri de îmbunătățire a competențelor vor contribui la punerea în practică a primei recomandări pentru zona euro referitoare la îmbunătățirea productivității pentru reechilibrarea zonei euro, iar măsurile fiscale vor contribui la punerea în practică a celei de a treia recomandări pentru zona euro referitoare la funcționarea pieței forței de muncă.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (3) Raportul de țară pentru Letonia din 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Letonia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Letonia în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.
- (4) La 15 aprilie 2019, Letonia și-a prezentat Programul național de reformă pentru anul 2019, iar la 17 aprilie 2019, Programul de stabilitate pentru anul 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernanta economică.
- (6) În prezent, Letonia face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul său de stabilitate pentru anul 2019, guvernul preconizează o îmbunătățire a soldului total de la un deficit de 1,0 % din produsul intern brut (PIB) în 2018 la un deficit de 0,5 % din PIB în 2019, de 0,4 % din PIB în 2020 și de 0,2 % din PIB în 2021. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁶⁾, se prevede că obiectivul bugetar pe termen mediu, și anume un deficit structural de 1 % din PIB, va fi atins în 2019, ținând seama de marja permisă legată de punerea în aplicare a reformelor structurale, pentru care este autorizată o abatere temporară. Conform Programului de stabilitate pentru 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 33,1 % din PIB până în 2022. Previziunile privind creșterea PIB-ului din Programul de stabilitate pentru 2019 par a fi plauzibile. Riscurile la adresa poziției bugetare sunt echilibrate.
- (7) La 13 iulie 2018, Consiliul a recomandat Letoniei să își atingă obiectivul bugetar pe termen mediu în 2019, ținând cont de marjele permise legate de punerea în aplicare a reformelor structurale, pentru care este autorizată o abatere temporară. Acest obiectiv este în concordanță cu o rată maximă de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete ⁽⁷⁾ de 4,8 % în 2019, care corespunde unei ameliorări a soldului structural de 0,2 % din PIB. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se preconizează că Letonia se va apropia de obiectivul său bugetar pe termen mediu, ținând cont de marja permisă legată de punerea în aplicare a reformelor structurale, pentru care este autorizată o abatere temporară. Prin urmare, evaluarea actuală indică riscul unei ușoare abateri în 2019. În același timp, rata de creștere nominală estimată a cheltuielilor publice primare nete ar indica în prezent riscul unei abateri semnificative în 2019 de la cerința în cauză. Dacă, în cadrul evaluărilor viitoare, se va previziona că soldul structural nu se va mai apropia de obiectivul bugetar pe termen mediu, ținând cont de marja permisă legată de punerea în aplicare a reformelor structurale, pentru care este autorizată o abatere temporară, o evaluare globală ar trebui să ia în considerare o posibilă abatere de la această cerință.
- (8) În 2020, având în vedere o deviație estimată a PIB-ului de 1,3 % în cazul Letoniei, rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu ar trebui să depășească 3,5 %, fiind conformă cu ajustarea structurală de 0,5 % din PIB rezultată din matricea de cerințe pentru ajustarea stabilită de comun acord în temeiul Pactului de stabilitate și de creștere. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, în ipoteza menținerii politicilor actuale, se așteaptă ca Letonia să se apropie de obiectivul său bugetar pe termen mediu. Prin urmare, evaluarea actuală indică riscul unei ușoare abateri în 2020. În același timp, rata de creștere nominală estimată a cheltuielilor publice primare nete ar indica în prezent riscul unei abateri semnificative în 2020 de la cerința în cauză. Dacă, în cadrul evaluărilor viitoare, se va previziona că soldul structural nu se va mai apropia de obiectivul bugetar pe termen mediu, o evaluare globală ar trebui să ia în considerare o posibilă abatere de la această cerință. În ansamblu, Consiliul este de părere că Letonia trebuie să fie pregătită să adopte măsuri suplimentare începând cu anul 2019 pentru a respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere.

⁽⁴⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 60.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁶⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și pe cele temporare, recalculat de Comisie prin metoda stabilită de comun acord.

⁽⁷⁾ Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de patru ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

- (9) Veniturile fiscale ca procent din produsul intern brut al Letoniei sunt scăzute în comparație cu media Uniunii și limitează într-o anumită măsură furnizarea de servicii publice, în special de asistență medicală, precum și incluziunea socială. Taxele și impozitele percepute pe capital și pe bunurile imobiliare sunt relativ scăzute, iar înghețarea valorilor utilizate pentru calcularea impozitelor pe terenuri și pe bunurile imobiliare va reduce în continuare veniturile provenite din aceste impozite. În același timp, sarcina fiscală asupra veniturilor salariale, chiar dacă a fost redusă, rămâne ridicată pentru persoanele cu venituri salariale mici, în raport cu media Uniunii. Se pare că, potrivit unor estimări, ponderea economiei subterane a scăzut în ultimii ani. Cu toate acestea, ponderea activităților economice parțial nedeclarate este mai mare în Letonia decât în alte state baltice. În special, nedeclararea salariilor („salariile în plic”), în special în sectorul construcțiilor, reprezintă o mare parte din economia subterană.
- (10) În urma închiderii celei de a treia bănci ca mărime, din cauza acuzațiilor de spălare de bani, Letonia a înăsprit reglementările în ceea ce privește clienții nerezidenți. În consecință, depozitele clienților nerezidenți, care constituie principala sursă a riscului de spălare de bani în Letonia, au scăzut în mod semnificativ din mai 2018, dar continuă să existe provocări în ceea ce privește combaterea spălării banilor. În plus, Letonia a prezentat un plan de acțiune detaliat pentru îmbunătățirea strategiei sale de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului. Printre principalele priorități enumerate în planul de acțiune se numără consolidarea supravegherii bazate pe riscuri, asigurarea resurselor umane necesare pentru autoritățile de supraveghere și asigurarea unui schimb eficient de informații și a colaborării dintre autoritățile de anchetă și sectorul privat. Ar trebui să se acorde atenție punerii în aplicare eficiente a acestor măsuri, odată adoptate. În fine, este necesară, de asemenea, consolidarea capacității autorităților de asigurare a respectării legii și a celor judiciare.
- (11) Letonia se confruntă cu provocări în ceea ce privește punerea în aplicare a mai multor principii de protecție socială și de incluziune ale Pilonului european al drepturilor sociale. Inegalitatea veniturilor este semnificativă în Letonia, întrucât redistribuirea veniturilor prin sistemul de impozite și de prestații sociale este scăzută. Gradul de adecvare a prestațiilor sociale rămâne scăzut, iar impactul transferurilor sociale asupra reducerii sărăciei și a inegalităților este limitat. Riscul de sărăcie în rândul persoanelor în vârstă și al persoanelor cu handicap este relativ ridicat și se află în creștere din cauza prestațiilor care nu țin pasul cu creșterea salariilor. Rata riscului de sărăcie sau de excluziune socială pentru persoanele în vârstă a fost de 49,0 % în 2018 (media Uniunii: 18,2 % în 2017) și pentru persoanele cu handicap – 40,7 % în 2017 (media Uniunii: 29,3 % în 2017). Prestațiile de securitate socială de stat pentru persoanele cu handicap și pensiile minime pentru limită de vârstă nu au fost revizuite din 2006. Reforma valorii venitului minim, anunțată în 2014, nu a fost pusă în aplicare, fapt care afectează gospodăriile cele mai sărace. Accesul la îngrijirea pe termen lung rămâne, de asemenea, problematic. Prin urmare, sunt necesare investiții pentru a combate excluziunea socială, inclusiv ajutoare alimentare și materiale pentru persoanele cele mai defavorizate. În plus, sunt necesare investiții, inclusiv în infrastructură, pentru a îmbunătăți accesul la serviciile de îngrijire a copiilor, la cele de îngrijire pe termen lung, la cele de ocupare a forței de muncă și la alte servicii sociale, precum și pentru a permite integrarea serviciilor de sănătate și a celor sociale, inclusiv tranziția de la asistența instituționalizată la cea acordată la nivelul comunității. Proporția persoanelor care se confruntă cu privarea severă de locuință este printre cele mai ridicate din Europa (15,2 % față de 4,0 % în medie în 2017 în Uniune), iar numărul locuințelor sociale este mic. Sunt necesare investiții pentru a se îmbunătăți furnizarea de locuințe la prețuri accesibile.
- (12) În timp ce ratele globale de ocupare a forței de muncă sunt ridicate și se află în creștere, numărul angajaților este afectat în mod negativ de evoluțiile demografice nefavorabile și de emigrare. În plus, rata de ocupare variază de la o regiune la alta și de la un nivel de calificare la altul. Persoanele în vârstă cu competențe depășite se confruntă cu mai multe dificultăți. Nivelul scăzut de competențe digitale în rândul forței de muncă limitează utilizarea tehnologiilor digitale de către întreprinderi și potențialul de inovare. Participarea adulților la procesul de învățare și implicarea șomerilor în măsuri active de ocupare a forței de muncă este mai scăzută decât media Uniunii.
- (13) Sistemul de învățământ se confruntă cu probleme legate de consolidarea resurselor, în contextul eforturilor de îmbunătățire a calității și a eficienței. Sistemul de învățământ din Letonia înregistrează rezultate bune în ceea ce privește reușita școlară, însă accesul la o educație de calitate depinde în continuare de locul de reședință și de tipul de școală. Reforma programei în educația și formarea profesională care vizează alinierea acesteia la noile cerințe în materie de competențe a progresat, iar situația învățământului profesional s-a îmbunătățit în mod semnificativ. Cu toate acestea, atractivitatea acestei forme de educație rămâne scăzută, ratele de înscriere și rata de ocupare a proaspeților absolvenți situându-se sub media Uniunii.

- (14) Asigurarea ofertei de competențe este unul dintre principalele domenii în care sunt necesare investiții importante. Realizarea de investiții, inclusiv în infrastructură, este necesară pentru a se îmbunătăți calitatea, eficacitatea și relevanța educației și a formării pe piața forței de muncă și pentru a se promova învățarea pe tot parcursul vieții, în special modalitățile flexibile de perfecționare și recalificare profesională. De asemenea, sunt necesare investiții pentru a se îmbunătăți accesul la locurile de muncă, inclusiv pentru a se îmbunătăți informarea cu privire la politicile active în domeniul pieței forței de muncă și acoperirea acestora și pentru a se spori capacitatea de inserție profesională a forței de muncă, precum și mobilitatea sectorială și regională a lucrătorilor. Într-un context mai larg, consolidarea capacității partenerilor sociali este importantă pentru promovarea unor condiții de muncă echitabile și pentru punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale.
- (15) Cheltuielile publice scăzute cu serviciile de sănătate și adoptarea unor stiluri de viață nesănătoase reprezintă principalele motive care explică starea de sănătate precară a populației. Fondurile alocate sănătății, care au fost majorate recent, remediază unele dintre problemele legate de restricționarea accesului la serviciile de sănătate prin impunerea unor plafoane anuale pentru servicii și de perioadele lungi de așteptare. Cu toate acestea, finanțarea publică alocată sănătății rămâne cu mult sub media Uniunii. Accesul în timp util și în condiții de egalitate la serviciile de asistență medicală este limitat. Acest lucru conduce la un număr ridicat de cazuri de pacienți, proveniți în special din categoriile vulnerabile ale populației, care au semnalat faptul că nu le-au fost satisfăcute nevoile în materie de asistență medicală din cauza plăților directe ridicate și a inegalității de șanse. Reformele destinate sporirii eficienței și a calității sistemului de sănătate progresează, dar se află într-o fază incipientă și ar trebui accelerate; acestea includ măsuri preventive eficiente, raționalizarea sectorului spitalicesc, consolidarea asistenței medicale primare și orientarea către gestionarea calității. În plus, Letonia se confruntă cu un deficit de forță de muncă în domeniul sănătății, în special în cazul asistentelor medicale, ceea ce împiedică furnizarea de servicii publice de sănătate și prezintă riscuri pentru succesul reformelor în domeniul sănătății. Dacă intră în vigoare repartizarea serviciilor de sănătate în două categorii („complete” și „minime”), există riscul să se limiteze și mai mult accesul echitabil la asistență medicală și să se producă un impact negativ asupra stării de sănătate a populației. Sunt necesare investiții în domeniul sănătății, inclusiv în infrastructură, pentru a se asigura servicii de sănătate mai accesibile, mai abordabile financiar și mai calitative, în vederea îmbunătățirii stării de sănătate a populației, și pentru a se asigura o viață profesională mai sănătoasă și mai lungă.
- (16) Letonia investește puțin în cercetare și dezvoltare, iar deficitul de investiții în inovare este important. În 2017, procentul cheltuit de Letonia pentru cercetare și dezvoltare a fost printre cele mai scăzute din Uniune, situându-se la un nivel relativ stabil de-a lungul ultimului deceniu. În plus, finanțarea pentru cercetare provine aproape în totalitate din fondurile Uniunii. În consecință, Letonia este o țară cu o capacitate de inovare moderată, cu unele puncte forte, cum ar fi infrastructura sa de informație, comunicații și tehnologie, dar performanța sa trenează atunci când este vorba de capitalul uman, de cooperarea dintre sectorul public și cel privat și de investițiile în proprietatea intelectuală.
- (17) Continuă să existe, de asemenea, un deficit semnificativ în ceea ce privește investițiile necesare pentru a se atenua disparitățile regionale. Persistă diferențe economice semnificative între Riga și celelalte regiuni ale Letoniei. În timp ce performanța Letoniei în ansamblu este convergentă cu cea a Uniunii, decalajul dintre performanțele economice ale regiunii capitalei și cele ale celorlalte regiuni nu s-a micșorat după aderarea Letoniei la Uniune. Competitivitatea și calitatea serviciilor publice diferă considerabil între diferitele regiuni din Letonia, influențând atractivitatea teritorială a acestora. Prin urmare, nevoile în materie de investiții ar trebui să fie orientate spre diferențele regionale semnificative în materie de mobilitate și infrastructură digitală, în special tronsoanele de buclă locală („ultimul kilometru”). Decalajele în materie de conectivitate în cadrul rețelei transeuropene de transport și în regiunile periferice și de frontieră sunt încă extrem de pronunțate, având un impact negativ asupra activităților economice și a exporturilor Letoniei. Există, de asemenea, lacune în materie de investiții pentru finalizarea proiectului Rail Baltica și a principalelor proiecte de infrastructură din domeniul energiei electrice care fac parte din planul de interconectare a pieței energiei din zona baltică. În plus, trebuie realizate, de asemenea, investiții în materie de utilizare eficientă a resurselor pentru a se accelera tranziția energetică a Letoniei. Sunt necesare mai multe eforturi pentru a se îmbunătăți eficiența energetică globală, în special în sectorul rezidențial și în cel al transporturilor.
- (18) Recenta adoptare a legii privind avertizorii de integritate marchează un pas înainte, iar activitatea organismului anticorupție al țării a cunoscut, de asemenea, un nou elan în ultima perioadă datorită scoaterii la lumină a mai multor cazuri de corupție la nivel înalt. Cu toate acestea, procesul de luare a deciziilor la nivelul guvernului este încă perceput ca fiind influențat de favoritisme, iar procesul de achiziții publice, ca făcând obiectul tentativelor de corupție din cauza lipsei de transparență, în special în municipalități, în întreprinderile de stat și în cele municipale. Modificările aduse Legii concurenței, care vor intra în vigoare la 1 ianuarie 2020, vor limita capacitatea întreprinderilor de stat și a celor municipale de a influența negativ concurența prin activitățile lor. Modificările legislative privind regimul conflictului de interese pot genera abuzuri. Codul de etică adoptat recent nu include în sfera sa de aplicare persoanele numite politic.

- (19) Serviciile publice nu au fost adaptate pentru a face față la scăderea și la îmbătrânirea populației. Populația aflată în declin și urbanizarea contribuie la exploatarea insuficientă a infrastructurii și a serviciilor publice în zonele rurale. Administrația publică, educația, serviciile de sănătate necesită strategii pentru a se menține accesul la servicii de calitate în zonele slab populate și în zonele în care populația este în scădere, asigurându-se, totodată, o mai mare eficiență. O reformă administrativă generală la nivel teritorial, care urmează să fie pusă în aplicare până în decembrie 2021, a fost anunțată recent. Punerea în aplicare în timp util a acestei reforme ar putea contribui la creșterea responsabilității și a eficienței sectorului public, cu atât mai mult prin prisma programului operațional pentru fondurile Uniunii, care urmează să fie aprobat până în anul 2020.
- (20) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru ar permite Letoniei să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale. Consolidarea capacității administrative a țării de gestionare a acestor fonduri reprezintă un factor important pentru succesul acestei investiții.
- (21) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Letoniei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019 și Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Letoniei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernantei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică fiscal-bugetară și socioeconomică sustenabilă în Letonia, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (22) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său ⁽⁸⁾ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, Letonia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu va depăși 3,5 % în 2020, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,5 % din PIB; să reducă nivelul taxelor și impozitelor pentru persoanele cu venituri mici prin impozitarea altor surse de venituri, în special capitalul și bunurile imobiliare, precum și prin îmbunătățirea respectării obligațiilor fiscale; să asigure o supraveghere eficace și respectarea cadrului de combatere a spălării banilor.
2. Să combată excluziunea socială, în special prin îmbunătățirea caracterului adecvat al venitului minim garantat, a pensiilor minime pentru limită de vârstă și a sprijinului pentru venit acordat persoanelor cu handicap; să sporească eficiența și calitatea educației și a formării, în special în ceea ce privește lucrătorii slab calificați și persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, inclusiv prin consolidarea participării la educația și formarea profesională, precum și la programe de învățare destinate adulților; să îmbunătățească accesibilitatea, calitatea și raportul cost-eficacitate ale sistemului de sănătate.
3. Să orienteze politica economică legată de investiții către inovare, furnizarea de locuințe la prețuri accesibile, transport, în special dezvoltarea de sisteme de transport durabil, eficiența resurselor și eficiența energetică, interconexiunile energetice și infrastructura digitală, ținând seama de disparitățile regionale.
4. Să consolideze responsabilitatea și eficiența sectorului public, în special în ceea ce privește autoritățile locale și întreprinderile de stat și cele municipale, precum și regimul conflictului de interese.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

⁽⁸⁾ Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Lituaniei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de stabilitate al Lituaniei pentru 2019**

(2019/C 301/15)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru 2019. Aceasta a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, în baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾, Comisia a adoptat Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Lituania ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ (denumită în continuare „recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro (denumite în continuare „recomandările zonei euro”).

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economiile din cadrul uniunii economice și monetare, Lituania ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 2 și 3 de mai jos. În special, măsurile privind investițiile vor contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro în ceea ce privește sprijinirea investițiilor, iar măsurile în materie de educație vor contribui la punerea în aplicare a celei de a treia recomandări pentru zona euro în ceea ce privește funcționarea pieței forței de muncă.
- (3) Raportul de țară pentru Lituania din 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Lituania în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice acestei țări adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice acestei țări adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Lituania în direcția îndeplinirii obiectivelor sale naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.
- (4) Lituania a prezentat Programul său național de reformă pentru 2019 la 10 mai 2019, iar la 30 aprilie 2019 a prezentat Programul său de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene (denumit în continuare „fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (6) În prezent, Lituania face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul său de stabilitate pentru 2019, guvernul își propune să obțină un excedent global de 0,4 % din produsul intern brut (PIB) în 2019 și de 0,2 % din PIB în 2020, ulterior proiecțiile indicând o nouă diminuare a acestui excedent, la 0,1 % din PIB în 2021. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁶⁾, se consideră că obiectivul bugetar pe termen mediu, care constă într-un deficit structural de 1 % din PIB, este depășit pe toată durata programului. În 2017, Lituaniei i s-a permis, de asemenea, o abatere temporară legată de punerea în aplicare a reformelor structurale. Această abatere este reportată pentru o perioadă de trei ani. În conformitate cu Programul de stabilitate pentru 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea de la 34,2 % din PIB în 2018 la 32,9 % din PIB în 2022. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor previziuni bugetare este plauzibil. În același timp, măsurile necesare pentru a sprijini țintele de excedent planificate în perioada de după 2020 nu au fost suficient detaliate. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se estimează că soldul structural va înregistra un deficit de 1 % din PIB în 2019 și un deficit de 0,9 % din PIB în 2020, ceea ce respectă obiectivul bugetar pe termen mediu. În același timp, evoluția cheltuielilor ar trebui să fie monitorizată cu atenție pe termen scurt și mediu, având în vedere mai ales eventualele riscuri la adresa solidității veniturilor. În general, Consiliul consideră că este de așteptat ca Lituania să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în 2019 și 2020.
- (7) În iunie 2018, guvernul a adoptat un set de acte legislative pentru a pune în aplicare un pachet cuprinzător de șase reforme structurale care vizează tot atâtea domenii esențiale: educația, sănătatea, fiscalitatea, economia informală, pensiile și inovarea.

⁽⁴⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 64.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁶⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și măsurile temporare, recalculat de Comisie prin metoda stabilită de comun acord.

- (8) Lituania a continuat să ia măsuri pentru a combate economia subterană și a îmbunătăți conformarea fiscală. Deși aceste măsuri au oferit rezultate încurajatoare, nivelul global de conformare fiscală rămâne scăzut. Lituania are în continuare unul dintre cele mai mari deficite de încasare a TVA-ului din Uniune. Atingerea unui grad și mai ridicat de conformare fiscală ar permite creșterea veniturilor la buget și ar contribui la îmbunătățirea echității regimului fiscal. Nu s-au luat măsuri de extindere a bazei de impozitare la surse mai puțin defavorabile creșterii. Taxele de mediu și impozitele pe bunurile imobile sunt, în continuare, sub media Uniunii și nu se prevede să se aducă schimbări impozitării autoturismelor sau taxei de utilizare a drumurilor pentru pasagerii care se deplasează în scopuri private.
- (9) Cu începere din 2018, pensiile publice sunt indexate în mod automat la creșterea masei salariale. Se preconizează că această măsură va reduce cheltuielile cu sistemele publice de pensii de la 6,9 % din PIB în 2016 la 5,2 % în 2070. Cu toate acestea, având în vedere estimările conform cărora rata de ocupare a forței de muncă va înregistra o diminuare puternică, adecvarea pensiilor ar urma să scadă, deoarece pensiile nu ar ține pasul cu majorările salariale. Se estimează că raportul dintre pensii și salarii – definit drept raportul dintre pensia medie și salariul mediu pe economie – va scădea în mod constant, în condițiile în care înregistrează deja unul dintre cele mai scăzute niveluri din Uniune. Legislația actuală prevede că, în caz de diminuare a raportului dintre pensii și salarii, guvernul trebuie să propună măsuri corective. Din cauza incertitudinii care planează asupra naturii exacte și calendarului acestor măsuri viitoare, acestea nu sunt luate în considerare în proiecțiile din Raportul privind îmbătrânirea populației. Cu toate acestea, măsurile în cauză reprezintă un risc pentru sustenabilitatea finanțelor publice. În cazul în care raportul total dintre pensii și salarii ar fi menținut la același nivel până în 2070, cheltuielile cu pensiile ar crește la 7 % din PIB, în loc să scadă până la 5,2 %, conform proiecțiilor. Din acest motiv, nu se cunosc cu certitudine modalitățile practice de aplicare a legislației privind pensiile și nici consecințele acesteia pentru sustenabilitatea finanțelor publice și adecvarea pensiilor în timp.
- (10) Procentul ridicat de persoane expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială și mărirea inegalității veniturilor reprezintă în continuare provocări majore pentru Lituania și reduc perspectivele de creștere economică favorabilă incluziunii ale acestei țări. În ciuda creșterii economice continue, numeroase categorii ale societății lituaniene (precum persoanele în vârstă, persoanele cu handicap, copiii, gospodăriile monoparentale și șomerii) sunt expuse unui risc de sărăcie și de excluziune socială deosebit de ridicat. Deși plasa de siguranță socială a fost îmbunătățită în ultimii ani, capacitatea corectivă generală a sistemului fiscal și de securitate socială din Lituania și cheltuielile aferente protecției sociale exprimate ca pondere din PIB înregistrează în continuare unele dintre cele mai scăzute niveluri din Uniune. Au fost luate primele măsuri de reducere a nivelului ridicat al sărăciei și al inegalității veniturilor, cum ar fi introducerea „sumei pentru nevoile minime de consum”, creșterea alocației universale pentru copii și indexarea pensiilor pentru limită de vârstă. Cu toate acestea, persistența nivelurilor ridicate ale sărăciei și inegalității evidențiază faptul că această țară mai are încă un drum lung de parcurs în direcția convergenței cu nivelurile medii de securitate socială din Uniune și că sunt necesare investiții axate pe combaterea excluziunii sociale. Strategiile de incluziune activă adresate categoriilor vulnerabile sunt mai eficiente atunci când combină o mai bună adecvare a venitului minim și a sistemelor de pensii, introducerea de măsuri de activare pe piața forței de muncă și sporirea serviciilor sociale furnizate, inclusiv a serviciilor de îngrijire a copiilor și a locuințelor sociale.
- (11) Piața forței de muncă a devenit tensionată ca urmare a creșterii gradului de ocupare a forței de muncă, dar și din cauza evoluțiilor demografice defavorabile, inclusiv a emigrației. Pentru a atenua efectul reducerii populației în vârstă de muncă, sunt necesare investiții în capitalul uman și un acces sporit pentru toți la piața forței de muncă. În condițiile lipsei persistente de personal calificat și neconcordanțelor de competențe, este important ca Lituania să accelereze reformele având drept scop îmbunătățirea calității și eficienței în toate ciclurile de învățământ și să asigure un acces echitabil la o educație și o formare de calitate și favorabile incluziunii. Declinul demografic a pus sub presiune rețeaua școlară. Transformarea demografică impune strategii de menținere a accesului la o educație de înaltă calitate pentru toți, în paralel cu asigurarea eficienței rețelei școlare și cu măsuri de sprijin pentru cadrele didactice afectate de consolidarea școlilor. Sunt necesare în continuare măsuri semnificative pentru a consolida rețeaua de învățământ superior, care cuprinde peste 40 de universități și colegii de stat și private. Furnizorii de servicii de educație și formare profesională trebuie să își modernizeze programele de învățământ și, de asemenea, să își îmbunătățească capacitatea de a răspunde nevoilor piețelor locale și regionale ale forței de muncă. Luarea de măsuri eficiente și ușor accesibile de învățare în rândul adulților, de recalificare și actualizare a competențelor, împreună cu furnizarea de servicii sociale, ar putea aduce mai multe persoane pe piața forței de muncă. Participarea la învățarea în rândul adulților este în continuare scăzută, fiind de 6,6 % în 2018, cu mult sub media Uniunii, de 11,1 %. Economia lituaniană are potențialul necesar pentru a beneficia de investiții în actualizarea competențelor, inclusiv competențe digitale, și în inovare și o mai bună integrare a persoanelor defavorizate pe piața forței de muncă (de exemplu, persoanele cu handicap, persoanele în vârstă, șomerii sau adulții inactivi). Într-un context mai larg, consolidarea capacității partenerilor sociali este importantă pentru a încuraja implicarea acestora.
- (12) Rezultatele slabe privind starea de sănătate și investițiile reduse în asistența medicală reprezintă provocări persistente. Există în continuare o marjă semnificativă de raționalizare a utilizării resurselor prin trecerea într-o măsură și mai mare de la utilizarea serviciilor spitalicești la asistența medicală ambulatorie. Consumul de servicii spitalicești este în continuare ridicat, înregistrându-se rate importante de spitalizare pentru boli cronice, la care se adaugă rate relativ scăzute de ocupare a paturilor. Pentru creșterea eficienței și îmbunătățirea rezultatelor privind sectorul sănătății, este necesar să se continue raționalizarea utilizării resurselor spitalicești, cuplată cu realizarea de investiții specifice în consolidarea serviciilor de asistență medicală primară, inclusiv a personalului din sectorul sănătății.

Calitatea asistenței medicale reprezintă în continuare unul dintre principalele motive care explică rezultatele slabe din sectorul sănătății. Măsurile de îmbunătățire a calității asistenței medicale sunt fragmentate, caracterizându-se printr-un nivel foarte scăzut de recurgere la acreditare în sectorul asistenței medicale primare și prin aplicarea insuficientă a sistemului de acreditare în spitale. Investițiile în măsuri de prevenire a bolilor sunt deosebit de reduse. Mai mult, acțiunile întreprinse pentru a consolida măsurile de prevenire a bolilor la nivel local sunt caracterizate de lipsa unei viziuni de ansamblu și sunt afectate de lipsa cooperării sistemice între direcțiile de sănătate publică și asistența medicală primară. În cele din urmă, nivelurile scăzute ale cheltuielilor pentru sănătate, la care se adaugă numărul relativ ridicat de plăți informale și plățile directe ridicate, au implicații negative pentru accesul la asistență medicală.

- (13) Deși s-au luat unele măsuri de luptă împotriva corupției, nu a fost încă înființat un registru integrat al declarațiilor de interese. În 2018, au fost adoptate normele metodologice de aplicare a Legii privind protecția avertizorilor de integritate, iar în prezent este în dezbatere o nouă lege care reglementează activitățile de lobby. Persistă nereguli în combaterea corupției din sistemul de sănătate.
- (14) În Lituania, investițiile ca pondere din PIB rămân atât sub media Uniune, cât și sub media celorlalte țări baltice. Nivelul inovării și capacitatea întreprinderilor din Lituania de absorbție a tehnologiilor sunt scăzute. Sunt necesare niveluri mai ridicate ale investițiilor în cercetare și inovare, în special în sectorul privat. În acest mod, s-ar stimula productivitatea, care, deși recent a început să crească, rămâne cu mult sub nivelul Uniunii. Penuria de specialiști în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor evidențiază necesitatea de a investi în competențele digitale care sprijină competitivitatea, inovarea și capacitatea Lituaniei de a absorbi tehnologiile și care încurajează trecerea la o economie bazată mai mult pe cunoaștere și cu o valoare adăugată mai mare.
- (15) Economia se caracterizează printr-un consum relativ ridicat de resurse și printr-un grad ridicat de dependență față de importurile de energie și de materiale. Productivitatea resurselor este scăzută, în timp ce consumul de energie este ridicat, în special în sectorul rezidențial și în cel al transporturilor. Creșterea investițiilor în eficiența energetică, în special în sectorul clădirilor și în producția internă de energie din surse regenerabile, ar contribui la „ecologizarea” economiei și la înscrierea acesteia pe o traiectorie de creștere mai durabilă, reducând, totodată, dependența de importurile de energie.
- (16) Lituania este în continuare afectată de o accesibilitate internațională scăzută în ceea ce privește transportul feroviar, rutier, maritim și aerian și trebuie să se integreze într-o mai mare măsură cu restul Europei. O mai bună conectivitate a transporturilor ar spori productivitatea economiei și i-ar permite să profite pe deplin de piața internă. Performanțele sectorului transporturilor sunt cu mult sub media Uniunii în ceea ce privește anvergura rețelelor TEN-T rutiere și feroviare, investițiile în cercetare și inovare realizate în sectorul transporturilor, aspectele legate de durabilitate și siguranța rutieră. Traficul feroviar este dominat de fluxurile est-vest, axa nord-sud fiind în continuare subdezvoltată. Prin urmare, sunt necesare investiții importante pentru a dezvolta o rețea TEN-T durabilă, rezistentă la schimbările climatice, inteligentă, sigură și intermodală, inclusiv pentru a asigura accesibilitatea acestei rețele, precum și pentru a promova mobilitatea urbană durabilă. Pe deasupra, emisiile de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier au crescut puternic în ultimii cinci ani. Sincronizarea sistemului electroenergetic al Lituaniei cu rețeaua continentală europeană este esențială pentru asigurarea securității aprovizionării cu energie electrică în întreaga regiune baltică.
- (17) Disparitățile regionale din Lituania sunt mai mari decât cele înregistrate în medie în Uniune și s-au agravat continuu în ultimele două decenii. Beneficiile aduse de convergența economică rapidă a Lituaniei sunt puternic concentrate în cele două zone metropolitane ale acestei țări. Regiunile predominant rurale, care reprezintă cea mai mare parte a teritoriului și unde locuiesc aproape 55 % din populație, se confruntă cu o puternică scădere a populației, agravată de scăderea accesului la servicii publice de calitate. Disparitățile socioeconomice importante din această țară evidențiază faptul că anumite regiuni au necesități de investiții distincte. O altă provocare o constituie consolidarea legăturilor dintre teritoriile învecinate din Lituania, inclusiv pe planul transporturilor și al conexiunilor digitale.

- (18) Pentru a îmbunătăți eficiența investițiilor publice, autoritățile lituaniene au actualizat normele privind pregătirea și selectarea proiectelor de investiții finanțate de la bugetul de stat. Din 2018, toate proiectele noi de investiții ar trebui să facă obiectul unei examinări sub formă de analiză costuri-beneficii și să îndeplinească criteriile de selecție suplimentare. Deși acesta este un prim pas important, trebuie luate mai multe măsuri pentru a maximiza impactul investițiilor publice asupra consolidării potențialului de creștere pe termen lung și pentru a elimina disparitățile regionale din ce în ce mai mari. Autoritățile au demarat revizuirea sistemului de întocmire a bugetului de stat, fixându-și drept obiectiv prelungirea orizontului de planificare pentru întocmirea bugetului și stabilirea unei legături mai puternice între cheltuieli și obiectivele economice generale. Este esențial ca noul sistem strategic de planificare a investițiilor să fie operațional pentru procesul bugetar 2021-2023 și pentru începutul noului ciclu de finanțare al Uniunii, în 2021.
- (19) Lituania nu are o strategie unică de cercetare și inovare. Peisajul din acest sector se caracterizează prin politici fragmentate și printr-o proliferare a schemelor de sprijin, între care nu există sinergii. Existența mai multor agenții de punere în aplicare, care nu abordează într-un spirit de concertare sprijinirea mixului de politici de cercetare și inovare, nu face decât să complice și mai mult un sistem de guvernare complex care pare să restricționeze accesul utilizatorilor la întreaga panoplie a instrumentelor disponibile. Această stare de fapt este deosebit de dăunătoare pentru cooperarea dintre mediul științific și mediul de afaceri și împiedică activitatea de inovare. Noua repartizare a responsabilității pentru politica de cercetare și inovare între Ministerul Economiei și Inovării și Ministerul Educației și Științei nu este încă propice unui cadru coerent de politici care să prevadă scheme de sprijin bazate pe sinergii și care ar putea fi obținut prin intermediul unui ghișeu unic pentru potențialii beneficiari.
- (20) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru ar permite Lituaniei să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale.
- (21) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Lituaniei, pe care a publicat-o în raportul de țară din 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019, Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Lituaniei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernancei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Lituania, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (22) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 prin prisma acestei evaluări și a emis un avis ⁽⁷⁾ conform căruia este de așteptat ca Lituania să respecte Pactul de stabilitate și de creștere,

RECOMANDĂ ca, în perioada 2019-2020, Lituania să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să amelioreze conformarea fiscală și să extindă baza de impozitare la surse care sunt mai puțin defavorabile creșterii. Să ia măsuri de combatere a inegalității veniturilor, a sărăciei și a excluziunii sociale, inclusiv prin îmbunătățirea modului în care este conceput sistemul fiscal și de prestații sociale.
2. Să amelioreze calitatea și eficiența în toate ciclurile de învățământ și la toate nivelurile de formare, inclusiv în ceea ce privește învățarea în rândul adulților. Să amelioreze calitatea, accesibilitatea tarifelor și eficiența sistemului de sănătate.

⁽⁷⁾ În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

3. Să își orienteze politica economică în domeniul investițiilor în direcția inovării, eficienței energetice și a utilizării resurselor, transportului durabil și interconexiunilor energetice, ținând seama de disparitățile regionale. Să stimuleze creșterea productivității prin îmbunătățirea eficienței investițiilor publice. Să elaboreze un cadru de politici coerent pentru a sprijini cooperarea dintre mediul științific și cel de afaceri și a consolida agențiile de punere în aplicare din domeniile cercetării și inovării.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Luxemburgului pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Luxemburgului pentru 2019**

(2019/C 301/16)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾, Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Luxemburgul printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro („recomandările pentru zona euro”).
- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Luxemburgul ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1-4 de mai jos. În special, concentrarea politicii economice legate de investiții în domeniile specificate și abordarea plăților efectuate în străinătate vor contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro în ceea ce privește sprijinirea investițiilor și planificarea fiscală agresivă, iar măsurile de îmbunătățire a participării persoanelor în vârstă pe piața forței de muncă vor contribui la punerea în aplicare a celei de a treia recomandări pentru zona euro în ceea ce privește asigurarea unui sistem de protecție socială adecvat și durabil.
- (3) Raportul de țară pentru Luxemburg din 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Luxemburg în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Luxemburg în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

⁽⁴⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 68.

- (4) La 30 aprilie 2019, Luxemburgul și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019, precum și Programul de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (6) În prezent, Luxemburgul face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul său de stabilitate pentru 2019, guvernul preconizează o scădere a excedentului total de la 2,4 % din produsul intern brut (PIB) în 2018 la 1,0 % din PIB în 2019, urmată de o creștere aproape constantă, până la atingerea unui excedent de 2,2 % din PIB în 2023. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁶⁾, obiectivul bugetar pe termen mediu – care a fost modificat de la un deficit structural de 0,5 % din PIB în 2019 la un excedent, în termeni structurali, de 0,5 % din PIB începând din 2020 – este depășit pe întreaga perioadă a programului. Conform Programului de stabilitate pentru 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va rămâne cu mult sub valoarea de referință de 60 % din PIB, prevăzută în tratat. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este favorabil pe toată perioada acoperită de Programul de stabilitate pentru 2019, cu excepția anului 2023, când acesta este plauzibil. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se preconizează că soldul structural va înregistra un excedent de 0,9 % din PIB în 2019 și de 0,5 % din PIB în 2020, situându-se, în special pentru 2020, sub ținta fixată în Programul de stabilitate pentru 2019, dar peste obiectivul bugetar pe termen mediu sau la nivelul acestuia. În același timp, evoluția cheltuielilor ar trebui să fie monitorizată cu atenție pe termen scurt și mediu, în special având în vedere eventualele riscuri viitoare pentru soliditatea veniturilor. Consiliul consideră că, în general, conform previziunilor, Luxemburgul va respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în anii 2019 și 2020.
- (7) În ciuda reformelor recente, pe termen lung se preconizează o creștere semnificativă a cheltuielilor Luxemburgului legate de îmbătrânirea populației (pensii, asistență medicală și îngrijire de lungă durată). Acest lucru ar putea pune în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen lung, dacă politicile din cadrul sistemului actual nu se modifică. Riscul menționat apare în pofida nivelului scăzut al datoriei publice și a rezervelor acumulate de sistemul de securitate socială, care ar trebui să asigure viabilitatea sistemului până în 2041. Recomandările privind această provocare au fost adresate Luxemburgului începând din 2011, însă până în prezent s-au înregistrat progrese limitate. În raportul său din 2018, grupul de lucru pentru pensii din cadrul guvernului a discutat diverse modalități de îmbunătățire a sustenabilității pe termen lung a sistemului de pensii, inclusiv prin creșterea treptată a ratei contribuției, creșterea vârstei de pensionare pentru a lua în considerare creșterea speranței de viață și încurajarea pensionării treptate. Raportul sugerează o strategie multidimensională constând în reforme bine calibrate care să garanteze sustenabilitatea pe termen lung a sistemului și să reducă în același timp la minimum impactul asupra economiei și pensionarilor. Creșterile preconizate ale cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației amenință, de asemenea, sustenabilitatea pe termen lung a sistemului de sănătate și a sistemului de îngrijire de lungă durată. Mai bine de trei pătrimi din cheltuielile aferente îngrijirii de lungă durată provin din surse publice. Sistemul de asigurări pentru îngrijirea de lungă durată ar trebui să rămână stabil din punct de vedere financiar până în 2030 dacă rata contribuției va crește treptat de la 1,4 % la 1,7 %, conform unei analize efectuate în 2013 de către Inspectoratul General al Securității Sociale, pentru a corela costurile cu proporția persoanelor dependente. Cu toate acestea, impactul în ceea ce privește sustenabilitatea fiscal-bugetară pe termen lung nu este încă clar. Pentru a susține coeziunea socială și finanțele publice pe termen lung, politicile demografice ar trebui să fie consecvente cu politicile din domeniul educației și formării, cu ajutorul unei abordări holistice care să țină seama atât de provocările și oportunitățile schimbărilor demografice, cât și de cele ale economiei digitale, având în vedere impactul preconizat al îmbătrânirii populației asupra ofertei de forță de muncă în viitorul apropiat. Recent au apărut deficite de forță de muncă în anumite sectoare, ceea ce ar putea împiedica creșterea productivității și ar putea reduce potențialul de creștere pe termen lung.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁶⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și pe cele temporare, recalculat de Comisie prin aplicarea metodologiei stabilite de comun acord.

- (8) În pofida unei performanțe globale bune a pieței forței de muncă, rata de ocupare a forței de muncă este în stagnare, iar anumite grupuri se confruntă în continuare cu dificultăți deosebite pe piața forței de muncă. Mai precis, rata ocupării forței de muncă a persoanelor în vârstă rămâne deosebit de scăzută și sunt necesare măsuri suplimentare pentru a îmbunătăți participarea acestora pe piața forței de muncă. Regimurile de pensionare anticipată care încurajează lucrătorii să își înceteze activitatea profesională rămân larg răspândite, 57,5 % din pensiile recent atribuite fiind, în 2017, pensii pentru limită de vârstă anticipate. În 2018, guvernul a abrogat unul dintre regimurile de pensionare anticipată care permit pensionarea de la vârsta de 57 de ani, dar efectul acestei reforme a fost diminuat prin reducerea restricțiilor asupra altor sisteme de pensionare anticipată. Ratele scăzute de activitate ale persoanelor în vârstă sunt, de asemenea, cauzate în mare măsură de contrastimentele financiare pentru încadrarea în muncă ce decurg din sistemul de impozitare și prestații sociale și sunt relativ ridicate pentru această grupă de vârstă. Încurajarea încadrării în muncă a lucrătorilor în vârstă necesită o strategie cuprinzătoare, inclusiv măsuri care să îi ajute pe aceștia să rămână în activitate mai mult timp. „Pactul privind lucrătorii în pragul pensionării”, un proiect de lege prezentat Parlamentului în aprilie 2014, care urmărește să încurajeze întreprinderile cu peste 150 de angajați să recruteze și să păstreze în câmpul muncii lucrătorii în vârstă prin măsuri de gestionare a vârstei, nu a fost încă adoptat.
- (9) Potrivit indicatorului de restricționare al Comisiei (?), barierele de reglementare sunt în continuare ridicate în mai multe sectoare, cum ar fi serviciile juridice, de contabilitate, de arhitectură și de inginerie, deși Luxemburgul își menține angajamentul de a îmbunătăți cadrul de reglementare privind sectorul serviciilor pentru întreprinderi. Indicatorul OCDE privind restricționarea comerțului cu servicii în interiorul SEE, publicat în decembrie 2018, a confirmat, de asemenea, că nivelul caracterului restrictiv al reglementărilor din Luxemburg față de alte state membre este mai mare decât media pieței unice pentru aceste sectoare.
- (10) Modelul economic al Luxemburgului prezintă performanțe foarte bune, fiind realizat în paralel cu un proces solid și susținut de creare de locuri de muncă calificate. Acest model este sprijinit de niveluri ridicate de productivitate, reflectând în mare parte câștigurile în materie de eficiență rezultate din participarea pe piețele mondiale, în special în sectorul financiar. Cu toate acestea, creșterea productivității a stagnat în ultimii ani, fiind afectată de nivelul scăzut al investițiilor efectuate de mediul de afaceri în domeniul inovării și al integrării digitale. Strategia Luxemburgului de a-și diversifica economia – prin dezvoltarea sectoarelor-cheie bazate pe cunoaștere în procesul de tranziție către o economie bazată pe date – prezintă un potențial ridicat de stimulare a investițiilor cu valoare adăugată ridicată și de stimulare a creșterii productivității. În acest context, investițiile publice rămân ridicate și se concentrează pe sectoarele respective, inclusiv pe un sector puternic al tehnologiei informației și comunicațiilor. Totuși, acest lucru nu a contribuit la stimularea investițiilor private în inovare și digitalizare. Creșterea investițiilor în cercetare și inovare, precum și în integrarea digitală, în special în întreprinderi și mai ales în întreprinderile mici și mijlocii, este importantă pentru îmbunătățirea creșterii productivității și pentru accentuarea diversificării economiei Luxemburgului. Dezvoltarea unui cadru național coerent și integrat pentru politicile de cercetare și inovare și pentru instrumentele de sprijin, inclusiv prin stabilirea priorităților pe baza unei evaluări solide a impactului economic preconizat, este esențială pentru a permite Luxemburgului să exploateze întregul potențial al ecosistemului său de inovare.
- (11) Creșterea investițiilor în competențe, în special în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor, precum și stimularea capacității de inserție profesională, a educației și formării, inclusiv printr-o mai bună aliniere a programelor de învățământ la nevoile pieței forței de muncă și prin promovarea transformărilor tehnologice și digitale, reprezintă aspecte importante pentru îmbunătățirea productivității, a ocupării forței de muncă și a potențialului de creștere pe termen lung a Luxemburgului, precum și pentru promovarea egalității de șanse.
- (12) Poluarea atmosferică și congestionarea traficului la orele de vârf constituie încă probleme majore pentru Luxemburg, atât din punctul de vedere al competitivității, cât și din punctul de vedere al mediului. În plus, emisiile de CO₂ generate de transportul rutier contribuie la schimbările climatice. Conform previziunilor naționale din 2017 prezentate Comisiei, se preconizează că, în absența unor măsuri suplimentare, Luxemburgul nu își va atinge obiectivul pentru 2020 de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu 3 puncte procentuale și nici obiectivul pentru 2030 de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu 20 de puncte procentuale. Numărul lucrătorilor transfrontalieri, care reprezintă în prezent aproximativ 45 % din forța de muncă a Luxemburgului, impozitarea scăzută a combustibililor pentru transport și prețurile ridicate ale locuințelor stimulează utilizarea în mai mare măsură a autoturismelor și constituie un obstacol în calea îmbunătățirii calității aerului și a condițiilor de trafic. În același timp, utilizarea combustibililor alternativi în autoturismele noi vândute în Luxemburg a crescut în ultimii ani.

(?) SWD(2016) 436 final.

- (13) Oferta insuficientă de locuințe poate afecta atractivitatea Luxemburgului. Cererea puternică de locuințe din această țară rămâne determinată de creșterea populației, de condițiile favorabile de finanțare, precum și de o cifră importantă a populației active transfrontaliere. Oferta de locuințe și investițiile par insuficiente, fiind limitate de disponibilitatea insuficientă a terenurilor și de densitatea scăzută a locuințelor, în mare parte din cauza lipsei stimulentei pentru proprietarii de terenuri de a construi locuințe noi sau de a vinde terenuri. Oferta de locuințe sociale pare, de asemenea, insuficientă și reprezintă o indicație a faptului că sunt necesare investiții semnificative pentru a atenua tensiunile crescânde de pe piața locuințelor. În această privință, măsurile de politică stabilite în programul guvernamental pentru perioada 2018-2023 vizează creșterea ofertei de locuințe. Printre acestea se numără modificări ale legislației în materie de urbanism în vederea extinderii suprafețelor construite și a dezvoltării ofertei de locuințe sociale și de locuințe la prețuri accesibile.
- (14) Combaterea planificării fiscale agresive este esențială pentru ca sistemele fiscale să devină mai eficiente și mai echitabile, astfel cum se recunoaște în Recomandarea din 2019 pentru zona euro. Efectele de propagare între statele membre ale strategiilor de planificare fiscală agresivă ale contribuabililor impun o acțiune coordonată a politicilor naționale care să completeze legislația Uniunii. Luxemburgul a luat măsuri împotriva planificării fiscale agresive, însă nivelul ridicat al dividendelor, dobânzilor și redevențelor ca procent din PIB indică faptul că normele fiscale ale țării ar putea fi utilizate de societăți care practică planificarea fiscală agresivă. Majoritatea investițiilor străine directe sunt deținute de entități cu scop special. Din cauza faptului că nu se rețin la sursă taxe și impozite pentru plățile în străinătate (cu alte cuvinte de la rezidenți din Uniune către rezidenți din țări terțe) reprezentând dobânzi și redevențe și că se scutesc de reținerea la sursă taxele și impozitele pentru plățile de dividende în circumstanțe specifice, s-ar putea ca respectivele plăți să nu facă deloc obiectul impunerii, dacă nu sunt impozitate nici în jurisdicția destinatară.
- (15) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru ar permite Luxemburgului să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate.
- (16) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Luxemburgului, pe care a publicat-o în raportul de țară din 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019, Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Luxemburgului în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernancei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Luxemburg, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (17) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 al Luxemburgului prin prisma acestei evaluări și a emis un aviz ⁽⁸⁾ conform căruia este de așteptat ca Luxemburgul să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, Luxemburgul să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să sporească rata de ocupare a lucrătorilor în vârstă, prin îmbunătățirea oportunităților de angajare și a capacității de inserție profesională a acestora; să îmbunătățească sustenabilitatea pe termen lung a sistemului de pensii, inclusiv printr-o mai mare limitare a pensionării anticipate.
2. Să reducă barierele din calea concurenței în domeniul serviciilor profesionale reglementate pentru întreprinderi.
3. Să acorde, în cadrul politicilor economice legate de investiții, o atenție specială promovării digitalizării și a inovării, stimulării dezvoltării competențelor, îmbunătățirii transportului durabil și creșterii ofertei de locuințe, inclusiv prin sporirea stimulentei și eliminarea barierelor care stau în calea sectorului construcțiilor.
4. Să abordeze caracteristicile sistemului fiscal care ar putea facilita planificarea fiscală agresivă, în special prin intermediul plăților efectuate în străinătate.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

⁽⁸⁾ În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Ungariei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de convergență al Ungariei pentru 2019**

(2019/C 301/17)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 9 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾, Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Ungaria printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat.
- (2) Raportul de țară pentru Ungaria din 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Ungaria în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽³⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Ungaria în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

⁽³⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 72.

- (3) La 30 aprilie 2019, Ungaria și-a prezentat Programul național de reformă pentru anul 2019 și Programul de convergență pentru anul 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (4) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (5) Ungaria face în prezent obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere și este supusă regulei privind datoria. În Programul său de convergență pentru anul 2019, guvernul preconizează o îmbunătățire a deficitului total de la 2,2 % din produsul intern brut (PIB) în 2018 la 1,8 % din PIB în 2019. Se preconizează că deficitul va continua să se îmbunătățească treptat, ajungând la 1,2 % în 2021, și că se va atinge o poziție bugetară echilibrată în 2023. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁵⁾, Ungaria s-ar apropia, în 2022, de obiectivul său bugetar pe termen mediu, care a fost modificat de la un deficit structural de 1,5 % din PIB în 2019 la 1,0 % din PIB începând din 2020, și l-ar atinge în anul următor. Conform Programului de convergență, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea treptat, pentru a se situa sub 60 % până la sfârșitul anului 2022. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil pentru anul 2019 și vădit favorabil începând din 2020, ceea ce prezintă unele riscuri legate de punerea în aplicare a obiectivelor privind deficitul. În același timp, nu s-au oferit suficiente detalii privind măsurile necesare pentru atingerea țintelor de deficit bugetar planificate pentru perioada de după 2020.
- (6) La 22 iunie 2018, Consiliul a constatat, în conformitate cu articolul 121 alineatul (4) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, că în 2017 Ungaria a înregistrat o abatere semnificativă de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu. Având în vedere abaterea semnificativă constatată, Consiliul a adresat, la 22 iunie 2018, o recomandare Ungariei ⁽⁶⁾ de a lua măsurile necesare pentru a se asigura că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete ⁽⁷⁾ nu depășește 2,8 % în 2018, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 1,0 % din PIB în fiecare an. La 4 decembrie 2018, Consiliul a adoptat Decizia (UE) 2018/2028 ⁽⁸⁾ prin care s-a constatat că Ungaria nu a luat măsuri eficiente pentru a da curs recomandării din 22 iunie 2018 și a emis o recomandare revizuită ⁽⁹⁾. În recomandarea sa din 4 decembrie 2018, Consiliul a solicitat Ungariei să ia măsurile necesare pentru a se asigura că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu va depăși 3,3 % în 2019, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 1,0 % din PIB. La 14 iunie 2019, Consiliul a adoptat Decizia (UE) 2019/1003 ⁽¹⁰⁾ prin care s-a constatat că Ungaria nu a luat măsuri eficiente pentru a da curs Recomandării Consiliului din 4 decembrie 2018. Mai mult decât atât, pe baza datelor privind rezultatul bugetar pe 2018, s-a constatat că Ungaria a înregistrat o abatere semnificativă de la ajustarea recomandată în 2018.

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁵⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și măsurile temporare, recalculat de Comisie prin metoda stabilită de comun acord.

⁽⁶⁾ Recomandarea Consiliului din 22 iunie 2018 în scopul corectării abaterii semnificative constatate de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu în Ungaria (JO C 223, 27.6.2018, p. 1).

⁽⁷⁾ Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de 4 ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

⁽⁸⁾ Decizia (UE) 2018/2028 a Consiliului din 4 decembrie 2018 de stabilire a faptului că Ungaria nu a luat măsuri eficiente ca răspuns la Recomandarea Consiliului din 22 iunie 2018 (JO L 325, 20.12.2018, p. 29).

⁽⁹⁾ Recomandarea Consiliului din 4 decembrie 2018 în scopul corectării abaterii semnificative constatate de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu în Ungaria (JO C 460, 21.12.2018, p. 4).

⁽¹⁰⁾ Decizia (UE) 2019/1003 a Consiliului din 14 iunie 2019 de stabilire a faptului că Ungaria nu a luat măsuri eficiente ca răspuns la Recomandarea Consiliului din 4 decembrie 2018 (JO L 163, 20.6.2019, p. 64).

- (7) În conformitate cu articolul 121 alineatul (4) din tratat și cu articolul 10 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97, la 5 iunie 2019, Comisia a adresat Ungariei un avertisment prin care semnala că s-a constatat în 2018 o abatere semnificativă de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu. La 14 iunie 2019, Consiliul a adoptat o nouă recomandare ⁽¹⁾ prin care s-a confirmat necesitatea ca Ungaria să ia măsurile necesare pentru a se asigura că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu depășește 3,3 % în 2019, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 1,0 % din PIB. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, există riscul unei abateri de la ajustarea indicată în Recomandarea din 2019.
- (8) Prin Recomandarea sa din 14 iunie 2019, Consiliul a recomandat Ungariei să ia măsurile necesare pentru a se asigura că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu va depăși 4,7 % în 2020, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,75 % din PIB. Acest lucru ar plasa Ungaria pe o traiectorie de ajustare adecvată în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, în ipoteza menținerii politicilor actuale, există riscul ca în 2020 să se înregistreze o abatere de la această cerință. În general, Consiliul consideră că, pentru a se respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere, vor fi necesare măsuri suplimentare semnificative începând din 2019, în conformitate cu Recomandarea Consiliului din 14 iunie 2019 în scopul corectării abaterii semnificative constatate de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu.
- (9) Rata globală de ocupare a forței de muncă s-a îmbunătățit în mod semnificativ în contextul unei puternice expansiuni economice, dar nu a adus beneficii tuturor grupurilor în mod egal. Diferențele în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și salariile între grupurile de competențe și între bărbați și femei continuă să fie mari în comparație cu media Uniunii. Diferența de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă este semnificativă, în parte ca urmare a ofertei limitate de servicii de bună calitate în domeniul îngrijirii copiilor. Rezultatele pe piața forței de muncă pentru diverse grupuri vulnerabile, inclusiv pentru romi și pentru persoanele cu handicap, sunt slabe. În pofida reducerii sale, programul de lucrări publice, care nu este eficace în a-i orienta pe participanți către locurile de muncă de pe piața primară a muncii, rămâne considerabil. Celelalte politici menite să ajute șomerii sau persoanele inactive să își găsească un loc de muncă sau să urmeze un program de formare nu sunt direcționate îndeajuns către aceste grupuri. Dezvoltarea competențelor digitale ar putea contribui la îmbunătățirea capacității de inserție profesională. Unele măsuri adoptate recent vizează reintegrarea pe piața forței de muncă a mai multor lucrători pensionați și mărirea numărului acestora în timp. În ceea ce privește sărăcia, situația din Ungaria s-a îmbunătățit, în general, începând din 2013. Durata prestațiilor de șomaj este cea mai scurtă din Uniune, neputând depăși trei luni, ceea ce este cu mult sub media timpului necesar pentru găsirea unui loc de muncă.
- (10) Procentul persoanelor expuse riscului de sărăcie și de excludere socială este în scădere. A existat o trecere clară de la prestațiile sociale la sprijinul legat de muncă acordat familiei și la prestațiile în natură, care nu sunt însă suficient de bine direcționate către cei săraci. În pofida extinderii subvențiilor pentru cumpărarea unei locuințe, nu s-a înregistrat nicio îmbunătățire în ceea ce privește furnizarea de locuințe sociale.
- (11) Rezultatele în materie de educație se situează sub media Uniunii și evidențiază disparități teritoriale ample. Rata de părăsire timpurie a școlii este mai ridicată, iar rata de absolvire a învățământului terțiar este inferioară mediei din Uniune. Sistemul educațional îngreunează mobilitatea socială. Elevii sunt orientați de timpuriu către diferite tipuri de școli, ceea ce antrenează discrepanțe mari în privința rezultatelor în materie de educație și a perspectivelor de ocupare a unui loc de muncă. Proportia școlilor din învățământul primar în care majoritatea elevilor sunt romi a crescut de la 10 % în 2008 la 15 % în 2017. Impactul măsurilor recente care vizează distribuția uniformă în școli a elevilor defavorizați este limitat de scutirea școlilor private de obligația de a primi elevi defavorizați. Copiii defavorizați tind să fie concentrați în școlile profesionale din învățământul secundar, unde prevalează niveluri mai slabe ale competențelor de bază, rate mai ridicate de abandon școlar și perspective de remunerație și de carieră mai puțin favorabile. Participarea redusă a grupurilor defavorizate, în special a romilor, la o educație de calitate reprezintă o ocazie ratată de întărire a capitalului uman. Penuria de profesori rămâne, de asemenea, o provocare. Salariile profesorilor au crescut în ultimii ani, dar sunt încă relativ scăzute, în comparație cu salariile altor absolvenți ai învățământului terțiar. Numărul scăzut de studenți care participă la învățământul superior nu este în concordanță cu cererea ridicată de lucrători cu înaltă calificare și cu prima de salarizare a absolvenților învățământului terțiar, care este cea mai ridicată din Uniune. Autonomia financiară de care beneficiază instituțiile de învățământ superior din Ungaria este cea mai redusă din Uniune. În plus, modificarea din aprilie 2017 a Legii privind învățământul superior, care a stabilit cerințe suplimentare pentru ca universitățile internaționale să poată funcționa în Ungaria, a ridicat noi preocupări cu privire la libertatea academică. În 2018, universitatea maghiară cel mai bine clasată la nivel internațional și-a manifestat intenția de a părăsi țara din cauza incertitudinii în materie de reglementare generate de respectiva modificare.

⁽¹⁾ Recomandarea Consiliului din 14 iunie 2019 în scopul corectării abaterii semnificative constatate de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu în Ungaria (JO C 210, 21.6.2019, p. 4).

- (12) Rezultatele în materie de sănătate sunt în urmă față de majoritatea celorlalte state membre, reflectând atât stiluri de viață nesănătoase, cât și eficacitatea limitată a furnizării de asistență medicală. Prevalența fumatului, a tulburărilor cauzate de consumul de alcool și a obezității este una dintre cele mai ridicate din Uniune. Cetățenii maghiari sunt printre cei mai susceptibili din Uniune de a muri prematur din cauza calității deficitare a aerului. Numărul de decese care ar putea fi evitate este unul dintre cele mai ridicate din Uniune, această situație fiind cauzată în parte de un control și de o gestionare inadecvate la nivelul asistenței medicale primare. Există disparități socioeconomice semnificative în ceea ce privește accesul la o asistență medicală de calitate. Cheltuielile publice în domeniul asistenței medicale se situează sub media din Uniune, iar cetățenii se bazează pe plăți directe pentru a avea acces la îngrijiri de calitate, ceea ce riscă să adâncească și mai mult decalajul socioeconomic în domeniul sănătății. Sistemul rămâne puternic axat pe spitale, cu deficiențe în ceea ce privește asistența medicală primară, în special depistarea timpurie și prevenirea bolilor cronice. Un deficit considerabil de personal medical, în special medici generaliști și infirmiere, împiedică accesul la îngrijire în zonele mai sărace.
- (13) Creșterea capacității de cercetare și inovare ar putea îmbunătăți performanțele modeste ale Ungariei în materie de inovare și ar putea spori productivitatea. Nivelul scăzut al acumulării de active intelectuale se reflectă în numărul redus de cereri de brevete, de mărci și de proiecte, în numărul mic de întreprinderi inovatoare și în nivelul scăzut de internaționalizare a întreprinderilor mici și mijlocii. Firmele mai mici sunt deosebit de reticente în ceea ce privește inovarea, fapt care împiedică participarea lor la lanțurile valorice globale. Activitatea de C&D a întreprinderilor este concentrată în câteva societăți mari, cu capital străin, beneficiind de un sprijin guvernamental generos. Sprijinirea cooperării dintre mediul științific și mediul de afaceri ar contribui la o mai bună performanță în materie de inovare și de transfer de tehnologie. Calitatea bazei științifice publice este afectată de politicile ineficiente în domeniul C&D și de subfinanțare, cheltuielile cu C&D aferente sectorului public situându-se cu mult sub media din Uniune. Măsurile politice recente menite să reducă finanțarea și să limiteze independența forurilor academice și de cercetare creează nesiguranță în cadrul acestor foruri, ceea ce poate duce la emigrarea celor mai mari talente din domeniul cercetării și la un declin persistent al calității cercetării.
- (14) Conectivitatea redusă a transporturilor publice locale și costurile ridicate pentru persoanele care fac naveta între domiciliu și locul de muncă contribuie la șomaj în zonele defavorizate. Starea precară a rețelilor rutiere și feroviare reprezintă un obstacol în calea mobilității și reduce siguranța călătoriilor, peste jumătate din rețeaua rutieră aflându-se într-o stare degradată, în special în regiunile defavorizate. Rețelele de transport sunt concentrate pe Budapesta, în timp ce rețelele locale și conexiunile care traversează țara nu sunt bine dezvoltate. Congestionarea rutieră este o provocare din ce în ce mai mare și o barieră în calea productivității în zonele urbane ale Ungariei. În plus, emisiile de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier au crescut puternic în ultimii cinci ani.
- (15) Eficiența energetică în sectorul rezidențial rămâne slabă. Rețeaua de energie electrică trebuie să se adapteze la rolul tot mai important al producției descentralizate de energie electrică din surse regenerabile. Jumătate din teritoriul Ungariei este puternic expus riscurilor legate de schimbările climatice, inclusiv secetei și inundațiilor, ceea ce creează necesitatea de a se investi în gospodărirea principalelor fluvii. Poluarea aerului și calitatea apei rămân un subiect de îngrijorare. Principalele surse de poluare sunt arderea combustibililor solizi în gospodării, agricultura și emisiile din sectorul transporturilor. Economia circulară se află încă într-o fază inițială, reciclarea deșeurilor municipale este prea puțin dezvoltată, iar instrumentele economice sunt insuficiente pentru a face față provocărilor de mediu din Ungaria.
- (16) Persistă motive de îngrijorare referitor la prevenirea și urmărirea penală a cazurilor de corupție. Mai mulți indicatori sugerează că expunerea Ungariei la corupție a crescut în ultimii ani. Riscurile de corupție și favoritismul denaturează alocarea resurselor, deoarece acestea nu sunt direcționate către cele mai productive firme. Funcționarea parchetelor este de o importanță crucială pentru combaterea corupției. Chiar dacă măsurile de combatere a micii corupții par să fi fost aplicate cu un oarecare succes, nu există încă indicii că, în cazul apariției unor acuzații grave, se iau măsuri ferme pentru a se urmări în justiție cazurile de corupție în care sunt implicați funcționari de rang înalt sau persoane din anturajul imediat al acestora. Răspunderea privind deciziile de închidere a investigațiilor constituie un motiv de îngrijorare, întrucât nu există căi de atac eficace pentru contestarea unor astfel de decizii. Faptul că instituțiile publice limitează, inclusiv prin aplicarea unor taxe disuasive, accesul la informații, împiedică, de asemenea, prevenirea corupției.

- (17) Independența, eficiența și calitatea sistemului de justiție sunt cruciale pentru atragerea întreprinderilor și pentru crearea posibilității de creștere economică. Se constată că sistemul de control și echilibru, care este esențial pentru asigurarea independenței judiciare, este supus unor presiuni suplimentare în cadrul sistemului instanțelor de drept comun. Consiliul Judiciar Național se confruntă cu tot mai multe provocări în ceea ce privește contrabalansarea puterilor președintelui Oficiului Național al Magistraturii. Există întrebări cu privire la consecințele acestei situații pentru independența sistemului judiciar. În privința Legii referitoare la instanțele administrative, trebuie reținut faptul că guvernul a prezentat, la data de 30 mai 2019, un proiect de lege privind retragerea legii referitoare la intrarea în vigoare a legii privind instanțele administrative, precum și a anumitor dispoziții tranzitorii.
- (18) Cadrul privind achizițiile publice s-a îmbunătățit în ultimii ani, însă există în continuare obstacole în calea concurenței. Printre acestea se numără recurgera la anumite proceduri care fac obiectul unei publicități limitate, precum și existența unor iregularități sistemice în cadrul procedurilor de licitație, în special în ceea ce privește criteriile de selecție și de atribuire inadecvate și inegalitatea de tratament a ofertanților. Deși unii indicatori prezintă îmbunătățiri, numărul procedurilor cu un singur ofertant este încă ridicat. Utilizarea eficace a achizițiilor publice electronice ar putea spori și mai mult eficiența și transparența.
- (19) În Ungaria, structurile și procedurile de dialog social sunt încă insuficiente și nu permit o implicare semnificativă a partenerilor sociali în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor. Deficiențele în ceea ce privește implicarea părților interesate și transparența limitată subminează baza de date concrete și calitatea procesului de elaborare a politicilor. Acest lucru antrenează modificări frecvente și imprevizibile ale reglementărilor și descurajează investițiile cu valoare adăugată ridicată.
- (20) S-au luat măsuri menite să îmbunătățească în continuare sistemul fiscal, dar persistă anumite provocări. Chiar dacă sarcina fiscală asupra veniturilor salariale a scăzut, aceasta rămâne ridicată pentru persoanele cu venituri mici. Impozitele specifice anumitor sectoare și numărul ridicat de impozite mici complică sistemul fiscal și sporesc costurile de asigurare a conformității, în special pentru firmele mai mici.
- (21) Barierele de reglementare și implicarea statului pe piețele produselor îngreunează procesul de selecție a întreprinderilor eficiente și limitează concurența. Autoritățile continuă să încredințeze anumite servicii firmelor de stat sau firmelor private create special în acest scop. Anumite acte legislative și măsuri adaptate în acest sens, precum și derogările ad-hoc de la controlul concurenței împiedică buna funcționare a pieței și investițiile. Lipsa de predictibilitate a cadrului juridic este o altă problemă, în special în sectorul comerțului cu amănuntul, care în ultimii ani s-a confruntat cu modificări frecvente ale legislației. Un act de lege care impune obținerea unei autorizații speciale suplimentare pentru modificarea utilizării sau a structurării spațiilor de vânzare cu amănuntul a fost introdus anul trecut. Reglementarea profesiilor rămâne, de asemenea, restrictivă. Lipsa concurenței în aceste sectoare poate prejudicia inovarea și eficiența.
- (22) Combaterea planificării fiscale agresive este esențială pentru ca sistemele fiscale să devină mai eficiente și mai echitabile. Efectele de propagare între statele membre ale strategiilor de planificare fiscală agresivă ale contribuabililor impun o acțiune coordonată a politicilor naționale care să completeze legislația Uniunii. Ungaria a luat măsuri împotriva planificării fiscale agresive, dar înregistrează intrări și ieșiri de capital relativ mari prin intermediul unor entități cu scop special, care nu au niciun impact sau au doar un impact redus asupra economiei reale. Din cauza faptului că nu se percep impozite reținute la sursă pentru dividendele distribuite în străinătate (de la rezidenți din Uniune la rezidenți din țări terțe) și pentru dobânzile și redevențele plătite de societățile cu sediul în Ungaria, aceste plăți se pot sustrage complet de la impozitare dacă nu sunt impozitate nici în jurisdicția destinatară.
- (23) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru i-ar permite Ungariei să valorifice la maximum fondurile respective în ceea ce privește sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale.

- (24) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Ungariei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de convergență pentru 2019 și Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Ungariei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernancei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Ungaria, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (25) Consiliul a examinat Programul de convergență pentru 2019 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său ⁽¹²⁾ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, Ungaria să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să asigure respectarea Recomandării Consiliului din 14 iunie 2019 în scopul corectării abaterii semnificative constatate de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu.
2. Să continue integrarea pe piața forței de muncă a grupurilor celor mai vulnerabile, în special prin perfecționarea competențelor, și să amelioreze caracterul adecvat al asistenței sociale și al prestațiilor de șomaj; să îmbunătățească rezultatele în materie de educație și să sporească participarea grupurilor defavorizate, în special a romilor, la un învățământ general de calitate; să îmbunătățească rezultatele în materie de sănătate prin sprijinirea măsurilor sanitare preventive și prin consolidarea asistenței medicale primare.
3. Să axeze politica economică în materie de investiții pe cercetare și inovare, pe sectorul energetic cu emisii scăzute de dioxid de carbon, pe sectorul infrastructurilor de transporturi și pe sectorul gestionării deșeurilor, precum și pe eficiența energetică și pe utilizarea eficientă a resurselor, ținând seama de disparitățile regionale; să îmbunătățească concurența în domeniul achizițiilor publice.
4. Să consolideze cadrul anticorupție, inclusiv prin îmbunătățirea eforturilor de urmărire penală și a accesului la informațiile publice, și să întărească independența judiciară; să amelioreze calitatea și transparența procesului de luare a deciziilor, prin intermediul unui dialog social eficace și prin colaborarea cu alte părți interesate, precum și prin efectuarea periodică a unor evaluări corespunzătoare ale impactului; să continue simplificarea sistemului fiscal, consolidând în același timp acest sistem pentru prevenirea riscului de planificare fiscală agresivă; să amelioreze concurența și previzibilitatea în materie de reglementare în sectorul serviciilor.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

⁽¹²⁾ Emis în temeiul articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Maltei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de stabilitate al Maltei pentru 2019**

(2019/C 301/18)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾, Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Malta printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro („recomandările pentru zona euro”).

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Malta ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 2 și 3 de mai jos. În special, axarea politicii economice în materie de investiții pe domeniile specificate și introducerea de măsuri fiscale vor contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro în ceea ce privește sprijinirea investițiilor și combaterea planificării fiscale agresive.
- (3) Raportul de țară pentru Malta din 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Malta în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Malta în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.
- (4) La 16 aprilie 2019, Malta și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019, iar la 30 aprilie 2019, Programul de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (6) În prezent, Malta face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul său de stabilitate pentru 2019, guvernul prevede o scădere a excedentului total de la 2 % din produsul intern brut (PIB) în 2018 la 0,9 % din PIB în 2019, urmată de o creștere marginală, până la 1,0 % din PIB în 2020, și de o creștere suplimentară, până la 1,1 % din PIB în 2021 și 2022. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁶⁾, se va depăși în continuare, pe toată durata programului, obiectivul bugetar pe termen mediu: un buget echilibrat în termeni structurali. Conform Programului de stabilitate, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB se va menține sub valoarea de referință de 60 % din PIB prevăzută în tratat și că aceasta va scădea treptat de la 46 % din PIB în 2018 la aproximativ 33 % în 2022. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se preconizează că soldul structural va înregistra un excedent de 0,6 % din PIB în 2019 și de 0,8 % din PIB în 2020, situându-se deasupra obiectivului bugetar pe termen mediu. În ansamblu, Consiliul consideră că Malta va respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în 2019 și în 2020. În același timp, evoluția cheltuielilor ar trebui să fie monitorizată cu atenție pe termen scurt și mediu, în special având în vedere eventualele riscuri viitoare pentru soliditatea veniturilor.
- (7) Creșterea cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației reprezintă un risc pentru sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice. Se preconizează că cheltuielile publice legate de îmbătrânirea populației în cadrul sistemelor de pensii și de sănătate vor crește semnificativ în comparație cu alte state membre, ceea ce indică un risc de creștere a datoriei pe termen lung. O serie de măsuri vizează creșterea gradului de adecvare al pensiilor și prin consolidarea stimulentei care încurajează contribuția la pensiile private și la pensiile ocupaționale voluntare. Eforturile în curs au contribuit la creșterea ofertei de forță de muncă și la prelungirea vieții profesionale, având un impact pozitiv asupra ratelor de ocupare a forței de muncă pentru femei și pentru lucrătorii în vârstă. În 2018, guvernul a efectuat ajustări pentru a include contribuțiile acordate după vârsta de pensionare și a permis lucrătorilor care desfășoară o activitate independentă și pensionarilor cu vârste de sub 65 de ani care lucrează cu fracțiuni de normă să plătească contribuții proporționale cu veniturile lor, promovând astfel o viață profesională mai îndelungată. Cu toate acestea,

⁽⁴⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 76.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁶⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și măsurile temporare, recalculat de Comisie prin metoda stabilită de comun acord.

vârsta legală de pensionare, care crește treptat de la nivelul actual de 63 de ani, urmează să rămână neschimbată, la 65 de ani, după 2027, în pofida unei creșteri suplimentare preconizate a speranței de viață. Se așteaptă ca Grupul pentru strategia privind pensiile, instituit în 2018, să publice, până în decembrie 2020, un raport care va prezenta recomandări pentru îmbunătățirea gradului de adecvare al sistemului de pensii și a sustenabilității acestuia. În ceea ce privește asistența medicală, sunt în curs de punere în aplicare măsuri de descentralizare a serviciilor dinspre spitale către asistența medicală primară și de îmbunătățire a prestării de servicii de îngrijire pe termen lung. Planurile actuale de extindere a capacității asistenței medicale ambulatorii în spitalele publice pot contribui la reducerea timpului îndelungat de așteptare pentru anumite specializări. Cu toate acestea, până în prezent nu au fost utilizate pe deplin alte măsuri de reducere a trimerilor inutile la specialiști și de redirectionare a utilizării inadecvate a asistenței de urgență către serviciile ambulatorii, ceea ce a împiedicat astfel realizarea îmbunătății eficienței sistemului. În vederea descentralizării serviciilor dinspre spitale către nivelul asistenței medicale primare, este în curs de punere în aplicare un nou concept pentru centrele de asistență medicală primară și investiții, care vizează extinderea treptată a utilizării serviciilor de e-sănătate. În perioada 2017-2018 au fost introduse noi tipuri de servicii de îngrijire comunitară și de servicii de îngrijire la domiciliu fapt care reflectă cererea tot mai mare de servicii de îngrijire pe termen lung. În ciuda potențialului lor, impactul măsurilor din domeniul pensiilor și al asistenței medicale asupra sustenabilității finanțelor publice nu s-a concretizat până în prezent.

- (8) În ultimul deceniu, Malta a cunoscut o orientare accentuată către sectorul serviciilor, cu un accent puternic pe domenii de interes internațional, cum ar fi serviciile financiare, turismul și jocurile de noroc la distanță. Extinderea sectorului serviciilor a contribuit la stimularea creșterii economice și la dezvoltarea unui important excedent de cont curent. În același timp, dependența tot mai mare de sectoare considerate a fi vulnerabile la riscuri care amenință integritatea financiară creează provocări pentru cadrul de guvernare, exercitând presiuni asupra capacității de supraveghere și de asigurare a aplicării legislației. În special, având în vedere dimensiunea sectorului financiar și a sectorului jocurilor de noroc, eforturile de a atrage operatori de criptomonede necesită o aplicare eficace a măsurilor de combatere a spălării banilor. Creșterea recentă a resurselor umane și financiare ale Uniunii de analiză a informațiilor financiare, precum și consolidarea procedurilor și proceselor acestea sunt măsuri pozitive în acest sens. Deficiențele în materie de guvernare, în special în ceea ce privește combaterea corupției, ar putea, de asemenea, afecta negativ mediul de afaceri și investițiile. În special, există un risc de conflict de interese la diferite niveluri de guvernare. Mai mult, unitatea pentru infracțiuni economice din cadrul poliției nu dispune în prezent de personal suficient. În acest context, este important să se creeze un cadru legislativ consolidat, care să fie pus în aplicare în timp util și cu rigurozitate. Îmbunătățirea cadrului de guvernare și asigurarea punerii în aplicare efective reprezintă un element esențial pentru menținerea atractivității Maltei și pentru protejarea economiei de riscurile reputaționale.
- (9) Sectorul asigurărilor este expus unor riscuri de supraveghere pasivă; pentru atenuarea acestora, cooperarea dintre autoritățile de supraveghere interne și cele externe este esențială. Spre deosebire de sectorul bancar, supravegherea filialelor din sectorul asigurărilor face obiectul supravegherii la domiciliu, și anume societățile de asigurare care sunt înregistrate în Malta și desfășoară activități în alte țări se află sub supravegherea directă a autorității de reglementare malteze. Cu toate acestea, capacitatea de supraveghere nu a fost consolidată suficient, până în prezent. În plus, complexitatea modelelor de afaceri și a produselor din domeniul asigurărilor, combinată cu existența unui apetit ridicat pentru crearea unor entități de asigurări specializate și extinderea acestora necesită o supraveghere strictă.
- (10) Reformele care vizează îmbunătățirea în continuare a independenței sistemului judiciar și de justiție sunt în curs. Printre acestea se numără, în special, instituirea unui nou serviciu de urmărire penală, independent de procurorul general și de poliție, astfel cum a recomandat și Comisia pentru democrație prin drept (Comisia de la Veneția) a Consiliului Europei într-un aviz privind Malta, adoptat în decembrie 2018. În plus, existența unui cadru de guvernare consolidat, inclusiv a unei executări judiciare efective și a unei combateri eficace a corupției, este o condiție prealabilă pentru valorificarea tuturor beneficiilor investițiilor.
- (11) Proportia de întreprinderi inovatoare este în continuare redusă. Performanța în materie de cercetare și inovare trebuie să fie consolidată prin intermediul specializării inteligente, astfel încât aceasta să contribuie la creșterea productivității. Malta nu a formulat încă o strategie coerentă, cuprinzătoare și pe termen lung privind competitivitatea, care să permită economiei interne să avanseze în lanțul valoric. Având în vedere specializarea Maltei în serviciile cu creștere rapidă și aspirațiile sale legate de tehnologia blockchain, este esențial să se investească și mai mult în capacitatea administrativă și de supraveghere. În plus, creșterea performanței în materie de inovare a Maltei va necesita investiții suplimentare în active necorporale, inclusiv în cercetare și dezvoltare, abordarea deficitelor și a lacunelor în materie de competențe și facilitarea legăturilor dintre știință și mediul de afaceri, toate în cadrul unei guvernări mai eficace a sistemului de cercetare și inovare.

- (12) Malta trebuie să promoveze trecerea la o economie mai durabilă și mai eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, de exemplu prin investiții în potențialul neexploatat privind eficiența energetică și sursele regenerabile de energie, ciclul de gestionare a apei, gestionarea deșeurilor, abordarea problemei emisiilor tot mai mari generate de sistemele de climatizare, combaterea schimbărilor climatice și o mobilitate durabilă care va reduce emisiile provenite din transportul rutier. Având în vedere numărul limitat de alternative, în ceea ce privește transportul și naveta, la deplasarea cu autoturismul, precum și gradul ridicat de pătrundere a autoturismelor, congestiunea rutieră este unul dintre punctele cele mai slabe ale mediului de afaceri din Malta și rămâne o provocare majoră. În plus, emisiile de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier au crescut în ultimii 5 ani. Ponderea energiei din surse regenerabile în mixul energetic a crescut la 7,2 % în 2017, cu puțin peste nivelul traiectoriei indicative de 6,5 % pentru 2017-2018. Cu toate acestea, consumul final de energie al Maltei este în continuă creștere. Sunt necesare investiții suplimentare în toate sectoarele, pe termen scurt, în vederea îndeplinirii obiectivelor naționale pentru 2020 privind energia din surse regenerabile și eficiența energetică. Ar trebui puse în aplicare măsuri de finanțare sau de sprijin pentru cercetare și dezvoltare în vederea conceperii unor tehnologii noi/îmbunătățite care să abordeze problemele de mediu și schimbările climatice. Costurile sociale și de mediu ale exploziei pieței imobiliare necesită o monitorizare mai atentă. Pentru a limita impactul asupra mediului al eliminării deșeurilor din construcții, ar trebui ca aceasta să fie supusă principiilor economiei circulare. Trebuie să se acorde atenție consecințelor economice și sociale ale creșterii costului locuințelor.
- (13) Rata de ocupare a forței de muncă în Malta, care în prezent este peste media Uniunii, continuă să crească. În acest domeniu, o atenție deosebită ar putea fi acordată persoanelor cu handicap. Disparitatea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă rămâne cea mai ridicată din Uniune, iar participarea femeilor pe piața forței de muncă scade după vârsta de 40 de ani, în mare parte din cauza responsabilităților de îngrijire pe care le au acestea. Un sprijin mai mare pe piața forței de muncă pentru persoanele șomere care asigură servicii informale de îngrijire ar putea reduce această disparitate. Dependența din ce în ce mai mare de forța de muncă străină pentru a aborda deficitul de forță de muncă și de competențe creează provocări sociale și de sustenabilitate. Inițiativele de politică în domeniul pieței forței de muncă, al competențelor și al incluziunii sociale ar putea beneficia de pe urma unei mai bune monitorizări și evaluări.
- (14) Malta investește sume relativ ridicate în educație și formare, însă, deși nivelul general de participare și absolvire a crescut, acest lucru nu se reflectă încă în rezultate mai bune pentru toți cetățenii. Strategia de investiții ar beneficia de pe urma acordării unei atenții sporite corectării dezavantajelor sociale, pentru a fi în conformitate cu principiul privind calitatea și educația favorabilă incluziunii al Pilonului european al drepturilor sociale. Măsurile adoptate în cursul ultimului deceniu au dus la o reducere a ratei de părăsire timpurie a școlii, însă rata este în continuare una dintre cele mai ridicate din Uniune. Măsurile recente urmăresc, de asemenea, îmbunătățirea caracterului favorabil incluziunii al învățământului terțiar, dar rata de absolvire la acest nivel rămâne sub media Uniunii și are drept rezultat provocări în materie de competențe. Participarea la învățarea în rândul adulților este în creștere, dar este în continuare redusă pentru persoanele cu un nivel scăzut de calificare și pentru persoanele inactive.
- (15) Combaterea planificării fiscale agresive este esențială pentru ca sistemele fiscale să devină mai eficiente și mai echitabile, astfel cum se recunoaște în Recomandarea din 2019 pentru zona euro. Efectele de propagare între statele membre ale strategiilor de planificare fiscală agresivă ale contribuabililor impun o acțiune coordonată a politicilor naționale care să completeze legislația Uniunii. Malta a adoptat măsuri de combatere a planificării fiscale agresive, însă nivelul ridicat al plăților de redevențe și dividende exprimate ca procent din PIB indică faptul că normele fiscale ale Maltei pot fi utilizate de societăți comerciale care practică planificarea fiscală agresivă. Din cauza faptului că nu se rețin la sursă taxele și impozitele pentru dividendele, dobânzile și redevențele plătite de societățile cu sediul în Malta către alte țări (cu alte cuvinte de la rezidenți din Uniune către rezidenți din țări terțe), s-ar putea ca respectivele plăți să evite complet impunerea dacă nu sunt impozitate nici în țara destinatară. În timp ce regimul maltez al deducerii dobânzilor naționale va contribui la reducerea favorizării finanțării prin îndatorare în detrimentul capitalului, normele anti-abuz ale acestui regim, combinate cu o rată ridicată și un regim axat pe stocuri, justifică o monitorizare atentă pentru a preveni orice utilizare abuzivă a planificării fiscale agresive. Deși Programul maltez pentru investitori individuali și Programul maltez privind permisul de ședere și vizele nu acordă în mod automat o rezidență fiscală, este posibil ca, dacă sunt îndeplinite anumite cerințe, veniturile să fie scutite în temeiul regimului „non-dom”, fără cerințe substanțiale privind prezența fizică, cu condiția ca veniturile să nu fie transferate Maltei. Acestea pot facilita practicile de planificare fiscală agresivă și au fost incluse în lista OCDE privind practicile cu un risc potențial ridicat de a fi utilizate abuziv pentru a eluda schimbul automat de informații privind conturile financiare.
- (16) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru ar permite Maltei să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate.

- (17) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Maltei, pe care a publicat-o în raportul de țară din 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019 și Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Maltei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernantei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică fiscal-bugetară și socioeconomică sustenabilă în Malta, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (18) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 al Maltei prin prisma acestei evaluări și a emis un aviz ⁽⁷⁾ conform căruia este de așteptat ca Malta să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, Malta să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să asigure sustenabilitatea fiscală a sistemelor de sănătate și de pensii, inclusiv prin limitarea pensionării anticipate și ajustarea vârstei legale de pensionare, având în vedere creșterea preconizată a speranței de viață.
2. Să abordeze caracteristicile sistemului fiscal care ar putea facilita planificarea fiscală agresivă de către persoane fizice și de către multinaționale, în special prin intermediul plăților către exterior. Să consolideze cadrul general de guvernanță, inclusiv prin continuarea eforturilor de depistare și urmărire penală a cazurilor de corupție. Să continue progresele în curs în ceea ce privește consolidarea cadrului de combatere a spălării banilor, în special cu privire la măsurile de asigurare a punerii în aplicare. Să consolideze independența sistemului judiciar, în special a garanțiilor privind numirile și destituirile din cadrul sistemului judiciar și să înființeze un organ de urmărire penală separat.
3. Să concentreze politica economică legată de investiții asupra cercetării și inovării, gestionării resurselor naturale, eficienței resurselor și a energiei, transportului durabil, reducerii congestiei traficului și asupra educației și formării favorabile incluziunii.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

⁽⁷⁾ În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Țărilor de Jos pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Țărilor de Jos pentru 2019**

(2019/C 301/19)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ⁽²⁾, în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Țările de Jos ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro („recomandările pentru zona euro”).

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Țările de Jos ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1 și 3 de mai jos. Mai concret, măsurile de investiții și măsurile care sprijină creșterea salariilor vor contribui la punerea în aplicare a primei recomandări referitoare la reechilibrarea zonei euro, măsurile fiscale vor contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări referitoare la combaterea planificării fiscale agresive, iar reducerea stimulentei fiscale în favoarea îndatorării gospodăriilor va contribui la punerea în aplicare a celei de a patra recomandări referitoare la reducerea stimulentei fiscale în favoarea îndatorării.
- (3) Raportul de țară pentru Țările de Jos din 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Țările de Jos în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 27 februarie 2019. În urma analizei sale, Comisia a concluzionat că Țările de Jos se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, nivelul ridicat al datoriei private și excedentul important de cont curent constituie surse de dezechilibre care au un impact transfrontalier. Susținută de creșterea economică, ponderea datoriei private în PIB a continuat să descrească atât în ceea ce privește datorii întreprinderilor, cât și cele ale gospodăriilor, chiar dacă rămâne în continuare la un nivel înalt. Datoria nominală a gospodăriilor crește însă treptat pe fondul unei creșteri a prețurilor locuințelor.
- (4) La 29 aprilie 2019, Țările de Jos și-au prezentat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernanta economică.
- (6) În prezent, Țările de Jos fac obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. Potrivit Programului său de stabilitate pentru 2019, guvernul intenționează să reducă excedentul bugetar de la 1,5 % din produsul intern brut (PIB) în 2018 la 0,0 % din PIB în 2022. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁶⁾, obiectivul bugetar pe termen mediu – un deficit structural de 0,5 % din PIB – continuă să fie depășit pe întreaga perioadă a programului. Programul de stabilitate pentru 2019 previzionează o scădere a ponderii datoriei publice în PIB de la 52,4 % în 2018 la 44,6 % în 2022. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se estimează că soldul structural va scădea de la un excedent de 0,8 % din PIB în 2018 la 0,7 % din PIB în 2019, respectiv la 0,2 % din PIB în 2020, depășind astfel obiectivul bugetar pe termen mediu. Se estimează că datoria publică se va menține pe o traiectorie descendentă fermă. Consiliul consideră că, în general, conform previziunilor, Țările de Jos vor respecta în 2019 și 2020 dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere. În același timp, consideră că ar fi important ca Țările de Jos să impulsioneze investițiile prin intermediul politicilor sale bugetare și structurale, vechind totodată la respectarea obiectivului bugetar pe termen mediu.

⁽⁴⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 80.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁶⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și măsurile temporare, recalculat de Comisie prin metoda stabilită de comun acord.

- (7) În ceea ce privește sustenabilitatea bugetară, creșterea preconizată a cheltuielilor publice pentru serviciile de îngrijire de lungă durată poate ridica riscuri medii pentru sustenabilitatea pe termen lung. În 2015, guvernul a plasat o parte semnificativă din sistemul de îngrijire de lungă durată în responsabilitatea municipiilor pentru a îmbunătăți eficiența acestuia și a diminua cheltuielile publice. Trebuie monitorizat impactul acestei reforme asupra sustenabilității bugetare.
- (8) Începând din noiembrie 2018, fondurile aferente Fondului de garantare a depozitelor, o entitate juridică independentă, au fost transferate dintr-un cont segregat al băncii centrale a Țărilor de Jos într-un cont al Trezoreriei. Fondul de garantare a depozitelor din Țările de Jos a fost constituit treptat și se ridică în prezent la aproximativ 1 miliard EUR, urmând ca băncile să contribuie cu alte 4 miliarde EUR până în 2024, sumă care ar fi trebuit să fie investită într-un portofoliu diversificat de active cu grad scăzut de risc, în conformitate cu Directiva 2014/49/UE din 16 aprilie 2014 a Parlamentului European și a Consiliului (7) (Directiva privind schemele de garantare a depozitelor). Transferul contului aferent fondului reduce nivelul datoriei brute, însă nu are niciun impact asupra deficitului public. În urma acestui transfer, Trezoreria va putea să utilizeze fondurile pentru finanțarea cheltuielilor publice, dar va trebui să pună la dispoziție fondurile în cazul în care este necesar să se efectueze plăți către deponenți sau să se finanțeze intervenții în conformitate cu mandatul său legal, ceea ce poate avea un impact asupra stabilității financiare.
- (9) Gospodăriile din Țările de Jos se caracterizează prin deținerea unui volum important de active nelichide în sectorul locuințelor și al pensiilor și printr-un nivel ridicat de îndatorare. Din cauza acestor bilanțuri lungi, gospodăriile sunt vulnerabile la șocurile financiare și economice. Nivelul ridicat de îndatorare a gospodăriilor se explică prin scutirile fiscale considerabile acordate pentru dobânzile ipotecare, dar și prin lipsa unui segment de mijloc care să funcționeze adecvat pe piața locuințelor de închiriat și prin economiile substanțiale acumulate din pensiile obligatorii. Una dintre principalele dificultăți în abordarea problemei îndatorării ridicate a gospodăriilor o reprezintă piața locuințelor, marcată de rigidități și stimulente cu efect de denaturare a concurenței care s-au acumulat de-a lungul deceniilor și care modelează practicile în materie de finanțare a locuințelor și de economii sectoriale. Începând din 2012, au fost luate diverse măsuri care au remediat parțial această problemă. Accelerarea anunțată a reducerii posibilităților de deducere fiscală a dobânzilor ipotecare a fost consacrată într-un act legislativ și se va aplica începând din 2020. În ciuda acestor măsuri, scutirile de taxe aplicate în cazul plăților ipotecare rămân ridicate și continuă să favorizeze într-o măsură semnificativă îndatorarea gospodăriilor. În același timp, fiind singurul segment nesubvenționat, piața privată a locuințelor de închiriat rămâne insuficient dezvoltată, reprezentând 13 % din totalul locuințelor. Lipsa unui segment de mijloc care să funcționeze adecvat pe piața locuințelor de închiriat încurajează cumpărarea mai degrabă decât închirierea de locuințe, ceea ce favorizează o rată ridicată a datoriilor în raport cu veniturile și accentuează vulnerabilitatea financiară a gospodăriilor.
- (10) Cu toate că este performant din perspectiva adecvării pensiilor și a sustenabilității bugetare, sistemul de pensii este deficitar din punctul de vedere al echității între generații, al transparenței drepturilor de pensie și al flexibilității. În plus, contribuțiile la sistemul de pensii ocupaționale sunt mari și fluctuează în funcție de performanța fondurilor de pensii. Această situație poate afecta în mod prociclic cheltuielile gospodăriilor. O reformă a sistemului de pensii ar putea conduce, pe durata ciclului de viață, la reducerea contribuțiilor obligatorii la sistemul de pensii și la un consum mai stabil (sau la „nivelarea consumului”). Guvernul intenționează să reformeze în mod substanțial cel de al doilea pilon al sistemului de pensii pentru a îmbunătăți acoperirea acestuia și asigura o mai mare transparență, flexibilitate și echitate actuarială a acestuia. Reformarea simultană a instituțiilor de pe piața locuințelor și a sistemului de pensii ar putea scurta bilanțurile gospodăriilor și reduce vulnerabilitatea gospodăriilor la șocurile financiare și economice, ceea ce poate avea efecte benefice pentru reziliența macroeconomică și creșterea economică.
- (11) În pofida ratei scăzute a șomajului, a nivelului ridicat al locurilor de muncă vacante și a penuriei crescânde de forță de muncă, creșterea salariilor nominale a rămas moderată până în prezent (1,1 % în 2017 și 2,4 % în 2018). Salariile fixate prin contracte colective de muncă au crescut în medie cu 2,1 % în 2018, în timp ce salariile din sectorul public au crescut într-un ritm mai rapid (cu 3 % în a doua jumătate a anului 2018). În plus, au fost încheiate acorduri salariale care au condus la o creștere nominală cu 7 % în doi ani a salariilor pentru toți funcționarii publici din administrația centrală. Au fost furnizate fonduri suplimentare pentru a majora salariilor cadrelor didactice din învățământul primar. În plus, guvernul a adoptat mai multe măsuri fiscale care reduc sarcina fiscală asupra veniturilor salariale și urmăresc să majoreze venitul disponibil net al gospodăriilor populației în activitate. Impulsionarea creșterii în continuare a venitului disponibil al gospodăriilor prin consolidarea condițiilor favorabile creșterii salariilor și prin reformarea celui de al doilea pilon al sistemului de pensii în sensul unei mai mari transparențe, echități între generații și reziliențe la șocuri ar sprijini cererea internă și ar contribui la reechilibrarea zonei euro.

(7) Directiva 2014/49/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind schemele de garantare a depozitelor (JO L 173, 12.6.2014, p. 149).

- (12) Combaterea planificării fiscale agresive este esențială pentru ca sistemele fiscale să devină mai eficiente și mai echitabile, astfel cum se recunoaște în Recomandarea din 2019 pentru zona euro. Efectele de propagare între statele membre ale strategiilor de planificare fiscală agresivă ale contribuabililor impun o acțiune coordonată a politicilor naționale care să completeze legislația Uniunii. Țările de Jos au adoptat măsuri de descurajare a planificării fiscale agresive, dar volumul mare de plăți aferente dividendelor, redevențelor și dobânzilor efectuate prin Țările de Jos sugerează faptul că normele fiscale ale țării sunt utilizate în avantajul lor de întreprinderile care practică o planificare fiscală agresivă. O mare parte din investițiile străine directe sunt deținute de entități cu scop special. Din cauza faptului că nu se rețin taxe și impozite la sursă pentru plățile către exterior (de exemplu plățile efectuate de rezidenți ai Uniunii către rezidenți din țări terțe) reprezentând redevențe și dobânzi, este posibil ca respectivele plăți să se sustragă cu totul taxelor și impozitelor în cazul în care nu sunt supuse impozitării nici în jurisdicția destinatară. Anunțarea programului de reformă privind impozitarea, care prevede inclusiv reținerea la sursă a taxelor și impozitelor pe plățile reprezentând redevențe și dobânzi în caz de abuz sau de plăți efectuate în jurisdicții cu un nivel redus de impozitare, reprezintă un pas înainte pentru reducerea planificării fiscale agresive și ar trebui să fie monitorizată îndeaproape.
- (13) Creșterea în ultimii ani a ratei de ocupare s-a datorat în principal contractelor de muncă temporară și activităților independente, deși creșterea locurilor de muncă pentru angajații cu contracte pe durată nedeterminată a depășit recent creșterea locurilor de muncă cu caracter temporar. În ciuda acestui fapt, procentul contractelor de muncă flexibile rămâne ridicat și reprezintă un segment substanțial din piața forței de muncă. Procentul ridicat de contracte temporare și creșterea rapidă a numărului lucrătorilor care desfășoară activități independente fără salariați se reflectă în contextul diferențelor mari constatate în ceea ce privește reglementările aplicabile în materie de muncă și protecție a muncii, precum și în diferențele dintre legislația fiscală și cea în materie de securitate socială. A fost adoptat un pachet de măsuri (legislația privind piața forței de muncă în echilibru, „Wet Arbeidsmarkt in Balans”) menit să faciliteze angajarea lucrătorilor cu contracte pe durată nedeterminată și să reducă flexibilitatea contractelor flexibile. Punerea în aplicare a acestor măsuri (care ar trebui să intre în vigoare în 2020) ar trebui monitorizată îndeaproape. În plus, au fost anunțate măsuri prin care obligația impusă angajatorilor de a continua să plătească salarii angajaților în caz de boală pentru o perioadă de doi ani ar urma să devină mai puțin constrângătoare. Cu toate acestea, până în prezent nu au fost adoptate alte măsuri concrete. Prin urmare, o parte din acești factori instituționali fac ca lucrătorii să fie în continuare incitați financiar să desfășoare activități independente sau să adopte statutul de lucrător care desfășoară o activitate independentă fără salariați. Persoanele care desfășoară activități independente sunt, în majoritatea cazurilor, insuficient asigurate în caz de handicap, șomaj și riscuri legate de bătrânețe, ceea ce ar putea afecta sustenabilitatea sistemului de securitate socială pe termen lung. De asemenea, a fost suspendată până în 2020 aplicarea oricăror măsuri de combatere a problemei activității independente fictive.
- (14) În ciuda unei piețe a forței de muncă în general performante, promovarea egalității de șanse în materie de ocupare a forței de muncă și incluziunea activă rămân provocări importante, în special pentru persoanele provenite dintr-un context de migrație, pentru cele care își desfășoară activitatea la periferia pieței forței de muncă și pentru cele care sunt inactive din punct de vedere economic. În plus, există încă un potențial neexploatat în materie de forță de muncă, în special în rândul numărului mare de femei care lucrează cu fracțiuni de normă.
- (15) Competențele tehnice și digitale și profesioniștii calificați sunt factori decisivi pentru capacitatea de inovare a economiei Țărilor de Jos și pentru creșterea productivității. De aceea este cu atât mai necesar să se investească mai mult în formare, inclusiv în programe de formare în materie de competențe digitale, și să fie promovate modalități flexibile de perfecționare și de recalificare profesională. Îmbunătățirea capacității de inovare a societății necesită, la rândul său, investiții care să sprijine educația în domeniul științei, al tehnologiei, al ingineriei și al matematicii. În plus, stimularea investițiilor în competențe, educație și formare este esențială pentru îmbunătățirea accesului la piața forței de muncă și a capacității de inserție profesională a persoanelor aflate la periferia pieței forței de muncă, promovându-se în același timp egalitatea de șanse și incluziunea activă.
- (16) Cu toate că intensitatea investițiilor în cercetare și dezvoltare a ajuns în Țările de Jos la peste 2 %, aceasta este în continuare mult sub obiectivul național de 2,5 % și sub nivelul țărilor cu cele mai bune performanțe în domeniu. Țările de Jos sunt, din punctul de vedere al productivității, una dintre țările cele mai performante în mai multe sectoare. Prin urmare, creșterea susținută a productivității depinde într-o măsură semnificativă de inovare. Investițiile suplimentare în cercetare și dezvoltare și în inovare, în special în sectorul privat, ar contribui la atingerea acestui obiectiv.
- (17) Tranziția energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră necesită investiții substanțiale pentru a se asigura o dezvoltare economică mai durabilă și mai eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor. Probabil că Țările de Jos își vor depăși țintele fixate pentru 2020 în materie de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, în schimb atingerea țintelor fixate pentru 2030 va necesita măsuri suplimentare. Țintele în materie de eficiență energetică primară și de energie din surse regenerabile fixate pentru 2020 nu vor putea fi atinse fără măsuri suplimentare. Ținta urmărită de Țările de Jos pentru 2023 în materie de energie din surse regenerabile, definită în acordul neerlandez privind energia, va putea fi atinsă datorită investițiilor realizate în parcuri eoliene offshore. Până la sfârșitul anului 2019, guvernul intenționează să adopte un plan național privind energia și clima care să ofere o imagine de ansamblu asupra nevoilor sale de investiții până în 2030 pentru diferitele componente ale uniunii energetice, inclusiv energia din surse regenerabile, eficiența energetică, securitatea aprovizionării, atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea.

- (18) Congestionarea traficului rămâne o problemă în Țările de Jos, o țară cu o mare densitate a populației și bine dotată și un actor-cheie în sectorul logistic din Uniune, având cel mai mare port din Uniune, la Rotterdam, și unul dintre cele mai mari aeroporturi, la Schiphol. Pentru a aborda această problemă s-au realizat lucrări suplimentare de infrastructură, însă situația este în continuare preocupantă, generând costuri sociale ridicate și numeroase ore irosite în blocajele din trafic.
- (19) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la rezolvarea unora dintre nevoile identificate în recomandări, în special în domeniile vizate în anexa D la raportul de țară din 2019. Acest lucru ar permite Țărilor de Jos să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate.
- (20) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Țărilor de Jos, pe care a publicat-o în raportul de țară din 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019, Programul național de reformă pentru 2019 și măsurile luate în vederea punerii în aplicare a recomandărilor adresate Țărilor de Jos în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernancei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Țările de Jos, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (21) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 prin prisma acestei evaluări și consideră ⁽⁸⁾ că este de așteptat ca Țările de Jos să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere.
- (22) Din perspectiva bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a acestei evaluări, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1 și 3 de mai jos. Aceste recomandări contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a Recomandării din 2019 pentru zona euro, în special a primei și a celei de a patra recomandări pentru zona euro. Politicile bugetare menționate în recomandarea 3 contribuie, printre altele, la soluționarea dezechilibrelor legate de excedentul de cont curent,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, Țările de Jos să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să reducă stimulentele fiscale în favoarea îndatorării gospodăriilor și denaturările de pe piața locuințelor, inclusiv prin sprijinirea dezvoltării sectorului privat al locuințelor de închiriat. Să asigure o mai mare transparență, echitate între generații și reziliență la șocuri a celui de al doilea pilon al sistemului de pensii. Să pună în aplicare politici care să asigure creșterea venitului disponibil al gospodăriilor, inclusiv prin consolidarea condițiilor favorabile creșterii salariilor, respectând totodată rolul partenerilor sociali. Să abordeze caracteristicile sistemului fiscal care pot facilita planificarea fiscală agresivă, în special prin intermediul plăților în străinătate, în particular prin punerea în aplicare a măsurilor anunțate.
2. Să reducă stimulentele pentru desfășurarea de activități independente fără angajați, promovând totodată o protecție socială adecvată a persoanelor care desfășoară activități independente, și să combată problema activității independente fictive. Să consolideze învățarea cuprinzătoare pe tot parcursul vieții și să ofere programe de perfecționare a competențelor, în special pentru persoanele aflate la periferia pieței forței de muncă și pentru persoanele inactive economic.
3. Să utilizeze politicile bugetare și structurale pentru a impulsiunea investițiile, veghind totodată la respectarea obiectivului bugetar pe termen mediu. În cadrul politicii economice legate de investiții, să pună accentul pe cercetare și dezvoltare, în special în sectorul privat, pe energia din surse regenerabile, pe eficiența energetică și pe strategiile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și pe eliminarea blocajelor din transporturi.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

⁽⁸⁾ În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Austriei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de stabilitate al Austriei pentru 2019**

(2019/C 301/20)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european 2019 pentru coordonarea politicilor economice. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾, Comisia a adoptat Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Austria ca fiind unul dintre statele membre pentru care ar urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro („recomandările pentru zona euro”).

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere corelațiile dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Austria ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1-3 de mai jos. În special, concentrarea politicii economice legate de investiții pe domeniile specificate va contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro, în ceea ce privește sprijinirea investițiilor, în timp ce recomandarea privind reducerea impozitării muncii abordează cea de a treia recomandare pentru zona euro, în ceea ce privește funcționarea pieței forței de muncă.
- (3) Raportul de țară privind Austria pentru 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Austria în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări, adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor din anii precedenți și progresele realizate de Austria în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.
- (4) La 24 aprilie 2019, Austria și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care va utiliza dispoziția menționată anterior în orientările privind aplicarea măsurilor de corelare între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (6) În prezent, Austria se încadrează în componenta preventivă a Pactului de stabilitate și de creștere și face obiectul regulii privind datoria. În cadrul Programului său de stabilitate pentru 2019, guvernul preconizează că soldul total se va îmbunătăți de la un excedent de 0,1 % din produsul intern brut (PIB), în 2018, la un excedent de 0,3 % din PIB, în 2019, reducându-se, treptat, pentru a ajunge la o poziție bugetară echilibrată, în 2023. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁶⁾, obiectivul bugetar pe termen mediu – un deficit structural de 0,5 % din PIB – continuă să fie depășit, pe întreaga perioadă de programare. În conformitate cu Programul de stabilitate, se estimează că ponderea generală a datoriei publice în PIB va scădea, treptat, de la 73,8 % din PIB, în 2018, la 59,8 % din PIB, în 2023. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este favorabil. Riscurile care stau la baza planificării bugetare pe termen mediu par să fie moderate și vizează în principal punerea în aplicare anunțată a economiilor de costuri în administrația publică, ce urmează să fie utilizate pentru a finanța reforma planificată a impozitului pe venitul persoanelor fizice și a impozitului pe profitul societăților.
- (7) La 13 iulie 2018, Consiliul a recomandat Austriei să își atingă obiectivul bugetar pe termen mediu în 2019, ținând seama de marjele permise în caz de evenimente neobișnuite, pentru care se acceptă o abatere temporară. Acest obiectiv este în concordanță cu o rată maximă de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete ⁽⁷⁾ de 2,9 %, care corespunde unei ameliorări a soldului structural cu 0,3 % din PIB. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se preconizează că soldul structural se va îmbunătăți de la -0,1 % din PIB în 2019 la 0,0 % din PIB în 2020, situându-se peste obiectivul bugetar pe termen mediu. Se preconizează că Austria se va conforma regulii privind datoria în 2019 și în 2020. Per ansamblu, în opinia Consiliului, se preconizează că Austria va respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în 2019 și 2020.

⁽⁴⁾ JO C 320, 10.9.2019, p. 84.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁶⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și măsurile temporare, recalculat de Comisie prin aplicarea metodologiei stabilite de comun acord.

⁽⁷⁾ Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de patru ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

- (8) Austria se confruntă, pe termen lung, cu riscuri medii în materie de sustenabilitate a finanțelor publice. Aceste riscuri sunt cauzate de creșterea preconizată a cheltuielilor publice în domeniul asistenței medicale, al îngrijirii pe termen lung și al pensiilor. Chiar dacă acoperirea serviciilor de asistență medicală este, în general, ridicată în Austria, se estimează că cheltuielile publice în domeniul asistenței medicale vor crește cu 1,3 puncte procentuale, ajungând la 8,3 % din PIB până în 2070, depășind, prin urmare, creșterea medie a Uniunii de 0,9 puncte procentuale. Se preconizează o dublare, până în 2070, a cheltuielilor publice cu serviciile de îngrijire pe termen lung, de la 1,9 % la 3,8 % din PIB. Ca urmare a introducerii plafoanelor de cheltuieli prin Legea egalizării financiare din 2017 și prin reforma privind asistența medicală primară, care vizează reducerea dependenței excesive de sectorul spitalicesc, a început să se abordeze problema sustenabilității. Legea privind organizarea sistemului de securitate socială, recent adoptată, poate conduce la economii în materie de costuri de guvernare și de costuri administrative, dar va genera costuri inițiale. Calitatea și rentabilitatea ar putea fi susținute în continuare prin realizarea unor achiziții publice mai eficiente (de exemplu, licitații la nivelul Uniunii, utilizarea altor criterii de atribuire decât cele bazate pe prețuri și regruparea ofertelor între regiuni) și prin recurgerea, pe o scară mai largă, la soluțiile de e-sănătate. În domeniul serviciilor de îngrijire pe termen lung, se estimează că măsurile de politică recente, cum ar fi decizia de eliminare a obligației pacienților de a-și utiliza propriile resurse pentru finanțarea serviciilor spitalicești pe termen lung, vor contribui mai degrabă la creșterea cheltuielilor, decât la limitarea lor.
- (9) Cheltuielile cu pensiile ar atinge un nivel maxim în 2036, ajungând la un procentaj din PIB care este cu 1,2 puncte procentuale peste nivelul de referință din 2016. Reformele anterioare au reușit să ofere cetățenilor stimulente pentru a se pensiona mai târziu (vârsta efectivă de ieșire de pe piața forței de muncă a crescut cu aproximativ 1,5 ani pentru bărbați și cu 1 an pentru femei, în perioada 2014-2017). Cu toate acestea, eliminarea decalajului dintre vârsta legală și vârsta efectivă de pensionare rămâne o provocare și ar trebui să se promoveze prelungirea vieții profesionale. În plus, adaptarea vârstei minime, atât în cazul pensionării anticipate, cât și în cel al pensionării la termen, ar contribui la îmbunătățirea sustenabilității pe termen lung în contextul unei societăți în curs de îmbătrânire. Introducerea unei legături automate între vârsta legală de pensionare și creșterea speranței de viață în viitor ar putea reduce cheltuielile publice cu pensiile. Se estimează că reducerea acestor cheltuieli va fi de 2,4 puncte procentuale din PIB în perioada 2016-2070, compensând astfel creșterea pe care menținerea politicii actuale ar avea-o ca rezultat.
- (10) Federalismul fiscal al Austriei conduce la o necorelare semnificativă între responsabilitățile în materie de cheltuieli și cele în materie de colectare de venituri, la nivel subnațional. Bugetele subnaționale se bazează mai degrabă pe un sistem complex de partajare a impozitelor și de transferuri interguvernamentale, decât pe autonomia fiscală. Acest lucru afectează atât transparența fiscală, cât și responsabilitatea politică și oferă puține stimulente pentru utilizarea eficientă a cheltuielilor publice. Legea din 2017 privind relațiile fiscale interguvernamentale a introdus o serie de modificări pentru a raționaliza relațiile fiscale dintre diferitele niveluri de guvernare. Printre modificări se numără simplificarea distribuirii impozitelor partajate, alocarea unei surse proprii de venituri pentru landuri (*Länder*) și obținerea unui acord cu privire la realizarea unor reforme suplimentare pentru o alocare mai transparentă a responsabilităților legislative și executive între nivelurile de guvernare. În ceea ce le privește pe acestea din urmă, *Kompetenzbereinigungspaket* reprezintă un prim pas către clarificarea responsabilităților, întrucât realocă domeniile de politică comună fie (exclusiv) la nivel federal, fie la nivel de landuri (*Länder*) și reduce drepturile reciproce în materie de aprobare. Cu toate acestea, legea afectează doar un număr limitat de domenii de politică.
- (11) Structura fiscală a Austriei este caracterizată de o sarcină ridicată asupra forței de muncă (impozitele pe salarii și contribuțiile la asigurările sociale). Se preconizează că această sarcină va crește în timp, atât timp cât tranșele de impozitare nu sunt indexate în funcție de inflație. În 2017, ponderea impozitelor pe veniturile salariale în veniturile fiscale totale a fost de 55,3 %, fiind una dintre cele mai ridicate din Uniune (media: 49,7 %). Reformele recente, cum ar fi reducerea contribuțiilor la asigurările sociale pentru persoanele cu venituri mici și pentru angajatori, precum și reducerea impozitelor pentru părinții care lucrează, acordată prin intermediul noii deduceri fiscale „Family Bonus plus”, au contribuit la reducerea sarcinii fiscale asupra costului forței de muncă. Există în continuare posibilități de reorientare a mixului de politici fiscale către surse de impozitare care sprijină o creștere mai favorabilă incluziunii și mai durabilă. În special, se constată că impozitele recurente pe proprietățile imobiliare sunt relativ favorabile creșterii și progresive, întrucât persoanele cu venituri mai mari sunt susceptibile să dețină mai multe locuințe. Cu toate acestea, în Austria, din cauza unei baze de impozitare în mare măsură depășite, veniturile din impozitele recurente pe proprietățile imobiliare rămân scăzute, acestea fiind cu mult sub media Uniunii. O reevaluare a bazei de impozitare ar contribui la generarea unor venituri mai mari și ar aborda aspectele legate de echitate care apar atunci când valorile terenurilor/proprietăților imobiliare sunt decuplate de prețurile pieței. De asemenea, existența unor impozite pe avere eficiente și bine concepute ar putea conferi sistemului fiscal o mai mare echitate, în special în contextul inegalității frapante, în Austria, în ceea ce privește averea și în absența impozitelor pe succesiune și pe donații. În fine, taxele de mediu contribuie la internalizarea externalităților negative ale utilizării resurselor și ale activităților poluante legate de sănătate și mediu. În acest context, ar trebui să se reanalizeze tratamentul fiscal preferențial de care beneficiază în prezent aceste activități.

- (12) Piața forței de muncă se îmbunătățește; cu toate acestea, potențialul nevalorificat al capitalului uman împiedică productivitatea și creșterea pe termen lung, fiind necesare schimbări, în special în ceea ce privește femeile, lucrătorii cu un nivel scăzut de calificare, lucrătorii în vârstă și persoanele care provin dintr-un context de migrație. În ciuda unei rate globale ridicate de ocupare a forței de muncă în rândul femeilor (71,7 % în Austria, comparativ cu 67,4 % în Uniune, în 2018), numărul persoanelor angajate cu normă întreagă rămâne relativ scăzut. Numărul de locuri de muncă cu fracțiune de normă în rândul femeilor este cu mult peste media Uniunii (47,6 % în Austria, comparativ cu 30,8 % în Uniune, în 2018), această situație datorându-se, în principal, numărului insuficient de structuri de îngrijire a copiilor și proporției ridicate a femeilor care au sarcini de îngrijire neremunerate. Astfel cum sunt concepute în prezent, furnizarea de servicii de îngrijire a copiilor și concediile din motive familiale nu contribuie suficient la egalitatea de șanse între femei și bărbați pe piața muncii. Realizarea unor investiții suplimentare în servicii cu normă întreagă de îngrijire a copiilor și în școli cu program prelungit ar permite unui număr mai mare de femei să lucreze cu normă întreagă și ar contribui la valorificarea mai eficientă a potențialului de participare pe piața forței de muncă al femeilor și la îmbunătățirea productivității și a creșterii favorabile incluziunii pe termen lung. Munca cu fracțiune de normă a femeilor explică, de asemenea, o parte importantă a diferenței de remunerare neajustate între femei și bărbați, care rămâne vizibil peste media Uniunii (19,9 % în Austria, comparativ cu 16,0 % în Uniune, în 2017). Alte cauze importante ale acestui decalaj sunt suprareprezentarea femeilor în sectoarele slab plătite, segregarea legată de alegerea educației, subreprezentarea femeilor în funcțiile de conducere și de supraveghere, precum și întreruperile de carieră. În general, diferența semnificativă dintre bărbați și femei în ceea ce privește veniturile din pensii (40,5 % în Austria, comparativ cu 35,2 % în Uniune, în 2017) este, în mare parte, rezultatul acestor inegalități de gen în ceea ce privește veniturile, apărute pe parcursul vieții profesionale. În plus, persoanele cu locuri de muncă precare, dintre care majoritatea sunt femei, nu beneficiază de prestații de șomaj. Rata ridicată a șomajului în rândul persoanelor cu un nivel scăzut de calificare indică un potențial insuficient exploatat al pieței forței de muncă. Mai mult de 44 % din numărul total al șomerilor au absolvit doar ciclul primar de învățământ (până la învățământul secundar inferior, *Pflichtschule*). Politicile active în domeniul pieței forței de muncă, menite să încurajeze mai multe persoane să lucreze sau să își caute un loc de muncă, inclusiv oportunitățile de învățare pe tot parcursul vieții, rămân esențiale pentru valorificarea potențialului forței de muncă al lucrătorilor care provin dintr-un context de migrație și al adulților cu un nivel scăzut de calificare. Implicarea partenerilor sociali în procesul de luare a deciziilor pentru aceste politici a fost pusă în discuție, în ciuda faptului că este, în mod tradițional, puternică.
- (13) Penuria de lucrători calificați arată că trebuie să se investească mai mult în educația și formarea generale. Rezultatele în materie de educație pentru studenții defavorizați nu s-au îmbunătățit. Se menține un decalaj mare între rezultatele studenților care provin dintr-un context de migrație și rezultatele celorlalți studenți. Testarea națională din 2016 a confirmat faptul că nivelul competențelor de bază rămâne o provocare, întrucât aproximativ un sfert dintre elevii de clasa a 8-a nu fac față sau fac față doar parțial standardelor de învățământ în limba germană. Rezultatele pentru elevii care provin dintr-un mediu socioeconomic defavorizat sau/și dintr-un context de migrație s-au îmbunătățit foarte puțin în cadrul testelor naționale. Testarea internațională recentă a confirmat, de asemenea, accentuarea decalajului în materie de competențe de citire pentru elevii care provin dintr-un mediu socioeconomic defavorizat sau dintr-un context de migrație. În cadrul Programului privind evaluarea internațională a elevilor, elevii născuți în Austria au rezultate mai bune decât cei din prima generație de migranți, prezentând un decalaj ce corespunde unui număr de aproape trei ani de școlarizare. Reformele recente din domeniul educației subminează parțial eforturile de reformă anterioare și nu sunt conforme cu cele mai bune practici ale Uniunii și ale OCDE. În acest context, dezvoltarea școlilor cu program continuu a încetinit, iar activitățile de monitorizare a parcursului profesional al elevilor și de repartizare a acestora în funcție de rezultate în cadrul învățământului școlar general se intensifică. Pentru a aborda rezultatele inegale în materie de educație, cauzate de situația socioeconomică sau de contextul de migrație, este necesar să se efectueze investiții. Deși Austria are rezultate peste media de la nivelul Uniunii în ceea ce privește competențele digitale ale cetățenilor săi, aceasta se află în urma țărilor cu cele mai bune rezultate. Economia se confruntă cu o penurie din ce în ce mai mare de lucrători calificați în domeniul informatic, deoarece cererea tot mai mare nu este satisfăcută de o ofertă suficientă de absolvenți de studii informatice.
- (14) Austria este o țară care investește masiv în cercetare și dezvoltare, având obiective naționale ambițioase. Cu toate acestea, rezultatele în materie de cercetare și inovare nu sunt la nivelul rezultatelor liderilor Uniunii în domeniul inovării⁽⁸⁾. Sporirea investițiilor în cercetare și dezvoltare nu se traduce integral prin rezultate în materie de inovare și printr-o creștere a productivității. În special, Austria are rezultate slabe în ceea ce privește ocuparea forței de muncă în întreprinderile inovatoare cu creștere rapidă. Investițiile în cercetare și dezvoltare ar fi mai eficiente dacă ar fi transpuse pe deplin în excelență științifică și inovare revoluționară. În acest scop, ar trebui create legături mai multe și mai bune între știință și mediul de afaceri și ar trebui încurajată cooperarea între diferitele regiuni și cu alte țări în ceea ce privește prioritățile în materie de specializare inteligentă. În plus, efectuarea unor investiții suplimentare ar putea genera o creștere semnificativă a productivității și rezultate importante în materie de inovare, inclusiv în materie de ecoinovare, capacitate de inovare a întreprinderilor mici și mijlocii (denumite în continuare „IMM-uri”) și active necorporale complementare.

⁽⁸⁾ Astfel cum au fost definite în Tabloul de bord european privind inovarea 2018 – *Liderii în domeniul inovării*: SE, DK, FI, NL, UK, LU
Inovatori importanți: DE, BE, IE, AT, FR, SI.

- (15) Deși Austria înregistrează rezultate peste media Uniunii în ceea ce privește progresul global în materie de digitalizare, aceasta nu atinge nivelul liderilor Uniunii în domeniul inovării. Acest lucru este valabil atât pentru utilizarea tehnologiilor digitale, cât și pentru dezvoltarea acestora. Sectorul informației și tehnologiei din Austria este relativ mic și nu a cunoscut aceeași creștere ca sectoarele similare din țările considerate a fi „lideri în domeniul inovării”. În plus, zonele rurale nu dispun de conectivitate de mare viteză, ceea ce sporește decalajul dintre regiuni în ceea ce privește digitalizarea și capacitățile de inovare. Există, de asemenea, lacune semnificative în ceea ce privește infrastructura digitală în școli, de exemplu pentru acoperirea rețelelor locale cu acces pe suport radio. Austria a introdus o serie de programe de finanțare pentru a îmbunătăți conectivitatea la internet de mare viteză în întreaga țară. Relansarea strategiei globale de digitalizare a Austriei oferă oportunitatea de a adopta obiective și indicatori și, de asemenea, de a monitoriza progresele înregistrate în ceea ce privește investițiile publice și private necesare în domeniul digitalizării.
- (16) Creșterea eficienței energetice și a ponderii energiei din surse regenerabile ar consolida potențialul de creștere durabilă al Austriei și ar contribui la atingerea obiectivelor sale pentru 2030 în materie de climă și energie. Cu toate acestea, vor fi necesare eforturi suplimentare pentru a atinge aceste obiective. Mai mult, investițiile publice în cercetare și dezvoltare în domeniul mediului și al energiei sunt sub media Uniunii. Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea energiei din surse regenerabile în IMM-uri ar contribui la reducerea consumului de energie. Investițiile în renovarea clădirilor, producția de energie electrică din surse regenerabile și mobilitatea durabilă ar putea oferi un impuls semnificativ economiei austriece. Tranziția către o economie circulară necesită o strategie globală și investiții mai mari din partea întreprinderilor.
- (17) În pofida unei creșteri recente, legate de climatul economic favorabil, Austria nu a reușit, până în prezent, să relanseze creșterea productivității totale a factorilor de producție și să depășească stagnarea din ultimul deceniu în ceea ce privește acest factor esențial de creștere economică și competitivitate. Pârghiile de sprijinire a creșterii productivității se referă la digitalizarea întreprinderilor, la creșterea economică a întreprinderilor și la concurența în sectorul serviciilor. Cu toate că întreprinderile mai mari din Austria adoptă tehnologii și modele de afaceri digitale într-un ritm bun, întreprinderile mai mici rămân în urmă. Digitalizarea întreprinderilor mai mici, inclusiv a microîntreprinderilor, este deosebit de importantă, deoarece acestea constituie coloana vertebrală a economiei austriece. Adoptarea pe scară largă a programului „KMU Digital” reflectă cererea și interesul IMM-urilor în obținerea de consiliere privind digitalizarea. Prelungirea și extinderea acestui program, precum și orientarea viitoare, în cadrul strategiei globale de digitalizare a Austriei, a politicilor către digitalizarea întreprinderilor ar contribui la îndeplinirea obiectivului sus-menționat.
- (18) Întreprinderile nou-înființate, cele în curs de extindere și, în special, întreprinderile foarte inovatoare din Austria se confruntă în continuare cu provocări structurale. Austria se situează în urma unor state membre care prezintă rezultate comparabile în ceea ce privește ocuparea forței de muncă în cadrul întreprinderilor inovatoare cu creștere rapidă. Acest lucru indică necesitatea de a îmbunătăți condițiile de extindere a întreprinderilor inovatoare, care se confruntă în continuare cu obstacole, cum ar fi un context al capitalului de risc mai puțin dezvoltat și divers decât în țările care sunt „lideri în domeniul inovării”. Finanțarea în etapele ulterioare, cum ar fi finanțarea sub forma capitalului de risc și accesul la piețele publice de capital pentru extinderea societăților comerciale, reprezintă un blocaj. Segmentul IMM al Bursei de valori din Viena, recent înființat, reprezintă un pas în direcția bună. Întreprinderile care înregistrează o creștere rapidă sunt esențiale pentru răspândirea noilor tehnologii și a modelelor de afaceri, inclusiv a celor digitale și, prin urmare, pentru creșterea productivității.
- (19) În ceea ce privește exercitarea serviciilor pentru întreprinderi și a profesiilor reglementate, în Austria există multe bariere în calea accesului, precum și norme restrictive. Printre acestea se numără cerințe specifice privind structura acționariatului, un număr mare de activități rezervate și restricții interdisciplinare. Barierele de reglementare, în special în ceea ce privește funcționarea zilnică a magazinelor, contribuie la dezvoltarea relativ slabă a sectorului comerțului cu amănuntul din Austria. Sarcina administrativă considerabilă rămâne o preocupare presantă pentru întreprinderile din Austria. Eforturile continue de reducere a sarcinii administrative și evaluarea planificată a Legii austriece privind licențele comerciale (*Gewerbeordnung*) sunt instrumente importante pentru îmbunătățirea mediului de afaceri. Creșterea concurenței în sectorul serviciilor ar contribui, de asemenea, la abordarea provocărilor cu care se confruntă Austria în ceea ce privește răspândirea tehnologiilor și a modelelor de afaceri digitale.
- (20) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Aceasta i-ar permite Austriei să utilizeze în mod optim fondurile respective în ceea ce privește sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale.

- (21) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Austriei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019, Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Austriei în anii precedenți. Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestora pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Austria, ci și de conformitatea acestora cu normele și orientările Uniunii. Acest lucru reflectă necesitatea de a consolida guvernarea economică globală a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare.
- (22) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 prin prisma acestei evaluări și consideră ⁽⁹⁾ că este de așteptat ca Austria să respecte Pactul de stabilitate și de creștere,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, Austria să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să asigure sustenabilitatea sistemului de sănătate, a sistemului de servicii de îngrijire pe termen lung și a sistemului de pensii, inclusiv prin adaptarea vârstei legale de pensionare, pentru a ține seama de beneficiile preconizate în ceea ce privește speranța de viață. Să simplifice și să raționalizeze relațiile și responsabilitățile fiscale între diferitele niveluri ale administrației și să alinieze responsabilitățile în materie de finanțare și cheltuieli.
2. Să transfere presiunea fiscală dinspre forța de muncă spre surse mai puțin dăunătoare unei creșteri durabile și incluzive. Să sprijine ocuparea locurilor de muncă cu normă întreagă de către femei, inclusiv prin îmbunătățirea serviciilor de îngrijire a copiilor, și să stimuleze rezultatele pe piața muncii pentru persoanele cu un nivel scăzut de calificare, în cooperare continuă cu partenerii sociali. Să ridice nivelurile competențelor de bază pentru grupurile defavorizate, inclusiv pentru persoanele care provin dintr-un context de migrație.
3. Să concentreze politicile economice legate de investiții pe cercetare și dezvoltare, inovare, digitalizare și sustenabilitate, ținând seama de disparitățile regionale. Să sprijine creșterea productivității prin stimularea digitalizării întreprinderilor și a creșterii economice a societăților comerciale, precum și prin reducerea barierelor în materie de reglementare în sectorul serviciilor.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILĂ

⁽⁹⁾ În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Poloniei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de convergență al Poloniei pentru 2019**

(2019/C 301/21)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 9 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Aceasta a ținut cont de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾, Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Polonia printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

- (2) Raportul de țară pentru 2019 privind Polonia a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Polonia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽³⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Polonia în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.
- (3) La 26 aprilie 2019, Polonia a prezentat Programul său național de reformă pentru 2019, iar la 29 aprilie 2019, Programul său de convergență pentru 2019. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (4) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene (denumite în continuare „fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (5) În prezent, Polonia face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În cadrul Programului său de convergență pentru 2019, guvernul previzionează o ușoară deteriorare a soldului total de la un deficit de 0,4 % din produsul intern brut (PIB) în 2018 la 0,6 % din PIB în 2022, cu un deficit de 1,7 % din PIB în 2019 și un excedent de 0,2 % din PIB în 2020. Soldul structural recalculat, corespunzător unui deficit de 1,1 % din PIB, se va apropia în 2022 de obiectivul bugetar pe termen mediu, stabilit la un deficit structural de 1,0 % din PIB. Conform Programului de convergență pentru 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea de la 48,9 % în 2018 la 40,6 % în 2022. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. În același timp, aspectele operaționale ale unora dintre măsurile necesare pentru a sprijini țintele de deficit planificate în perioada de după 2020 nu au fost suficient detaliate.
- (6) Programul de convergență pentru 2019 indică faptul că Polonia a pus în aplicare măsuri compensatorii legate de secetă și că acestea au avut în 2018 un impact semnificativ asupra bugetului. Programul de convergență oferă dovezi suficiente cu privire la anvergura și natura acestor costuri bugetare suplimentare. În aplicarea „clauzei privind evenimentele neobișnuite”, ar putea fi avută în vedere o tratare specifică a cheltuielilor legate de secetă. Potrivit Comisiei, aceste cheltuieli suplimentare eligibile s-au ridicat, în 2018, la 0,07 % din PIB. Dispozițiile articolului 9 alineatul (1) și ale articolului 10 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 iau în calcul astfel de cheltuieli suplimentare, întrucât se consideră că seceta constituie, prin caracterul său excepțional, un eveniment neobișnuit, care are un impact semnificativ asupra finanțelor publice ale Poloniei, iar sustenabilitatea bugetară nu ar fi compromisă prin permiterea unei abateri temporare de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu. Prin urmare, ajustarea necesară în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu pentru 2018 a fost redusă pentru a se lua în calcul aceste costuri suplimentare.
- (7) La 13 iulie 2018, Consiliul a recomandat Poloniei să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete ⁽⁵⁾ nu depășește 4,2 % în 2019, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,6 % din PIB. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, există riscul ca în 2019 să se înregistreze o abatere semnificativă de la ajustarea recomandată.

⁽³⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 88.

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁵⁾ Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de patru ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

- (8) În 2020, având în vedere că deviația estimată a PIB-ului Poloniei va fi de 2,0 %, rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu ar trebui să depășească 4,4 %, fiind conformă cu ajustarea structurală de 0,6 % din PIB rezultată din matricea de cerințe pentru ajustare stabilită de comun acord în temeiul Pactului de stabilitate și de creștere. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, există riscul ca în 2020, în ipoteza menținerii politicilor actuale, să se înregistreze o abatere importantă de la această cerință. În general, Consiliul consideră că măsurile necesare pentru a se asigura respectarea dispozițiilor Pactului de stabilitate și de creștere ar trebui luate începând din 2019.
- (9) Polonia a înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește respectarea obligațiilor fiscale. În același timp, țara s-a bucurat de o creștere economică solidă, situația de pe piața forței de muncă a fost bună, iar procentul din numărul total de contracte de muncă reprezentat de contractele de muncă pentru care se plătesc contribuții de asigurări sociale a crescut treptat. Toți acești factori au contribuit la creșterea veniturilor publice. Creșterea veniturilor se datorează, în parte, caracterului ciclic al evoluției economice și este posibil ca aceasta să se estompeze în cazul unei deteriorări a situației macroeconomice. De asemenea, în ultimii ani a crescut ponderea cheltuielilor publice exprimată ca procent din PIB. Câteva dintre noile categorii de cheltuieli au un caracter permanent și s-ar putea ca acest lucru să nu fie ușor de schimbat în viitorul apropiat. În plus, se estimează că în viitor situația finanțelor publice ale Poloniei se va înrăutăți ca urmare a presiunii exercitate de creșterea cheltuielilor, în special ca urmare a îmbătrânirii populației. Acești factori subliniază și mai apăsător necesitatea introducerii unor noi instrumente care să permită o mai bună gestionare a cheltuielilor, inclusiv a unei evaluări periodice a eficacității și a eficienței cheltuielilor. Cu toate că în 2018 Polonia a continuat să depună eforturi pentru a îmbunătăți sistemul bugetar, reforma este în ansamblu un proces complex, care se va realiza în mai multe etape, în cursul mai multor ani. Cu toate că, în general, cadrul bugetar este solid și există instituții independente care îndeplinesc unele dintre atribuțiile care sunt în mod obișnuit exercitate de consiliile bugetare, Polonia rămâne singurul stat membru fără un consiliu bugetar independent. Deși Polonia nu a înregistrat niciun progres în ceea ce privește limitarea utilizării pe scară largă a cotelor reduse de TVA, guvernul a lansat o reformă care ar putea face ca aceste cote să fie mai puțin complexe și mai puțin expuse riscului de eroare.
- (10) Vârsta medie de pensionare a continuat să crească până în 2017, ca urmare a reformelor derulate în perioada anterioară, cum ar fi eliminarea posibilității pensionării anticipate și creșterea graduală a vârstei legale de pensionare. În 2018, vârsta medie de pensionare a scăzut atât pentru bărbați, cât și pentru femei, reflectând reducerea vârstei legale de pensionare introduse la sfârșitul anului 2017. Reluarea procesului de majorare a vârstei efective de pensionare este esențială pentru a sprijini participarea la forța de muncă și, prin urmare, și creșterea economică, dată fiind scăderea populației în vârstă de muncă. De asemenea, este esențial să se asigure adecvarea pensiilor viitoare, să se prevină sărăcia persoanelor în vârstă și, astfel, să se îmbunătățească și sustenabilitatea bugetară a sistemului de pensii. Reducerea, în toamna anului 2017, a vârstei legale de pensionare la 60 de ani pentru femei și la 65 de ani pentru bărbați va avea un impact negativ semnificativ asupra nivelului pensiilor viitoare și va contribui la apariția unui decalaj semnificativ între bărbați și femei în această privință. Sistemele de pensii preferențiale existente implică costuri bugetare și reduc mobilitatea între sectoare a lucrătorilor. Sistemul de asigurări sociale speciale pentru agricultori, care beneficiază de subvenții în valoare de aproximativ 0,8 % din PIB, limitează mobilitatea forței de muncă și contribuie la creșterea șomajului ascuns din sectorul agricol.
- (11) Mediul macroeconomic favorabil a permis pieței poloneze a forței de muncă să aibă rezultate bune în ultimii ani. Ratele de ocupare a forței de muncă au continuat să crească, în timp ce rata șomajului, după mai mulți ani de scădere, s-a stabilizat în 2018 la sub 4 %, cel mai scăzut nivel înregistrat vreodată. Cu toate acestea, participarea la forța de muncă a anumitor categorii, în special a persoanelor slab calificate, a persoanelor cu handicap și a celor care îi îngrijesc, precum și a persoanelor în vârstă, este în continuare scăzută față de situația din alte state membre. Sistemul polonez de protecție socială nu oferă suficiente stimulente pentru muncă. Alocația pentru copii a redus sărăcia și inegalitatea, însă a avut un efect negativ asupra ratei de activitate a părinților, în special a femeilor, din cauza acoperirii sale largi și a felului în care a fost concepută. Rata de integrare a copiilor sub vârsta de trei ani în structuri de îngrijire formală rămâne printre cele mai scăzute din Uniune. În plus, îngrijirea de lungă durată este asigurată în majoritatea cazurilor de membrii familiei, aproape fără niciun sprijin instituțional, ceea ce privează persoanele care oferă îngrijire de un loc de muncă. Reducerea vârstei legale de pensionare i-a încurajat pe unii dintre lucrătorii mai în vârstă să iasă de pe piața forței de muncă. Migrația din țările terțe a contribuit la satisfacerea cererii în creștere de pe piața forței de muncă, însă sunt semne că menținerea unui aflux constant de lucrători migranți poate fi dificil de realizat.
- (12) În perioada 2015-2017, Polonia a luat măsuri pentru a aborda problema segmentării pieței forței de muncă prin limitarea posibilității recurgerii abuzive la contractele de muncă temporară, prin majorarea contribuțiilor de securitate socială în cazul anumitor contracte de muncă atipice și prin introducerea unui salariu minim pe oră pentru o parte din aceste contracte. Deși ponderea contractelor de muncă temporară este în scădere din 2015 datorită măsurilor luate, precum și penuriei de forță de muncă, iar acest proces s-a accelerat în cursul anului 2018, numărul acestor contracte este totuși în continuare printre cele mai ridicate din Uniune. Nu au fost continuate inițiativele de modificare a legislației în această privință dat fiind că reforma codului muncii nu a fost, până la urmă, pusă în aplicare. Adecvarea pensiilor viitoare ale lucrătorilor care desfășoară o activitate independentă și ale celor angajați cu anumite contracte atipice s-ar putea dovedi o problemă în viitor.

- (13) Un sistem de învățământ și de formare de calitate, care să țină cont de perspectiva învățării pe tot parcursul vieții și să fie susținut prin investiții suficiente, ar putea fi un factor esențial pentru sprijinirea perspectivelor de creștere viitoare ale Poloniei. Programele prin care să se ofere persoanelor cunoștințele și competențele necesare pentru a-și găsi un loc de muncă pe o piață a muncii în schimbare rapidă sunt un element extrem de important din perspectiva încurajării participării lucrătorilor la forța de muncă și a capacității de inovare a economiei. Rata participării adulților la educație și formare este mult sub media Uniunii, iar posibilitățile de formare profesională în cadrul întreprinderilor nu sunt exploatate suficient. Acest lucru, la care se adaugă anumite lacune în materie de competențe digitale, precum și în materie de competențe de scriere-citire și de calcul, în special în rândul adulților care nu au studii superioare, reduc capacitatea de inserție profesională a acestor persoane. Calitatea insuficientă a formării cadrelor didactice și unele lacune ale acestora în materie de competențe pot avea un impact negativ asupra calității învățământului. Sistemul de asigurare a calității în învățământul superior este, de asemenea, grevat de o seamă de deficiențe. În ciuda reformelor recente din învățământul profesional și învățământul superior, nu există încă o coordonare eficace a programelor de învățare destinate adulților și nu este clar ce impact vor avea diferitele măsuri de politică asupra calității educației și formării și asupra nivelurilor de calificare.
- (14) Perspectivile economice pe termen lung ale Poloniei depind de dezvoltarea capacității de inovare a economiei. Rezultatele Poloniei în materie de inovare sunt în continuare insuficiente, sectoarele cu un grad scăzut de tehnologizare reprezentând un segment important al structurii economice a țării și existând disparități importante între regiuni în materie de inovare. Deși au fost luate unele măsuri pentru a se îmbunătăți cooperarea dintre mediul științific și mediul de afaceri, persistă o serie de obstacole, atât de ordin financiar, cât și de altă natură. Complexitatea procedurilor administrative și competențele limitate ale cadrelor universitare de a gestiona proiecte comune de cercetare și dezvoltare (C & D) între sectorul public și cel privat rămân printre cele mai importante obstacole în acest sens. Clusterelor și rețelele formale de întreprinderi, în special între întreprinderile mici și mijlocii și marile întreprinderi, joacă un rol limitat în diseminarea soluțiilor inovatoare. Inițiată în 2018, reforma învățământului superior a adus unele îmbunătățiri în ceea ce privește anumite aspecte ale peisajului științific din Polonia, dar a abordat doar parțial aspecte importante, cum ar fi fragmentarea din sectorul cercetării, salariile cercetătorilor sau promovarea la nivel internațional a științei poloneze. Cheltuielile interne brute pentru (C & D) au rămas în 2017 la aproximativ jumătate din media Uniunii, înregistrându-se disparități regionale importante.
- (15) Rezultatele în materie de sănătate au continuat să se îmbunătățească, dar rămân sub media Uniunii, bărbații având o speranță de viață mai mică decât cea a femeilor cu 7,9 ani în 2017, în timp ce decalajul privind speranța de viață dintre segmentul cel mai educat al populației și cel mai puțin educat era de 10 ani în 2016. Accesul la serviciile de asistență medicală și eficacitatea sistemului de sănătate sunt afectate de nivelul scăzut al cheltuielilor și de lipsa de personal. Numărul de doctori și de asistente medicale în activitate în raport cu mărimea populației este printre cele mai scăzute din Uniune, un sfert din personalul medical având peste vârsta de pensionare. În 2017 a scăzut rata nevoilor de îngrijire medicală care nu au putut fi satisfăcute, dar aceasta rămâne printre cele mai ridicate din Uniune, iar timpul de așteptare pentru anumite proceduri a crescut substanțial față de 2010. Polonia a elaborat hărți ale nevoilor în materie de asistență medicală, dar acestea nu au devenit încă instrumente pe care să se sprijine deciziile privind achiziționarea de servicii și realizarea de investiții în domeniul sănătății. Sistemul de sănătate se bazează în continuare într-o măsură excesivă pe serviciile spitalicești, iar dezvoltarea asistenței medicale primare și ambulatorii rămâne insuficientă. Sistemul de îngrijire pe termen lung este deficitar, nu oferă servicii standardizate și o abordare strategică coerentă. Îngrijirea pe termen lung este asigurată în majoritatea cazurilor de persoane care oferă astfel de servicii de o manieră informală, adesea membri ai familiei, cu un sprijin instituțional redus. În 2017, cheltuielile publice cu asistența medicală ale Poloniei s-au ridicat la 4,7 % din PIB, cu mult sub media Uniunii de 7 % din PIB. Polonia intenționează să mărească treptat nivelul acestor cheltuieli în anii următori. Acest lucru poate fi însă dificil de realizat, având în vedere că planurile recent anunțate de mărire a transferurilor sociale către gospodăriile cu venituri medii și mari vor limita marja de manevră bugetară în viitor.
- (16) Cu toate că infrastructura Poloniei s-a îmbunătățit în mod substanțial, în unele sectoare continuă să existe decalaje importante în materie de conectivitate. Investițiile rutiere care urmează să fie finalizate până în 2024 în baza programului național de construcții de drumuri vor viza în principal regiunile din estul Poloniei, ceea ce va face ca unele regiuni din nord să rămână mai puțin bine conectate. Persistă lacune importante în ceea ce privește rețeaua transeuropeană de transport feroviar, iar investițiile în transportul feroviar avansează într-un ritm mai lent decât cele din sectorul rutier. Rata accidentelor rutiere soldate cu victime este în continuare printre cele mai ridicate din Uniune. Orașele se confruntă cu dificultăți din ce în ce mai mari în materie de mobilitate, cum ar fi congestionarea traficului și poluarea aerului cauzate de creșterea parcului de autoturisme și de procentul ridicat al autovehiculelor vechi. Emisiile de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier au crescut considerabil în ultimii cinci ani. Actualele stimulente pentru utilizarea modurilor de transport în comun, a celor cu emisii scăzute de dioxid de carbon și a mijloacelor de transport active sunt insuficiente pentru a face față acestor provocări. Conectivitatea la internet prin rețelele fixe rămâne una dintre cele mai scăzute din Uniune, serviciile de internet ultrarapid în bandă largă fiind disponibile în principal în marile orașe.

- (17) Economia Poloniei este printre cele mai puțin eficiente din Uniune din punctul de vedere al emisiilor de dioxid de carbon. Proasta izolare a clădirilor publice și a locuințelor contribuie la creșterea consumului de energie și accentuează sărăcia energetică. Polonia are și orașele cu aerul cel mai poluat din Uniune, în special în regiunile din sudul și centrul țării. Investițiile în creșterea eficienței energetice, în special în sectorul construcțiilor, creșterea ponderii producției de energie mai curată și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, precum și sprijinirea reducerii emisiilor generate de transporturi ar reduce dependența de combustibilii fosili și ar limita poluarea aerului, reducând în același timp costurile sociale și îmbunătățind calitatea vieții. Mediul legislativ actual, inclusiv legea privind constituirea de stocuri de gaze, legea privind înghețarea prețurilor la energia electrică și reglementările privind parcurile eoliene onshore, poate descuraja investițiile în piețele energiei electrice și gazelor și poate afecta pe termen lung competitivitatea sectorului energetic și a industriilor mari consumatoare de energie din Polonia.
- (18) Calitatea actelor legislative noi și revizuite și un mediu de afaceri stabil și predictibil sunt factori deosebit de importanți pentru menținerea unor condiții economice favorabile și pentru sprijinirea investițiilor private. Cadrul de reglementare instabil și alte obstacole în calea extinderii întreprinderilor afectează în mod negativ activitatea de investiții și productivitatea. Stabilirea unui dialog eficace cu toate părțile interesate ar contribui la îmbunătățirea calității legislației și – limitând numărul revizuirilor necesare – ar contribui la stabilitatea mediului de afaceri. Prin urmare, consolidarea rolului consultărilor cu partenerii sociali și al consultărilor publice – prin prevederea unui interval de timp suficient pentru derularea consultărilor, prin îmbunătățirea integrării punctelor de vedere ale părților interesate culese în cursul consultărilor și prin reducerea cât mai mult a numărului legilor pentru care nu trebuie organizate consultări – ar contribui în mod substanțial la diminuarea sarcinii administrative care decurge din modificările frecvente aduse legislației, la sporirea investițiilor și la promovarea creșterii economice durabile pe termen lung. În acest context, este esențial să se garanteze, de asemenea, statul de drept și independența sistemului judiciar. Trebuie reamintit că, în decembrie 2017, Comisia a prezentat Consiliului o propunere motivată de stabilire a faptului că există un risc clar de încălcare gravă de către Polonia a statului de drept. Aceste preocupări fac obiectul unei hotărâri și al unor proceduri introduse pe lângă Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Securitatea juridică și încrederea în calitatea și predictibilitatea politicilor și a instituțiilor cu rol de reglementare, fiscal și de altă natură sunt factori importanți pentru climatul investițional.
- (19) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru ar permite Poloniei să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale.
- (20) În ultimii ani, statul și-a consolidat puternic rolul în sectorul bancar, al asigurărilor și al energiei. Trecerea unui număr crescut de întreprinderi în proprietatea statului ridică noi probleme din punctul de vedere al concurenței și al cadrului de reglementare și de guvernanță. Calitatea guvernanței și independența autorităților de reglementare și de supraveghere devin, prin urmare, tot mai importante având în vedere interesele potențial conflictuale și legăturile mai puternice dintre sectorul financiar și stat.
- (21) Consiliul a examinat Programul de convergență pentru 2019 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său ⁽⁶⁾ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, Polonia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu va depăși 4,4 % în 2020, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,6 % din PIB. Să ia măsuri suplimentare pentru a spori eficiența cheltuielilor publice, inclusiv prin îmbunătățirea sistemului bugetar.

⁽⁶⁾ Emis în temeiul articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

2. Să asigure adecvarea pensiilor viitoare și sustenabilitatea sistemului de pensii prin luarea de măsuri în vederea majorării vârstei efective de pensionare și prin reformarea regimurilor de pensii preferențiale. Să ia măsuri pentru a spori participarea la forța de muncă, inclusiv prin îmbunătățirea accesului la servicii de îngrijire a copilului și de îngrijire de lungă durată, și să elimine obstacolele care persistă în calea unor forme mai stabile de încadrare în muncă. Să promoveze o educație de calitate și competențele relevante pentru piața forței de muncă, în special prin programe de învățare destinate adulților.
3. Să consolideze capacitatea de inovare a economiei, inclusiv prin sprijinirea instituțiilor de cercetare și a colaborării strânse dintre acestea și întreprinderi. Să axeze politica economică legată de investiții pe inovare, pe transporturi, în special pe sustenabilitatea acestora, pe infrastructura digitală și energetică, pe sistemul de sănătate și pe o energie mai curată, ținând seama de disparitățile regionale. Să amelioreze cadrul de reglementare, în special prin consolidarea rolului consultărilor cu partenerii sociali și al consultărilor publice în cadrul procesului legislativ.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Portugaliei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Portugaliei pentru 2019**

(2019/C 301/22)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ⁽²⁾, în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. La 21 noiembrie 2018, în baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Comisia a adoptat și Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Portugalia ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro („Recomandările pentru zona euro”).
- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Portugalia ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1-4 de mai jos. În special, concentrarea politicii economice legate de investiții pe domeniile specificate și utilizarea veniturilor excepționale în vederea reducerii datoriei publice vor contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro în ceea ce privește sprijinirea investițiilor și refacerea rezervelor. Măsurile de reducere a segmentării pieței forței de muncă, de îmbunătățire a competențelor și a eficacității plasei de siguranță socială vor contribui la punerea în aplicare a celei de a treia recomandări privind zona euro în ceea ce privește funcționarea pieței forței de muncă și a sistemelor de protecție socială. Măsurile de reducere a sarcinii de reglementare vor contribui la punerea în aplicare a primei recomandări privind zona euro în ceea ce privește mediul de afaceri și îmbunătățirea productivității în vederea reechilibrării zonei euro. Creșterea eficienței procedurilor de insolvență și de recuperare va contribui la punerea în aplicare a celei de a patra recomandări pentru zona euro în ceea ce privește reducerea creditelor neperformante.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (3) Raportul de țară privind Portugalia pentru 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Portugalia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile prin care s-a dat curs recomandărilor specifice țării, adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Portugalia în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 27 februarie 2019. În urma analizei sale, Comisia a concluzionat că Portugalia se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. Mai precis, stocurile ridicate ale datoriei externe nete, ale datoriei private și ale celei publice și ponderea mare a creditelor neperformante constituie vulnerabilități în contextul unei creșteri scăzute a productivității. Există în continuare lacune în materie de politici, în special în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor propuse pentru reducerea creditelor neperformante și îmbunătățirea mediului de afaceri. Va fi necesar să se monitorizeze adoptarea și punerea în aplicare a mai multor planuri de reformă, inclusiv a reformelor fiscal-bugetare structurale menite să contribuie la consolidarea sustenabilității finanțelor publice.
- (4) La 30 aprilie 2019, Portugalia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019, precum și Programul de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (6) Portugalia face în prezent obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere și este supusă regulii tranzitorii privind datoria. În Programul său de stabilitate pentru 2019, Portugalia și-a propus să atingă un deficit total de 0,2 % din produsul intern brut (PIB) în 2019, un excedent de 0,3 % din PIB în 2020 și o îmbunătățire suplimentară, constând într-o creștere a excedentului până la nivelul de 0,7 % din PIB, până în 2022. Planurile respective nu includ decât parțial potențialul efect de creștere a deficitului pe care îl au măsurile de sprijin pentru bănci începând din 2020. Pe baza soldului structural recalculat, se prevede ca obiectivul bugetar pe termen mediu – care a fost transformat dintr-un excedent structural de 0,25 % din PIB în 2019 într-o poziție bugetară echilibrată în termeni structurali în 2020 – să fie atins în 2020. În Programul de stabilitate pentru 2019 se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va atinge 118,6 % în 2019 și 115,2 % în 2020, aceasta urmând să ajungă la 103,7 % în 2022. Scenariul macroeconomic pe care se întemeiază aceste proiecții bugetare este plauzibil pentru 2019 și 2020 și este favorabil pentru anii următori. În același timp, măsurile necesare pentru a sprijini țintele de deficit planificate în perioada de după 2019 nu au fost suficient detaliate.
- (7) Programul de stabilitate pentru 2019 nu oferă informații cu privire la impactul bugetar al cheltuielilor excepționale în legătură cu măsurile preventive de protejare a teritoriului național împotriva incendiilor forestiere, în urma incendiilor forestiere de mare amploare care au avut loc în 2017. Cu toate acestea, prin scrisoarea din 9 mai 2019, autoritățile portugheze au furnizat dovezi corespunzătoare privind amploarea și natura acestor costuri bugetare suplimentare. În special, din scrisoarea reiese faptul că execuția bugetară pentru 2018 include cheltuieli excepționale de aproximativ 0,04 % din PIB în legătură cu măsuri preventive de protejare a teritoriului național împotriva incendiilor forestiere. Scrisoarea din 9 mai 2019 prezintă cheltuieli legate de gestionarea situațiilor de urgență, clasificate drept măsuri cu caracter excepțional, și cheltuieli legate de măsuri de prevenire. Având în vedere caracterul integrat al acestor cheltuieli și relația directă cu incendiile forestiere de mare amploare din 2017, tratamentul specific al cheltuielilor legate de prevenirea incendiilor forestiere s-ar putea încadra în aplicarea „clauzei privind evenimentele neobișnuite”. Potrivit Comisiei, cheltuielile suplimentare eligibile aferente măsurilor de prevenire se ridică, în 2018, la 0,04 % din PIB. Dispozițiile articolului 5 alineatul (1) și ale articolului 6 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 acoperă aceste cheltuieli suplimentare, incendiile forestiere de mare amploare și fără precedent constituind un eveniment neobișnuit, al cărui impact asupra finanțelor publice ale Portugaliei este important, iar sustenabilitatea finanțelor publice nu ar fi compromisă în cazul unei abateri temporare de la traiectoria de ajustare stabilită pentru atingerea obiectivului bugetar pe termen mediu. Prin urmare, ajustarea necesară în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu pentru 2018 a fost redusă pentru a se lua în calcul aceste costuri suplimentare.

⁽⁴⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 92.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

- (8) La 13 iulie 2018, Consiliul a recomandat Portugaliei să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete ⁽⁶⁾ nu depășește 0,7 % în 2019, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,6 % din PIB. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, există riscul ca în 2019 să se înregistreze o abatere semnificativă de la ajustarea recomandată.
- (9) În 2020, Portugalia ar trebui să își atingă obiectivul bugetar pe termen mediu, ținând seama de marjele permise în caz de evenimente neobișnuite, pentru care se acordă o abatere temporară. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, această situație este coerentă cu o rată de creștere nominală maximă a cheltuielilor publice primare nete de 1,5 %, care corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,5 % din PIB. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, în ipoteza menținerii politicilor actuale, există riscul ca în 2020 să se înregistreze o abatere semnificativă de la această cerință. În același timp, conform previziunilor, Portugalia va respecta regula tranzitorie privind datoria în 2019, ca urmare a abaterii anuale permise de 0,25 %, dar, la prima vedere, nu se preconizează că va respecta regula privind datoria în 2020. În general, Consiliul consideră că în 2019 ar trebui să fie luate măsurile necesare care să asigure respectarea dispozițiilor Pactului de stabilitate și de creștere. Ar fi important să se utilizeze orice venituri excepționale pentru a reduce și mai mult ponderea datoriei publice în PIB.
- (10) Consolidarea sustenabilității bugetare a Portugaliei depinde de continuarea consolidării bugetare favorabile creșterii economice, însă calitatea finanțelor publice ar putea fi îmbunătățită, iar cheltuielile ar putea fi orientate astfel încât să favorizeze într-o măsură mai mare creșterea, prin sprijinirea investițiilor (a se vedea mai jos). În pofida faptului că investițiile publice au crescut în 2018, acestea au rămas foarte scăzute în comparație cu standardele Uniunii și s-au situat în mod constant sub obiectivele urmărite de guvern. Asigurarea respectării legii privind controlul angajamentelor, punerea în aplicare strictă și la timp a legii-cadru a bugetului și continuarea eforturilor de raționalizare rămân esențiale pentru îmbunătățirea controlului cheltuielilor și pentru eficientizarea cheltuielilor. Economii realizate ca urmare a creșterii eficienței, permise de recente revizuri de sine stătătoare ale cheltuielilor bazate pe o abordare ascendentă în sectoare specifice, au fost, în ansamblu, limitate. Pentru a obține câștiguri mai ridicate în materie de eficiență, ar trebui ca revizuirea cheltuielilor să devină o caracteristică obișnuită a cadrului bugetar al Portugaliei. În plus, este în continuare nevoie de reforme mai profunde pentru a spori eficiența și de un accent clar, în sens descendent, pe limitarea cheltuielilor globale. Acest demers ar trebui să se bazeze în mare parte pe o strategie de reformă a administrației publice care să vizeze o mai bună aliniere a nivelurilor forței de muncă din sectorul public cu necesitatea de a furniza servicii eficiente, ceea ce presupune inclusiv sprijinirea realocării și a recalificării personalului, precum și promovarea performanței individuale și a atractivității serviciului public pentru personalul cu înaltă calificare.
- (11) Finanțele publice ale Portugaliei sunt supuse unei presiuni continue exercitate de tendințele demografice nefavorabile, în special de îmbătrânirea populației, cu consecințe nefaste mai ales asupra sustenabilității sistemelor de pensii și de sănătate. Deși reformele anterioare au îmbunătățit sustenabilitatea pe termen lung a sistemului de pensii, majorările pensiilor speciale și reformele pensionării anticipate aflate în curs au antrenat noi creșteri ale cheltuielilor cu pensiile, care agravează tendința de creștere subiacentă determinată de îmbătrânire. Sustenabilitatea globală a sistemului de pensii poate fi afectată negativ dacă nu există măsuri compensatorii adecvate. În sectorul sănătății, raportul cost-eficacitate a continuat să fie promovat în 2018, inclusiv prin recurgerea mai frecventă la achizițiile centralizate și utilizarea mai extinsă a medicamentelor generice și biosimilare. În același timp, planificarea și execuția necorespunzătoare a bugetelor, precum și deficiențele în ceea ce privește controlul contabil și practicile de conducere au ca rezultat niveluri constant ridicate ale arieratelor înregistrate de spitale. Scăderile temporare ale arieratelor înregistrate de spitale în 2018 au fost, în esență, rezultatul unor măsuri extraordinare, de mare amploare, de compensare a arieratelor. Un nou program pentru 2019 vizează abordarea structurală a arieratelor înregistrate de spitale prin introducerea unui nou model de guvernare pentru spitalele publice, însoțită de o creștere substanțială a bugetelor anuale ale acestora. Capacitatea acestui program de a încetini acumularea arieratelor înregistrate de spitale pe termen scurt, conducând, astfel, la o reducere structurală a stocului global de arierate, depinde în mod decisiv de punerea în aplicare efectivă și la timp a acestuia.
- (12) Creșterea veniturilor nete ale întreprinderilor de stat și reducerea datoriilor acestora ar contribui la creșterea sustenabilității finanțelor publice portugheze. Conform previziunilor autorităților, veniturile totale nete ale întreprinderilor de stat se vor apropia de un nivel de echilibru în 2019, ceea ce reprezintă o întârziere în comparație cu anunțurile anterioare, care prognozau un rezultat similar încă din 2018. În plus, măsurile de asigurare a respectării planurilor de activitate inițiale și eforturile de a asigura o monitorizare mai transparentă, mai cuprinzătoare și în timp util au suferit amânări și, în cazurile în care au trebuit să se concretizeze în măsuri corective, acest lucru s-a realizat într-un ritm lent. Îndeosebi, nu a fost asigurat un nivel suficient de transparență ex ante în ceea ce privește finanțarea întreprinderilor de stat prin recapitalizări și împrumuturi.

⁽⁶⁾ Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de patru ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

- (13) Deși sunt în curs de punere în aplicare măsuri de reducere a segmentării pieței forței de muncă, cum ar fi consolidarea inspectoratului de muncă și lansarea unui program de integrare pentru lucrătorii cu locuri de muncă precare din sectorul public, în Portugalia proporția lucrătorilor temporari depășește în continuare media Uniunii. Măsurile mai specifice convenite între guvern, angajatori și reprezentanții angajaților, care vizează reducerea în continuare a segmentării pieței forței de muncă și a precarității, precum și promovarea negocierilor colective trebuie să fie aprobate de Parlament și să se materializeze în acte legislative concrete.
- (14) Îmbunătățirea condițiilor de pe piața forței de muncă a avut ca rezultat reducerea numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială. În ciuda acestei îmbunătățiri, inegalitatea veniturilor rămâne ridicată, iar impactul transferurilor sociale asupra reducerii sărăciei este limitat. Cu toate că inegalitatea veniturilor este în scădere în Portugalia, aceasta este în continuare semnificativ mai mare decât media Uniunii. Sistemul de venit minim este printre cele mai puțin adecvate din Uniune, oferind venituri de doar 40 % din valoarea pragului național al sărăciei. Dacă acest sistem nu va fi revizuit, eficacitatea scăzută a transferurilor sociale ar putea fi pusă la grea încercare în eventualitatea unei viitoare încetiniri a creșterii economice, afectând în special persoanele cele mai vulnerabile.
- (15) Nivelul scăzut de calificare a lucrătorilor reprezintă un obstacol în calea creșterii investițiilor și a productivității. Aproximativ 50 % din populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani are niveluri de instruire scăzute, cu mult peste media Uniunii, care a fost de 22 % în 2018. Conform informațiilor transmise de întreprinderi, disponibilitatea scăzută a personalului calificat reprezintă un obstacol important în calea investițiilor. În special în ceea ce privește învățarea în rândul adulților, ar putea fi îmbunătățită implicarea persoanelor slab qualificate (a căror participare la procesul de învățare este sub media Uniunii) și ar putea fi extinse stimulentele publice specifice, astfel încât să se aplice și întreprinderilor mici și mijlocii, permițându-le acestora să își formeze personalul. Competențele digitale reprezintă o provocare deosebită, 50 % din populația Portugaliei fiind lipsită de competențe digitale de bază, în comparație cu media de la nivelul Uniunii, de 43 %. Investițiile în educație și formare, inclusiv în infrastructură, sunt esențiale pentru îmbunătățirea capacității de inserție profesională și a mobilității sociale.
- (16) Ca parte a eforturilor de a spori numărul de absolvenți de învățământ superior, sunt în curs de aplicare măsuri care vizează un număr mai mare de înscrieri în învățământul superior, precum o creștere semnificativă a numărului de burse. În rândul persoanelor cu vârste cuprinse între 30 și 34 de ani din Portugalia, 33,5 % sunt absolvenți de învățământ superior, acest procentaj menținându-se sub media Uniunii de 40,7 %. Persistența acestor ponderi scăzute, în special pentru absolvenții din domeniile tehnologiilor informației și comunicațiilor, științelor naturale, matematicii și statisticii, poate avea consecințe negative asupra creșterii productivității și a capacității de inovare a Portugaliei. Deși guvernul încearcă să rezolve această problemă prin creșterea numărului de locuri de studiu în aceste domenii și prin punerea în aplicare a unei revizuirii a sistemului de învățământ superior, sunt necesare mai multe eforturi.
- (17) Rata creditelor neperformante din sistemul financiar se menține la un nivel relativ ridicat, de 9,4 %. Cu toate acestea, majoritatea băncilor au înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor de reducere a creditelor neperformante, iar stocul de credite neperformante s-a diminuat cu 50 % între momentul de vârf din iunie 2016 și decembrie 2018. Piața secundară a activelor neperformante a luat amploare, iar băncile au accelerat eliminările din bilanț și însănătoșirea creditelor neperformante. Defalcarea creditelor neperformante continuă să indice o pondere constant ridicată (65 %) a creditelor neperformante acordate întreprinderilor. În ultimii ani, autoritățile au pus în aplicare o serie de reforme juridice și instituționale în materie de insolvență și de executare silită a datoriei. Cu toate acestea, durata medie a procedurilor de insolvență rămâne ridicată, la fel ca și numărul de cauze aflate pe rolul instanțelor. Cadru legal și procedura aferentă afectează puternic procesul de recuperare și perspectivele de luare în posesie eficientă a garanțiilor reale. Durata medie îndelungată a procedurilor de recuperare afectează prețurile practicate pe piață pentru activele neperformante.
- (18) Reformele având ca scop simplificarea administrativă s-au limitat, în general, la punerea în aplicare generalizată a dematerializării procedurilor și a principiului „doar o singură dată”. Realizările sub aspectul modernizării administrative ar trebui completate cu o simplificare administrativă mai substanțială. Ar trebui să se acorde prioritate în special limitării numărului de documente care trebuie să fie prezentate, însoțită fie de înlocuirea sistemelor de autorizare cu simple declarații de conformitate cu condițiile aplicabile, fie, pentru sectoarele mai sensibile, de simplificarea autorizațiilor prin reducerea termenelor de luare a deciziilor și adoptarea aprobării tacite. Încă nu se aplică o simplificare a procedurilor pentru anumite sectoare. Rămân în vigoare taxe administrative excesive, în special în sectorul construcțiilor. În plus, deficiențele în ceea ce privește planificarea și monitorizarea achizițiilor publice constituie un obstacol în calea concurenței. Performanțele înregistrate în materie de achiziții publice ar putea fi îmbunătățite prin introducerea unei planificări structurate și cuantificate și prin asigurarea unei supravegheri mai atente a etapei de execuție a contractelor. În pofida unei reduceri semnificative a atribuirii directe între 2017 și 2018, această metodă continuă să fie utilizată intens.

- (19) În contextul programului de asistență financiară, Portugalia a depus eforturi pentru a reduce sarcina de reglementare pentru profesiile foarte reglementate, în special prin introducerea legii-cadru din 2013. Cu toate acestea, în unele cazuri, aceste progrese au fost frânate sau chiar s-au inversat odată cu adoptarea statutelor pentru fiecare profesie și cu introducerea unei interdicții asupra grupurilor de întreprinderi. Prevalează restricțiile normative și administrative aplicate serviciilor pentru întreprinderi și serviciilor profesionale, ceea ce ridică semne de întrebare cu privire la concurență, nivelul prețurilor, inovare și calitatea serviciilor. Până în prezent, nu au fost anunțate planuri de reformă ca răspuns la recomandările Comisiei privind reglementarea serviciilor profesionale sau ca răspuns la analiza Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) din 2018 privind evaluarea concurenței în cazul profesiilor autoreglementate din Portugalia (în cooperare cu autoritatea portugheză în domeniul concurenței).
- (20) În ultimii ani, condițiile de acces la finanțare pentru întreprinderi s-au îmbunătățit, iar proporția întreprinderilor care au semnalat că accesul la finanțare este principala constrângere pentru investiții este în prezent în concordanță cu media Uniunii. Autoritățile portugheze au lansat și au consolidat mai multe inițiative în acest domeniu, cum ar fi programul Capitalizar și alte programe care vizează anumite tipuri de societăți sau sectoare. Cu toate acestea, firmele portugheze tind să se bazeze în mare măsură pe resursele proprii pentru a-și finanța investițiile, iar un număr insuficient de împrumuturi bancare ajung în firme cu o productivitate mai ridicată. Nivelul scăzut al capitalului investit pentru fiecare lucrător reprezintă un obstacol major în calea modernizării structurii de producție a economiei portugheze. În acest context, este important ca investițiile productive să crească și, în același timp, să fie reorientate treptat către întreprinderile cu potențial de creștere din sectoarele cu un nivel de productivitate ridicat. Deși alte surse de finanțare, cum ar fi capitalul de risc și capitalul propriu, au crescut în ultimii ani, acestea rămân semnificativ mai reduse decât media Uniunii.
- (21) Sistemul judiciar devine din ce în ce mai eficient, dar continuă să se confrunte cu provocări importante: proceduri îndelungate și un număr mare de cauze nesoluționate, în special în instanțele administrative și fiscale. Deși eforturile de combatere a corupției continuă, prevenirea corupției rămâne o problemă, din cauza lipsei unei strategii coordonate și a fragmentării responsabilităților.
- (22) Investițiile în cercetare și dezvoltare (C&D) s-au revigorat din nou în ultima perioadă, dar sunt în continuare insuficiente pentru a moderniza sistemul național portughez de cercetare și inovare. După mai mulți ani de declin, ponderea în PIB a cheltuielilor pentru C&D a crescut recent, iar în 2017, intensitatea C&D în rândul întreprinderilor a depășit ușor intensitatea C&D în sectorul public. S-au înregistrat puține progrese în ceea ce privește creșterea ponderii, în structura economică a Portugaliei, a valorii adăugate în producția de înaltă tehnologie și în domeniul serviciilor bazate pe utilizarea intensivă a cunoașterii. Promovarea investițiilor în active necorporale, inclusiv în C&D, precum și în competențe manageriale, în alfabetizare financiară și în competențe digitale, pentru a le permite întreprinderilor să se dezvolte, să își consolideze capacitatea de inovare și să pătrundă pe piețele de export îi oferă Portugaliei un potențial semnificativ de stimulare a investițiilor și a creșterii productivității.
- (23) Întrucât nu există suficiente legături maritime și feroviare, deci întreprinderile orientate către export întâmpină dificultăți în valorificarea pe deplin a potențialului pieței unice. Având în vedere poziția sa geografică, Portugalia este un punct de intrare maritim natural, în special pentru rutele transatlantice. Realizarea la timp a unor investiții în noile terminale de containere din Sines (terminalul Vasco da Gama), Leixões și Barreiro și finalizarea proiectelor de investiții în curs în celelalte porturi principale ale Portugaliei (Viana do Castelo, Leixoes, Aveiro, Figueira da Foz și Setubal) ar spori capacitatea de manipulare a mărfurilor a acestor porturi. Căile ferate sunt încă insuficient utilizate în ceea ce privește legăturile cu Spania (atât coridoarele est-vest, cât și nord-sud). Elaborarea unui plan iberic cuprinzător, care să includă identificarea etapelor intermediare, a terminalelor și a interconexiunilor necesare pentru a beneficia de modernizarea rețelei din Spania, și dezvoltarea ecartamentului Uniunii Internaționale a Căilor Ferate ar contribui la stimularea performanțelor feroviare internaționale ale Portugaliei.
- (24) Investițiile în utilizarea eficientă a resurselor și în atenuarea schimbărilor climatice și în adaptarea la acestea ar contribui la asigurarea creșterii durabile pe termen lung. Anticiparea efectelor negative ale schimbărilor climatice, cum ar fi inundațiile și incendiile forestiere, rămâne o provocare în Portugalia. Atingerea obiectivului de eficiență energetică pentru 2020 se confruntă în continuare cu provocări, iar consumul de energie este în creștere, conform celor mai recente date pentru 2017. Există încă un potențial semnificativ de îmbunătățire a eficienței energetice a clădirilor și de reducere a consumului de energie al întreprinderilor. O mai bună conectivitate energetică transfrontalieră ar putea permite o concurență mai intensă și ar facilita utilizarea energiei din surse regenerabile.
- (25) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru ar permite Portugaliei să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale și de situația specială a regiunilor ultraperiferice. Consolidarea capacității administrative a țărilor de gestionare a acestor fonduri reprezintă un factor important pentru succesul acestei investiții.

- (26) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Portugaliei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019, Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile prin care s-a dat curs recomandărilor adresate Portugaliei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernanței economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Portugalia, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (27) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său ⁽⁷⁾ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.
- (28) Ținând cont de bilanțul aprofundat realizat de Comisie și de această evaluare, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1-4 de mai jos. Aceste recomandări contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a Recomandării din 2019 pentru zona euro, în special a primei, a celei de a doua, a celei de a treia și a celei de a patra recomandări pentru zona euro. Politicile fiscal-bugetare menționate în recomandarea 1 de mai jos contribuie, printre altele, la corectarea dezechilibrelor legate de datoria publică ridicată,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, Portugalia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să își atingă în 2020 obiectivul bugetar pe termen mediu, ținând seama de marjele permise în caz de evenimente neobișnuite, pentru care se acceptă o abatere temporară. Să utilizeze veniturile excepționale pentru a accelera reducerea ponderii datoriei publice în PIB. Să amelioreze calitatea finanțelor publice acordând prioritate cheltuielilor care favorizează creșterea economică și consolidând, în același timp, controlul cheltuielilor generale, eficiența din punct de vedere al costurilor și elaborarea corespunzătoare a bugetului, cu un accent deosebit pe reducerea durabilă a arieratelor înregistrate de spitale. Să îmbunătățească sustenabilitatea financiară a întreprinderilor de stat, asigurând totodată o monitorizare mai transparentă, mai cuprinzătoare și în timp util.
2. Să adopte măsuri care să abordeze segmentarea pieței forței de muncă. Să îmbunătățească nivelul competențelor populației, în special al competențelor digitale, inclusiv prin sporirea compatibilității învățării în rândul adulților cu nevoile de pe piața forței de muncă. Să sporească numărul de absolvenți de învățământ superior, în special în domeniile științei și tehnologiei informației. Să îmbunătățească eficacitatea și gradul de adecvare ale plasei de siguranță socială.
3. Să acorde prioritate, în cadrul politicilor economice legate de investiții, cercetării și inovării, transportului feroviar și infrastructurii portuare, tranziției către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon, tranziției energetice și extinderii interconexiunilor energetice, ținând seama de disparitățile regionale.
4. Să permită o recuperare mai rapidă a garanțiilor reale legate de creditele neperformante, prin creșterea eficienței procedurilor de insolvență și de recuperare. Să reducă sarcina administrativă și de reglementare care afectează întreprinderile, în special prin reducerea barierelor specifice anumitor sectoare în ceea ce privește acordarea licențelor. Să elaboreze o foaie de parcurs pentru reducerea restricțiilor care vizează profesii foarte bine reglementate. Să asigure o creștere a eficienței instanțelor administrative și fiscale, în special prin reducerea duratei procedurilor.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

⁽⁷⁾ În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al României pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al României pentru 2019**

(2019/C 301/23)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 9 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ⁽²⁾, în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat România printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

- (2) Raportul de țară pentru România din 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de România în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽³⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 27 februarie 2019. În urma analizei sale, Comisia a concluzionat că România se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, vulnerabilitățile sunt legate de scăderea competitivității prin costuri și de adâncirea deficitului de cont curent în contextul unei politici fiscal-bugetare expansioniste și al unui mediu de afaceri imprevizibil. Inițiativele legislative recente creează riscuri în ceea ce privește funcționarea sectorului financiar și pot dăuna investițiilor private.
- (3) La 9 mai 2019, România și-a prezentat Programul național de reformă pentru anul 2019, iar la 8 mai 2019, Programul de convergență pentru anul 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (4) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (5) În prezent, România face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul său de convergență pentru anul 2019, guvernul preconizează un deficit global de 2,8 % din produsul intern brut (PIB) în anul 2019 și o reducere treptată a acestuia până la 2,0 % din PIB în 2022. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁵⁾, se prevede că obiectivul bugetar pe termen mediu, și anume un deficit structural de 1 % din PIB, nu va fi realizat până la sfârșitul programului. Conform Programului de convergență, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va rămâne sub 40 % până în 2022. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor previziuni bugetare este favorabil. În plus, nu s-au oferit suficiente detalii privind măsurile necesare pentru atingerea țintelor de deficit bugetar planificate.
- (6) La 22 iunie 2018, Consiliul a constatat, în conformitate cu articolul 121 alineatul (4) din tratat, că în 2017 România a înregistrat o abatere semnificativă de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu. Având în vedere abaterea semnificativă constatată, Consiliul a adresat, la 22 iunie 2018, o recomandare României ⁽⁶⁾ de a lua măsurile necesare pentru a se asigura că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete ⁽⁷⁾ nu depășește 3,3 % în 2018 și 5,1 % în 2019, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,8 % din PIB în fiecare an. La 4 decembrie 2018, Consiliul a adoptat Decizia (UE) 2018/2020 ⁽⁸⁾ prin care s-a constatat că România nu a luat măsuri eficiente pentru a da curs recomandării din 22 iunie 2018 și a emis o recomandare revizuită ⁽⁹⁾. În recomandarea sa din 4 decembrie 2018, Consiliul a solicitat României să ia măsurile necesare pentru a se asigura că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare

⁽³⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 98.

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁵⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și măsurile temporare, recalculat de Comisie prin metoda stabilită de comun acord.

⁽⁶⁾ Recomandarea Consiliului din 22 iunie 2018 în scopul corectării abaterii semnificative constatate de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu în România (JO C 223, 27.6.2018, p. 3).

⁽⁷⁾ Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din fondurile Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de 4 ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

⁽⁸⁾ Decizia (UE) 2018/2020 a Consiliului din 4 decembrie 2018 de stabilire a faptului că România nu a luat măsuri eficiente ca răspuns la Recomandarea Consiliului din 22 iunie 2018 (JO L 323, 19.12.2018, p. 16).

⁽⁹⁾ Recomandarea Consiliului din 4 decembrie 2018 în scopul corectării abaterii semnificative constatate de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu în România (JO C 460, 21.12.2018, p. 1).

nete nu va depăși 4,5 % în 2019, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 1,0 % din PIB. La 14 iunie 2019, Consiliul a adoptat Decizia (UE) 2019/1002 ⁽¹⁰⁾ prin care s-a constatat că România nu a luat măsuri eficiente pentru a da curs Recomandării Consiliului din 4 decembrie 2018. Mai mult decât atât, pe baza datelor privind rezultatul bugetar pe 2018, s-a constatat că România a înregistrat o abatere semnificativă de la ajustarea recomandată în 2018. În conformitate cu articolul 121 alineatul (4) din tratat și cu articolul 10 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97, Comisia a adresat României, la 5 iunie 2019, un avertisment prin care semnala că s-a constatat în 2018 o abatere semnificativă de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu. La 14 iunie 2019, Consiliul a adoptat o nouă recomandare ⁽¹¹⁾ prin care s-a confirmat necesitatea ca România să ia măsurile necesare pentru a se asigura că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu depășește 4,5 % în 2019, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 1,0 % din PIB. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, există riscul unei abateri de la ajustarea indicată în recomandarea din 2019.

- (7) Prin Recomandarea sa din 14 iunie 2019, Consiliul a recomandat României să ia măsurile necesare pentru a se asigura că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu va depăși 5,1 % în 2020, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,75 % din PIB. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, în ipoteza menținerii politicilor actuale, există riscul ca în 2020 să se înregistreze o abatere de la această cerință. În plus, previziunile Comisiei din primăvara anului 2019 indicau faptul că deficitul public va depăși, în 2019 și în 2020, valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat. În general, Consiliul consideră că, având în vedere deteriorarea puternică a perspectivelor bugetare, pentru a se respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere vor fi necesare măsuri suplimentare semnificative începând din 2019, în conformitate cu Recomandarea Consiliului din 14 iunie 2019, astfel încât să se corecteze abaterea semnificativă constatată de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu.
- (8) La planificarea bugetului său, România nu ține seama în mod constant de prevederile înscrise în cadrul său fiscal-bugetar. Regula privind deficitul structural la nivel național impune respectarea obiectivului bugetar pe termen mediu sau convergența către acest obiectiv, și anume un deficit structural care să nu depășească 1 % din PIB. În 2016, România s-a abătut de la obiectivul bugetar pe termen mediu și se află, de atunci, pe o traiectorie divergentă, nerespectând regula privind deficitul național. Cele două rectificări ale bugetului pentru 2018 adoptate în toamna anului 2018 s-au abătut din nou de la mai multe reguli auxiliare care interzic creșterea plafoanelor de deficit și de cheltuieli în timpul unui exercițiu bugetar aflat în curs. Bugetul pentru 2019, adoptat de guvern în februarie 2019 și aprobat de parlament în martie, s-a abătut din nou de la mai multe reguli fiscal-bugetare, inclusiv de la regula privind deficitul structural. În plus, la fel ca în anii precedenți, autoritățile nu au trimis parlamentului, până la termenul prevăzut de lege, și anume luna august, o actualizare a strategiei fiscal-bugetare pe termen mediu, subminând astfel rolul de orientare al acestuia. De asemenea, tot ca în anii anteriori, autoritățile nu și-au respectat obligația de a semna o declarație în care să se angajeze că bugetul pentru 2019 și strategia fiscal-bugetară respectă regulile fiscal-bugetare și principiile responsabilității fiscal-bugetare.
- (9) Respectarea obligațiilor fiscale rămâne scăzută. În ceea ce privește taxa pe valoarea adăugată, diferența dintre veniturile care se așteaptă să fie realizate în teorie și veniturile încasate efectiv rămâne foarte mare. Economia informală reprezintă, prin mărimea sa, o provocare suplimentară pentru respectarea obligațiilor fiscale, iar nivelurile ridicate ale muncii nedeclarate privează bugetul de stat de resurse semnificative. În plus, prevalența plăților în numerar facilitează evaziunea fiscală. În cursul anului trecut, România a realizat progrese limitate în ceea ce privește recomandarea specifică țării care i-a fost adresată în repetate rânduri de a consolida respectarea obligațiilor fiscale și colectarea impozitelor. Introducerea caselor de marcat cu jurnal electronic conectate la sistemul informatic al administrației fiscale avansează destul de încet. Administrația fiscală ia măsuri în vederea instituirii unui sistem de evaluare a riscurilor pentru auditarea contribuabililor.
- (10) După mai mulți ani de eforturi susținute de consolidare a sectorului financiar, stabilitatea financiară a fost din nou afectată în 2018 de un set de inițiative legislative ale guvernului și parlamentului. Taxa pe activele bancare adoptată de guvern printr-o ordonanță de urgență la sfârșitul lunii decembrie 2018, fără realizarea unei evaluări a impactului sau a unei consultări cu părțile interesate, a generat îngrijorări serioase legate de impactul său negativ asupra situației prudențiale a băncilor, asupra aplicării politicii monetare și, în ultima instanță, asupra investițiilor și creșterii economice. Modul în care a fost adoptată și dispozițiile acesteia au avut un efect negativ semnificativ asupra cursului de schimb valutar, asupra capacității guvernului de a obține împrumuturi pe piață și, în cele din

⁽¹⁰⁾ Decizia (UE) 2019/1002 a Consiliului din 14 iunie 2019 de stabilire a faptului că România nu a luat măsuri eficiente în urma Recomandării Consiliului din 4 decembrie 2018 (JO L 163, 20.6.2019, p. 62).

⁽¹¹⁾ Recomandarea Consiliului din 14 iunie 2019 în scopul corectării abaterii semnificative constatate de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu în România (JO C 210, 21.6.2019, p. 1).

urmă, asupra percepției pe care părțile interesate o au în ceea ce privește riscurile operaționale. Deși unele aspecte controversate ale taxei au fost modificate în martie 2019, modificările au fost adoptate tot printr-o ordonanță de urgență a guvernului și fără o evaluare a impactului. Au fost eliminate aspectele cele mai problematice ale taxei pe activele bancare, cele referitoare la valoarea totală a activelor. Cu toate acestea, în noua sa formă, taxa poate denatura stimulentele pentru contractarea de credite, ceea ce ar putea duce la o alocare necorespunzătoare a creditelor în economie. Ar trebui să fie evaluate implicațiile potențiale ale acestor modificări pentru transmisia politicii monetare. Deși declarate neconstituționale de Curtea Constituțională în martie 2019, mai multe inițiative legislative adoptate de parlament la sfârșitul anului 2018 au exercitat o presiune suplimentară asupra sectorului bancar și au consolidat percepția generală de imprevizibilitate a cadrului juridic. Experiența anterioară arată că este posibil ca astfel de inițiative să fie relansate de către legiuitor.

- (11) Noua lege a pensiilor, adoptată de parlament în decembrie 2018, este susceptibilă să pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice. Punctul de pensie, adică principalul parametru utilizat pentru indexarea pensiilor, urmează să fie majorat cu 15 % în septembrie 2019 și cu 40 % în septembrie 2020. Legea pensiilor ar urma să modifice o serie de parametri utilizați pentru calcularea pensiilor. În special, se preconizează că valoarea punctului de pensie va crește, deoarece factorul de indexare utilizat la calcularea pensiilor existente nu ar mai urma creșterea prețurilor, ci ar fi raportat permanent la creșterile salariilor și ale prețurilor. În plus, perioada de cotizare utilizată la calcularea unei pensii se va reduce, ceea ce va duce la creșterea cheltuielilor cu pensiile noi. Cu toate acestea, eliminarea indicelui de corecție pentru pensiile noi (care stabilea o legătură parțială între prima pensie și salariu) va atenua creșterea globală a cheltuielilor cu pensiile cauzată de ceilalți parametri. Anumite probleme structurale care afectează adecvarea pensiilor rămân nesoluționate. Vârsta medie efectivă de pensionare este apropiată de media Uniunii, dar nu este aceeași pentru femei și bărbați. Acest lucru, cuplat cu o perioadă de contribuție mai scurtă în cazul femeilor, duce la un decalaj de pensii considerabil între bărbați și femei.
- (12) Reforma sistemului de pensii introdusă în 2008 a fost diluată treptat. După amânări repetate ale majorărilor programate ale contribuțiilor la fondurile de pensii din cel de al doilea pilon, care ar fi trebuit să ajungă la 6 % din salariile brute până în 2016, contribuțiile au fost reduse la 3,75 % din salariile brute începând din 2018. Fondurile de pensii din cel de al doilea pilon au fost slăbite și mai mult printr-o serie de măsuri adoptate de guvern printr-o ordonanță de urgență la sfârșitul anului 2018. Contribuțiile la aceste fonduri au devenit opționale după o perioadă de contribuție de minimum cinci ani. Au fost majorate semnificativ cerințele de capital minim pentru societățile de administrare a fondurilor de pensii din cadrul celui de al doilea pilon, ceea ce generează un risc de ieșire de pe piața din România a societăților de administrare a unor astfel de fonduri. Comisiunile de administrare percepute pentru contribuțiile brute au fost, de asemenea, diminuate în mod semnificativ, ceea ce ar putea afecta rezultatele financiare ale societăților de administrare a fondurilor și ar putea spori probabilitatea ieșirii lor de pe piață. Acest lucru ar putea avea implicații negative asupra dezvoltării pieței locale de capital și a grupului investitorilor instituționali, privând totodată economia de o sursă atât de necesară de investiții pe termen lung. În plus, slăbirea sau abandonarea celui de al doilea pilon de pensii va face ca veniturile din pensii să fie mai puțin diversificate și va expune pensiile unor riscuri politice și demografice mai ridicate. În martie 2019, prin intermediul unei ordonanțe de urgență, guvernul a menținut noile cerințe de capital minim pentru societățile de administrare a fondurilor, dar a amânat pentru decembrie 2019 termenul pentru plata integrală a capitalului suplimentar. În mai 2019, guvernul a redus în mod semnificativ cerințele de capital minim pentru societățile care administrează fondurile de pensii, ceea ce parțial compensează majorarea stabilită în decembrie 2018. Alte dispoziții ale ordonanței de urgență din decembrie 2018 care pun în pericol viabilitatea fondurilor de pensii din cadrul celui de al doilea pilon rămân neschimbate.
- (13) Provocările legate de calitatea și caracterul incluziv al sistemului de educație și formare au un impact negativ asupra potențialului României de a asigura o creștere favorabilă incluziunii. Deși bugetul pentru 2019 a fost majorat, cheltuielile cu educația rămân printre cele mai scăzute din Uniune, în special în ceea ce privește anii de școlarizare care au un rol decisiv în a preveni părăsirea timpurie a școlii (care rămâne la un nivel ridicat), a asigura egalitatea de șanse și a reduce inegalitățile mai târziu în viață. Participarea copiilor preșcolari la o educație și îngrijire de calitate rămâne sub media Uniunii, parțial din cauza absenței structurilor. Acest lucru are implicații asupra participării femeilor pe piața forței de muncă, precum și asupra dobândirii timpurii de competențe. Se înregistrează întârzieri în modernizarea rețelei de școli și în optimizarea lor astfel încât să se țină cont de tendințele demografice, 10 % din școli fiind supraaglomerate, în timp ce 58 % dispun de capacități excedentare. Se constată probleme considerabile în ceea ce privește dobândirea de competențe de bază și competențe digitale de către populație. Capacitatea cadrelor didactice de a aplica o abordare centrată pe elevi nu este dezvoltată suficient. Disparitățile dintre mediul rural și cel urban persistă, iar grupurile vulnerabile, inclusiv romii, continuă să aibă un acces limitat la un învățământ de calitate și favorabil incluziunii.

- (14) Piața forței de muncă se confruntă cu presiuni crescânde, în condițiile în care rata șomajului (4,2 % în 2018) este foarte scăzută, forța de muncă este în scădere, iar lipsa de personal calificat persistă. Rata de activitate a femeilor este scăzută, mai ales în rândul femeilor tinere și de vârstă mijlocie. Acest lucru se datorează în principal responsabilităților personale și familiale și integrării scăzute a copiilor cu vârsta cuprinsă între 0 și 3 ani în structuri formale de îngrijire. Politicile active în domeniul pieței forței de muncă oferă un răspuns limitat la nevoile pieței forței de muncă, măsurile fiind axate în principal pe oferirea de stimulente financiare, mai degrabă decât pe abordări personalizate, globale. Întârzierea reformei planificate a serviciului public de ocupare a forței de muncă rămâne un obstacol important în calea modernizării serviciilor furnizate angajatorilor și șomerilor. Disponibilitatea serviciilor de perfecționare și a serviciilor integrate este, de asemenea, deficitară. Competențele nu evoluează în concordanță cu nevoile sectoarelor economice în creștere, 81 % dintre angajatori confrunându-se cu dificultăți în ocuparea locurilor de muncă vacante. Sectorul tehnologiei informației și comunicațiilor este în creștere, în timp ce numărul românilor cu vârsta cuprinsă între 20 și 29 de ani care dețin o diplomă în domeniile științei, tehnologiei, ingineriei sau matematicii a scăzut în perioada 2014-2016. În prezent, nu există o evaluare globală sau sectorială a nevoilor de competențe și nu se realizează, în continuare, previziuni privind necesarul de competențe, ceea ce împiedică adaptarea sistemului de educație și formare la nevoile pieței forței de muncă. A început implementarea sistemului dual de educație și formare profesională, menit să abordeze problema lipsei de personal calificat. Cu toate acestea, educația și formarea profesională este considerată în continuare o opțiune secundară de către elevi și părinți, iar rata de ocupare relativ scăzută în rândul proaspeților absolvenți ai programelor de educație și formare profesională ridică problema relevanței acestor programe pentru piața forței de muncă. Învățământul superior nu este aliniat suficient la piața forței de muncă. Deși rata de absolvire a învățământului terțiar s-a dublat în ultimii zece ani, aceasta rămâne la un nivel scăzut.
- (15) În pofida îmbunătățirilor recente, ratele sărăciei și inegalității veniturilor rămân ridicate, iar disparitățile regionale se accentuează. Un român din trei continuă să fie expus riscului de sărăcie și excluziune socială, cele mai afectate grupuri fiind copiii, românii, persoanele cu handicap și persoanele în vârstă. Calitatea și acoperirea serviciilor sociale sunt insuficiente, iar distribuția teritorială a acestora este inegală și necorelată cu nevoile specifice ale comunităților. Numai aproximativ 20 % din unitățile administrativ-teritoriale dispun de servicii sociale autorizate. De obicei, serviciile sunt concentrate în zonele mai bogate sau în zonele urbane, deși ele sunt cele mai necesare în zonele și regiunile mai sărace, rurale. Integrarea limitată a serviciilor de ocupare a forței de muncă, de educație, de sănătate și a serviciilor sociale nu permite o incluziune durabilă a diferitelor grupuri defavorizate. Persoanele cu handicap nu beneficiază decât de sprijin limitat pentru a duce o viață independentă și pentru a avea acces la un loc de muncă. Se constată foarte puține progrese în ceea ce privește situația comunității rome. Rata privării de locuință este cea mai ridicată din Uniune și are un efect negativ asupra incluziunii sociale. Politicile în domeniul locuințelor sunt descentralizate fără să existe însă un cadru strategic, iar resursele financiare lipsesc adesea în comunitățile sărace. Indicatorul social de referință utilizat ca bază pentru calcularea majorității prestațiilor sociale nu a fost actualizat din 2008 și s-a depreciat considerabil în comparație cu salariul minim. Ca urmare, ratele sărăciei în rândul persoanelor cu o intensitate scăzută și foarte scăzută a muncii au crescut cu 50 % din 2010 până în prezent. În plus, lucrătorii cu contracte de muncă atipice nu beneficiază de o protecție socială adecvată. Unul din trei lucrători cu contracte de muncă atipice este expus riscului de deprivare materială severă. Lucrătorii zilieri și sezonieri nu au acces formal la prestații sociale de șomaj, de maternitate, de accident și de accident de muncă. Punerea în aplicare a reformei privind venitul minim de incluziune, inițiată în 2016, care ar spori acoperirea și caracterul adecvat al prestațiilor sociale, a fost din nou amânată până în 2021.
- (16) Dialogul social este caracterizat de procentul redus al contractelor colective de muncă, în special la nivel sectorial, ceea ce se datorează și definiției actuale a sectoarelor. Autoritățile au inițiat planuri de revizuire a definițiilor sectoarelor economice, dar încă nu s-a ajuns la un acord. În afara cadrului de negociere colectivă, implicarea semnificativă și în timp util a partenerilor sociali în aspectele de politică și în reformele politicilor este limitată. Cea mai mare parte a dialogului social se desfășoară în mod formal, în cadrul Consiliului Economic și Social și al comisiilor de dialog social. Cu toate acestea, chiar dacă a fost instituit un cadru de dialog și de consultare, stabilitatea și rolul acestor instituții au fost slăbite în ultimul an.
- (17) După ani de creștere salarială moderată, România prezintă una dintre cele mai rapide creșteri ale salariilor din Uniune. Acest lucru este determinat de politicile guvernamentale de majorare a salariilor din sectorul public și a salariului minim, de rata șomajului care a scăzut la un nivel record și de deficitele structurale de forță de muncă. Salariul minim este în continuare stabilit în mod nesistematic, fără a se baza pe un mecanism obiectiv. Majorările consecutive de-a lungul anilor au dus la situația în care o treime din angajați câștigau salariul minim în 2017, de aproape patru ori mai mulți decât în 2011.
- (18) Sistemul de sănătate se confruntă cu numeroase provocări. Nivelul de finanțare redus, utilizarea ineficientă a resurselor publice și lipsa reformelor limitează eficacitatea sistemului de sănătate. Emigrarea continuă a forței de muncă a condus la un deficit considerabil de medici și de asistente medicale. Infrastructura sistemului de sănătate și prevalența plăților informale constituie în continuare motive de preocupare. Persoanele care locuiesc în zonele

rurale și grupurile vulnerabile au acces limitat la serviciile de asistență medicală. La rândul lor, acești factori au un impact negativ asupra sănătății populației, care rămâne sub media Uniunii, în pofida îmbunătățirilor recente. Se întârzie îmbunătățirile atât de necesare ale asistenței medicale comunitare. Proiectul pilot de înființare a unor centre de asistență medicală comunitară a început cu întârziere, ceea ce afectează introducerea serviciilor de îngrijire integrate. Sectorul îngrijirii de lungă durată nu este pregătit să facă față îmbătrânirii rapide a populației. Există foarte puține servicii de îngrijire la domiciliu și în centre de zi, iar acestea sunt concentrate în special în zonele cu venituri mai mari. Nivelul de acoperire și cheltuielile publice cu îngrijirea de lungă durată sunt printre cele mai reduse din Uniune, iar accesul la îngrijire de lungă durată, reabilitare și îngrijire paliativă este redus.

- (19) Calitatea infrastructurii, inclusiv în sectorul transporturilor, al energiei, al deșeurilor și al apelor reziduale, rămâne redusă și limitează perspectivele de creștere ale României. În pofida unor investiții publice semnificative după aderarea României la Uniune, infrastructura fizică a țării rămâne subdezvoltată. Starea generală și fiabilitatea rețelilor rutiere și feroviare sunt precare. Infrastructura nu corespunde nevoilor în materie de trafic generate de o economie în expansiune. Rețeaua rutieră este una dintre cele mai puțin dezvoltate din Uniune, iar reforma sectorului feroviar înregistrează întârzieri. Emisiile de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier au crescut puternic în ultimii cinci ani. În plus, nivelul foarte scăzut al investițiilor în lucrări de întreținere a redus viteza de circulație a trenurilor și a afectat timpul de livrare a mărfurilor prin intermediul transportului feroviar. Transportul urban este afectat de subfinanțarea cronică, de organizarea necorespunzătoare a sectorului și de slaba capacitate administrativă a furnizorilor locali. În plus, infrastructura din sectoarele energiei, deșeurilor, apei și apelor reziduale și interconectarea rețelilor energetice continuă să fie deficitară. Sistemul de gestionare a deșeurilor este în continuare caracterizat de un nivel foarte redus de reciclare a deșeurilor municipale și de rate foarte ridicate de depozitare a deșeurilor. Subzistă provocări în ceea ce privește atingerea țintei de eficiență energetică, în special din perspectiva eficienței energetice a clădirilor, care ar putea fi mult îmbunătățită.
- (20) Capacitatea generală de inovare a României rămâne scăzută, iar competitivitatea sa viitoare este amenințată de decalajul mare dintre întreprinderile cu capital străin și cele naționale în materie de productivitate și inovare. Investițiile României în cercetare și dezvoltare sunt cele mai scăzute din Uniune (0,5 % din PIB), iar cheltuielile publice pentru cercetare și dezvoltare au scăzut și mai mult, de la 0,32 % din PIB în 2011 la 0,21 % din PIB în 2017, ceea ce împiedică orice consolidare a capacităților. În consecință, calitatea bazei științifice publice rămâne foarte scăzută, iar legăturile dintre știință și mediul de afaceri nu sunt suficient de dezvoltate. Având în vedere că a scăzut în continuare și numărul absolvenților de studii superioare în domeniile științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii, lipsa de personal calificat reprezintă o provocare majoră pentru potențialul de inovare al economiei românești. Digitalizarea este un factor esențial pentru îmbunătățirea inovării și a competitivității țării. România are rezultate slabe în ceea ce privește numeroase componente ale Indicelui economiei și societății digitale, inclusiv serviciile publice digitale, competențele digitale ale populației în ansamblu și digitalizarea întreprinderilor.
- (21) România a înregistrat progrese limitate în ceea ce privește abordarea recomandării specifice adresate țării de a consolida ierarhizarea în funcție de priorități a proiectelor de investiții publice și pregătirea acestora. Ministerul Finanțelor Publice are sarcina de a întocmi o listă a proiectelor de investiții publice prioritare de peste 100 de milioane RON (21 de milioane EUR) și de a monitoriza implementarea acestora, însă proiectele sunt gestionate de ministerele de resort. Pe lista proiectelor prioritare se află în prezent 136 de proiecte, majoritatea în domeniul transporturilor. Majoritatea acestor proiecte prioritare ar putea fi cofinanțate din fondurile Uniunii. Absorbția fondurilor Uniunii este încetinită de factori precum capacitatea administrativă limitată de a pregăti, de a ierarhiza în funcție de priorități și de a pune în aplicare proiectele mari de investiții. În pofida recentelor proiecte mari de infrastructură care sunt în curs de pregătire și de trimitere spre aprobare către Comisia Europeană, lipsesc încă proiecte importante, cum ar fi autostrada Sibiu-Pitești (care asigură legătura cu coridorul Rin-Dunăre și coridorul Orient/Est-mediteranean din cadrul TEN-T), iar implementarea în general continuă să înregistreze întârzieri. În plus, absorbția fondurilor Uniunii a fost determinată până acum de proiecte elaborate pentru perioada de programare anterioară și nu a fost încă pusă la punct o rezervă de proiecte noi pentru actuala perioadă de programare.
- (22) Achizițiile publice eficiente sunt esențiale pentru realizarea unor obiective de politică importante în România, printre care se numără eficientizarea cheltuielilor publice, modernizarea administrației publice, precum și promovarea inovării și a creșterii durabile și favorabile incluziunii. România a realizat progrese limitate în ceea ce privește recomandarea specifică de îmbunătățire a transparenței achizițiilor publice. Eficiența procedurilor de achiziții publice este în continuare problematică și este în joc caracterul ireversibil al anumitor măsuri, în special în ceea ce privește optimizarea controalelor *ex ante*. Strategia națională în domeniul achizițiilor publice subliniază importanța unui control unitar *ex ante* efectuat de Agenția Națională pentru Achiziții Publice. Inițiativele legislative recurente riscă să submineze realizarea obiectivelor strategiei. Predictibilitatea și stabilitatea legislației în domeniul achizițiilor publice reprezintă în continuare provocări importante, iar strategia națională în domeniul achizițiilor publice nu este pusă în aplicare pe deplin.

- (23) Procesul de elaborare a politicilor publice a devenit din ce în ce mai imprevizibil, ceea ce afectează mediul de afaceri. Un exemplu recent este adoptarea prin ordonanță de urgență a guvernului, fără să se fi realizat o consultare a părților interesate sau o evaluare a impactului, a unui set de măsuri de anvergură care afectează funcționarea sectorului bancar, a societăților de administrare de fonduri de pensii din cel de al doilea pilon și a companiilor din domeniul energiei și telecomunicațiilor. Evaluările impactului legislației reprezintă în continuare o formalitate, iar calitatea și utilizarea efectivă a acestora variază foarte mult de la un sector la altul. Controlul calității în ceea ce privește evaluările impactului legislației și elaborarea politicilor este aplicat numai într-o măsură limitată. Nu există niciun mecanism durabil de monitorizare a politicilor bazat pe un sistem transparent de raportare și pe evaluări *ex post*. De multe ori, inițiative legislative importante sunt anunțate chiar înainte de adoptare. Gradul de implicare a părților interesate în elaborarea și punerea în aplicare a reformelor este redus și există rareori un dialog real între parteneri, deși există structurile instituționale relevante în acest sens. Procedurile administrative greoaie afectează în special întreprinderile mici și mijlocii. De exemplu, procedurile administrative greoaie aplicabile în cazul înființării de întreprinderi și cerințele reglementare impuse furnizorilor de servicii, inclusiv profesiilor reglementate, împiedică dezvoltarea într-o măsură mai mare a pieței. Adoptarea legislației relevante privind gestionarea resurselor umane în administrația publică este în continuare amânată. Gradul ridicat de fragmentare a responsabilităților și a resurselor afectează coerența și disponibilitatea serviciilor publice furnizate, în special la nivel local. Strategiile naționale și regionale ale diferitelor servicii publice nu sunt bine transpuse în măsuri integrate la nivel regional și local. Finanțarea serviciilor publice este inegală pe teritoriul țării și adesea nu corespunde nevoilor locale. Nu se ține seama de anumiți factori, cum ar fi o abordare strategică unitară pe tipuri de servicii, lacunele existente și necesitatea de a dezvolta noi servicii. Nu există stabilitate și predictibilitate în ceea ce privește veniturile de care dispun autoritățile locale. S-au întreprins acțiuni limitate pentru îmbunătățirea echilibrului dintre responsabilitățile care trebuie descentralizate și alocarea resurselor financiare care să le permită autorităților locale să furnizeze servicii de calitate. Sunt necesare acțiuni suplimentare care să consolideze capacitatea administrativă la nivel local.
- (24) Întreprinderile de stat joacă un rol important în sectoarele infrastructurilor critice, cum ar fi energia și transportul feroviar. Rezultatele economice și financiare ale acestor întreprinderi s-au îmbunătățit în ultimul timp, pe fondul unui context macroeconomic favorabil. Cu toate acestea, transparența și publicarea rezultatelor financiare și operaționale nu s-au îmbunătățit, iar regulile de guvernare corporativă continuă să fie aplicate doar sporadic. Câteva exemple în acest sens reprezintă numirea în mod repetat a unor consilii de administrație interimare, ceea ce nu respectă spiritul legii, și neutilizarea instrumentelor disponibile de aplicare a legii pentru societățile care nu își respectă obligațiile. Riscurile ca legislația privind întreprinderile de stat să fie slăbită în mod substanțial nu au dispărut. Acest lucru reprezintă un regres în raport cu măsurile luate pentru a da curs recomandărilor specifice țării din 2015 și 2016. Drept urmare, sunt afectate condițiile esențiale de care depinde promovarea utilizării eficiente a resurselor publice și se poate ajunge la distorsionarea deciziilor de investiții. Transferul dreptului de proprietate asupra câtorva dintre marile întreprinderi de stat către noul Fond Suveran de Dezvoltare și Investiții va necesita aplicarea temeinică a unor norme solide de guvernare corporativă, atât la nivelul fondului, cât și la nivelul societăților din portofoliul acestuia.
- (25) Evoluțiile din ultimul an au generat preocupări cu privire la statul de drept și au amplificat îngrijorările serioase care planau deja asupra ireversibilității și durabilității progreselor înregistrate anterior de România în ceea ce privește reforma sistemului judiciar și combaterea corupției la nivel înalt. Aceste aspecte sunt monitorizate în cadrul mecanismului de cooperare și de verificare. În prezent, modificările aduse celor trei legi ale justiției sunt în vigoare și conțin o serie de măsuri care slăbesc garanțiile juridice pentru independența sistemului judiciar. Aceste modificări ar putea să submineze eficacitatea activității de zi cu zi a judecătorilor și a procurorilor și să reducă încrederea publicului în sistemul judiciar. Se exercită presiuni asupra instituțiilor judiciare și asupra magistraților, inclusiv prin înființarea unei secții speciale de urmărire penală pentru presupusele infracțiuni comise de magistrați. Măsurile în curs care vizează modificarea Codului penal și a Codului de procedură penală ar avea un impact negativ asupra eficacității anchetelor și proceselor penale și ar restrânge, totodată, definiția infracțiunii de corupție. Există îngrijorări și în ceea ce privește procesele de demitere și numire a magistraților de nivel înalt. Comunicările recente sugerează că s-ar putea reveni asupra măsurilor legate de reforma sistemului judiciar.
- (26) În cadrul mecanismului de cooperare și de verificare, Comisia monitorizează în continuare reforma judiciară și lupta împotriva corupției din România. Aceste domenii nu fac, așadar, obiectul recomandărilor specifice adresate României, dar sunt relevante pentru dezvoltarea unui mediu socioeconomic favorabil în această țară.

- (27) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru ar permite României să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale. Consolidarea capacității administrative a țării de gestionare a acestor fonduri reprezintă un factor important pentru succesul acestei investiții.
- (28) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a României, pe care a publicat-o în raportul de țară din 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de convergență pentru 2019 și Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate României în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernancei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în România, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (29) Consiliul a examinat Programul de convergență pentru 2019 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său ⁽¹²⁾ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.
- (30) Din perspectiva bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a acestei evaluări, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de convergență pentru 2019. Recomandările Consiliului, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1, 2, 3 și 5 de mai jos. Politicile fiscal-bugetare menționate în recomandarea 1 de mai jos contribuie, printre altele, la corectarea dezechilibrelor legate de competitivitate și de poziția externă,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, România să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să asigure respectarea Recomandării Consiliului din 14 iunie 2019 de a corecta abaterea semnificativă de la traiectoria de ajustare, în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu. Să asigure aplicarea integrală a cadrului fiscal-bugetar. Să consolideze respectarea obligațiilor fiscale și colectarea impozitelor.
2. Să protejeze stabilitatea financiară și soliditatea sectorului bancar. Să asigure sustenabilitatea sistemului public de pensii și viabilitatea pe termen lung a fondurilor de pensii din cadrul celui de al doilea pilon.
3. Să amelioreze calitatea și caracterul incluziv al educației, în special pentru romi și alte grupuri defavorizate. Să asigure îmbunătățirea competențelor, inclusiv a competențelor digitale, în special prin sporirea relevanței pe piața forței de muncă a educației și formării profesionale și a învățământului superior. Să sporească acoperirea și calitatea serviciilor sociale și să finalizeze reforma venitului minim de incluziune. Să îmbunătățească funcționarea dialogului social. Să asigure stabilirea salariului minim pe baza unor criterii obiective, compatibile cu crearea de locuri de muncă și cu competitivitatea. Să îmbunătățească accesul la asistență medicală și eficiența sectorului sănătății din punctul de vedere al costurilor, inclusiv prin favorizarea tratamentului ambulatoriu.
4. Să axeze politica economică în materie de investiții pe sectorul transporturilor, vizând în special sustenabilitatea acestuia, pe sectorul energetic cu emisii scăzute de dioxid de carbon și pe eficiența energetică, pe infrastructura de mediu și pe inovare, ținând seama de disparitățile regionale. Să îmbunătățească procesul de pregătire și stabilire a priorităților în ceea ce privește proiectele mari și să accelereze punerea în aplicare a acestora. Să îmbunătățească eficiența achizițiilor publice și să asigure punerea în aplicare integrală și sustenabilă a strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice.
5. Să se asigure că inițiativele legislative nu subminează securitatea juridică, prin îmbunătățirea calității și a previzibilității procesului decizional, inclusiv prin consultări adecvate cu părțile interesate, prin evaluări efective ale impactului și prin simplificarea procedurilor administrative. Să consolideze guvernarea corporativă a întreprinderilor de stat.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

⁽¹²⁾ Emis în temeiul articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Sloveniei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Sloveniei pentru 2019**

(2019/C 301/24)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru 2019. Aceasta a ținut cont de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾, Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Slovenia printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ (denumită în continuare „Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro (denumite în continuare „recomandările pentru zona euro”).
- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Slovenia ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1-3 de mai jos. În special, reducerea restricțiilor de reglementare va contribui la punerea în aplicare a primei recomandări pentru zona euro în ceea ce privește piețele reziliente ale produselor și serviciilor, iar concentrarea politicii economice legate de investiții în domeniile specificate va contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro în ceea ce privește sprijinirea investițiilor.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (3) Raportul de țară privind Slovenia pentru 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Slovenia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Slovenia în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.
- (4) Slovenia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019 la 15 aprilie 2019, iar la 26 aprilie 2019, Programul de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene (denumite în continuare „fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (6) În prezent, Slovenia se încadrează în componenta preventivă a Pactului de stabilitate și de creștere și face obiectul regulii privind datoria. În cadrul Programului de stabilitate pentru 2019, guvernul preconizează că excedentul total va crește până la 0,9 % din produsul intern brut (PIB) în 2019, după care va ajunge la 1,2 % din PIB în 2022. Pe baza soldului structural recalculat, se preconizează că obiectivul bugetar pe termen mediu – care a fost modificat de la un excedent structural de 0,25 % din PIB în 2019 la un deficit structural de 0,25 % din PIB începând cu 2020 – va fi atins până în 2021 ⁽⁶⁾. În conformitate cu Programul de stabilitate pentru 2019, se prevede ca ponderea datoriei publice în PIB să continue să scadă la 65,4 % din PIB în 2019, urmând să scadă în continuare pentru a atinge 54,7 % din PIB în 2022. Scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare respective este unul favorabil.
- (7) La 13 iulie 2018, Consiliul a recomandat Sloveniei să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete ⁽⁷⁾ nu depășește 3,1 % în 2019, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,65 % din PIB. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, există riscul apariției în 2019 a unei abateri semnificative de la traiectoria de ajustare recomandată pentru atingerea obiectivului bugetar pe termen mediu.
- (8) În 2020, Slovenia ar trebui să își atingă obiectivul bugetar pe termen mediu. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, această situație este coerentă cu o rată de creștere nominală maximă a cheltuielilor publice primare nete de 4,0 %, ceea ce corespunde unei ajustări structurale de 0,5 % din PIB. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, în ipoteza menținerii politicilor actuale, se preconizează că în 2020 Slovenia va fi aproape de obiectivul său bugetar pe termen mediu. Prin urmare, evaluarea actuală indică riscul unei oarecare abateri în 2020. În timp ce rata de creștere nominală previzionată a cheltuielilor publice primare nete ar indica în prezent riscul unei oarecare abateri de la această cerință în 2020, aceasta ar indica un risc de abatere semnificativă de la cerință pentru anii 2019 și 2020 luați împreună. În cazul în care soldul structural nu ar mai fi proiectat să fie apropiat de obiectivul bugetar pe termen mediu, în cadrul evaluărilor viitoare o evaluare globală ar trebui să ia în considerare o posibilă abatere de la această cerință. Se preconizează că Slovenia va respecta regula privind datoria în 2019 și în 2020. În general, Consiliul consideră că în 2019 ar trebui luate măsurile necesare și că Slovenia trebuie să fie pregătită să adopte și alte măsuri începând cu 2020 pentru a respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere.

⁽⁴⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 103.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁶⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și pe cele temporare, recalculat de Comisie prin aplicarea metodologiei stabilite de comun acord.

⁽⁷⁾ Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de 4 ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

- (9) Îmbătrânirea populației va exercita presiuni din ce în ce mai mari asupra sistemelor de sănătate și de îngrijire de lungă durată ale Sloveniei. Finanțarea sistemului de sănătate nu este adaptată pentru a face față creșterii preconizate a costurilor generate de îmbătrânirea populației. Până în prezent, Slovenia nu a adoptat măsuri cuprinzătoare pentru a asigura calitatea, accesibilitatea și viabilitatea fiscală pe termen lung a asistenței medicale în Slovenia. În cadrul strategiei Sloveniei privind îmbătrânirea activă este în curs de elaborare un proiect de lege privind îngrijirea de lungă durată. Cu toate acestea, este încă neclar cum vor îmbunătăți rentabilitatea, accesibilitatea și calitatea asistenței medicale măsurile avute în vedere, exceptând faptul că se preconizează că achizițiile publice în domeniul asistenței medicale vor deveni mai eficiente din punctul de vedere al costurilor grație unei coordonări mai bune. Investițiile în structurile și echipamentele de sănătate și de îngrijire de lungă durată ar putea contribui la reducerea presiunii viitoare asupra sistemelor de îngrijire.
- (10) Provocările legate de sustenabilitatea și adecvarea pe termen lung a sistemului de pensii devin din ce în ce mai presante, deoarece populația slovenă îmbătrânește mai rapid decât populația celor mai multe dintre celelalte state membre. În documentul intitulat „Puncte de pornire pentru modernizarea sistemului de asigurări de pensii și invaliditate în Republica Slovenia”, adoptat în 2017 de Consiliul Economic și Social, partenerii sociali și guvernul anterior au prevăzut adoptarea unei reforme până în 2020, iar Programul național de reformă pentru perioada 2019-2020 menționează posibilitatea revizuirii sistemului de pensii pentru a sprijini sustenabilitatea pe termen mediu și lung a sistemului și niveluri adecvate ale pensiilor. Acesta stabilește, de asemenea, obiectivul de a prelungi viața profesională și de a oferi oportunități mai bune de exploatare a resurselor umane în ceea ce privește lucrătorii în vârstă, dar nu specifică cum și când trebuie realizat acest obiectiv. Ajustarea vârstei legale de pensionare în funcție de creșterea speranței de viață și promovarea unei pensionări mai târzii ar spori sustenabilitatea sistemului. Asigurarea unor pensii adecvate rămâne o provocare, întrucât unii beneficiari de pensii se află încă la nivelul pragului de sărăcie sau sub acesta. Aproape 70 % din totalul persoanelor care desfășoară activități independente din Slovenia aleg să plătească contribuțiile la asigurările sociale la nivelul minim care le dă dreptul doar la pensia minimă pentru limită de vârstă. Caracterul adecvat al pensiilor ar putea fi îmbunătățit și mai mult printr-un grad mai ridicat de acoperire al sistemelor de pensii suplimentare, prin abordarea în mod corespunzător a schimbării parcursurilor profesionale și prin reducerea riscurilor de sărăcie la bătrânețe.
- (11) Rata de ocupare a continuat să crească, iar șomajul a scăzut și mai mult în 2019. În același timp, rata șomajului de lungă durată rămâne peste nivelurile din perioada anterioară crizei, șomerii de lungă durată reprezentând în continuare aproape jumătate din numărul total de șomeri. Dificultățile persistă, în special, pentru lucrătorii cu nivel scăzut de calificare și pentru lucrătorii în vârstă, rata de activitate și de ocupare a acestora rămânând printre cele mai scăzute din Uniune. Participarea lor la învățarea în rândul adulților este foarte scăzută. Evaluarea politicilor de încurajare a persoanelor să ocupe un loc de muncă sau să participe la cursuri de formare arată că majoritatea programelor existente funcționează bine. Cu toate acestea, cheltuielile în acest domeniu și rata de participare a șomerilor cu nivel scăzut de calificare și a persoanelor în vârstă în cadrul programelor rămân limitate. Prin urmare, este deosebit de important să se investească în măsuri eficiente de sporire a capacității de inserție profesională a lucrătorilor cu nivel scăzut de calificare și a celor în vârstă, inclusiv în ceea ce privește competențele digitale. Creșterea ratei de ocupare a lucrătorilor în vârstă va contribui, de asemenea, la atenuarea presiunilor asupra sistemului de pensii. Deși reforma pieței forței de muncă din 2013 a ajutat în mod clar anumite grupuri vulnerabile să pătrundă pe piața forței de muncă, contractele de muncă temporare rămân o problemă. Rata persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excludere socială a scăzut, dar rămâne peste media Uniunii pentru persoanele în vârstă.
- (12) În tot mai multe sectoare ale economiei apar semne ale deficitelor de forță de muncă. Se pare că la aceste deficite contribuie neconcordanța dintre competențele dobândite de tineri pe parcursul educației și competențele căutate de angajatori. Alături de deficiențele funcționării ecosistemelor pentru inovare, aceste deficite împiedică transformarea industrială în domeniile prioritare ale strategiei de specializare inteligentă, astfel cum au fost stabilite prin consultare cu părțile interesate. Dezvoltarea competențelor digitale ale forței de muncă viitoare este esențială pentru a răspunde nevoilor economiei.
- (13) Au fost adoptate sau vor fi adoptate unele măsuri menite să îmbunătățească opțiunile de finanțare pentru întreprinderile din Slovenia și să le ofere acestora alternative la creditele bancare. Cu toate acestea, întreprinderile din Slovenia se bazează încă în mare măsură pe creditele bancare și pe fluxul de numerar pentru nevoile lor de finanțare. Accesul la capital de pe piețele private rămâne scăzut. Furnizarea de capital de risc este în creștere, dar încă este la un nivel foarte scăzut. Capitalizarea bursieră a bursei de valori din Ljubljana este scăzută și continuă să scadă. Piața de capital limitată și subdezvoltată, în combinație cu condițiile-cadru nefavorabile, inclusiv cu nivelul scăzut de cunoștințe în domeniul financiar al firmelor mai mici, împiedică afluxul de capital și de capital de risc în această țară. Accesul dificil la capital reprezintă o barieră în calea creșterii pentru întreprinderile inovatoare, dar și pentru întreprinderile mai vechi care ar putea beneficia de o schimbare în ceea ce privește finanțarea.

- (14) Dezvoltarea întreprinderilor din Slovenia este frânată de nivelul încă ridicat al sarcinii administrative și de reglementare. Această sarcină este considerată o problemă esențială pentru desfășurarea de activități economice în Slovenia și este legată de chestiuni precum autorizațiile, obligațiile de raportare, procedurile fiscale și durata adeseori mare a procedurilor judiciare din domeniul comercial. Dificultățile în ceea ce privește urmărirea penală a infracțiunilor economice și financiare au, de asemenea, un impact asupra mediului de afaceri. Slovenia a creat instrumente pentru a reduce sarcina administrativă, printre care portalul SPOT („Slovenska poslovna točka”) și „documentul unic”, care abordează mai multe dintre dificultățile identificate. Cu toate acestea, multe dintre măsurile de reducere a sarcinii sunt încă în curs, iar impactul anumitor măsuri care au fost deja puse în a fost sub așteptări. Slovenia a realizat, de asemenea, o serie de reforme pentru a liberaliza unele cerințe profesionale restrictive. Cu toate acestea, anumite părți ale recomandărilor Comisiei din 2017 rămân neabordate, în special în ceea ce privește avocații și agenții imobiliari.
- (15) În pofida unor progrese înregistrate, există deficiențe în ceea ce privește concurența și transparența în domeniul achizițiilor publice din Slovenia, fapt indicat în special de proporția mare de contracte încheiate prin proceduri negociate (fără invitație de participare). Garanțiile împotriva corupției și a coluziunii între ofertanți, în special în ceea ce privește achizițiile efectuate de administrațiile locale și de întreprinderile de stat, rămân slabe. Supravegherea independentă a achizițiilor publice nu dispune de garanții juridice suficiente împotriva presiunilor sau a interferențelor externe, în special în ceea ce privește procedurile disciplinare și propunerea de numire a membrilor Comisiei naționale de examinare. A fost pus în aplicare un plan de acțiune pentru a spori profesionalizarea celor implicați în procedurile de achiziții publice, dar nivelul acestuia este în continuare scăzut. Deși autoritățile estimează că infracționalitatea economică și corupția au produs daune considerabile în ultimii ani, unele reforme anticorupție nu au fost încă demarate.
- (16) În pofida privatizării parțiale a 75 % minus o acțiune a celei mai mari bănci din Slovenia, Nova Ljubljanska Banka, implicarea statului în economie rămâne ridicată, inclusiv în sectorul financiar. Planurile de privatizare publicate anterior au fost puse în aplicare cu lentoare. Continuarea privatizărilor ar spori viabilitatea societăților pe termen lung și ar reduce riscurile pentru finanțele publice, precum și riscul denaturării concurenței și a alocărilor resurselor. Vânzările suplimentare de acțiuni ale societăților cotate la bursă ar contribui, de asemenea, la dezvoltarea pieței de capital a Sloveniei.
- (17) Ecosistemul cercetării, dezvoltării și inovării necesită îmbunătățiri pentru a deveni pe deplin funcțional, iar măsurile de sprijin sunt adesea lipsite de coerență. Sprijinul limitat pentru educația antreprenorială și transferul de tehnologie și, la un nivel mai general, cooperarea slabă dintre sectorul științific și mediul de afaceri împiedică crearea și extinderea întreprinderilor inovatoare. Majoritatea întreprinderilor mici și mijlocii din Slovenia au o capacitate redusă de inovare, iar ponderea întreprinderilor inovatoare din Slovenia este, într-adevăr, în scădere și se situează sub media Uniunii. Transformarea digitală lentă din Slovenia limitează creșterea productivității. Există discrepanțe în ceea ce privește performanța în materie de inovare între regiunile din estul și vestul Sloveniei, ceea ce constituie un obstacol pentru cooperarea și colaborarea în rețea. Slovenia a înregistrat un regres în ceea ce privește atingerea obiectivului de cheltuieli pentru cercetare și dezvoltare prevăzut pentru 2020, deși o sporire a investițiilor în cercetare, dezvoltare și inovare ar consolida potențialul de creștere al țării. Slovenia atrage un număr mic de studenți internaționali la toate nivelurile de învățământ terțiar, în special la nivel de doctorat, iar mobilitatea internațională a cercetătorilor și mobilitatea între mediul academic și industrie rămân limitate.
- (18) Pentru perioada de până în 2030, Slovenia a stabilit, în proiectul său de plan național în domeniul energiei și schimbărilor climatice, obiective în ceea ce privește infrastructura energetică, eficiența energetică și sursele regenerabile de energie, toate acestea necesitând investiții adecvate. În special, economia Sloveniei se caracterizează prin emisii de dioxid de carbon mai ridicate decât media Uniunii, iar ponderea energiei din surse regenerabile în producția totală de energie stagnează. Dezvoltarea surselor de energie regenerabile, altele decât lemnul și energia hidroelectrică, este deosebit de lentă. Sectorul industrial, sectorul serviciilor și sectorul rezidențial din Slovenia au o pondere mai mare în consumul total final de energie decât media Uniunii. În plus, capacitatea existentă de stocare a energiei este subdezvoltată și, prin urmare, nu reușește să răspundă nevoilor generate de producția locală neintegrată de energie din surse regenerabile.

- (19) Transportul a devenit sursa cea mai importantă de emisii de CO₂: ponderea sa în emisiile totale depășește ponderea medie a acestui sector la nivelul Uniunii. Faptul că Slovenia se bazează în mare măsură pe transportul rutier creează probleme precum consumul ridicat de energie, nivelul ridicat al emisiilor de dioxid de carbon, poluarea aerului și accidentele rutiere. Există posibilități semnificative de îmbunătățire a infrastructurii feroviare și, în general, a energiei cu emisii reduse de dioxid de carbon și a transporturilor durabile, ceea ce ar putea contribui la reducerea acestor efecte negative. Există, de asemenea, în continuare deficite importante în ceea ce privește investițiile necesare în domeniul resurselor naturale pentru a se asigura un model de dezvoltare mai durabil. Economia Sloveniei depinde de mediul său natural, care se deteriorează. Dependența ridicată de materii prime importate, combinată cu ratele de reciclare scăzute, împiedică tranziția către o economie circulară. Starea sistemului de colectare și tratare a apelor uzate urbane, inclusiv a infrastructurii de colectare și tratare, nu respectă pe deplin cerințele Uniunii. Părți substanțiale din economia Sloveniei sunt vulnerabile la dezastrelor naturale, în special la inundații.
- (20) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru i-ar permite Sloveniei să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale. Consolidarea capacității administrative a țării de gestionare a acestor fonduri reprezintă un factor important pentru succesul acestei investiții.
- (21) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Sloveniei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019 și Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Sloveniei în anii precedenți. Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestora pentru o politică fiscal-bugetară și socioeconomică sustenabilă în Slovenia, ci și de conformitatea acestora cu normele și orientările Uniunii. Acest lucru reflectă necesitatea consolidării guvernancei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare.
- (22) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său ⁽⁸⁾ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos,

RECOMANDĂ ca, în perioada 2019-2020, Slovenia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să își atingă în 2020 obiectivul bugetar pe termen mediu. Să adopte și să pună în aplicare reforme în domeniul asistenței medicale și al îngrijirii de lungă durată care să asigure calitatea, accesibilitatea și sustenabilitatea bugetară pe termen lung. Să asigure sustenabilitatea și adecvarea pe termen lung a sistemului de pensii, inclusiv prin ajustarea vârstei legale de pensionare și prin restricționarea pensionării timpurii și a altor forme de ieșire anticipată de pe piața forței de muncă. Să sporească capacitatea de inserție profesională a lucrătorilor slab calificați și a celor în vârstă prin îmbunătățirea relevanței pe piața forței de muncă a educației și formării, a învățării pe tot parcursul vieții și prin măsuri de activare, inclusiv printr-o mai bună alfabetizare digitală.
2. Să sprijine dezvoltarea piețelor titlurilor de capital. Să îmbunătățească mediul de afaceri prin reducerea restricțiilor de reglementare și a sarcinilor administrative. Să amelioreze concurența, profesionalizarea și monitorizarea independentă în domeniul achizițiilor publice. Să efectueze privatizări în conformitate cu planurile existente.
3. Să își concentreze politicile economice privind investițiile asupra cercetării și inovării, asupra tranziției către o economie cu emisii de dioxid de carbon și consum de energie reduse, asupra transportului durabil, în special feroviar, și asupra infrastructurii de mediu, ținând seama de disparitățile regionale.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

⁽⁸⁾ În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Slovaciei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Slovaciei pentru 2019**

(2019/C 301/25)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾, Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Slovacia printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro („recomandările pentru zona euro”).

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Slovacia ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 2-4 de mai jos. Mai precis, măsurile de combatere a corupției și de îmbunătățire a sistemului de justiție vor contribui la punerea în aplicare a primei recomandări pentru zona euro în ceea ce privește calitatea instituțiilor, accentul pus pe politica economică legată de investiții în domeniile specificate va contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro în ceea ce privește sprijinirea investițiilor, iar măsurile de îmbunătățire a competențelor vor contribui la punerea în aplicare a celei de-a treia recomandări pentru zona euro în ceea ce privește funcționarea pieței forței de muncă.
- (3) Raportul de țară privind Slovacia pentru 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Slovacia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Slovacia în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.
- (4) La 25 aprilie 2019, Slovacia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019, precum și Programul de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernanta economică.
- (6) În prezent, Slovacia se încadrează în componenta preventivă a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul său de stabilitate pentru 2019, guvernul estimează că soldul total va crește de la un deficit de 0,7 % din produsul intern brut (PIB) în 2018 la un buget echilibrat în 2019, urmând să rămână neschimbat până în 2022. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁶⁾, se preconizează că obiectivul bugetar pe termen mediu – care a fost modificat de la un deficit structural de 0,5 % din PIB în 2019 la 1 % din PIB începând din 2020 – va fi realizat în 2020. Conform Programului de stabilitate pentru 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea treptat, de la 47,5 % în 2019 până la 44,4 % în 2022. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. În același timp, măsurile necesare pentru a sprijini țintele de deficit planificate în perioada de după 2019 nu au fost complet detaliate. Bugetul include o categorie de cheltuieli nespecificate, numite rezerve bugetare (reprezentând în total 0,7 % din PIB), ceea ce reduce previzibilitatea în ceea ce privește execuția bugetului.
- (7) La 13 iulie 2018, Consiliul a recomandat Slovaciei să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete ⁽⁷⁾ nu depășește 4,1 % în 2019, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,5 % din PIB. Având în vedere previziunile Comisiei din toamna anului 2018, care prevedeau o poziție mai apropiată de obiectivul pe termen mediu în 2019, și în concordanță cu normele pentru deblocarea ajustării necesare, rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu ar trebui să depășească 4,6 %, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,3 % în 2019. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, există riscul unei abateri semnificative de la ajustarea fiscal-bugetară recomandată în anii 2018 și 2019 luați împreună.

⁽⁴⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 107.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁶⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și cele temporare, recalculat de Comisie prin aplicarea metodologiei stabilite de comun acord.

⁽⁷⁾ Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de patru ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

- (8) În 2020, Slovacia ar trebui să își atingă obiectivul bugetar pe termen mediu. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, dacă politicile vor rămâne neschimbate, această situație este coerentă cu o rată de creștere nominală maximă a cheltuielilor publice primare nete de 4,6 %, care corespunde unei ajustări structurale de 0,3 % din PIB. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, dacă politicile vor rămâne neschimbate, există riscul unei abateri semnificative de la acest obiectiv în anii 2019 și 2020 luați împreună. Se preconizează că Slovacia va respecta regula privind datoria în 2019 și în 2020. În general, Consiliul consideră că în 2019 ar trebui să fie luate măsurile necesare care să asigure respectarea dispozițiilor Pactului de stabilitate și de creștere.
- (9) Finanțele publice ale Slovaciei se confruntă cu riscuri medii la adresa sustenabilității fiscal-bugetare pe termen lung. În conformitate cu raportul Comisiei din 2018 privind sustenabilitatea finanțelor publice, pentru a stabiliza ponderea datoriei în PIB pe termen lung ar fi necesară, într-un scenariu de menținere a politicilor actuale, o îmbunătățire cumulată a soldului structural primar cu 2,5 puncte procentuale din PIB. Acest lucru este determinat de creșterea preconizată a cheltuielilor cu pensiile și cu asistența medicală, care duce la creșterea costurilor legate de îmbătrânirea populației (contribuție comună de 1,8 puncte procentuale din PIB). Întrucât rata natalității este scăzută, iar speranța de viață în Slovacia urmează să crească și mai mult, se estimează că raportul de dependență a vârstnicilor (care compară persoanele în vârstă cu populația activă – și anume ponderea persoanelor cu un loc de muncă sau care urmează cursuri de formare) va fi aproape triplu până în 2060. Și, în timp ce în 2016 pentru fiecare zece angajați erau doar aproximativ trei persoane inactive cu vârsta de peste 65 de ani, se preconizează că această cifră va crește la peste șapte pentru fiecare zece angajați până în 2060 (raportul de dependență economică a vârstnicilor). Introducerea unor alinieri automate ale vârstei de pensionare la speranța de viață a îmbunătățit treptat sustenabilitatea pe termen lung a sistemului de pensii. Acest demers a fost considerat drept un instrument important pentru asigurarea echității între generații și a sustenabilității pe termen lung. Preocupările cu privire la sustenabilitatea fiscală pe termen lung a sistemelor de pensii au crescut în urma adoptării de către Parlament, la 28 martie 2019, a unui amendament constituțional de instituire a unor plafoane pentru vârsta de pensionare (64 pentru bărbați și femei fără copii, cu câte o reducere de o jumătate de an pentru femei pentru fiecare dintre primii trei copii), ceea ce presupune că ajustările automate legate de speranța de viață nu vor mai fi aplicate după atingerea plafonului. Conform Consiliului Fiscal din Slovacia, plafonul va genera o creștere suplimentară a cheltuielilor de 1,6 % din PIB, acestea urmând să crească de la 8,6 % în 2016 la 11,4 % în 2070, iar nu la 9,8 %, așa cum preconiza Raportul din 2018 privind îmbătrânirea populației. Acest lucru va spori în mod semnificativ riscurile legate de sustenabilitate. Până în prezent nu au fost propuse măsuri de compensare, iar impactul asupra veniturilor persoanelor în vârstă și asupra sărăciei nu a fost calculat.
- (10) În pofida unor progrese în ceea ce privește combaterea evaziunii fiscale, respectarea obligațiilor fiscale rămâne o provocare, iar decalajul dintre veniturile fiscale teoretice și cele reale în ceea ce privește colectarea TVA a fost de peste două ori mai mare decât media Uniunii în 2016. Se preconizează că măsurile prevăzute în cadrul celui de al treilea plan de acțiune vor avea rezultate pozitive, însă unele dintre acestea nu au fost încă puse în aplicare. De exemplu, este probabil ca introducerea declarațiilor fiscale electronice să reducă sarcina administrativă suportată de contribuabili, dar efectul global riscă să fie diminuat dacă nu se pun în aplicare toate măsurile prevăzute. În același timp, un cadru bine structurat de măsuri de politică poate contribui la reducerea numărului de modificări ale codului fiscal, care sunt frecvente, și poate încuraja simplificarea acestuia. În fine, potențialul de realizare de venituri din taxele de mediu și din impozitarea proprietăților este insuficient utilizat în raport cu alte state membre.
- (11) Continuă evoluțiile pozitive de pe piața forței de muncă, fiind marcate de creșterea ocupării forței de muncă și de niveluri ale șomajului dintre cele mai scăzute înregistrate vreodată. S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește punerea în aplicare a planului de acțiune pentru șomerii de lungă durată, care a contribuit la reducerea numărului de șomeri de lungă durată cu o treime în decurs de doi ani. Cu toate acestea, rata șomajului de lungă durată rămâne peste media Uniunii, afectând în special persoanele slab calificate, tinerii și romii. În contrast cu scăderea ratelor șomajului, deficitele raportate în materie de forță de muncă calificată au devenit o problemă majoră. Se înregistrează în continuare disparități regionale foarte pronunțate pe piața forței de muncă, ratele mai ridicate ale șomajului fiind concentrate în trei regiuni din estul Slovaciei, iar deficitele de forță de muncă fiind concentrate în partea de vest a țării. Este necesară continuarea consolidării capacităților angajatorilor și ale sindicatelor pentru a se promova o implicare mai activă a acestora.
- (12) Raza de acțiune și eficacitatea politicilor de îmbunătățire a capacității de inserție profesională sunt limitate. Programele de formare și recalificare au fost consolidate, însă rămân insuficiente și nu se concentrează pe deplin asupra șomerilor de lungă durată și a grupurilor defavorizate. Sistemul de învățământ nu contribuie suficient la dezvoltarea socioeconomică și este subfinanțat la toate nivelurile. Calitatea scăzută a rezultatelor școlare, participarea romilor la un învățământ general incluziv, începând cu primii ani de viață, precum și integrarea efectivă în sistemele educative și de formare a elevilor proveniți din medii defavorizate din punct de vedere socioeconomic (având în vedere rata din ce în ce mai mare de părăsire timpurie a școlii) reprezintă provocări urgente. Rezultatele școlare și nivelul competențelor de bază rămân scăzute în raport cu standardele internaționale, fiind puternic influențate de mediul socioeconomic din care provin elevii. Asigurarea faptului că populația slovacă este dotată cu competențe mai bune pentru economia și societatea în schimbare reprezintă o

provocare. În pofida creșterilor salariale progresive până în 2020, profesia de cadru didactic rămâne neatractivă și se confruntă cu o penurie în creștere a forței de muncă. În plus, calitatea și relevanța formării inițiale și oportunitățile de dezvoltare profesională ale cadrelor didactice sunt limitate. Până în prezent, măsurile de promovare a echității și a educației favorabile incluziunii care sunt în curs s-au situat sub așteptări și nu au fost observate progrese reale în ceea ce privește desegregarea elevilor romi. Guvernul a adoptat „Planul național de reformă pentru educație și creșterea copiilor” (2018-2027) și primul plan de acțiune (2018-2019) (împreună cu un buget estimat), precum și o nouă legislație privind asigurarea calității învățământului superior. Va fi esențial ca aceste măsuri să fie puse în aplicare și monitorizate în mod eficace pentru a determina dacă aduc rezultatele scontate.

- (13) Rata scăzută de ocupare a forței de muncă în rândul femeilor reflectă faptul că bărbații recurg rareori la concediul parental de lungă durată și este accentuată și mai mult de accesul limitat la servicii de îngrijire a copiilor la prețuri accesibile și la facilități de îngrijire de lungă durată, precum și de disponibilitatea redusă a acestor servicii și facilități. În special pentru copiii sub vârsta de trei ani, rata de înscriere în structuri de îngrijire a copiilor este extrem de scăzută. Guvernul a adoptat o nouă decizie privind participarea obligatorie la structuri de învățământ și îngrijire a copiilor preșcolari începând cu vârsta de cinci ani, care va produce efecte din 2020. Cu toate acestea, sunt necesare investiții suplimentare și trebuie încurajată participarea la serviciile de îngrijire a copiilor și la structurile de învățământ preșcolar.
- (14) Deși ponderea persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excludere socială este sub media Uniunii, în numeroase districte din sudul și estul Slovaciei se înregistrează niveluri cu mult mai mari. Există un blocaj considerabil în ceea ce privește accesul la o educație de înaltă calitate și favorabilă incluziunii, care reflectă disparitățile regionale ce se traduc printr-o rată de părăsire timpurie a școlii deosebit de pronunțată. Alte blocaje se referă la accesul – la asistență medicală, la îngrijire de lungă durată, la locuințe sociale și la alte servicii esențiale – al grupurilor defavorizate, în special al romilor, precum și al persoanelor cu handicap și al persoanelor care suferă de lipsa de adăpost și de excludere locativă. O abordare integrată este esențială pentru a stimula incluziunea socială a acestor grupuri.
- (15) Reformele menite să îmbunătățească raportul cost-eficacitate al sistemului de sănătate se accelerează, deși gradul de punere în aplicare variază de la un domeniu de îngrijire la altul. Acțiunile de politică întreprinse în contextul revizuirii cheltuielilor din domeniul sănătății au avut unele rezultate pozitive, în principal ca urmare a unei serii de măsuri de limitare a costurilor în domeniul produselor farmaceutice și al dispozitivelor medicale. Cu toate acestea, mai sunt posibile îmbunătățiri în ceea ce privește creșterea eficienței și furnizarea de îngrijiri mai puțin costisitoare, prin realocarea strategică a resurselor între domeniile de îngrijire. Furnizarea serviciilor de sănătate rămâne excesiv de dependentă de spitale, care, în ciuda reducerilor periodice ale datoriilor, continuă să acumuleze datorii și să întâmpine dificultăți în ceea ce privește finanțarea investițiilor necesare pentru a îmbunătăți eficiența și calitatea asistenței medicale. Deși consolidarea asistenței medicale primare este esențială pentru reducerea utilizării serviciilor spitalicești care ar putea fi evitate, numărul redus de medici generalști și domeniul de aplicare limitat al serviciilor de asistență medicală primară constituie un obstacol în calea îmbunătățirii eficienței sistemului de sănătate. Întrucât guvernul a inițiat măsuri pentru a aborda deficitul de forță de muncă din domeniul sănătății, va fi important ca aceste eforturi să se încadreze într-o strategie pe termen mai lung, care să vizeze descentralizarea treptată a serviciilor din spitalele de urgență, consolidarea asistenței medicale primare și consolidarea serviciilor de prevenire.
- (16) Caracterul fragmentar al sistemului de cercetare subminează eficacitatea investițiilor publice în cercetare și dezvoltare care vizează îmbunătățirea calității cercetării științifice, iar un astfel de sistem nu atrage finanțare privată. Politica în materie de cercetare și inovare este afectată de o coordonare inefficientă între ministere și alți actori, ceea ce duce la întârzieri și deficiențe ale unor reforme majore. Procesul de transformare al Academiei de Științe din Slovacia nu s-a desfășurat în condiții optime și a stârnit astfel îngrijorări cu privire la continuitatea activităților acesteia, ceea ce a dus la prăbușirea întregului proces. Lipsa sau eșecul măsurilor specifice, implicarea limitată a instituțiilor de cercetare, precum și capacitatea limitată de cercetare contribuie, împreună, la nivelul redus al cheltuielilor efectuate de sectorul privat în cercetare și dezvoltare. În ansamblu, implicarea întreprinderilor în domeniul cercetării și dezvoltării rămâne una dintre cele mai scăzute din Uniune și se concentrează asupra sectoarelor de producție de înaltă și medie tehnologie, dominate de firme multinaționale. Măsurile de stimulare a transferului de cunoștințe, de consolidare a capacităților inovatoare la nivelul industriei și de îmbunătățire a cooperării dintre întreprinderi și mediul academic avansează lent.

- (17) Pentru creșterea productivității Slovaciei și pentru menținerea procesului de convergență, sunt necesare eforturi susținute de investiții și în infrastructura digitală și de transport, precum și în eficiența energetică. Este necesar să se îmbunătățească acoperirea de bandă largă fixă de bază și acoperirea 4G, precum și utilizarea benzii largi de foarte mare viteză. Investițiile în eficiența energetică – în special în sectorul clădirilor – și în tehnologia de mediu pot fi o sursă de creștere ecologică și vor contribui la menținerea resurselor de mediu limitate. În plus, pentru a permite regiunilor mai puțin dezvoltate să recupereze decalajele și să fie într-o mai mare măsură bazate pe cunoaștere, competitive și productive, este nevoie de investiții mai strategice pentru a acoperi lacunele în materie de infrastructură și a îmbunătăți rețelele de transport. Slovacia înregistrează întâzieri în ceea ce privește finalizarea unor tronsoane ale rețelei rutiere și ale celei feroviare care se află în centrul rețelei transeuropene de transport, cum este cazul coridorului Rin-Dunăre. Deficiențele rețelei de transport ar putea fi remediate prin îmbunătățirea interconectivității, a multimodalității și a interoperabilității rețelei existente de transport public și urban, precum și prin promovarea unor moduri de transport durabile.
- (18) Sarcinile administrative și de reglementare semnificative pot afecta negativ investițiile și inovarea, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri). În ciuda eforturilor guvernului, sarcina administrativă nu se reduce suficient, iar mediul de afaceri din Slovacia pierde teren în comparație cu alte medii internaționale. Nivelul calității legislației și lipsa previzibilității reprezintă un motiv de îngrijorare pentru întreprinderi. Aceste provocări ar trebui abordate prin implementarea deplină a Strategiei Slovaciei privind o mai bună legiferare (RIA2020) și prin consolidarea Centrului slovac pentru o mai bună legiferare și a capacităților analitice ale administrației de stat. Sectorul serviciilor profesionale din Slovacia este în continuare foarte reglementat. Nivelul restricțiilor de reglementare se situează peste media ponderată a Uniunii pentru avocați, agenți de brevetare, ingineri constructori, arhitecți, contabili, ghizi turistici și agenți imobiliari.
- (19) În prezent, guvernul reformează în mod substanțial practicile de achiziții publice prin revizuirea cadrului juridic cu scopul de a simplifica procedurile și a reduce costurile de tranzacționare. Noua tendință care pune accentul pe profesionalizare este binevenită; cu toate acestea, beneficiile generale încep de abia să apară și survin într-un ritm lent. În contextul neîncrederii față de instituțiile publice, achizitorii publici trebuie să depună mai multe eforturi pentru a recâștiga încrederea întreprinderilor, a mass-mediei și a publicului larg. Acest lucru împiedică introducerea unor noi practici atât de necesare. Eforturile de sporire a utilizării criteriilor de calitate trebuie să fie accelerate pentru a se obține un raport calitate-preț mai bun și pentru a se îmbunătăți utilizarea strategică a achizițiilor publice.
- (20) Administrația publică slovacă se confruntă în continuare cu ineficiențe și blocaje, care sunt cauzate în special de cooperarea ineficace dintre departamentele din cadrul guvernului. Lipsa capacității și a planificării strategice, precum și ineficiențele administrative împiedică buna implementare a fondurilor ESI. Drept rezultat, Slovacia a pierdut fonduri în valoare de 120 de milioane EUR din perioada 2014-2020, iar distribuirea fondurilor către beneficiarii finali rămâne scăzută. În plus, pregătirea insuficientă a proiectelor finanțate din fondurile ESI a condus la întârzierea investițiilor și la termene scurte pentru procedurile de achiziții publice, sporind astfel riscul de nereguli.
- (21) Corupția reprezintă în continuare o provocare, iar angajamentul în direcția urmării penale a cazurilor de corupție la nivel înalt este unul limitat. Eforturile de combatere a corupției sunt îngreunate de deficiențe organizaționale și procedurale la nivelul poliției și al parchetului, precum și de protecția redusă de care dispun avertizorii de integritate. De asemenea, îmbunătățirea eficacității sistemului de justiție, inclusiv a independenței acestuia, rămâne o provocare. În pofida unor îmbunătățiri în ceea ce privește eficiența și calitatea, preocupările legate de independența sistemului judiciar persistă, iar întârzierea înregistrată în procesul de numire a judecătorilor la Curtea Constituțională ar putea afecta funcționarea sistemului de justiție.
- (22) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru ar permite Slovaciei să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale. Consolidarea capacității administrative a Slovaciei de gestionare a acestor fonduri reprezintă un factor important pentru succesul acestei investiții.

- (23) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Slovaciei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019 și Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Slovaciei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernancei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică fiscal-bugetară și socioeconomică sustenabilă în Slovacia, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (24) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său ⁽⁸⁾ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, Slovacia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să își atingă în 2020 obiectivul bugetar pe termen mediu, să protejeze sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice, în special pe cea a sistemului de sănătate și a sistemului de pensii.
2. Să amelioreze calitatea și caracterul incluziv al educației la toate nivelurile și să promoveze competențele în conformitate cu necesitățile pieței forței de muncă, să îmbunătățească accesul la servicii de îngrijire a copiilor și la servicii de îngrijire de lungă durată care să fie de calitate și la prețuri abordabile; să promoveze integrarea grupurilor defavorizate, în special a romilor.
3. Să axeze politica economică în materie de investiții pe sectorul sănătății, al cercetării și inovării, al transporturilor (vizând în special sustenabilitatea acestuia), al infrastructurii digitale, al eficienței energetice, al competitivității IMM-urilor, precum și pe cel al locuințelor sociale, ținând seama de disparitățile regionale; să sporească, în cadrul operațiunilor de achiziții publice, utilizarea criteriilor de calitate și a celor legate de costul la nivelul ciclului de viață al produselor.
4. Să continue să îmbunătățească eficacitatea sistemului de justiție, cu accent pe consolidarea independenței acestuia, inclusiv în ceea ce privește procedurile de numire din acest sistem; să intensifice eforturile de detectare și urmărire penală a cazurilor de corupție, în special a cazurilor de corupție la scară largă.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILĂ

⁽⁸⁾ În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Finlandei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Finlandei pentru 2019**

(2019/C 301/26)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european 2019 pentru coordonarea politicilor economice. Aceasta a ținut seama în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, în baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾, Comisia a adoptat Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Finlanda ca fiind unul dintre statele membre pentru care ar urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro („recomandările pentru zona euro”).

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

⁽³⁾ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Finlanda ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 3 și 4 de mai jos. În special, concentrarea politicii economice legate de investiții în domeniile specificate va contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro în ceea ce privește sprijinirea investițiilor, iar măsurile de limitare a gradului de îndatorare a gospodăriilor vor contribui la punerea în aplicare a celei de a patra recomandări pentru zona euro în ceea ce privește reducerea datoriei private.
- (3) Raportul de țară privind Finlanda pentru 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Finlanda în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice acestei țări adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor din anii anteriori, precum și progresele realizate de Finlanda în direcția îndeplinirii obiectivelor sale naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.
- (4) La 4 aprilie 2019, Finlanda a prezentat Programul său național de reformă pentru 2019 și Programul său de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost abordate în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea. Comisia a oferit detalii suplimentare referitoare la modul în care va utiliza dispoziția menționată anterior în orientările privind aplicarea măsurilor de corelare între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernanță economică.
- (6) În prezent, Finlanda face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul său de stabilitate pentru 2019, bazat pe ipoteza menținerii politicilor actuale, pe care guvernul precedent l-a prezentat cu puțin timp înainte de alegerile generale din aprilie, acesta prevede un sold total de -0,3 % din produsul intern brut (PIB) în 2019, în creștere de la -0,7 % din PIB în 2018. Potrivit guvernului, se preconizează că soldul se va îmbunătăți în continuare în 2020 ajungând la 0 %, iar după aceea va scădea din nou la -0,1 % în 2021 și la -0,3 % în 2022. Pe baza soldului structural recalculat ⁽⁶⁾ și pe baza ipotezei de menținere a politicilor actuale, se preconizează că se va depăși în continuare, pe întreaga perioadă a programului, obiectivul bugetar pe termen mediu, stabilit la un deficit structural de 0,5 % din PIB, ținând seama de ajustările din 2019 legate de punerea în aplicare a reformelor structurale pentru care se permite o abatere temporară. Ponderea datoriei publice în PIB, care a atins nivelul maxim de 63,4 % în 2015, a scăzut la 58,9 % în 2018. Potrivit Programului de stabilitate pentru 2019, ponderea datoriei va continua să scadă, ajungând la 57,4 % din PIB în 2021. Se preconizează că aceasta va crește din nou în 2022, urmând să ajungă la 57,7 % din PIB. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare pare a fi, în linii mari, plauzibil. Principalele riscuri privind proiecțiile bugetare sunt legate de costurile legate de îmbătrânirea populației și inflație, care ar putea fi mai ridicate decât se preconizează.
- (7) La 13 iulie 2018, Consiliul a recomandat Finlandei să își atingă obiectivul pe termen mediu în 2019, ținând cont de marjele permise pentru realizarea reformelor structurale pentru care se permite o abatere temporară. Acest obiectiv este în concordanță cu o rată maximă de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete ⁽⁷⁾ de 2,9 % în 2019, cifră care corespunde unei deteriorări permise a soldului structural de 0,2 % din PIB. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se așteaptă ca Finlanda să își atingă obiectivul bugetar pe termen mediu în 2019, ținând seama de marja acordată, legată de clauza privind reforma structurală.

⁽⁴⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 112.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁶⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și măsurile temporare, recalculat de Comisie prin aplicarea metodologiei stabilite de comun acord.

⁽⁷⁾ Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de patru ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

- (8) În 2020, având în vedere faptul că deviația estimată a PIB-ului Finlandei va fi de 0,8 %, rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu ar trebui să depășească 1,9 %, în conformitate cu ajustarea structurală de 0,5 % din PIB rezultată din matricea de cerințe pentru ajustare stabilită de comun acord în temeiul Pactului de stabilitate și de creștere. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, în condițiile menținerii politicilor actuale, se preconizează că Finlanda va fi expusă riscului unei oarecare abateri în 2020. În ansamblu, Consiliul estimează că Finlanda va respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în 2019 și că aceasta trebuie să fie pregătită să ia măsuri suplimentare pentru a asigura respectarea dispozițiilor Pactului de stabilitate și de creștere în 2020.
- (9) Din cauza îmbătrânirii populației și a scăderii forței de muncă, se preconizează că cheltuielile cu pensiile, cu sănătatea și, în special, cu asistența socială (îngrijirea pe termen lung) vor crește în următoarele decenii. Conform Raportului privind sustenabilitatea finanțelor publice 2018, creșterea preconizată a costurilor legate de îmbătrânirea populației ar necesita o consolidare fiscală de 2 % din PIB pentru stabilizarea ponderii datoriei în PIB pe termen lung. Ca urmare a demisiei guvernului la 8 martie 2019, au fost întrerupte pregătirile pentru o reformă a administrației regionale, a serviciilor de sănătate și a serviciilor sociale, concepute pentru a răspunde acestor provocări și pentru a asigura accesul egal și pentru a reduce timpul de așteptare. Ponderele nevoilor medicale nesatisfăcute autodeclarate în Finlanda rămâne peste media Uniunii. În special persoanele aflate în afara pieței forței de muncă întâmpină dificultăți în obținerea asistenței medicale necesare, din cauza listelor lungi de așteptare.
- (10) Pe fondul scăderii populației în vârstă de muncă și al creșterii numărului de locuri de muncă vacante, piața finlandeză a muncii se restrânge. În același timp, rata de activitate și rata de ocupare a forței de muncă în Finlanda sunt mai scăzute decât în celelalte țări nordice, iar șomajul structural se menține la 7 % în 2018. Acest lucru reflectă parțial inactivitatea și capcanele șomajului care împiedică o mai bună utilizare a forței de muncă. Printre obstacolele din calea reinserției profesionale se numără sistemul complex de beneficii și combinarea diferitelor tipuri de indemnizații. Prestațiile sociale se reduc rapid odată cu creșterea veniturilor, ceea ce creează riscul ca ocuparea unui loc de muncă să nu fie suficient de avantajoasă din punct de vedere financiar. Incertitudinile legate de nivelul prestațiilor sociale și timpul necesar pentru reînceperea acordării acestora reduc atractivitatea locurilor de muncă pe termen scurt sau cu fracțiune de normă. Experimentul privind venitul de bază, ale cărui rezultate preliminare au fost publicate în februarie 2019, oferă o serie de informații pentru revizuirea sistemului de securitate socială în scopul combinării mai eficiente a beneficiilor cu veniturile.
- (11) Investițiile în incluziunea activă, în special a grupurilor celor mai îndepărtate de piața forței de muncă, sunt necesare pentru a crește rata de participare, în contextul în care rata de activitate și rata de ocupare a forței de muncă au ajuns aproape de nivelurile din perioada anterioară crizei. Realizarea unor reforme cuprinzătoare, care vizează promovarea participării pe piața muncii, ar putea oferi oportunități mai bune pe piața forței de muncă pentru anumite grupuri. Printre acestea se numără persoanele care provin din familii de migranți, femeile aflate la vârsta maternității, bărbații cu o slabă calificare profesională, persoanele cu capacitate parțială de muncă și persoanele cu handicap. Unele servicii pentru șomerii și persoanele inactive sunt repartizate între autorități și prestatori diferiți. Pentru a ajuta aceste grupuri să participe și să rămână pe piața forței de muncă este nevoie de servicii și politici de activare și de reabilitare personalizate și integrate. Responsabilitățile de îngrijire pe termen lung ale femeilor contribuie la disparitatea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și la diferența de remunerare între femei și bărbați. Guvernul a inițiat un proces de reformă a concediului din motive familiale, însă nu a pus-o în practică.
- (12) Asigurarea ofertei de forță de muncă în vremuri caracterizate de schimbări demografice și tehnologice este esențială pentru promovarea unei creșteri durabile și favorabile incluziunii în Finlanda. Investițiile în competențe, în special cele relevante pentru piața forței de muncă, ar contribui la abordarea provocărilor generate de schimbările structurale din economie. Schimbările tehnologice necesită formarea continuă și recalificarea forței de muncă prin modalități flexibile de învățare, inclusiv prin axarea pe învățarea în rândul adulților, pe educație și pe formare. Acest lucru ar trebui să ducă la creșterea mobilității ocupaționale, la reducerea neconcordanțelor de competențe și la satisfacerea nevoilor viitoare ale pieței forței de muncă.
- (13) Finlanda riscă să nu își atingă obiectivul de reciclare a deșeurilor municipale de 50 % stabilit pentru 2020. În special, ponderea deșeurilor municipale incinerate este din ce în ce mai mare (60 % în 2017, față de 55 % în 2016).

- (14) Cu toate că, în prezent, cheltuielile publice pentru cercetare și dezvoltare sunt în curs de stabilizare, Finlanda a înregistrat, începând cu 2009, cea mai drastică scădere, dintre toate statele membre, a investițiilor sectorului privat în cercetare și dezvoltare. În pofida unei îmbunătățiri a situației macroeconomice în ultimii ani, investițiile sectorului privat în cercetare și dezvoltare nu s-au redresat încă. O intensitate mai ridicată a investițiilor în cercetare și dezvoltare este un factor-cheie care permite schimbări structurale în favoarea sectoarelor economice bazate într-o mare măsură pe cunoaștere și a consolidării potențialului de creștere pe termen lung. În plus, cooperarea insuficientă dintre instituțiile de învățământ superior și sectorul întreprinderilor rămâne unul dintre principalele obstacole în calea stimulării inovațiilor și a introducerii lor pe piață.
- (15) În condițiile în care populația este dispersată, blocajele din sectorul transporturilor nu le permit oamenilor să se mute pentru a găsi un loc de muncă. Investițiile strategice în infrastructura de transport pot îmbunătăți mobilitatea forței de muncă, consolidând astfel funcționarea piețelor forței de muncă. În paralel, întrucât în Finlanda, costurile de transport au un impact relativ mare asupra prețului final al produselor, în comparație cu alte state membre, interconexiunile de la nivelul infrastructurii ar putea îmbunătăți accesul la piețele din străinătate.
- (16) Investițiile strategice în decarbonizarea sectoarelor industriale mari consumatoare de energie și a sectorului transporturilor ar contribui la realizarea obiectivelor economice și climatice pe termen lung. Finlanda este lider în ceea ce privește inovarea în domeniul energiei curate și cheltuielile private pentru cercetare și dezvoltare în acest domeniu. Investiția, până în 2021, potrivit angajamentelor asumate, a unor investiții suplimentare în unele dintre programele sale în domeniul energiei curate ar ajuta Finlanda să își îndeplinească obiectivele în materie de neutralitate a emisiilor de dioxid de carbon. Pe lângă obiectivele ambițioase ale Finlandei privind creșterea ponderii biocombustibililor, electrificarea este o opțiune eficientă din punctul de vedere al costurilor pentru decarbonizarea sectorului transporturilor, având în vedere decarbonizarea avansată a producției de energie.
- (17) Ratele scăzute ale dobânzilor și perspectivele economice îmbunătățite au sporit volumul global al împrumuturilor, în special prin intermediul societăților imobiliare (care oferă o formă distinctă de deținere de locuințe). În paralel, creditul de consum este în creștere rapidă și o cotă tot mai mare din aceste împrumuturi este acordată de bănci străine, de instituții financiare, altele decât cele de credit, de societăți care acordă microcredite și prin intermediul creditării de la persoană la persoană. Gradul de îndatorare al gospodăriilor rămâne, prin urmare, la un nivel record (67 % din PIB în 2017). Datoria este predominant la rată variabilă, fapt care constituie un risc în cazul în care ratele dobânzii cresc pe termen mediu. Autoritatea de supraveghere financiară din Finlanda a adoptat o serie de măsuri care vizează limitarea creșterii gradului de îndatorare al gospodăriilor. Cu toate acestea, nu se așteaptă în curând o reducere activă a gradului de îndatorare, în special deoarece ratele dobânzilor se mențin la niveluri scăzute, iar încrederea consumatorilor este, în continuare, relativ solidă.
- (18) În acest stadiu, Finlanda nu dispune de un registru de credite cuprinzător (și anume colectarea atât a informațiilor pozitive, cât și a celor negative cu privire la debitori) care acoperă principalele sale bănci. Lipsa acestui registru poate împiedica băncile să aibă o imagine clară asupra nivelului general de îndatorare a gospodăriilor. În ultimul an s-au realizat o serie de activități pregătitoare pentru crearea unui astfel de registru.
- (19) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Aceasta ar permite Finlandei să utilizeze în mod optim fondurile respective în ceea ce privește sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale.
- (20) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Finlandei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019, Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Finlandei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernancei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Finlanda, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (21) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său ⁽⁸⁾ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos,

⁽⁸⁾ În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDĂ ca, în 2019 și în 2020, Finlanda să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu va depăși 1,9 % în 2020, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,5 % din PIB. Să îmbunătățească raportul cost-eficacitate al serviciilor sociale și de sănătate și accesul egal la acestea.
2. Să îmbunătățească stimulentele pentru acceptarea locurilor de muncă oferite și să consolideze competențele necesare și incluziunea activă, în special prin servicii bine integrate pentru șomeri și persoanele inactive.
3. Să ia măsuri pentru ca politica economică legată de investiții să se axeze pe cercetare și inovare, pe tehnologiile cu emisii reduse de dioxid de carbon, pe tranziția la energia din surse regenerabile și pe transportul durabil, ținând seama de disparitățile regionale.
4. Să consolideze monitorizarea datoriilor gospodăriilor, inclusiv prin înființarea unui sistem de evidență a creditelor.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Suediei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de convergență al Suediei pentru 2019**

(2019/C 301/27)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 9 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ⁽²⁾, în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Suedia printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

- (2) Raportul de țară pentru Suedia din 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Suedia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018 ⁽³⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Suedia în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 27 februarie 2019. În urma analizei sale, Comisia a concluzionat că Suedia se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, nivelurile supraevaluate ale prețurilor locuințelor, combinate cu creșterea continuă a gradului de îndatorare a gospodăriilor, creează riscul unei corecții dezordonate. Ponderea ridicată a datoriei gospodăriilor în PIB a continuat să crească. În a doua jumătate a anului 2017 s-a efectuat o corecție a prețurilor locuințelor, care, de atunci, s-au stabilizat treptat. Cu toate acestea, conform indicatorilor de evaluare, prețurile locuințelor rămân ridicate în raport cu fundamentele. Deși sectorul bancar pare să fie capitalizat în mod corespunzător, o corecție dezordonată ar afecta sectorul financiar, având în vedere expunerea mare la creditele ipotecare ale gospodăriilor. Într-un astfel de caz, ar putea exista efecte de propagare negative și în țările vecine, date fiind interdependențele financiare sistemice. Există în continuare blocaje structurale în ceea ce privește oferta de locuințe, iar producția din sectorul construcțiilor a scăzut. Deși în ultimii ani s-au luat măsuri în domeniul macroprudențial pentru a se aborda problema creșterii datoriei ipotecare, impactul acestora pare să fie, până în prezent, limitat. Există în continuare lacune importante în materie de politici, în special în ceea ce privește stimulentele fiscale pentru deținerea de locuințe și funcționarea ofertei de locuințe și a pieței locuințelor de închiriat.
- (3) La 26 aprilie 2019, Suedia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019, iar la 29 aprilie 2019, Programul de convergență pentru 2019. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (4) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (5) În prezent, Suedia face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul său de convergență pentru 2019, guvernul prevede un excedent de 0,6 % din produsul intern brut (PIB) în 2019, care ar urma să crească pe durata programului. În baza soldului structural recalculat ⁽⁵⁾, se preconizează că obiectivul bugetar pe termen mediu – un deficit structural de 1 % din PIB – va fi depășit pe întreaga durată a programului. Conform Programului de convergență pentru 2019, se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 34,5 % în 2019, continuând să scadă până la 28,2 % în 2022. Soliditatea finanțelor publice și o creștere economică stabilă sunt principalii factori care vor determina scăderea ponderii datoriei publice în PIB. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se preconizează că soldul structural va înregistra un excedent de 0,5 % din PIB în 2019 și de 0,6 % din PIB în 2020, situându-se peste obiectivul bugetar pe termen mediu. În general, Consiliul consideră că este de așteptat ca Suedia să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în 2019 și în 2020.
- (6) Gradul de îndatorare a gospodăriilor a continuat să crească de la un nivel care era deja ridicat. Gradul de îndatorare a gospodăriilor a crescut cu 5,5 % în 2018, ajungând la aproximativ 88 % din PIB și 186 % din venitul disponibil, fiind unul dintre cele mai ridicate niveluri din Uniune. Această creștere a fost cauzată în principal de nivelul mai ridicat al creditelor ipotecare ca urmare a prețurilor mai mari ale locuințelor, precum și de denaturări structurale care favorizează achizițiile imobiliare finanțate prin credite ipotecare. Suedia a pus în aplicare mai multe măsuri macroprudențiale în ultimii ani, printre care o normă consolidată privind rambursarea creditelor ipotecare în cazul cărora raportul dintre datorii și venituri este ridicat, în vigoare din martie 2018, și o decizie de a majora

⁽³⁾ JO C 320, 10.9.2018, p. 116.

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁵⁾ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și pe cele temporare, recalculat de Comisie prin metoda stabilită de comun acord.

amortizorul anticiclic de capital în cazul băncilor începând din septembrie 2019. Cu toate acestea, măsurile de politică luate până în prezent par să fi avut un impact general limitat asupra creșterii împrumuturilor ipotecare și nu s-au luat măsuri de politică pentru reformarea stimulentele fiscale legate de deținerea unei locuințe și de creditele ipotecare.

- (7) Chiar dacă prețurile locuințelor au scăzut la sfârșitul anului 2017 și de atunci au fost, în general, stabile, tendința de scădere apare după o lungă perioadă de creștere puternică a prețurilor, iar evaluările rămân cu mult peste fundamentele economice. Printre principalii factori responsabili de această situație se numără stimulentele fiscale care încurajează achiziționarea de locuințe și contractarea de credite ipotecare, condițiile de creditare avantajoase și ratele încă relativ scăzute de rambursare a creditelor ipotecare. În pofida creșterii semnificative a construcțiilor noi în ultimii cinci ani, cererea nu este complet satisfăcută, în special în ceea ce privește locuințele la prețuri accesibile din jurul marilor orașe. Oferta de locuințe noi nu a satisfăcut nevoile imediate, estimate la aproximativ 90 000 de noi locuințe pe an în perioada 2018-2020. Această penurie este legată de existența unor ineficiențe structurale, ca de exemplu concurența limitată din sectorul construcțiilor, cauzată de barierele la intrare pentru întreprinderile mici și întreprinderile străine, și capacitatea marilor dezvoltatori de a controla resursele funciare. Nu se utilizează în mod eficient fondul locativ. Pe piața închirierilor, practicarea de chirii sub prețurile pieței creează efecte de blocare (lock-in) și de diviziune între cei care fac parte din sistem și cei excluși din sistem (insider/outsider). Pe piața proprietarilor-ocupanți, impozitele pe câștigurile de capital reduc mobilitatea proprietarilor de locuințe. Penuria de locuințe face ca schimbarea locului de muncă să fie dificilă și poate contribui la inegalitate între generații. Autoritățile suedeze continuă să pună în aplicare treptat planul în 22 de puncte care vizează stimularea construcției de locuințe și îmbunătățirea eficienței sectorului locuințelor. Până în prezent, nu s-au luat măsuri concrete în vederea liberalizării reglementărilor stricte privind piața locuințelor de închiriat și a revizuirii impozitului pe capital pentru locuințele ocupate de proprietari, deși, în ianuarie 2019, noul guvern anunțase planuri de introducere a unor reforme în aceste domenii, sub rezerva activității de analiză prealabile.
- (8) În unele sectoare se face simțită lipsa de personal, de exemplu în construcții, învățământ și tehnologia informației și a comunicațiilor. Asigurarea unei oferte de capital uman specializat este esențială pentru sprijinirea investițiilor în cercetare și dezvoltare, precum și a digitalizării. Investițiile în educație și competențe, inclusiv în competențele digitale, vor contribui la abordarea acestor provocări. Până în prezent, rezultatele școlare s-au îmbunătățit într-o anumită măsură, dar există un decalaj important care se adâncește tot mai mult în ceea ce privește rezultatele școlare ale diferitelor grupuri sociale. Evoluțiile demografice vor duce la creșterea numărului de elevi, ceea ce va accentua penuria actuală de cadre didactice. Situația migranților din țări terțe și a urmașilor acestora, precum și efectele programelor recent adoptate trebuie monitorizate mai atent, deoarece integrarea școlară a elevilor născuți în străinătate și incluziunea durabilă pe piața forței de muncă a migranților cu un nivel scăzut de calificare și originari din țări terțe (în special a femeilor) reprezintă în continuare o provocare.
- (9) Menținerea nivelului de investiții în infrastructura de transport poate contribui la îmbunătățirea mobilității forței de muncă, a coeziunii regionale și a pieței locuințelor și poate stimula creșterea productivității pe termen lung a Suediei. Guvernul a anunțat investiții importante în infrastructura de transport prin intermediul planului național pentru infrastructură pentru perioada 2018-2029, care vizează modernizarea diferitelor moduri de transport (în special transportul feroviar și rutier). Planul prevede investiții majore pentru dezvoltarea sistemului feroviar, promovând recurgerea în mai mare măsură la transportul mărfurilor pe calea ferată în locul transportului rutier, contribuind astfel la reducerea emisiilor. Menținerea nivelurilor ridicate ale investițiilor în cercetare și dezvoltare, a unor condiții-cadru favorabile și a unei baze mai largi de inovare sunt esențiale pentru asigurarea poziției Suediei de lider în domeniul inovării. Până acum, modelul de inovare al Suediei a avut la bază un număr limitat de societăți tehnologice mari și active la nivel mondial. Ar fi important să se creeze un mediu care să stimuleze și potențialul de inovare al IMM-urilor și al întreprinderilor nou-înființate. Capacitatea de inovare a Suediei ar putea fi îmbunătățită și prin intensificarea colaborării dintre mediul academic și IMM-uri.
- (10) În contextul unui scandal de spălare a banilor în care este implicată una dintre cele mai mari instituții financiare din țară, prevenirea spălării banilor a devenit o prioritate pentru Suedia. Autoritățile de supraveghere financiară din Suedia și din Estonia au început o anchetă comună, alături de omologii lor din Letonia și Lituania. Cadrul de combatere a spălării banilor al Suediei a fost consolidat în 2017, când a intrat în vigoare actul legislativ privind combaterea spălării banilor, însă este important să se continue activitatea de identificare și corectare a eventualelor deficiențe ale cadrului. Există în continuare provocări, iar autoritatea de supraveghere trebuie să adopte măsuri și orientări suplimentare cu privire la modul de consolidare a supravegherii în acest domeniu. Ar trebui să se acorde atenție punerii în aplicare efective a acestor măsuri, odată ce au fost adoptate.

- (11) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru i-ar permite Suediei să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale.
- (12) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Suediei, pe care a publicat-o în raportul de țară din 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de convergență pentru 2019 și Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Suediei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernantei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică fiscal-bugetară și socioeconomică sustenabilă în Suedia, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (13) Consiliul a examinat Programul de convergență pentru 2019 prin prisma acestei evaluări și consideră că este de așteptat ca Suedia să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere.
- (14) În lumina bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a acestei evaluări, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de convergență pentru 2019. Recomandările Consiliului, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandarea 1 de mai jos,

RECOMANDĂ ca, în perioada 2019-2020, Suedia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să abordeze riscurile legate de gradul ridicat de îndatorare a gospodăriilor, prin reducerea treptată a deductibilității fiscale a dobânzilor ipotecare sau prin majorarea impozitelor recurente pe proprietate. Să stimuleze investițiile în construcțiile de locuințe acolo unde se resimte cel mai acut nevoia urgentă de astfel de locuințe, în special prin eliminarea obstacolelor structurale în calea construcțiilor. Să îmbunătățească eficiența pieței locuințelor, inclusiv prin introducerea unui grad mai mare de flexibilitate a prețurilor chiriilor și prin revizuirea formei actuale a impozitului pe câștigurile de capital.
2. Să pună accentul în politica economică legată de investiții pe educație și competențe, pe menținerea investițiilor în transportul durabil în vederea modernizării diferitelor moduri de transport, în special a căilor ferate, precum și pe cercetare și inovare, ținând seama de disparitățile regionale.
3. Să asigure supravegherea și asigurarea respectării, în mod eficace, a cadrului de combatere a spălării banilor.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 9 iulie 2019****privind Programul național de reformă al Regatului Unit pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Regatului Unit pentru 2018-2019**

(2019/C 301/28)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 9 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru anul 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾, Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Regatul Unit printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

- (2) Raportul de țară privind Regatul Unit pentru 2019 a fost publicat la 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Regatul Unit în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor din anii anteriori, precum și progresele realizate de Regatul Unit în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.
- (3) La 23 aprilie 2019, Regatul Unit și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de convergență pentru 2018-2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (4) La 29 martie 2017, Regatul Unit a notificat Consiliului European intenția sa de a părăsi Uniunea Europeană. Regatul Unit va deveni o țară terță atunci când va părăsi Uniunea Europeană. Întrucât există incertitudine cu privire la data și condițiile retragerii Regatului Unit, precum și cu privire la relațiile viitoare ale Regatului Unit cu Uniunea, prezenta recomandare nu formulează ipoteze cu privire la posibilele implicații economice ale diferitelor scenarii. În eventualitatea în care Regatul Unit părăsește Uniunea în baza Acordului privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice ⁽³⁾ (denumit în continuare „Acord de retragere”), acceptat de Guvernul Regatului Unit și aprobat de Consiliul European la 25 noiembrie 2018, dreptul Uniunii, inclusiv semestrul european, va continua să se aplice Regatului Unit și în Regatul Unit pe durata perioadei de tranziție prevăzute în Acordul de retragere.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene (denumite în continuare „fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernanță economică.
- (6) În prezent, Regatul Unit se încadrează în componenta preventivă a Pactului de stabilitate și de creștere și face obiectul regulii tranzitorii privind datoria până în 2019-2020. Conform Programului de convergență pentru 2018-2019, guvernul preconizează că deficitul total va crește de la 1,2 % din produsul intern brut (PIB) în 2018-2019 la 1,4 % din PIB în 2019-2020 și că va scădea la 1,1 % din PIB în 2020-2021. Programul de convergență nu include un obiectiv bugetar pe termen mediu. În conformitate cu Programul de convergență, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea de la 85,5 % din PIB în 2018-2019 la 83,8 % din PIB în 2019-2020 și apoi la 82,9 % din PIB în 2020-2021. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. Deși măsurile necesare pentru a sprijini țintele de deficit planificate sunt în general bine specificate, presiunile tot mai mari asupra cheltuielilor publice ⁽⁵⁾ într-o serie de domenii reprezintă un risc la adresa realizării traiectoriei planificate a deficitului.
- (7) La 13 iulie 2018, Consiliul a recomandat Regatului Unit să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu va depăși 1,6 % în 2019-2020, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,6 % din PIB. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, în 2019-2020 există riscul unei abateri semnificative de la cerințele componentei preventive.

⁽³⁾ JO C 66 I, 19.2.2019, p. 1.

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁽⁵⁾ Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de patru ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

- (8) În 2020-2021, având în vedere faptul că ponderea datoriei publice a Regatului Unit este de peste 60 % din PIB, iar deviația estimată a PIB-ului este de 0,3 %, rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu ar trebui să depășească 1,9 %, ceea ce ar corespunde unei ajustări structurale de 0,6 % din PIB rezultată din matricea de cerințe prevăzută de Pactul de stabilitate și de creștere. În ipoteza în care nu se aduc modificări politicilor, există riscul ca în 2020-2021 să se înregistreze o abatere semnificativă de la această cerință. Se preconizează că Regatul Unit va respecta regula tranzitorie privind datoria în 2019-2020, ca urmare a abaterii anuale permise de 0,25 %, precum și regula privind datoria în 2020-2021. În ansamblu, Consiliul este de părere că Regatul Unit trebuie să fie pregătit să adopte măsuri suplimentare începând cu 2019-2020 pentru a respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere.
- (9) De mult timp, Regatul Unit este economia din G7 cu cel mai redus nivel de investiții de capital, exprimat ca pondere din PIB. De asemenea, investițiile au scăzut în mod drastic în timpul crizei financiare, iar restabilirea investițiilor private a stagnat în perioada de după criză. Intensitatea investițiilor în cercetare și dezvoltare a Regatului Unit a fost de aproximativ 1,7 % din PIB în ultimul deceniu, situându-se sub media Uniunii. Prin strategia sa industrială, Regatul Unit a stabilit un obiectiv la nivelul întregii economii de 2,4 % din PIB până în 2027 și de 3 % din PIB pe termen mai lung. Investițiile în cercetare și dezvoltare se concentrează asupra unui număr restrâns de întreprinderi și regiuni. Aceste deficite ample, atât în ceea ce privește capitalul fizic, cât și cel uman reprezintă cauza principală a productivității relativ scăzute și stagnante a forței de muncă din Regatul Unit.
- (10) Regatul Unit înregistrează o penurie constantă a locuințelor. S-a pierdut dinamismul înregistrat în perioada de după criză în ceea ce privește redresarea sectorului construcției de locuințe. Apar constrângeri legate de capacitate, în timp ce construcțiile de locuințe se mențin sub nivelul care ar fi necesar pentru a răspunde cererii estimate. Prețurile locuințelor și chiriile rămân la un nivel ridicat, în special în zonele cu o cerere mare de locuințe, existând indicii ale supraaprecierii. Numărul tinerilor adulți care sunt proprietari de locuință este acum mult mai redus. Guvernul pune în aplicare o serie de măsuri care să stimuleze oferta de locuințe. În același timp, numărul terenurilor pentru locuințe noi și amplasarea acestora fac în continuare obiectul limitărilor impuse de reglementarea strictă a pieței funciare, în special în jurul orașelor mari.
- (11) Sunt necesare investiții importante pentru modernizarea și extinderea rețelelor de infrastructură, reducând totodată costurile aferente proiectelor și emisiile de gaze cu efect de seră. Se înregistrează presiuni tot mai mari asupra capacității în rețelele rutieră, feroviară și aeriană. Regatul Unit trebuie să asigure o producție a energiei și o capacitate de furnizare a energiei la standarde mai noi și mai verzi. Dezvoltarea infrastructurii Regatului Unit a fost, în general, costisitoare și lentă. După decenii de investiții publice insuficiente, guvernul începe să abordeze problema deficitului de infrastructură în cadrul Strategiei naționale privind infrastructura, însă va fi dificil să se obțină, în condiții eficiente din punctul de vedere al costurilor, finanțarea externă necesară estimată în previziunile guvernului.
- (12) Deși rata șomajului este scăzută, salariile reale rămân sub nivelul maxim înregistrat înainte de criză. Angajații cu un nivel scăzut de calificare, numeroși la număr, au oportunități limitate de evoluție în carieră, ceea ce afectează productivitatea și contribuie la nivelurile ridicate de sărăcie ale persoanelor încadrate în muncă. Se poate îmbunătăți eficacitatea sistemelor de învățământ și formare în ceea ce privește competențele de bază și tehnice. Guvernul reformează atât cursurile de formare predate în sălile de curs, cât și cursurile de formare din mediul profesional, însă, în general, numărul persoanelor înscrise în noul sistem dual este mult mai mic decât se preconizase.
- (13) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Regatului Unit, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de convergență pentru 2018-2019 și Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Regatului Unit în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernancei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Regatul Unit, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.

(14) Consiliul a examinat Programul de convergență pentru 2018-2019 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său ⁽⁶⁾ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos,

RECOMANDĂ ca, în perioada 2019-2020, Regatul Unit să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu va depăși 1,9 % în 2020-2021, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,6 % din PIB.
2. Să pună accentul în politica economică legată de investiții pe cercetare și inovare, locuințe, formare și îmbunătățirea competențelor, transport durabil, precum și pe tranziția la emisii scăzute de carbon și pe tranziția energetică, ținând seama de diversitatea regională.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2019.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LINTILÄ

⁽⁶⁾ În temeiul articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

ISSN 1977-1029 (ediție electronică)
ISSN 1830-3668 (ediție tipărită)

Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURG

RO